E03621

Middle School Calendar,

1898.

PRINTED AT THE S. P. C. K. PRESS, VEPERY—1898.

H. H. THE NIZAM'S

MIDDLE SCHOOL CALENDAR

FOR THE YEAR,

1898.

Madras:

PRINTED AT THE S. P. C. K. PRESS,
VEPERY, MADRAS.

1898.

CONTENTS.

		Page
I.	Almanack	1
II.	H. H. the Nizam's Middle School Examination Rules	13
III.	Subjects for Examination	29
IV.	Rules for Candidates	34
V.	Rules for Examiners	35
VI.	Instructions to Superintendents ...	38
VII.	List of High and Middle Schools in H. H. the Nizam's Dominions recognised by the Director of Public Instruction ...	46
VIII.	List of Educational Staff	48
IX.	Middle School Examination Pass List 1896.	70
X.	Do. do. do. 1897.	79
	Do. do. Prize List 1897.	89
XI.	Do. do. Failure List 1897.	90
XII.	Analysis of Failures	95
XIII.	Tabular Statement	98
XIV.	Urdu translation of Middle School Examination Rules	i.
	Subjects for Examination ...	xxv.
	Rules for Candidates	xxxii.
	Rules for Examiners	xxxiv.
	Instructions to Superintendents ...	xl.

List of Examiners 1897 ... ... iii.

Middle School Examination Question Papers, 1897... ... ...v—cxliii.

I.

CALENDAR FOR 1898.

JANUARY.

Days.	English Dates.	Persian or Fasli Dates.		Hijri or Mahomedan Dates.		Remarks.
S	1[a]	29	(1) Bahman	7	(2) Shaban 1315 Hijri	[a] *New Year's day.*
Sun	2	30		8		(1) *Bahman is the 3rd month of the Fasli year.*
M	3	1	Isfandar 1307 F.	9		
Tu	4	2		10		(2) *Shaban is the 8th month of the Hijri year.*
W	5	3		11		
Th	6	4		12		
Fri	7	†5*		13		* 2 *days' leave for Shab-barat festival allowed to all Officials.*
S	8	‡6*		14		
Sun	9	7		15		
M	10	8		16		† *Eclipse of the Moon begins at 5h. 5m. and ends at 6h. 39m. a. m.*
Tu	11	9		17		
W	12	10		18		
Th	13	11$		19		‡ 1 *day's leave on account of Moon's Eclipse allowed to all Officials.*
Fri	14	12		20		
S	15	13		21		$ 1 *day's leave for Sankarant or Pongal feast allowed to all officials.*
Sun	16	14		22		
M	17	15		23		
Tu	18	16		24		
W	19	17		25		
Th	20	18		26		
Fri	21	19		27		§ *Eclipse of the Sun begins at 11 h. 56 m. and ends at 12 h. 12 m. a. m. One day's leave allowed to all Officials.*
S	22	20§		28		
Sun	23	21		29		
M	24	22		1	Ramazan.	
Tu	25	23		2		
W	26	24‖		3		‖ 1 *day's leave on account of Basant Panchami allowed to all Officials.*
Th	27	25		4		
Fri	28	26		5		
S	29	27¶		6		
Sun	30	28		7		¶ *Radhasaptami feast for Hindus.*
M	31	29		8		

FEBRUARY.

Days.	English Dates.	Persian or Fasli Dates.	Hijri or Mahomedan Dates.	Remarks.
Tu	1	30 Is-fan-dar.	9 Ramazan.	
W	2	1 Farwardi.	10	
Th	3	2	11	
Fri	4	3	12	
S	5	4	13	
Sun	6[a]	5	14	[a] *Septua Gesima Sunday.*
M	7	6	15	
Tu	8	7	16	
W	9	8	17	
Th	10	9	18	
Fri	11	10	19	
S	12	11	20	
Sun	13	12	21	
M	14	13	22	
Tu	15	14	23	
W	16	15	24	
Th	17	16	25	
Fri	18	17	26	
S	19	*18†	27	* 1 *day's leave on account of Sivaratree allowed to all Officials*
Sun	20	19†	28	† 8 *days' leave on account of Ramazan Festival allowed to all Officials.*
M	21	20†	29	[b] *Ash Wednesday.*
Tu	22	21†	30	
W	23[b]	22†	1 Shawal.	
Th	24	23†	2	
Fri	25	24†	3	
S	26	25†	4	
Sun	27	26	5	
M	28	27	6	

MARCH.

Days.	English Dates.	Persian or Fasli Dates.		Hijri or Mahomedan Dates.		Remarks.
Tu	1	28	Farwardi	7	Shawal.	
W	2	29		8		
Th	3	30		9		
Fri	4	31		10		
S	5	1	Ardebahisht.	11		
Sun	6	2		12		
M	7	3*		13		** 2 days' leave on account of Holi Festival allowed to all Officials.*
Tu	8	4*		14		
W	9	5		15		
Th	10	6		16		
Fri	11	7		17		
S	12	8		18		
Sun	13	9		19		
M	14	10		20		
Tu	15	11		21		
W	16	12		22		
Th	17	13		23		
Fri	18	14		24		
S	19	15		25		
Sun	20	16		26		
M	21	17		27		
Tu	22	18		28		
W	23	19†		29		*† 1 day's leave on account of Ugadi (Hindu New Year's day) allowed to all Officials.*
Th	24	20		1	Zilkad.	
Fri	25	21		2		
S	26	22		3		
Sun	27	23		4		
M	28	24		5		
Tu	29	25		6		
W	30	26		7		
Th	31	27‡		8		*‡ Rama's birthday.*

APRIL.

Days.	English Dates.	Persian or Fasli Dates.		Hijri or Mahomedan Dates.		Remarks.
Fri	1	28	ARDEBAHISHT	9	ZILKAD.	
S	2	29		10		
Sun	3	30		11		
M	4	31		12		
Tu	5	1	Khurdad.	13		
W	6	2		14		* 3 days' leave on account of Gulbarga Urus allowed to all Officials at Gulbarga and one day's leave for Raichore Officials.
Th	7	3*		15		
Fri	8[a]	4*		16		
S	9	5*		17		
Sun	10[b]	6		18		
M	11[c]	7		19		
Tu	12	8		20		[a] *Good Friday.*
W	13	9		21		
Th	14	10		22		[b] *Easter Sunday.*
Fri	15	11		23		
S	16	12		24		[c] *Easter Monday.*
Sun	17	13		25		
M	18	14		26		
Tu	19	15		27		
W	20	16		28		
Th	21	17		29		
Fri	22	18		30		
S	23	19		1	Zilhej.	
Sun	24	20		2		
M	25	21		3		
Tu	26	22		4		
W	27	23		5		
Th	28	24		6		
Fri	29	25		7		
S	30	26		8		

MAY.

DAYS.	English Dates.	Persian or Fasli Dates.		Hijri or Mahomedan Dates.		REMARKS.
Sun	1	27*		9		* 5 day's leave on account of Bukreed Festival allowed to all Officials.
M	2	28*		10		
Tu	3	29*		11		
W	4	30*	KHURDAD.	12		
Th	5	31*		13		
Fri	6	32		14		
S	7	1		15		§ Moharrum is the first month of the Hijri or Mahomedan Lunar year.
Sun	8	2		16		
M	9	3		17		
Tu	10	4		18		
W	11	5		19		
Th	12	6		20	ZILHEJ.	† 1 day's leave on account of Birthday of H. M the Queen Empress of India allowed to all Officials.
Fri	13	7		21		
S	14	8		22		
Sun	15[a]	9		23		
M	16	10		24		
Tu	17	11		25		
W	18	12		26		
Th	19[b]	13	Thir.	27		‡ 6 days' leave on account of Moharrum Festival allowed to all Officials.
Fri	20	14		28		
S	21	15		29		
Sun	22	16		30		
M	23	17		1		
Tu	24	18†		2		[a] Rogation Sunday.
W	25	19		3		
Th	26	20		4	§ Moharram 1316 H.	[b] Ascension Day.
Fri	27	21‡		5		
S	28	22‡		6		[c] Whit Sunday.
Sun	29[c]	23‡		7		
M	30[d]	24‡		8		[d] Whit Monday.
Tu	31	25‡		9		

JUNE.

DAYS.	English Dates.	Persian or Fasli Dates.		Hijri or Mahomedan Dates.		REMARKS.
W	1	26‡	THIR.	10	MOHARRUM 1316 H.	
Th	2	27		11		
Fri	3	28		12		
S	4	29		13		
Sun	5	30		14		
M	6	31		15		
Tu	7	1	Amerdad.	16		
W	8	2		17		
Th	9	3		18		
Fri	10	4		19		
S	11	5		20		
Sun	12	6		21		
M	13	7		22		
Tu	14	8		23		
W	15	9		24		
Th	16	10		25		
Fri	17	11		26		
S	18	12		27		
Sun	19	13		28		
M	20[a]	14		29		[a] *Queen's Accession.*
Tu	21	15		1	Safar.	
W	22	16		2		
Th	23	17		3		
Fri	24	18		4		
S	25	19		5		
Sun	26	20		6		
M	27	21		7		
Tu	28	22		8		
W	29	23		9		
Thu	30	24*		10		* *The great Vykunta Ekadasi feast for Hindus.*

JULY.

Days.	English Dates.	Persian or Fasli Dates.		Hijri or Mahomedan Dates.		Remarks.
Fri	1	25	Amerdad.	11	Safar.	
S	2	26		12		
Sun	3	27*		13		* *Eclipse of the Moon begins at 1 a. m. and ends at 5 a. m.*
M	4	28†		14		
Tu	5	29		15		
W	6	30		16		
Th	7	31		17		† 1 *day's leave on account of Eclipse of the Moon allowed to all Officials.*
Fri	8	1	Shahrawar.	18		
S	9	2		19		
Sun	10	3		20		
M	11	4		21		
Tu	12	5		22		
W	13	6		23		
Th	14	7		24		
Fri	15	8		25		
S	16	9		26		
Sun	17	10		27		
M	18	11		28		
Tu	19	12		29		
W	20	13‡		30		‡ *Akircharshamba feast for Mahomedans.*
Th	21	14		1	Rabi-ul-Awal.	
Fri	22	15		2		
S	23	16‖		3		‖ *Nag Panchami feast for Hindus.*
Sun	24	17		4		
M	25	18		5		
Tu	26	19§		6		§ 3 *days' leave on account of Khaja Moontajab-ud-din's Urus allowed to all Officials at Aurangabad and Khuldabad only.*
W	27	20§		7		
Th	28	21§		8		
Fri	29	22		9		
S	30	23		10		
Sun	31	24		11		

AUGUST.

DAYS.	English Dates.	Persian or Fasli Dates.		Hijri or Mahomedan Dates.		REMARKS.
M	1	25*	SHAHRAWAR.	12	RABI-UL-AWAL.	*1 day's leave on account of the Anniversary of the death of Mahomed allowed to all Officials.
Tu	2	26†		13		†1 day's leave on account of Raki Poonum allowed to all Officials.
W	3	27		14		‡1 day's leave on account of Kristna's Birthday allowed to all Officials.
Th	4	28		15		§1 day's leave on account of Ganesh Chowty allowed to all Officials.
Fri	5	29		16		$1 day's leave on account of H. H. the Nizam's Birthday allowed to all Officials.
S	6	30		17		‖1 day's leave on account of the Anniversary of a Saint allowed to all Officials.
Sun	7	31		18		¶1 day's leave on account of Anant Chowdas allowed to all Officials.
M	8	1	Mehir.	19		
Tu	9	2‡		20		
W	10	3		21		
Th	11	4		22		
Fri	12	5		23		
S	13	6		24		
Sun	14	7		25		
M	15	8		26		
Tu	16	9		27		
W	17	10		28		
Th	18	11		29		
Fri	19	12		1	Rabi-us-Sani.	
S	20	13		2		
Sun	21	14§		3		
M	22	15		4		
Tu	23	16		5		
W	24	17$		6		
Th	25	18		7		
Fri	26	19		8		
S	27	20		9		
Sun	28	21		10		
M	29	22‖		11		
Tu	30	23¶		12		
W	31	24		13		

SEPTEMBER.

Days.	English Dates.	Persian or Fasli Dates.		Hijri or Mahomedan Dates.		Remarks.
Th	1	25	Mehir.	14	Rabi-us-Sani.	
Fri	2	26		15		
S	3	27		16		
Sun	4	28		17		
M	5	29		18		
Tu	6	30		19		
W	7	1	Aban.	20		
Th	8	2		21		
Fri	9	3		22		
S	10	4		23		
Sun	11	5		24		
M	12	6		25		
Tu	13	7		26		
W	14	8		27		
Th	15	9* ‡		28		** Mahalaya Festival for Hindus.*
Fri	16	10		29		
S	17	11		30		*‡ 1 day's leave for Nowroz allowed to Parsees only.*
Sun	18	12		1	Jamadi-ul-Awal.	
M	19	13		2		
Tu	20	14		3		
W	21	15		4		
Th	22	16		5		
Fri	23	17		6		
S	24	18		7		
Sun	25	19		8		
M	26	20		9		
Tu	27	21		10		*† 2 days' leave on account of Bhonghir Urus allowed to all Officials at Bhonghir only.*
W	28	22		11		
Th	29	23†		12		
Fri	30	24†		13		

OCTOBER.

Days.	English Dates.	Persian or Fasli Dates.		Hijri or Mahomedan Dates.		Remarks.
S	1[a]	25		14		[a] *Last day of receiving applications for the F. A., and Matriculation at Madras and H. H. the Nizam's Middle School Examination at Hyderabad Deccan.*
Sun	2	26	Aban.	15		
M	3	27		16		
Tu	4	28		17		
W	5	29		18	Jamadi-ul-Awal.	
Th	6	30		19		
Fri	7	1		20		
S	8	2		21		
Sun	9	3		22		
M	10	4		23		
Tu	11	5		24		
W	12	6		25		
Th	13	7		26		
Fri	14	8		27		
S	15	9		28		
Sun	16	10	† Azoor 1308 Fasli.	29		
M	17	11		1	Jamadi-us-Sani.	
Tu	18	12		2		
W	19	13		3		
Th	20	14		4		
Fri	21	15		5		
S	22	16		6		
Sun	23	17		7		
M	24	18*		8		* *2 days' leave on account of Dasara Festival allowed to all Officials.*
Tu	25	19*		9		
W	26	20		10		
Th	27	21		11		
Fri	28	22		12		† *Azoor is the first month of the Fasli or Persian Solar year.*
S	29	23		13		
Sun	30	24		14		
M	31	25		15		

NOVEMBER.

Days.	English Dates.	Persian or Fasli Dates.		Hijri or Mahomedan Dates.		Remarks.
Tu	1[a]	26	Azoor.	16	Jamadi-us-Sani.	
W	2	27		17		[a] *Last day of receiving B. A. applications at Madras.*
Th	3	28		18		
Fri	4	29		19		
S	5	1	Dai.	20		
Sun	6	2		21		
M	7	3		22		
Tu	8	4		23		
W	9[b]	5		24		[b] *Prince of Wales Birth-day.*
Th	10	6		25		
Fri	11	7		26		
S	12	8		27		
Sun	13	9*		28		* *1 day's leave on account of Devali Festival allowed to all Officials.*
M	14	10		29		
Tu	15	11		30		
W	16	12		1	Rajab.	
Th	17	13		2		
Fri	18	14		3		
S	19	15		4		
Sun	20	16		5		† *1 day's leave on account of the Anniversary of Hazareth Khajah Moin-ud-din Chistee or Ajmere Sharief Urus allowed to all Officials.*
M	21	17†		6		
Tu	22	18		7		
W	23	19		8		
Th	24	20		9		
Fri	25	21		10		
S	26	22‡		11		‡ *Vykoonta Chatoordasi feast for Hindus (Tulsi Marriage day).*
Sun	27[c]	23		12		
M	28	24		13		
Tu	29	25		14		[c] *Advent Sunday.*
W	30	26		15		

DECEMBER.

DAYS.	English Dates.	Persian or Fasli Dates.	Hijri or Mahomedan Dates.	REMARKS.
Th	1	27	16	
Fri	2	28* Dai.	17	*2 days' leave on account of Moula Ali Urus allowed to all Officials at Head Quarters and Suburbs.
S	3	29*	18	
Sun	4	1	19	
M	5	2	20	
Tu	6	3	21	
W	7	4	22 Rajab.	
Th	8[a]	5	23	[a] H. H. the Nizam's Middle School Examination begins.
Fri	9	6	24	
S	10	7	25	
Sun	11	8	26	
M	12	9	27	
Tu	13	10	28	
W	14	11	29	[b] The Madras F. A. and Matriculation Examinations begin.
Th	15[b]	12	1	
Fri	16	13	2	
S	17	14	3	‖ Champa Sashti (Malegaon Jatra).
Sun	18	15‖	4	
M	19	16 Bahman.	5	
Tu	20	17	6	§ 8 days' leave on account of Christmas from the 25th December to 1st January (both days inclusive) allowed to Christians only.
W	21	18	7	
Th	22	19	8 Shaban.	
Fri	23	20	9	
S	24	21	10	
Sun	25§	22	11	
M	26§	23	12	‡ Eclipse of the Moon begins at 3 a. m. and ends at 6-15 a. m.
Tu	27§	24‡	13	
W	28§	25$	14	
Th	29§	26	15	
Fri	30§	27	16	$ One day's leave on account of Moon's Eclipse allowed to all Officials.
S	31§	28	17	

II.

H. H. THE NIZAM'S MIDDLE SCHOOL EXAMINATION.

RULES.

1. An examination in the several branches of General education and styled H. H. the Nizam's Middle School Examination shall be held in Hyderabad once a year, commencing on the 8th day of December of each year unless that day falls on a Sunday or Friday in which case the Examination shall be held on Monday or Saturday following. Candidates will also be examined at other places appointed by the Commissioner. The Commissioner shall publish annually a list of places at which the examination shall be held.* No place shall be recognised a centre for the examination unless ten or more candidates are registered for the place.

2. The Examination shall be open to the following persons :—

All pupils of the Upper fourth class of a Government School for general education, or of a corresponding class in any other school which the Director of Public Instruction shall have recognised as affording instruction in the usual branches of a general education. These will be admitted as "pupils."

All other persons except pupils will be treated as "private candidates."

---

* The other centres for 1898 are :—

1. Chadarghat (Nizam College.)
2. Do (Zenana School.)
3. City (Madrasa-é-Aizza)
4. Secunderabad.
5. Bolarum.
6. Bidar.
7. Udgir.
8. Indur.
9. Medak.
10. Karimnagar.
11. Warangal.
12. Mahbubnagar.
13. Nalgundah.
14. Narayenpet.
15. Gulbargah.
16. Raichore.
17. Shorapur.
18. Dharaseon.
19. Latur.
20. Aurangabad.
21. Bir.
22. Ambajogai.
23. Nander.
24. Parbhani.
25. Jalna.
26. Hingoli.

3. The fee in the case of all pupils (male or female) of the Upper Fourth class of a Government School, or of a corresponding class in any other recognised school shall be H.S. Rs. 4 and in the case of all other persons H.S. Rs. 9. Teachers in Government or aided schools will be allowed to pay the same fee as pupils viz. H.S. Rs. 4.

4. Candidates who have passed a previous Middle School Examination or who have Matriculated in a University, may on payment of a fee of five rupees for each branch bring up at the examination any branch or branches in which they have not already passed in this or the Matriculation Examination, and if they pass shall receive a Certificate accordingly.

5. No candidate shall be registered unless he has previously paid the fee. A candidate failing to pass the Middle School Examination may be admitted to the subsequent Examination on payment of a like fee of H.S. Rs. 4 for "pupils" and Rs. 9 for "private candidates."

6. Candidates must send in their application for Examination on *printed forms* which may be obtained from the Commissioner's and Inspectors' Offices.

Head Masters are requested to indent upon the Inspector of their division for the number of forms they are likely to require not later than the 1st July. Distinct forms, marked A, B, C and D respectively, will be supplied to candidates.

For male pupils of the Upper Fourth class of a Government or recognized School.				Form	A.
For female	do.	do.	do.	,,	B.
For male candidates	other than	pupils		,,	C.
For female	do.	do.	do.	,,	D.

7. All applications *with fees* must reach the Commissioner's Office by the 1st October, after which date no applications will be registered. Full instructions are given on the forms. Each application must be accompanied with a vaccination certificate signed by a Medical Officer in Government employ. None other will be recognised.

8. A fee once remitted to the Commissioner's Office with application of admission shall not be refunded under

any circumstances except when the said application has been rejected for some reason or other.

9. Unless specially exempted from so doing, each candidate must forward so as to reach the Commissioner's Office before the 20th November preceding the Examination, a certificate signed by the Head Master of the School he was attending at the date of applying for admission to the Examination to the effect that he has studied in a recognised Middle School from the commencement of the year in which he applies, that his conduct and attendance have been satisfactory up to the 15th November and that he is qualified to enter upon a Middle School course. The certificate shall be in the following form :—

I hereby certify that..
has completed the course of study prescribed for the Upper Fourth or Middle School Class and has attended...........
..
from the commencement of the year, that his conduct has been satisfactory and that in my opinion he is qualified to appear for the Middle School Examination.

A candidate who does not submit the above certificate will be transferred to the private pupils list and he will not be admitted to the Examination Hall until he has paid to the Superintendent the difference between the pupil's fee of Rs. 4 and the private candidate's fee of Rs. 9. Blank forms of the above certificate can be obtained from the Commissioner's and Inspectors' Offices.

10. The Middle School Examination shall be conducted by means of printed papers, which shall be given out to candidates on the same days and hours at each place of examination.

11. The scheme for the Examination shall comprise the following branches of knowledge.

A. Group—Compulsory.

Branch I. First Language
,, II. Second Language
,, III. Arithmetic

B. Group—Optional

Branch	IV.	Indian History and Geography
"	V.	Mathematics
"	VI.	Sanitation
"	VII.	Domestic Economy*
"	VIII.	Physics and Chemistry
"	IX.	English History
"	X.	Music†
"	XI.	Surveying†
"	XII.	Drawing†
"	XIII.	Book-keeping

and such others as may from time to time be added.

Every candidate in addition to the three compulsory branches, must take up any two of the above optional branches.

I.—First

A.—English.

12. The First language, shall be English for Anglo-Vernacular Schools and a Vernacular *viz.* Urdu, Mahratti or Telugu for Vernacular Schools. A Text-Book approved by the department shall be used in all Middle School Classes.

There shall be three papers set upon the First language.

(1) One paper of three hours' duration on the Grammar and language with special reference to the portions treated in the Christian Vernacular Education Society's Manual of English Grammar. The questions shall range over the accidence, syntax and idiom of the language, and shall be such as to test the candidate's ability to analyse sentences, illustrate the meaning of words and phrases, explain and analyse easy sentences, supply ellipses and frame short sentences, correctly introduce given words, phrases or idioms; give conjugate forms; direct and indirect narration, easy reconstruction and substitution and contraction and expansion of phrases and sentences. [There will be no separate paper in hand-

* Permissible for females only.

† Examination in these subjects will only be held when ten or more candidates are registered in each subject.

writing but 10 marks will be allowed by the Examiner on the answer papers in Grammar and Text as maximum for neat work and clear hand-writing.]

(2) *Translation.*—*a.* For candidates whose first language is English :—

One paper of one and half hour's duration on translation. This will consist of a prose piece in the candidate's vernacular to be translated into English.

b. For candidates whose vernacular is English :— The second paper shall be on English composition instead of translation.

(3) *Dictation.*—Writing from dictation a passage from a book equal in difficulty to the text prescribed for use in the Upper Fourth Class of Government Schools with the addition of a few separate words of moderate difficulty.

*B.—Urdu, Mahratti or Telugu.**

13. There shall be three papers set in each of the above languages.

(1) One paper of three hours duration on the Grammar and Text-Book with special reference to the following particulars :—

Explanation and illustration of the meanings of words phrases and idioms; explanation of sentences and passages and of figures of speech; supplying ellipses; framing simple sentences to introduce correctly given words, phrases or idioms taken partly from the text-book and partly from books (not previously studied) of similar standard; the derivation of common words, their conjugate forms and the force of prefixes and suffixes; sketch of the subject matter of any stanza. [There will be no separate paper in hand-writing but 10 marks will be allowed by the Examiner on the answer papers in Grammar and Text as maximum for neat work and clear hand-writing.]

(2) *Translation.*—For candidates whose first language is Urdu, Mahratti or Telugu :—

---

* From and after the year 1899 Mahratti and Telugu will be done away with as First Languages.

One paper of one and half hour's duration on translation. This will consist of a prose piece from the second language to be translated into the First Language.

(3) *Dictation.*—Writing from dictation a passage equal in difficulty to a passage from the Text book prescribed for the Middle School Examination with the addition of a few separate words of moderate difficulty.

BRANCH II.—SECOND LANGUAGE.

14. One of the following languages at the option of the candidate :—

Latin	Arabic	Telugu
French	Persian	Tamil
English	Urdu	Kanarese
Sanskrit *	Mahratti	...

In the Second Language there shall be three papers of which

(1) Shall contain questions on the Text-Book and Grammar, structure, idioms ; explanation of sentences and passages and of figures of speech ; supplying ellipses, framing simple sentences to introduce correctly given words, phrases or idioms ; the derivation of common words, their conjugate forms and the force of prefixes and suffixes. (Ten marks extra will be allowed by the examiner on the answer papers in Grammar and Text as maximum for neat work and clear hand-writing.)

(2) *a.* For candidates whose First Language is English.

A passage for translation from English into the Second Language and from the Second Language into English.

The passage for translation from English into the Second Language shall be the same for all Vernacular languages. The passages for translation from the Second Language into English shall consist partly of extracts from the text-books and partly of extracts of somewhat less difficulty from other authors.

b. For candidates whose First Language is Urdu, Mahratti or Telugu and Second Language Urdu, Mahratti, Telugu, Tamil or Kanarese.

* In the Déva Nágari Character only.

Instead of translation as a Second paper in the Second Language a paper on Composition will be given as follows :—

i. A letter to a friend or relative on some subject.

ii. An essay of not more than 15 lines on any subject discussed in the text-book.

iii. An essay of not more than 15 lines on any new subject.

c. For candidates whose First Language is Urdu, Mahratti or Telugu, and Second Language Latin, French, English, Sanskrit, Arabic or Persian.

A passage for translation from First Language into the Second Language and from the Second Language into the First Language.

(3) *Spelling.*—An incorrectly spelt passage equal in difficulty to a passage from the Text-Books with the addition of a few separate words of moderate difficulty incorrectly spelt which the candidates will be required to put in correct spelling.

BRANCH III.—ARITHMETIC.

15. The Compound Rules, Reduction, Vulgar and Decimal Fractions, Practice, Simple and Compound Proportions, Square and Cubic Measures and Simple Interest.

NOTE.—English figures must be used and the candidates must be acquainted with the principal Indian Weights and Measures and English Tables of Money, of Troy Weight, of Avoirdupois Weight, of Lineal, Square and Cubic Measures, and of time, and weights and measures in use in H. H. the Nizam's Dominions.

BRANCH IV.—INDIAN HISTORY AND GEOGRAPHY.

16. *a. Indian History.*—The whole of the British Period as in Sinclair's Outlines of Indian History.

b. Geography.—Outlines of Geography pages 1-114 (Asia, Europe and Africa.)

c. Map drawing.—Asia, Europe and India (in detail.)

Branch V.—Mathematics.

17. *a. Algebra.*—Hall and Knight's Elementary Algebra pages 1—163, omitting Chapters IX, X, XIII, XIV, XV, XVI. and fractional and negative Indices.

b. Geometry.—Euclid's Book I. with easy deductions as contained in Hall and Stevens.

Branch VI.—Sanitation.

18. Hehir's Rudiments of Sanitation—The whole.

Branch VII.—Domestic Economy.

19. Domestic Economy (for female candidates only). Text-Book Miss Keely's Lessons on Domestic Economy (New Edition).

Branch VIII.—Physics and Chemistry.

20. *a.* Roscoe's Physics. From the commencement to the end of Moving Bodies or Pages 1—52.

b. Roscoe's Chemistry—From the commencement to the end of Section XV. or Pages 1—73.

Branch IX.—English History.

21. Outlines of the History of England (as in Sinclair's.)—The whole.

Branch X.—Music.

[150 Marks when brought up in lieu of Branch II.

22. *a. Theory.* As in the Clarendon Press Musical Primer or in Henry Leslie's Shilling Elementary Manual of Music (Cassell) or any similar work.

b. Practice. Any one of the following :—

i. Pianoforte or Harmonium. To play correctly Halle's Practical Pianoforte School, Section II (easy) or any similar work.
To play at sight any short and easy piece.

ii. *Violin.* To play correctly with an accompaniment Berthold Tour's Violin School (First portion only) or any similar work.
To play at sight a short and easy piece.

iii. *Singing.* To sing at sight music (equal in length and difficulty to a hymn-tune) in not more than three parts.
To sing at sight a short and easy song.

* Branch XI.—Surveying.

[150 marks when brought up in lieu of Branch II.]

23. Chain, prismatic compass, and plane table with plotting and mensuration ;

a. Elementary Drawing ; Printing, construction of scales and simple Geometrical figures (as in the Roorkee College Manual First Principles of Geometrical Drawing) and copying plans of simple buildings and survey maps.

b. Surveying ; i. Chain survey of a moderately large piece of country ; ii. Chain and Compass Survey of a similar piece ; iii. Plane table ; details of one of the above surveys to be filled in by the plane table ; iv. Plotting the surveys from field-books, Roorkee Manual No. VII (Major Firebrace's).

c. Mensuration ; Areas of surfaces (Todhunter's smaller.)

---

* Candidates may be admitted by the Commissioner to this Branch alone, without appearing for the compulsory subjects.

When a Candidate selects Surveying or Drawing in lieu of a Second Language he will get a paper on Composition in his First Language instead of translation.

Branch XII.—Drawing.

[150 marks when brought up in lieu of Branch II.]

24. *a.* Simple free hand drawing of ornament from the flat.

b. Drawing from models or drawing from actual measurement, plans, front or side elevation and section of a common table, chest-of-drawers, almirah, door or other simple object, using one of the following scales :—

1 inch to the foot	$\frac{1}{2}$ inch to the foot
$\frac{3}{4}$ do.	$\frac{1}{4}$ do.

c. Practical linear Geometry. The construction of plane scales and simple problems relating to perpendicular parallel lines, triangles, squares, polygons, and circles.

Branch XIII.—Book-Keeping.

25. J. Thornton's Primer of Book-keeping. (Messrs. MacMillan and Co., Bombay) and Limage's Mahratti Book-keeping (Radhabai Atmaram, Sagoon, and Co. Bombay).

26. When Music, Surveying or Drawing is brought up in lieu of Branch II. or by itself the minimum marks required for a pass will be 20 per cent in the theoretical test and 15 per cent in the practical. But when brought up as an optional or extra subject the minimum required will be 15 and 10 per cent respectively.

27. Any candidate, whether a pupil or not may also bring up any other Branch or Branches in addition to the three compulsory and the two optional subjects (henceforth called extra subjects) on a further payment of H. S. Rs. 5 for each branch but his success in the Examination will depend upon his passing in those originally selected as his optional subjects which cannot be changed. Failure in an extra branch shall not disqualify from passing in any class, if a candidate has in the compulsory and optional branches obtained the required minima; but if the marks obtained in any such branch fall below the minimum for

the branch, they shall not count towards the aggregate of marks.

28. The questions in each subject shall not be more in respect of number or of difficulty than can be answered, within the allowed time, by a candidate of decided ability well prepared in the subject.

29. There will be henceforth no Examination in Plain Needlework but unless a female candidate forwards to the Commissioner with her application a certificate of proficiency in Plain Needlework up to the former Middle School Standard, signed by the Head of a Middle School and countersigned by an Inspector of Schools, she will not be registered for the Middle School Examination.

30. The Middle School Examination shall be conducted in the order of time and subjects set forth in the following table and the number of marks assignable to each subject shall be as therein specified :—

TIME TABLE.

DAY.	HOUR.	BRANCH.	SUBJECT.		TOTAL MARKS.
First ...	10—1.	Branch I ...	Grammar	50 Marks.	150
			Text-book	30 „	
			Writing	10 „	
		First Language ...	I-A. English		
			I-B. Telugu, Urdu, or Mahratti. ...		
	2—2-30.	Do. ...	Dictation. I-A. English ... / I-B. Telugu, Urdu, or Mahratti.	20 „	
	2-45—4-15.	Do. ...	Translation or Composition...	40 „	
Second ...	10—1.	Branch III	Arithmetic		100
	2—5.	„ IV	Indian History and Geography		100
Third ...	10—1.	Branch II ...	Grammar	50 Marks.	150
			Text-book	30 „	
		Second Language...	Writing	10 „	
	2—3-30.	Do. ...	Translation or Composition ...	40 „	
	3-45—4-15.	Do. ...	Spelling	20§ „	

Fourth ...	9-30—11.	Branch V ...	Algebra ...	40 Marks.	100
	11-5—1-5.	" V ...	Geometry ...	60 "	
	2—5.	" VI ...	Sanitation ...		100
		" VII ...	Domestic Economy * ...		100
Fifth ...	10—1.	Branch IX ...	English History ...		100
		" XIII ...	Book-keeping ...		100
	2—5.	" VIII ...	Physics and Chemistry ...		100
		" XI ...	Surveying { Theoretical ... / Practical ...	60 Marks. / 40 "	100
Sixth ...	†10—12.	Branch X ...	Music { Theoretical ... / Practical ...	60 " / 40 "	100
	10—1.	" XII ...	Drawing (*a* & *b*) ...	60 "	100
	2—5.	" XII ...	Drawing (Geometrical) ...	40 "	

† The Examiners in Music and Surveying will fix convenient hours for the practical tests, and will notify the same to the Chief Superintendent at each centre. * For female Candidates only.

§ The 20 marks allotted for spelling will, in the case of candidates taking up Latin, French, Sanskrit or Arabic, be added to the marks allotted for Grammar and Text in that language.

31. In obtaining the total, the three compulsory branches and the two optional branches only shall be considered.

32. No candidate shall be allowed to pass who fails to obtain :—

35 per cent. of the maximum marks in Branches I and II.

30 per cent. of the maximum marks in Branch III.

25 per cent. of the maximum marks in each of the optional branches.

35 per cent. on the total marks.

33. The successful candidates in each section shall be ranked in three classes :—

a. Candidates obtaining 60 per cent. and over of the aggregate number of marks shall be placed in the HONOURS DIVISION and arranged in order of proficiency as determined by the total marks obtained by each candidate.

b. Candidates obtaining not less than fifty per cent. of the aggregate number of marks shall be placed in the FIRST CLASS and arranged in order of merit by the total marks obtained by each candidate.

c. Candidates obtaining not less than 35 per cent. of the aggregate number of marks shall be placed in the SECOND CLASS.

34. The minimum for an extra branch shall be 25 per cent; but when a branch is brought up by itself under article 4, the minimum shall be 35 per cent.

35. Answer papers of candidates who have been expelled from the Examination hall by the Chief Superintendent for copying from other candidates' papers or for other malpractices will not be valued and the candidates, upon representation of the above by the Chief Superintendent, will be precluded from appearing for a subsequent Examination.

36. By order of the Director of Public Instruction any candidate who passes in the compulsory subjects but

fails in any one of the optional subjects shall be considered as passed provided he secures half the aggregate number of marks after deducting the number of marks gained in the subject in which he failed. This rule applies only to candidates securing not less than 20 per cent. of the marks in the optional subject in which they fail. "Grace marks" to the extent of two will be awarded by the Commissioner to any Candidate in any one branch except the First language. No other indulgence of any kind will be made by the Commissioner but cases of special hardship will receive due consideration of the Director of Public Instruction.

37. Pupils of a Government or recognised School who pass the compulsory subjects, with English as their first language and fail in one of the Optional Branches, may be promoted to the Pre-matriculation Class on the distinct understanding that they will not receive a Certificate or be promoted to the Matriculation Class until they have passed the compulsory and the two optional subjects simultaneously. Such pupils will be treated as *private* candidates.

38. Except with the express sanction of the Director of Public Instruction, pupils shall not be admitted into the Matriculation Class of a Government or aided High School or of a High School under inspection or recognised as affording Public Instruction unless they have passed the Middle School Examination. The violation of this rule may involve the exclusion of the School from the list of the succeeding examination, or suspension or reduction of grant if the institution receive aid from public funds.

39. A Certificate will not be given to a successful pupil candidate unless the School or Class fee for the whole of the current term of six months ending 31st December has been paid in full.

40. The Examination of pupils who have withdrawn from an ordinary school or from a special School or Class without the permission of the Head of that School or the teacher of that special Class, or who have been expelled, will be disallowed, but in the case of pupils who have obtained the necessary permission the examination will be allowed, provided the difference between the fee for a

pupil and that fixed for a *private candidate* is paid to the Secretary to the Commissioner before the 30th November immediately preceding the examination.

41. Applications for certificates shall reach the Secretary not later than the 1st of April succeeding the Examination. A fee of two rupees will be charged for all Certificates issued on applications made after that date.

42. Prizes will be awarded to successful *pupil* candidates as follows :—

a. The *pupil* candidate under 18 years of age who passes highest in the Dominions with English as the First Language will receive a prize of the value of Rs. 25 and a Certificate signed by the Commissioner for H. H. the Nizam's Government Examinations, provided that the marks gained are not less than 60 per cent. of the maximum.

A similar prize will be given to the first native female *pupil* candidate.

b. The *pupil* candidate under 18 years of age who passes second in the Dominions with English as the First Language will receive a prize of the value of Rs. 15 and a Certificate signed by the Commissioner for H. H. the Nizam's Government Examinations, provided that the marks gained are not less than 45 per cent. of the maximum.

c. The successful *native pupil* candidate under 18 years of age who passes highest in English in the Dominions will receive a prize of Rs. 10 and a Certificate signed by the Commissioner for H. H. the Nizam's Government Examinations, provided that the marks gained are not less than 60 per cent. of the maximum.

NOTE.—The prizes shall be in the form of books or instruments, or money at the option of the prize-winner, who shall signify his choice to the Commissioner within one month after the publication of the results.

43. Successful candidates other than *pupils* will not be eligible for prizes.

SUBJECTS FOR EXAMINATION.

MIDDLE SCHOOL EXAMINATION.

1898.

FIRST LANGUAGE.

English.

Gulliver's Travels.*—(Abridged Edition).—The whole.—(Published by Messrs. Bell and Sons, Bombay):

Urdu.

Text-Book.—Urdu Course No. III (Punjab Series).—The 1st half of the Poetry and Prose portion.
Grammar.—Quwaid-e-Urdu—Parts I and II.

Telugu.†

Poetry.—Rukmini Kalyanam pages from 24 to 41.
Prose.—Manjuvani Vijayam pages from 41 to 74 as published in the Text-book for the Matriculation Examination of the Madras University, December 1898, published by Messrs. Addison & Co. Madras.
Grammar.—Veerasalingam's Grammar.—The whole.

Poetry.—Raghunath Pandit's Naladamayanti Swayamwara as given in the Navanitha (Godbole's).
Prose.—Hindustan Katharasa.
Grammar.—Dadobai's Smaller Grammar.—The whole.
Do. —Dadobai's Larger Grammar, Pages 1—200.

* Can also be obtained at the Book Depôt attached to the Government High School, Chadarghat, Hyderabad (Deccan) and at the M. E. Book Depôts, Chadarghat and Shalibanda, Hyderabad, (Deccan).

† From and after the year 1899 Mahratti and Telugu will be done away with as First Languages.

1898.

SECOND LANGUAGE.

English.

Text-Book.—Life of Columbus* (by Sarah Crompton).—The whole.—(Published by Messrs. Bell & Sons, Bombay.)

Urdu.

Text-Book.—Urdu Course, No. II (Punjab Series).—The 2nd half of the Poetry and Prose portion.

Grammar.—Quwaid-e-Urdu (North-West Province Edition,) Part III.—The whole.

Telugu.

Poetry.—Sabhaparvam (Mahabharatta) Canto 1, Stanzas 1—157.

Prose.—Chithra Ratnakaram —The whole.

Veerasalingam's Grammar.—The whole.

Tamil.

Poetry.—Poetical Anthology, No. II.—The whole.

Prose.—Macbeth.—The whole.

Grammar.—Mahalingayar's.—The whole.

Mahratti.

Reader No. 5 (New Edition, Govt. Central Book Depôt, Bombay).—The whole.

Dadobai's Smaller Grammar.—The whole.

Dadobai's Larger Grammar.—Pages 1—200.

Kanarese.

Poetry.—Poetical Anthology (Kavyamala) (Basel Mission Press, Mangalore).—The whole.

Prose.—Katha Sangraha, Part II.—The whole.

Grammar.—Salavyakarna (Basel Mission Press, Mangalore).—The whole, omitting the Prosody portion.

Sanskrit.

Hitopadesh.—Sandhi, from the commencement to the end of the tenth story.

Bhandarkar's Sanskrit First Book.—The whole,

Persian.

Text-Book.—Pairaya-e-Khirad (Punjab Edition).—The whole.

Grammar.—Miftah-ul-Quaid.—The whole.

Arabic.

Text-Book.—Sullam-ul-Adab.—The whole.

Grammar.—Miftah-ul-Adab, Parts 1 and 2,

Latin.

Hardy's Latin Reader (Introductory), Stories 1—25. (Macmillan & Co., Bombay).

Grammar.—Arnold's Henry's First Latin Book by Gepp (New Edition).—The first 26 Exercises,

The Public School Latin Primer to the end of Accidence.—Pages 1—74 or up to Syntax.

French.

First French Book.—By Henri Bué,

Macmillan's Progressive French Reader, First year, by G. Eugène Fasnacht, Pages 1—50.

1899.

FIRST LANGUAGE.

English.*

Text-Book.—Little Nell (Abridged Edition by Charles Dickens).—The whole.—(Published by Messrs. Bell and Sons, Bombay.)

Urdu.

Text-Book.—Urdu Middle Reader (Indian Series) by Moulvi Muhammad Abdul Jalil.—The whole. (Published by the Indian Press, Allahabad).

Grammar.—Quwaid-é-Urdu,—Parts II and III.

* Can also be obtained at the Book Depôt attached to the Government High School Chadarghat Hyderabad (Deccan) and at the M. E. Book Depôts Chadarghat and Shalibunda, Hyderabad (Deccan.)

1899.

SECOND LANGUAGE.

English.

Text-Book.—Selections from the Arabian Nights by George C. Baskelt.—The whole. (Published by Messrs. Bell & Sons, Bombay.)

Urdu.

Text-Book.—Urdu Course No. III (Punjab Series).—The whole.

Grammar.—Quwaid-é-Urdu (N. W. P. Edition)—Parts II and III.

Telugu.

Poetry.—Mahabbharat Sabhaparvam.—Stanzas 157 to the end.

Prose.—Veni Samhara by Durgaprasada Rao.

Grammar.—Veerasalingam's Grammar.

Tamil.

Poetry.—Nalavenba.—Stanzas 1—100.

Prose.—The Story of Five Thieves.

Grammar.—To be selected.

Mahratti.

Text-Book.—Mahratti Reader, No 5 (New) —The whole.

Grammar.—Dadobai's Smaller Grammar.—The whole.

Do. do. Larger do. pp. 1—200.

Kanarese.

Poetry.—Bhartrihari—Nitisataka by Mallappa Sastri.

Prose.—Panchatantra.

Grammar.—Salavyakarna—(Basel Mission Press, Mangalore.)

Sanskrit.

Hitopadesh.—Sandhi. From the 11th story to the end.

Bhandarkar's Sanskrit First Book.—The whole.

Persian.

Text-Book.—Sarmaya-i-Khirad, (Punjab Edition).—The whole.

Grammar.—Jami-ul-Quaid by Shams-ul-Ulama Moulvi Mohamed Hassan Azad of the Punjab,

Arabic.

Text-Book.—Dirayatul-Adab, Parts I and II.
Grammar.—Miftah-ul-Adab, Parts I and II.

Latin.

Text-book.—Cornelius Nepos, Lives of Miltides and Aristides.

Grammar.—Arnold's Henry's First Latin Book by Gepp. (New Edition).—The first 49 Exercises.

The Public School Latin Primer to the end of Accidence or up to Syntax.

French.

First French Book.—By Henri Bué.

Nos enfants et leurs amis, by Edith Harvey.—The whole (Published by Messrs. Macmillan & Co., Bombay).

IV.

RULES FOR CANDIDATES.

1. No candidate will be allowed to quit the examination room on any day until the expiration of half an hour from the time fixed for the commencement of the examination, and candidates arriving after the expiration of that half hour will not be admitted.

2. No candidate will be allowed to re-enter the examination room during the hour of examination, after once quitting it, or to leave the room, without *finally* giving up his answer-papers.

3. Any candidate detected in speaking to, or in any way communicating with, any other candidate will be at once removed from the room, and the circumstance will be reported to the Commissioner.

4. No candidate will, on any account, be allowed to take into the examination room slates, books, manuscripts, or papers of *any kind*. Any one detected in the violation of this rule or having recourse to any unfair practices, will be removed from the room, and the occurrence will be reported to the Commissioner. The candidate will, however, be allowed the use of mathematical instruments for drawing figures or ruling lines.

5. A candidate having completed his paper will rise from his seat and remain standing until the Superintendent takes his answer-papers. Any candidates wishing to ask any question of the Superintendent will pursue the same course, but will on no account leave his place.

6. Any papers sent up without the candidate's name and number affixed will not be examined.

7. Candidates will not be allowed to take any papers, except their question-papers, out of the examination room.

8. Candidates are forbidden to tear up papers or to throw ink or papers on the floor. All "spoilt copies," etc., should be left on the desk where the candidate has been writing.

V.

RULES FOR EXAMINERS.

1. Every question-paper should be complete in itself with its proper heading written out in full.

• The heading of the previous year's question-paper, a copy of which will have been furnished to the Examiner, may be used for this purpose.

2. The questions should be written out fairly and legibly on one side only of each half sheet of paper, so as to admit of the paper being sent to the Press in the state in which it is received.

3. If the questions asked in any paper are such as require special instructions to be issued to the candidates, or paper of special size and quality to be supplied to them, a memorandum should accompany the question-paper giving full information on these points.

4. Every paper should be signed by the Examiner who sets it.

5. All question-papers should be forwarded to the Secretary to the Commissioner in double covers, the inner cover being sealed with the private seal of the Examiner, and marked 'CONFIDENTIAL,' by the 1st October the latest and the mark book containing the results of the valuation of the answer papers by the 10th January the latest.

If no letter or memorandum accompanies the papers, the contents should be noted on the inner cover.

6. No duplicate copy of the original question-paper should be kept by an Examiner, after the latter has been despatched. All notes rough drafts made in preparing the paper should be carefully destroyed.

7. When a 'proof' of the question-paper is sent to an Examiner for correction, it should not, as a rule, be kept longer than one day. If from any cause the return of a proof is delayed beyond that time, the Examiner should write and explain the cause of the delay. The original manuscript paper sent with the proof must be returned with the corrected proof.

8. Any letter, petition or communication of any kind received by an Examiner from a candidate should be forwarded to be dealt with by the Commissioner. No Examiner should communicate personally or directly

with any candidate on any matter connected with the examination.

9. As soon as the packets of answer-papers are received by an Examiner, they should be carefully examined to see whether they have been tampered with. They should then be put away under lock and key, along with the mark-book and other papers connected with the examination, in some place where no one but the Examiner can possibly have access to them.

10. In valuing the answer-papers of candidates, an Examiner must adhere to the maximum prescribed in the Rules. No fractions should be shown in the total marks of a candidate entered in the mark-book or register, all fractions less than half being omitted, and half a mark and all fractions of a mark more than half being allowed to count as one.

11. When two or more Examiners are appointed to examine in the same subject, it is expected that they will, in communication with one another, arrange for the valuation of the answer-papers according to some definite principle. Ordinarily, the person who sets the paper, will distribute the marks among the several questions of the paper and communicate the distribution he makes to his colleagues, with such instructions as he may think necessary for their guidance in view to securing evenness of standard in awarding marks to answers.

12. If an Examiner has reason to suspect that a candidate must have had recourse to copying or other malpractice, the marks awarded to the candidate should be entered in red ink in the mark-book with an explanatory note in the margin, or at the foot of the page. The answer-papers of the suspected candidate should be forwarded for inspection, with a confidential report setting forth clearly and fully the grounds of suspicion.

13. If among the answer-papers received by one Examiner, there are papers which ought properly to have gone to another Examiner, such papers should at once be forwarded to the Secretary to the Commissioner, with a letter stating from what station or stations they were received.

14. The results of the examination should always be forwarded to the Secretary to the Commissioner on or before the date fixed for their submission. If from any cause, an Examiner is prevented from submitting his results within the time stipulated or prescribed, the proper course for him is to write and explain the delay, and request that further time be allowed him. It will then be for the Commissioner to consider whether, regard being had to the urgency of the case, any fresh arrangement should be made for the completion of the work.

15. Every Examiner should be careful to sign and date his mark-book, and enter on the first page the name of the subject in which he examined and the maximum marks adopted by him.

16. All alterations and erasures made in the mark-book should be initialed by the Examiner.

17. Every Examiner is expected to keep a record of the work done by him in connection with the examination,—the number of papers set and the number of papers valued by him,—with a statement of the postal or other expenses incurred by him on account of the examination. These particulars should be furnished to the Secretary to the Commissioner.

18. If in the interval between the date of his appointment and the date of examination, an Examiner leaves his place of residence, or is transferred from one station to another, the change in his address should at once be communicated to the Secretary to the Commissioner. If the change occurs at or about the time of examination, and when it is too late for it to be communicated to the Superintendents, the Examiner must make his own arrangements with the postal authorities for the transmission to him of the packets of answer-papers.

19. All communications from Examiners residing in the Districts, sent through His Highness' post, should be forwarded on "Service".

20. Examiners will be remunerated according to the new scale sanctioned by Government.

VI.

INSTRUCTIONS TO SUPERINTENDENTS.

1. No persons other than the Superintendents, candidates, and such servants as have been nominated by the Chief Superintendent, should be allowed to enter the Examination Hall. The gates of the compound should be guarded by Police, with orders to refuse admission to all others, and expel any loiterers within the gates during Examination hours.

2. The admission of peons, etc., should be avoided as much as possible. If their admission is necessary, they should be carefully watched. Employés of the Educational Department, except Inspectors of Schools, Principals and Professors of Colleges, and Headmasters of High Schools, should never be employed in the Examination under any circumstances. *No letters or telegrams should be delivered to the candidates.*

3. The Chief Superintendent at any centre will see that no one is appointed a Superintendent, who has a relative appearing for the Examination at that centre.

4. The Chief Superintendent is requested to satisfy himself on the day before the Examination commences that all is in readiness, the stationery sufficient, the tables arranged, &c. A separate table should be provided for each candidate when possible, and the label bearing the name and number. The tables should all face in one direction, and should be at least three feet apart every way. When a table cannot be provided for each boy, the Superintendent will see that each candidate's distance from his neighbour on either hand is at least five feet, and that the parallel space between the tables is not less than three feet.

5. If the Superintending body at any centre does not contain an English knowing member, the Chief Superintendent should apply to the Inspector of the Division, who will send up the Inspecting School Master of the district, if he knows English, or some qualified teacher from some other centre. It must, however, be distinctly understood that this official is not to distribute or collect

papers, open or seal covers, hold direct communication with candidates, or move about in the Examination room. His services may be utilized to read out the English Dictation paper to the candidates, carry out such English writing work as may be required, and explain any technicalities that may arise in connection with the Examination. He should be accommodated with a chair and table near the Chief Superintendent.

6. The Superintendents should move about freely during the Examination. If a candidate wants anything he must stand up, and a Superintendent, or person deputed by the Chief Superintendent, will go to him, but he must not leave his place.

7. The Chief Superintendent is requested to give notice that on the first day of the Examination the candidates are to come half an hour before the Examination begins, he will then see that they have their fee receipts, and that their appearance agrees with the description given in the voucher attached thereto. If there be any case of doubt, he will immediately direct the candidate to get himself identified by some person known to, and trusted by the Chief Superintendent. Such candidate will be allowed to sit for the Examination, but notice of the suspicion, and of the result of the subsequent enquiry, must be sent to the Commissioner's office; should the enquiry be unsatisfactory, the Chief Superintendent will allow him to proceed with the Examination but will report the matter forthwith to the Commissioner, stating clearly what his suspicions are.

8. The days and hours fixed for each paper are given in the accompanying copy of the Time Table and are to be carefully adhered to.

9. The Examination papers for all the days of the Examination will be forwarded to the Chief Superintendent in *a sealed cover*. The Chief Superintendent will see that the inner seals and envelopes are intact, but he will not open them until the candidates are seated and the proper time has arrived, when the seals will be broken in the presence of all the Superintendents, and the certificate herewith forwarded signed by the Chief Superintendent and his assistants, and despatched to the Commissioner's

office by the first post. Should any paper be opened by mistake, it must be at once re-sealed by the Chief Superintendent and the circumstances reported to the Commissioner.

10. Candidates should be referred to the rules published for their guidance, copies of which are to be posted at the entrance of the Examination-room. The Chief Superintendent is requested to see that these rules are strictly carried out. The rules should be read on the first day, ten minutes before the hour fixed for the Examination to begin, and care should be taken to see that they are distinctly understood by the candidates, as no subsequent plea of ignorance will be admitted.

11. Each paper is to be distributed exactly at the hour *named on it*, but, if the Chief Superintendent is unavoidably prevented from doing so, the full time noted on the paper must be allowed. In no case, however, should the delay exceed ten minutes. Notice of any such occurrence must be reported to the Commissioner.

12. All candidates must be asked to put on the Chief Superintendent's table anything in the shape of books, papers, or letters, and warned that anything of the sort found in their possession afterwards will cause their exclusion from the Examination. The Chief Superintendent will have all such books and papers removed beyond the reach of the candidates till the examination is over. Candidates speaking to one another after the paper is given out, or those detected copying, must be reported to this office with full details.

13. Five minutes before the close of the period allowed candidates must be warned, and *precisely* at the expiration of the time, the answer books must be collected, and no candidate must be permitted to retain his paper any longer.

14. All the answer books must then be collected and counted, and it must be carefully seen that the number is correct. They must be immediately sealed up before the Chief Superintendent leaves the room. The Chief Superintendent should then lock them up, and at the close of the day he should forward the whole of the papers

in a stout cover to the Examiners, as directed in the list of Examiners furnished. Great care must be taken, especially with the Language, Geography, History, Algebra, and Geometry papers, that the answers are put into the proper covers and that the numbers tally with the list, as much confusion frequently arises through want of care in this respect on the part of Superintendents.

15. Chief Superintendents are requested to make a plan of the Room or Rooms in which the Examination is held showing the position and number of each candidate,

e. g.

325	329	311	300	321
336	374	333	341	350

and send it in to the Commissioner's office immediately the Examination is over.

16. Special care should be taken in the putting up and despatching of the answer papers of the Translations under Branch I. A. and B., and Branch II. Vernacular.

17. The Superintendent will enter the name and register number of each absent candidate on the memorandum sent to the Examiners.

18. The reading of the Dictation paper needs the greatest care. In order to avoid complaints on this point, the following rules must be explicitly attended to :—

Not more than 40 candidates should be dictated to by one person. Take a case of 110 candidates, there must be three persons to dictate who should be arranged at such different parts of the room as will allow of all hearing well one or other of the readers.

The candidates will be forbidden to write during the first reading of the paper. For the reading of the passage, the Chief Superintendent will break it up into convenient

divisions, as marked in the paper, and these will be read in the following way :—

All will be ordered to stand up, put down their pens and listen. No. 1 Superintendent will read the first portion marked out, No. 2 the same portion, and No. 3 the same; then No. 1 will read the second marked off portion, No. 2 he second, and so on. When all has thus been read over, the candidates will be told to sit down and write, and the whole paper will be read again in the same manner, each marked off portion being read as before by each Superintendent. After this, there will be a third reading, more rapid than the first or second, to allow candidates an opportunity of correcting errors or supplying omissions.

Clear, distinct enunciation must be aimed at, and the voice should be raised When there are not more than 40 candidates sitting in the same room, the Chief Superintendent will direct the candidates to listen only, and read through the passage. He will then direct the candidates to write, and will read each marked off portion separately once, allowing sufficient time for each clause, and, as before, there will be a third reading. On no account will any Superintendent answer any question during the dictation, or repeat a word at a candidate's request. *The reading of the passage should, if possible, be entrusted to educational officers accustomed to the work.*

19. The reading of the Vernacular paper must be managed as above, and if the educational officers or others employed as Superintendents are unable to do the work, timely arrangements should be made for obtaining the services of competent Munshis, or Pandits. Such persons should be carefully instructed beforehand in the mode in which this duty is to be performed.

20. Superintendents are not at liberty to give any explanation regarding the Examination papers to the candidates.

21. Stationery, estimated to be sufficient, has been previously supplied, and, if due care in its expenditure be taken by Superintendents, there will be no necessity to supplement this supply by purchasing locally. Anything else that is required should be purchased on the spot.

is left over at the end of the Examination should be handed to the Head Master at that centre for the next examination, and a list of the articles handed over should at the same time be furnished to the Commissioner's office, except in the case of Head-quarters where the surplus should be returned direct to that office.

22. The Chief Superintendent is requested to keep an account of all expenses incurred, and to send it with his signature to the Secretary to the Commissioner.

23. The Chief Superintendent is requested to record the daily attendance of each candidate in duplicate in the Name lists herewith forwarded. The duplicate copy should be sent to the Commissioner's Office on the last day of the Examination.

24. Superintendents who have occasion to send covers by post are requested to send them on *Service.* The words "*On H. H. the Nizam's Service*" should be distinctly written in English and, their equivalent, in Urdu. The omission of these words is a source of considerable unnecessary expense on account of postage *bearing*. Papers from local centres, *i. e.*, Chadarghat, City, Zenana School, Secunderabad, and Bolarum, should be sent out daily with a trustworthy peon by the Chief Superintendent and receipts obtained.

25. The Commissioner considers that in ordinary circumstances one Assistant Superintendent for every 40 candidates is sufficient, but if owing to the shape or size of the rooms or to other causes this number is found too small for the proper supervision of candidates, it may be exceeded. In no circumstances are writers and Munshis to be employed as Superintendents.

The following scale of remuneration for Superintendents has been sanctioned by the Commissioner, and will be paid, provided the Examination Fee Fund will admit of the payment.

		H.	S.	Rs.	
The Chief Superintendent	...	3	8	0	per diem.
Assistant do.	...	2	0	0	do.

26. At centres where the number of candidates are over 100, the superintendent shall receive H. S. Rs. 3-8-0

Bill for remuneration for Superintending Middle School Examination at the ________ Centre 189 .

Month and date	Names of Superintendents.	No. of candidates examined.	No. of days worked.	Rate.	Amount.
	... Chief Supdt.				
	.. Asst. Do.				
	Asst. Do.				
	... Asst. Do.				

STATION...

Dated........ 189

CHIEF SUPERINTENDENT.

VII.

List of High and Middle Schools recognised by the Director of Public Instruction, H. H. the Nizam's Dominions, Hyderabad, (Deccan).

Division.	District.	No	Name of Institution.
Head Quarters.	Hyderabad.	1	Madrasa-è-Aliya.
		2	City High School.
		3	Government High School, Chadarghat.
		4	Zenana School.
		5	Government Normal School.
		6	Residency Middle School.
		7	Saint George's Grammar School.
		8	Saint George's Girls' Seminary.
		9	All Saints' Institution.
		10	Madrasa-è-Aizza.
		11	Mufid-ul-Anam.
		12	M. E. A. V. School, Chadarghat.
		13	M. E. A. V. School, Shalibunda.
		14	S. P. G. Boys' School, Chadarghat.
	Secunderabad.	15	Mahboob College.
		16	Madrasa-é-Islamiah.
		17	S. P. G. A. V. School.
		18	Bai Mithibai Shapurji Chenoi A.-V. School.
		19	Madrasa-e-Asafia.
		20	Prot. Orph. and Brigade School.
		21	Wesleyan Mission Boarding and Normal School.
		22	Saint Ann's Convent.
		23	Miss Stewart's School.
	Bolarum.	24	A.-V. High School.
		25	European Boys' School.
		26	European Girls' School.
Bidar Subah.	Bidar.	27	Government High School, Bidar.
		28	Lower Middle School, Udgir.
		29	Lower Middle School, Kohir.
	Indur.	30	Do. do. Indur.
	Medak.	31	Do. do. Medak.
	Elgandal.	32	Do. do. Karimnagar.
		33	Do. do. Manthani.

LIST OF HIGH AND MIDDLE SCHOOLS, &c.—(*Contd.*)

Division.	District.	No.	Name of Institution.
Warangal Subah.	Warangal.	34	Govt. High School, Warangal.
		35	Upper Middle School, Mathwada.
		36	Lower Middle School, Khamam.
	Nalgundah	37	Upper Middle School, Nalgundah.
		38	Lower Middle School, Bhonghir.
	Mahbub-nagar.	39	Do. do. Mahbubnagar.
		40	Do. do. Maktal.
		41	Do. do. Narayenpet.
	Atraf Bulda.	42	Do. do. Muhammadnagar.
Gulbargah Subah.	Gulbargah	43	Govt. High School, Gulbargah.
		44	Lower Middle School, Gurmatkal.
	Raichore.	45	Upper Middle School, Raichore.
		46	Lower Middle School, Yadgir.
	Lingsu-gur.	47	Upper Middle School, Shorapur.
		48	Lower Middle School, Shahpur.
		49	Do. do. Lingsugur.
	Naldurg.	50	Do. do. Dharaseou.
		51	Do. do. Tuljapur.
		52	Do. do. Latur.
		53	Do. do. Ausa.
Auranga-bad Subah.	Auranga-bad.	54	Govt. High School, Aurangabad.
		55	Lower Middle School, Kadrabad.
		56	Do. do. Jalna.
		57	Do. do. Pattan.
	Bir.	58	Upper Middle School, Bir.
		59	Do. do. Ambajogai.
		60	Lower Middle School, Parli.
	Nander.	61	Do. do. Nander.
	Parbhani.	62	Do. do. Parbhani.
		63	Do. do. Hingoli.

VIII.

H. H. THE NIZAM'S EDUCATIONAL DEPARTMENT.

DIRECTOR OF PUBLIC INSTRUCTION.

Nawab Imad-ul-Mulk Bahadur, B.A.	Director of Public Instruction.
Mr. Sydney Murray	... Personal Assistant.
„ Mirza Abdulla Beg	... „

Office Establishment.

Moulvi Muhammad Hasan Saheb	... Sheristadar & Translator.
Mr. C. S. Naidu	... Telugu Translator.
Meer Tippoo Hussain Khan.	1st English Clerk.
Muhammad Shahabuddeen...	2nd „
Mohideen Khan	... 3rd „
Syed Muhammad Hyder	... Acct., Head Quarters.
Muhammad Abdur Rahmon.	Asst. Acct. „
Syed Sadiq	... Accountant for Districts.
Muhammad Ibrahim	... Asst. Acct. „
Muhammad Nizamudin	... 1st Segadar.
Muhammad Abdul Razack...	Asst. „
Syed Muhammad Ali	... 2nd Segadar.
Mahomed Noor Khan	... Asst. „
Syed Sumdani	... Copyist.
Meer Ibrahim Ali	... Record Keeper.
Muhammad Fiazuddeen	... Asst. „

COMMISSIONER, GOVERNMENT EXAMINATIONS.

Nawab Imad-ul-Mulk Bahadur, B.A.	... Commissioner.
Mr. Sydney Murray	... Secretary to the Commr.

Office Establishment.

Mr. V. Murugesam Moodaliar...	1st Clerk.
„ B. Rungauaikulu Naidu	... 2nd „

Nizam College (Government).

Mr. E. A. Seaton, B.A. (*Oxon*)... Principal.
„ P. H. Sturge, M.A. ... Vice-Principal.
„ W. A. Home, B.A. ... English Lecturer.
„ S. Andrews, B.A., B.SC. (*Lond.*) Science „
„ H. C. Cooney, B.A. ... Eng. & Latin „
„ D. K. Hardikar, B.A. ... Mathematics „
„ Venkat Shastri ... Asst. „ „
W. J. Prendergast, P.d.h... 1st Asst. Oriental Dept.
M. R. A. S. &c. & House Master.
Moulvi Syed Ali Hyder ... Persian Lecturer.
Mr. Dharaswar, B.A. ... Sanskrit „
„ A. Rajagopal Moodlr. ... Clerk.

Madrassa-è-Aliya (Government).

Mr. E. A. Seaton, B.A. (*Oxon.*)... Head Master.
„ Mulla Davoodbai ... 2nd Eng. Asst.
„ Syed Zainuddin ... 3rd „
Moulvi Ghulam Hussain Sadi-
ul-Ulama ... 1st Persian Teacher.
„ Muhammad Siddiq Hasan.. 2nd „ „
„ Muhammad Ekramulla Khan 3rd „ „

Kindergarten (Government).

Mr. E. A. Seaton, B.A. (*Oxon.*)... In charge.
Miss Mabel A. Long ... Head Mistress.
Mrs. Briant 1st Asst. „
„ E. Barrett 2nd Asst. „
Meer Kummar Ali Urdu Master.
Hakim Ali Persian „
Syed Mahmood Religious Teacher.

HEADQUARTERS, CHADARGHAT.

Mr. J. W. Edwards ... Inspector of Schools.

Office Establishment.

Mr. M. Lakshmapathy ... Sheristadar.
„ Shaik Hussain ... English Clerk.

Mr. Prakash Rao ... Telugu Clerk (Doing duty Govt. Normal School.)
" Muhammed Yaqub ... Persian Clerk.

Government High School, Chadarghat.

Mr. J. S. Gloria ... Head Master.
" S. Venketram Iyer, B.A. ... 1st Asst. "
" P. M. Bhave ... 2nd " "
" Vittal Shrikhande ... 3rd " "
" A. Shanker Rao ... 4th " "
" H. Baji Rao ... 5th " "
" Ameer Hassan ...
" Zain-ul-Abdin ... Arabic Master.
" Syed Abdul Khaliq ... Persian Master.
" P. Y. Subba Rao ... (on special duty).
" Somanath Rao ... Telugu Master.
" Somayajuloo ... Asst. Teacher.

City High School, Hyderabad (Government).

Mr. E. Ross ... Head Master.
" Atmaram Rao ... 1st Asst. "
" A. W. Fallon ... 2nd " "
" Muhammad Hameed-ud-deen ... 3rd " "
" Sakharam Rao 4th " "
" Shaik Masood . 5th " "
" Muhd. Abdur Raheem 6th " "
" Shaik Mohiuddeen 7th " "
Moulvi Abdul Gani . Arabic "
" Abdul Wajid . Persian "
" Shaik Hyder . Urdu "
Pandit Bhikaji Gopal . Mahratti "

Government Normal School, Chadarghat.

Mr. Allah Baksh ... Head Master.
" Asghar Ali ... 1st Assistant.
" C. Mahadeva Sastry ... 2nd do. (Doing duty Nizam College.)
" Pandarinath ... 3rd do.

Practising School, Chadarghat (Government).

Mr. S. Yoganandam	... Head Master.
Mahomed Abdul Majeed	1st Assistant.
„ Mahomed Nasaruddin	2nd „
„ B. A. Coormiah Chettiar	3rd „
„ Atmaram Vinayak Pandit.	4th „

Residency Bazaars Upper Middle School, Chadarghat (Government).

Mr. S. N. Ragannah	Head Master.
„ Harigopal	First English Assistant.
„ Aulad Hussain	Persian Teacher.
„ Abdul Guffoor	Second English Asstant.
„ Vasudeo Mudaliar	Third „
„ T. Narayana Iyer	Fourth „
Subbaraya Shastri	Telugu Pandit.
Abdul Khader	... Gymnastic Instructor.

Zenana School, Chadarghat (Government.)

Miss Evans	... Head Mistress.
„ Agnes Lee	1st Asst. „
Hazrath Begum	Arabic Teacher
Ulfat Begum	Persian „
Miss Alice Prayero	Arithmetic „

Civil Engineering School, Chadarghat (Government.)

Mr. Hafiz Faizul Hassan	... Head Master.
„ Mahomed Abdur Razzack	... Surveying Master.
„ K. Bahawuddeen	... Drawing Master.

Saint George's Grammar School, Chadarghat(Aided)

Mr. R. C. Adolphus	... Head Master.
E. R. D. Netscher	1st Assistant.
„ J. H. Purcell	2nd „
Miss Hilda Bayley	3rd „
„ Laura Hills	4th „
Mahomed Abdul Karim Beg	Munshi.

Saint George's Girls' Seminary, Chadarghat (Aided).

Miss I. C. Smith	... Head Mistress.
„ Mathie	... 1st Assistant.
„ Edwards	... 2nd „
Mrs. Livingstone	... 3rd „
Miss Lyons	... Kindergarten.
„ Walker	... Music Teacher.
Mrs. Williams	... Sewing Mistress.

All Saints' Institution, Chadarghat (Aided).

Mr. J. P. O'Kelly	... Head Master.
„ M. D'Lima	... 1st Assistant.
„ G. Pearse	... 2nd „
J. Fernandez	... 3rd „
J. Francis	... 4th „
J. Stuart	... 5th „
W. D'Lima	... 6th „
J. David	... 7th „
P. Saadulla	... Munshi.

Dharamvant A.V. School, Hyderabad City (Aided).

Mr. P. Raghava Rao, B.A.	... Headmaster.
„ H. Hanumantha Rao	... 1st Assistant Master.
„ Syed Mohiuddin Hussain, B.A.	2nd „ „
„ Sardar Sing	... 3rd „ „
„ M. Govinda Rao	... 4th „ „
„ Ramachender Rao	... 5th „ „
„ Ganesh Narayen	... 6th „ „
„ Ghulam Ghouse	... Persian Master.
„ Benayak Shastri	... Sanskrit Pandit.

Madrasa-i-Aizza, Hyderabad City (Aided).

Mr. G. Tate, B.A.	... Head Master.
„ Noel	... 1st English Assistant.
„ Khurshid Ali	... 2nd „ „
„ Carey	... 3rd „ „
„ Burjorji Cowasjee	... 4th „ „

Mr.	Baker Ali	... 5th English Assistant.
,,	Abdul Jabbar Khan	... 1st Persian ,,
,,	Fazl Hussain Saheb	... 2nd ,, ,,
,,	Mahomed Syed Saheb	... 3rd ,, ,,
,,	Mahomed Zaman Khan	... 4th ,, ,,
,,	Sherifuddin	... 5th ,, ,,
,,	Mahomed Ikram	... 6th ,, ,,

M. E. A. V. School, Chadarghat (Aided).

Mr.	Bulwant Rao	... Head Master.
,,	Ganesh Mahadeo	... 1st Assistant.
,,	V. R. Sakharam	... Head Pundit.
,,	Mahomed Abdul Rahman	... Munshi.

M. E. A. V. School Shalibanda (Aided).

Mr.	Sreenivasa Rao	... Head Master.
,,	Keshav Rao	... 1st Assistant.
,,	Laxaman Rao	... Head Pundit.
,,	Hyder Beg	... Munshi.

Mufeed-ul-Anam, Aitabar Chowk (Aided).

Mr.	Bhan Mansaram	... Head Master.
,,	K. Sheik Burhan	... 1st Assistant.
,,	Mahomed Hyder	... 2nd
,,	Ahmed Nawaz Khan	... 3rd
,,	Mahomed Muzaffer	... 4th
,,	K. Abdul Azim	... 5th
,,	Ram Narain	... 6th

S. P. G. Boys' School, Chadarghat (Aided).

Mr.	S. Isvaramurthi	... Head Master
,,	D. Joseph	... 1st Assistant.
,,	P. Hoosiah	... 2nd ,,
,,	Ramakrishna	... 3rd ,,
,,	Syed Kader Badsha	... 4th ,,

Mahboob College, Secunderabad (Aided).

Mr.	J. Zaccheus, B.A.	... Head Master.
,,	A. Sreenivasa Iyengar	... 1st Assistant Master.
,,	A. Setu Rama Iyer	... 2nd ,,
,,	C. Janakiramiah	... 3rd ,,
,,	T. C. Kuppuramiah	... 4th ,,
,,	S. Sreenivas Iyengar	... 5th ,,
,,	C. Narainsawmy Naidu	... 6th ,,
,,	Nazir Hussein Sheriff	... 7th ,,
,,	V. Ramakrishniah	... 8th ,,
,,	T. Rangiah Naidu	... 9th ,,
,,	Moonaver Hussain	... 10th ,,
,,	Raghava Iyengar	... 11th ,,
,,	K. Parthasarady Naidu	... 12th ,,
	M. Abdur Rahim	... 13th ,,
	K. Dikshatulu	... 14th ,,
	T. Narasiah	... 15th ,,
	K. Arunachellum Pillay	... Tamil Pandit.
	Mohidin Hussain Khan	... Persian Teacher.
	Muhammad Secunder	... Urdu ,,

Madrasa-s-Islamia, Secunderabad (Aided).

Mr.	Mahomed Yaseen, B.A.	... Head Master.
,,	Mahomed Haneef	... 1st Assistant.
,,	I. Chockalingam	... 2nd ,,
,,	Syed Akbar	... 3rd ,,
,,	Mahomed Zahiruddin	... 4th ,,
,,	Mahomed Yoonus	... 5th ,,
,,	Mahomed Abdul Kareem	... 6th ,,
,,	Hajee Mahomed Abdul Raheem	... Persian Master.
,,	Mahomed Abdul Azeez	... 7th Assistant.
,,	Seniah	...
,,	Chinnasawmy Naidu	...

S. P. G. Anglo-Vernacular School, Secunderabad (Aided.)

Mr. A. D. Venkataramiah	... Head Master,
„ J. Balasundrum	... 1st Assistant Master.
„ J. A. Sebastian	... 2nd „ „
„ M. N. Venkatasawmy	... 3rd „ „
„ Ismail Khan	... 4th „ „
„ Suryanarayanasawmy	... 5th „ „
„ Emanuel Peters	... 6th „ „
„ Syed Abdul Hameed	... Persian Munshi.
„ A. Kotiah Shastri	... Telugu „

Bai Methibai Shapurjee Chenai School, Secunderabad (Aided.)

Mr. Jehangir K. Dastoor	... Head Master.
„ Miss Hudson	... 1st Assistant.
Mr. Nurbek Ram Lall	... 2nd „
„ Manak Lall	... 3rd „
„ Mahomed Hussain	... 4th „
„ Dhiraj Ram	... 5th „

Prot. Orph. and Brigade School, Secunderabad (Aided).

Mr. C. E. Axelby	... Head Master.
„ W. A. Davis	.. 1st Assistant.
„ I. F. Vass	... 2nd „
Miss I. Partridge	... First Mistress.
„ G. S. Shaw	... 2nd „
„ C. S. Frederick	... 3rd „
„ M. E. Pereira	... 4th „
Mr. Mahomed Shahabuddin	... Urdu Munshi.

Wesleyan Mission Boarding and Normal School Secunderabad (Aided).

Miss M. Tomlinson	... Principal.
Mr. Meshach	... Head Master.
Miss S. Ragaviah	... 1st Assistant.
„ Gnanapushpum	... 2nd „
„ Kanna Appiah	... 3rd „

Anglo-Vernacular High School, Bolarum (Aided).

Mr. Chinnappa Iyer, B.A. ... Head Master.
,, A. Sivasunkara Iyer ... 1st Assistant.
,, M. Venkatram Iyer ... 2nd ,,
,, V. Narayaniah ... 3rd ,,
,, G. Dakshsinamurthi ... 4th ,,
,, G. Sreenivasulu Naidu ... 5th ,,
,, A. O. Veerabudra Chetty ... Telugu Munshi.
,, A. Ganesh ... Hindi ,,
,, Muhammad Akber ... Urdu ,,
,, S. Somayajuloo ... Telugu Feeder Class.
,, S. Venkut Subbiah ... Assistant ,,

European Boys' School, Bolarum (Unaided).

Miss Irene M. Ross ... Head Mistress.
,, L. M. Ross ... Assistant Mistress.
Mr. Meer Ahmed Ali ... Munshi.
,, A. Sivasunkara Iyer ... ,,

BIDAR SUBAH.

Mr. F. Schaffter. ... Inspector of Schools.

Office Establishment.

Mr. G. M. Datar ... Sheristadar.
,, Mahomed Karam Khan ... Mir Munshi.
,, Anant Rao ... Translator.
,, Gulam Ali Ahmed ... Munshi.
,, Mahomed Ibrahim ... Assistant Munshi.

Inspecting School Masters.

Mr. H. Subba Rao ... Elgandal District.
,, Syed Muhammad Asadullah. Indur & Amaldari Dist.
,, D. P. Pathak ... Bidar District.
,, Muhammad Kareemuddin... Medak ,,

High School, Bidar (Government).

Mr. C. Madhava Rao ... Head Master.
,, Mahomed Shafi-uddin Ahmed ... 1st English Assistant.
,, Moulvi Ahmed Hussain Saheb ... 1st Persian ,,
,, Krishnaji Vedachari ... 2nd English ,,
,, Abdul Aleem ... 3rd ,, ,,
,, Khaja Imamuddin ... 2nd Persian ,,
,, Syed Sydan ... 3rd ,, ,,
,, Bala Pershad ... 4th English and 1st Mahratti Asst.
,, Hyder Baksh ... 4th Persian ,,
,, Arjun Sing ... 1st Mahratti ,,
,, Gurubasappa ... 2nd ,, ,,
,, Srinivas Narhar Rao ... Acting 3rd ,, ,,
,, Abid Ali ... 5th Persian ,,
,, Syed Samdani ... 6th ,, ,,
,, Ramayya ... 4th Mahratti ,,
,, Mupayya ... 5th ,, ,,
,, Sivlingappa ... 6th ,, ,,
,, Sheik Mahboob ... Drawing Master.

Lower Middle School, Udgir (Government).

Moulvi Syed Abdullah Kadri ... Head Master.
Mr. Syed Burhanuddin ... 1st English & Urdu Asst.
,, Madhav Rao ... 1st Mahratti Assistant.
,, Rangnath ... 2nd ,, ,,
,, Mahomed Avad ... 2nd Urdu ,,
,, Syed Sadruddin ... 3rd ,, ,,
,, Chinnayya ... 3rd Mahratti ,,
,, Gopal Rao ... 4th ,, ,,
,, Madhao Naroji ... 5th ,, ,,

Lower Middle School, Kohir (Government).

Mr. Gul Mahomed ... Head Master.
,, Syed Mahboob ... 1st Persian Assistant.
,, Purushottam Rao ... 1st Mahratti ,,
,, Kundun Pershad ... 2nd ,, ,,

Mr. Sheik Mahtab ... 2nd Urdu Assistant.
„ Mohamed Ismail ... 4th „ „
„ Baslingappa ... Telugu Assistant.

Lower Middle School, Manthani (Government).

Mr. K. Venkat Rao ... Head Master.
„ M. Narsimha Sastry ... 1st English Assistant.
„ Mohamed Wajad Ali Shah. 1st Persian „
„ T. Krishnayya ... 1st Telugu „
„ Sesham Venkayya ... 2nd „ „
„ Gopala Sastry ... Sanskrit Teacher.
„ Bhujang Rao ... 3rd Telugu Assistant.

Lower Middle School, Medak (Government).

Mr. T. M. Subrahmania Iyer ... Head Master.
Moulvi Mir Kassim Ali ... 1st Persian Assistant.
Mr. D. Raghavayya ... 1st English Assistant.
„ Kameswara Rao ... 1st Telugu „
„ Shahabuddin ... 2nd Urdu „
„ Basha Husseni ... 3rd „ „
„ Mahomed Ibrahim ... 4th „ „
„ Mahomed Ibrahim ... Drawing Master.

Lower Middle School, Karimnagar (Government).

Mr. M. M. Srinivasa Charya ... Head Master.
„ M. Anantayya ... 1st English Assistant.
Moulvi Bahauddin ... 1st Persian „
Mr. Sambayya ... Acting 1st Telugu Asst.
„ Komarayya ... 2nd „ „
„ Ahmed Shah Khan ... 2nd Urdu „
„ R. Narasimhulu ... 3rd Telugu „
„ Kola Lakshmayya ... 4th „ „

Lower Middle School, Indur (Government).

Mr. Mahomed Sultan ... Head Master.
Moulvi Syed Yakub Shareef ... 1st Persian Assistant.
Mr. H. Srinivasa Rao ... 1st English „
„ Raghavendra Hanumanth... 1st Mahratti „

Mr. Mahomed Abdur Rahman... 2nd Urdu Assistant.
„ Krishnaji Ramchender ... 2nd Mahratti „
„ Vittal Pathak ... 3rd „ „

WARANGAL SUBAH.

Mr. Ghulam-us-Saqlin, B.A., LL.B. Inspector of Schools.

Office Establishment.

Mr. Mohamed Hassein ... Sheristadar.
„ Mirza Mohamed Beg ... Mir Munshi.
„ Mohamed Abdul Wahab ... Naib Mir Munshi.
„ Mohamed Wahed Ali Khan. Record Keeper.
„ Syed Aminuddeen ... Clerk.
„ Seethal Persaud ... „

Inspecting School Masters.

Mr. Mir Hasham Ali ... Warangal District.
„ N. Seshiah ... Atraf-e-baldah.
„ Ramasawmy Rao ... Mahbubnagar District.
„ Mohamed Abdul Rahim Khan ... Nalgundah District.

High School, Warangal (Government).

Mr. L. P. Kanniah ... Head Master.
„ A. Munisikhamony Moodeliar ... 1st English Assistant.
„ S. Arnachellam Iyer ... 2nd „ „
„ K. Kotiswara Rao ... 3rd „ „
„ O. Malhar Rao ... 4th „ „
„ M. Durgayya ... 5th „ „
„ Mohamed Sultanuddin ... 6th „ „
„ S. Sayannah ... 7th „ „
Moulvi Sadruddeen ... Persian Master.
„ Syed Eussooff ... Arabic „
Mr. A. Jagga Rao ... Telugu Assistant.

Upper Middle School, Mathwada (Government).

Mr. T. Govindarajulu Naidu	... Head Master.
,, Raghavander Rao	... 1st English Assistant.
,, S. Narsing Rao	... 2nd ,, ,,
,, T. Chalpathi Rao	... 3rd ,, ,,
,, Abdul Kareem	... 1st Telugu Assistant.
,, N. Narsimham	... 2nd ,, ,,
,, Ramanja Chari	... 3rd ,, ,,
,, Bhasha Karlu	... 4th ,, ,,
,, Narsimuloo	... 5th ,, ,,
,, *Venkanna*	... *6th* ,, ,,
,, *Seshiah*	... *7th* ,, ,,
,, *Shaik Hussain*	... *8th* ,, ,,
,, Jagnadayya	... 9th ,, ,,
Mahomed Abdul Rahim	... Persian Master.
,, Syed Hussain	... 1st ,, Assistant.
Ahmed Ali	... 2nd ,, ,,
Mohamed Wazeer	... 3rd ,, ,,

Upper Middle School, Narayenpet (Govt.)

Mr. P. Sunderam Iyer	... Head Master.
,, Vinayak Atmaram	... 1st English Assistant.
,, Mohamed Hayath	... 2nd ,, ,,
,, Muhammad Fareeduddeen	... Persian Master.
,, Raza Hussain	... 1st ,, Assistant.
,, Gulam Rasul	... 2nd ,, ,,
,, Abdul Nabi	... 3rd ,, ,,
,, Abdul Kader	... 4th ,, ,,
,, Abdul Rahmon	... 5th ,, ,,
,, Abdul Kader	... 6th ,, ,,
,, Yadoo Khanday Rao	... Mahratti Teacher.
,, Sivaram	... 1st ,, Assistant.
,, Hanumunth Rao	... 2nd ,, ,,
,, Narayan Chari	... 3rd ,, ,,
,, Venket Bhut	... 4th ,, ,,
,, Kristannah Chari	... 1st Telugu Assistant.
,, Ramasawmy	... 2nd ,, ,,
,, Sayannah	... 3rd ,, ,,
,, Nagappah	... 4th ,, ,,

Lower Middle School, Khamam (Government).

Mr. Rama Rao	... Head Master.
„ Narsimha Chari	... English Assistant.
„ Harikishun Shastri	... Telugu Teacher.
„ Mohamad Shariff	... 1st „ Assistant.
„ Gopa Kristniah	... 2nd
„ Banday Ali	... 3rd
„ Veeriah	... 4th
„ Abdul Latheeff	... 5th
„ Syed Cossim	... Persian Teacher.
„ Abdul Nawaz	... 1st „ Assistant.

Lower Middle School, Mahbubnagar (Government).

Mr. S. Seshiah	... Head Master.
„ Kondulrayudu	... English Assistant.
„ P. Chinnayya	... Telugu Teacher.
„ Kannayya	... 1st „ Assistant.
„ Sheik Nabi	... 2nd „ „
„ Veeriah	... 3rd „ „
„ Sheik Razavi	... Persian Teacher.
„ Mojedar Khan	... 1st „ Assistant.
„ Aziz Khan	... 2nd „ „
„ Cossim Khan	... 3rd „ „
„ Cossim Khan	... 4th „ „

Lower Middle School, Maktal (Government)

Mr. Nimkal Rao	... Head Master.
„ Cassman Beg	... Persian Teacher.
„ Syed Abdulla	... 1st „ Assistant.
„ Mohamed Jaffer	... 2nd „ „
„ Jaggannaikuloo	... Telugu Teacher.
„ Buss Lingiah	... 1st „ Assistant.
„ Venkayya	... 2nd „ „

Upper Middle School, Nalgundah (Government).

Mr. Mohamed Fareed-ud-deen	... Head Master.
,, Mohamed Ali	... Persian Teacher.
,, Syed Murtuza	... 1st ,, Assistant.
,, Aivaz Ali	... 2nd ,, ,,
,, Gulam Rasool	... 3rd ,, ,,
,, Azimuddeen	... 4th ,, ,,
,, Mohamed Hussain	... 5th ,, ,,
,, Chetty Lingiah	... Telugu Teacher.
,, Mohamed Sulaiman	... 1st ,, Assistant.

Lower Middle School, Bhongir (Government).

Mr. Mohamed Abdur Razack	... Head Master.
,, Purvarish Ali	... 1st Persian Assistant.
,, Mohamed Abdul Gaffar	... 2nd ,, ,,
,, Mahboob Ali	... 3rd ,, ,,
,, Nursimham	... Telugu Teacher.
,, Veeriah	... 1st ,, Assistant.
,, Narayan	... 2nd ,, ,,
,, Bhimayya	... 3rd ,, ,,

Lower Middle School, Mohammadnagar (Govt.)

Mr. Mohamed Oomer	... Head Master.
,, Mirza Muzaffer Hussain Beg	... 1st Persian Teacher.
,, Abdul Wahab	... 2nd ,, ,,
,, Mohamed Hussain	... English ,,
,, Mohammad Abdul Hafeez	... 1st ,, Assistant.
,, Khaja Mohamed Ishauq	... 2nd ,, ,,

GULBARGAH SUBAH.

Moulvi Syed Abid Hussain ... Inspector of Schools (*Officiating*).

Office Establishment.

Mr. Syed Mustaffa	... Sheristadar.
,, Khader Hussain	... Meer Munshi.
,, Narayan Keshave	... English Writer.
,, Syed Rasool	... Mahratti ,,

Inspecting School Masters.

Mr. Mahomed Noor	... Gulbargah District.
,, Mirza Abul Hussan	... Raichur ,,
,, Mahomed Azum	... Lingsugur ,,
,, Syed Kayam Ali	... Nuldurg ,,

High School, Gulbargah (Government).

Mr. T. Srinivasa Charya	... Head Master.
Moulvi Ifamullah Saheb	... Arabic Teacher.
Mr. A. Vidura Raj Moodeliar	.. 1st Assistant.
,, K. Bhima Rao	... 2nd ,,
Moulvi Mahomed Sadruddin Saheb	... Persian Teacher.
Mr. C. R. Swami Aiyengar	... 3rd Assistant.
,, G. Ramaswamy Aiyengar	... 4th ,,
,, T. Peuttaya	... 5th ,,
,, D. G. Srinivasa Rao	... 6th ,,
,, P. N. Wadia	... 7th ,,
,, Eknath Rao	... 8th ,,
,, Mahomed Rahmatulla Khan	9th ,,

Lower Middle School, Gurmatkal (Government).

Mr. Mahomed Abdulla Khan	... Head Master.
,, Ramchender Rao	... 1st Assistant.
,, Sheik Imam	... 2nd ,,
,, Yenkanna	... 3rd ,,
,, Latchman Saha	... 4th ,,
,, Narsoo Saha	... 5th ,,
,, Mahomed Jamal	... 6th ,,

Upper Middle School, Raichur (Government).

Mr. K. P. Ralarasker	... Head Master.
Moulvi Ali Hussan Saheb	... 1st Assistant.
,, Abdul Huq	... 2nd ,,
,, Muzafaruddin	... 3rd ,,
Mr. L. M. Karandiker	... 4th ,,
, S. V. Joshi	... 5th ,,

Mr.	B. Seshagiri Rao	... 6th Assistant.
,,	D. V. Tilak	... 7th ,,
,,	A. Seshachellam	... 8th ,,
,,	A. Uppannah	... 9th ,,

Lower Middle School, Yadgir (Government).

Mr.	Mahomed Masum Khan	... Head Master.
,,	Ahmadullah	... 1st Assistant.
,,	Govinda Rao	... 2nd ,,
,,	Abdul Azum	... 3rd ,,
,,	Syed Ataullah	... 4th ,,
,,	Mahomed Abdul Khader	... 5th ,,
,,	Bhima Jaty	... 6th ,,

Lower Middle School, Shorapur, (Government).

Mr.	K. G. Padalkar	... Head Master.
,,	Shamaji Bhim Rao	... 1st Assistant.
,,	Hadi Hussan	... 2nd ,,
,,	Arzak Noor Khan	... 3rd ,,
,,	M. Gopal Rao	... 4th ,,
,,	Rahim Baksh Khan	... 5th ,,
,,	Sheik Shermast	... 6th ,,
,,	Khader Badshah	... 7th ,,
,,	Kishen Rao	... 8th ,,

Lower Middle School, Shahpur (Government).

Moulvi	Mahomed Karamatullah Saheb	... Head Master.
Moulvi	Mahomed Ismail	... 1st Assistant.
Mr.	Govind Rao	... 2nd ,,
,,	Narahar Rao	... 3rd ,,
,,	Sidhappa	... 4th ,,
,,	Gulam Nabi	... 5th ,,
,,	Sheik Hussain	... 6th ,,
,,	Veeruppa Kistiah	... 7th ,,

Lower Middle School, Karkal, (Government).

Mr.	K. Venkata Charya	... Head Master.
,,	S. Francis	... 1st Assistant.
,,	Kashav Gopal	... 2nd ,,
,,	Gulam Rasool	... 3rd ,,
,,	Nagesh Bhim Rao	... 4th ,,
,,	Abdul Khader	... 5th ,,
,,	Altaf Hussan	... 6th ,,

Upper Middle School, Tuljapur, (Government).

Mr.	Bhim Rao Shridher Rao	... Head Master.
,,	Syed Ibrahim Hussan	... 1st Assistant.
,,	Gopal Venketesh	... 2nd ,,
,,	M. N. Bapat	... 3rd ,,
,,	Mahomed Shahizaman	... 4th ,,
,,	Mahadev Dinker	... 5th ,,
,,	Vishnupunt	... 6th ,,
,,	Sakharam	... 7th ,,
,,	Syed Muniruddin	... 8th ,,

Lower Middle School, Dharaseou (Government).

Moulvi	Syed Shujauddin	... Head Master.
,,	Mahomed Abdur Rahim.	1st Assistant.
Mr.	D. J. Harshe	... 2nd ,,
,,	Tukaram Jewan	... 3rd ,,
,,	Purshotham Hari	... 4th ,,
,,	Damodhar Narayen	... 5th ,,
,,	Sheik Haider	... 6th ,,

Lower Middle School, Latur, (Government).

Mr	Pandarinath Rao	... Head Master.
,,	Bhasker Vishnu Gore	... 1st Assistant.
,,	Mahomed Abbas	... 2nd ,,
,,	,, Zaffer Ali	... 3rd ,,
,,	Narayan Mahadev	... 4th ,,
,,	Keshav Narayan	... 5th ,,

Mr. Dattatraya Sreepat	... 6th Assistant.
,, Shanker Krishna	... 7th ,,
,, Ramakrishna Rao	... 8th ,,
,, Mahomed Shumsuddin	... 9th ,,
,, ,, Server	... 10th ,,

Lower Middle School, Ausa (Government).

Mr. S. V. Bhoglae	... Head Master.
,, Mahomed Ashraf Ali	... 1st Assistant.
,, Narahari Rao	... 2nd ,,
,, Sitaram Narayan	... 3rd ,,
,, Tuljaram Santu	... 4th ,,
,, Syed Nooruddin	... 5th ,,
,, Sheik Peer	... 6th ,,

AURANGABAD SUBAH.

Mr. Henry Croley ... Inspector of Schools.

Office Establishment.

Mr. Laxman Raghunath	... Sheristadar.
,, Mir Sadat Ali	... Mir Munshi.
,, Keshav Vithal Bhide	... English Clerk.
,, Balwant Purushotham	... Accountant.
,, Mir Munwar Ali	... Munshi Persian.
,, Govind Shaligram	... Asst. English Clerk.
,, Raghunath Diwaker	... Munshi.
,, Ram Rao Ambadas	... ,,

Inspecting School Masters.

Mr. Syed Abid Hussain	... Aurangabad District.
,, V. A. Arankale	... Bir ,,
,, Mahomed Noor	... Parbhani ,,
,, Mahomed Abdullah Khan	... Nander ,,

Second Grade College, Aurangabad (Government).

Mr. Govind Ramchendra Kale, B.A. Principal.
,, S. R. Joglekar, B.A. ... Lecturer in Mathematics.

Mr.	Abdul Gafoor	... Lecturer in Science.
,,	Moulvi Mahomed Zakeer	... Lecturer in Arabic.
,,	Hari Ram Shastri	... Sanskrit Pandit.

High School, Aurangabad, (Government).

Mr.	*Chintaman Narayen Kale*	... *Head Master.*
,,	*Bapurao Balwant Bapat*	... *1st Assistant.*
,,	Kifayatullah Khan	... 2nd ,,
,,	Dhondo Narhar	... 3rd ,,
,,	Hanmant Vinayak	... 4th ,,
,,	Shanker Balwant	... 5th ,,
,,	Vireshwar Hari	... 6th ,,
,,	Syed Ziauddin Hussain	.. Persian Teacher.
,,	Sanaullah Khan	... Urdu Teacher.
,,	Sadashive Wasudeo Khare	.. Mahratti ,,

Upper Middle School, Bir (Government).

Mr.	G. B. Hirpathak	... Head Master.
,,	U. H. Pophle	... 1st Assistant.
,,	Magbool Ali	... 2nd ,,
,,	Ganpat Balkrishna	... 3rd ,,
,,	Anant Appajee	... 4th ,,
,,	V. K. Vartak	... 5th ,,
,,	K. B. Jog	... 6th ,,
,,	Pratab Sing Kashiram Sing	. 7th ,,
,,	Lakhpat Rai	... 8th ,,
,,	Abajee Rangnath	... 9th ,,
,,	Shrinivas Vyankatesh	... 10th ,,

Upper Middle School, Kaderabad (Government).

Mr.	B. L. Khedkar	... Head Master.
,,	Kashinath Vithal Bhide	... 1st English Assistant.
,,	V. C. Khedkar	... 2nd ,, ,,
,,	Janardan Sakharam	... 3rd ,, ,,
,,	Syed Ahmed Khan	... 1st Persian ,,
,,	Gulam Mahomed	... 2nd ,, ,,
,,	Bashiruddin	... 3rd ,, ,,
,,	B. M. Belapoorker	... 1st Mahratti ,,

Mr. S. V. Godbole	... 2nd Mahratti Assistant.
„ Kisan Balajee	... 3rd „ „
„ Jiwajee Mahadeo	... 4th „ „
„ S. V. Deshmukh	... 5th „ „

Upper Middle School, Parbhani (Government).

Mr. Keshav Vishnu Atre	... Head Master.
„ L. K. Marathe	... 1st English Assistant.
„ Mahomed Abdullah	... 1st Persian „
„ Sheikh Usman Sheikh Ahmad	... 2nd English „
„ Mahomed Abdul Kareem	... 2nd Persian „
„ Ambadas Tukaram	... 1st Mahratti „
„ Balram Ambadas	... 2nd „ „
„ R. R. Kamtikar	... 3rd „ „

Lower Middle School, Nander (Government).

Mr. L. B. Katdare	... Head Master.
„ Mahomed Turabuddin	... 1st Persian Assistant.
„ Sheik Ahmed	... 2nd „ „
„ Syed Imam	... 3rd „ „
„ Ganesh Vishwanath	... 1st Mahratti „
„ Govind Gopal	... 2nd „ „

Lower Middle School, Hingoli (Government).

Mr. K. R. Kamtikar	... Head Master.
„ B. V. Apte	... 1st English Assistant.
Moulvi Mahomed Usman	... 1st Persian „
Moulvi Ahmad Baksh	... 2nd „ „
„ Mhd. Ibrahim Khan	... 3rd „ „
Mr. Jagmohandas Ramdas	... 1st Mahratti „
„ Syed Islam	... 2nd „ „
„ Laxman Ganesh	... 3rd „ „
„ Trimbak Keshava	... Extra „ „

Lower Middle School, Ambajogai (Government).

Mr. G. S. Sathe	... Head Master.
,, N. V. Moghe	... 1st English Assistant.
,, K. N. Keskar	... 2nd ,, ,,
Moulvi Vilayat Ali	... Persian ,,
Mr. Mahomed Abdul Kader	... 2nd Persian ,,
,, Vishnu Sakharam	... 1st Mahratti ,,
,, Atmaram Sakharam	... 2nd ,, ,,
,, Dattatraya Dhondo	.. 3rd ,, ,,
,, Govind Purushotham	... 4th ,, ,,

Lower Middle School, Pattan (Government).

Mr. V. S. Bapat	... Head Master.
,, Mahadeo Ramchendra	... English Assistant.
,, Mahomed Abdullah Khan	.. 1st Persian ,,
,, Mirza Munir Beg	... 2nd ,, ,,
,, Mahadeo Ranoji	... 1st Mahratti ,,
,, Wasudeo Anant	... 2nd ,, ,,
,, Tukaram Bhagwan	... 3rd ,, ,,

Industrial School, Aurangabad (Government).

Mr. Shanker Govind Sohony	... Head Master.
,, Zamirul Hasan	... Engraver.
,, Sheik Kasim	... Carpenter.
,, Ram Rao Sadashive	... Drawing Master.
,, Mahomed Jamaluddin	... Persian Teacher.
,, Vishwanath Deenanath	... Mahratti ,,

IX.

H. H. THE NIZAM'S MIDDLE SCHOOL EXAMINATION, 1896.

PASS LIST.

Order of Merit.	Register No.	Name of Candidate.	First Language.	No. of marks obtained.	Where Educated.
		Honours Division.			
1	696	May Aghornath ...	English	415	St. George's Girls' Seminary, Chadarghat.
2	75	K. Sayannah ...	English	388	Government High School, do.
3	287	Dravidam Narasimhiah ...	English	371	A.-V High School, Bolarum.
		First Class.			
1	635	Dattatraya Golawadekar ...	English	357	Lower Middle School, Nander.
2	60	Hari Lall Sil ...	English	351	Government High School, Chadarghat.
3	265	Muhammad Mustaffa ...	English	339	Private Study.
4	105	Muhammad Esa ...	Urdu	336	Government Normal School, Hyderabad.

5	201	Syed Muhammad ...	Urdu	334	Private Study.
6	471	Gulam Rasool ...	Urdu	332	Upper Middle School, Nalgundah.
7	606	Raghunath Gopal ...	Mahratti	331	Upper Primary School, Aurangabad.
8	338	Narayan Balwant Rao ...	Mahratti	330	Government School, Nilanga.
9	590	Daulat Mahadeo ...	English	330	Government High School, Aurangabad.
10	107	Muhammad Akbar ...	Urdu	329	Government Normal School, Hyderabad.
11	458	Syed Azeezuddin ...	Urdu	327	Lower Middle School, Mahbubnagar.
12	71	Narhar Govind ...	English	326	Government High School, Chadarghat.
13	460	Syed Moulana Mohiuddin ...	Urdu	326	Private Study.
14	45	Abdul Majid Khan ...	English	324	Government High School, Chadarghat.
15	700	Hannah Dickson ...	English	323	St. George's Girls' Seminary, Chadarghat
16	711	Gnanapushpam ...	Telugu	321	Wes : Mis : Bdg., School, Secunderabad.
17	242	Takey Kondalrayudu ...	English	319	Mahboob College, Secunderabad.
18	449	Muhammad Nawaz ...	Urdu	319	Private Study.
19	87	Leonard, Francis ...	English	317	All Saints' Institution, Hyderabad.
20	566	Narayan Sitaram ...	Mahratti	317	Lower Middle School, Latur.
21	607	Krishna Rao Keshav ...	Mahratti	316	Upper Primary School, Aurangabad.
22	193	Mirza Akbar Beg ...	English	313	Madrasa-è-Aliya, Chadarghat.
23	710	Sarah Solomon ...	Telugu	311	Wesln. Mission Bdg School, Secunderabad.
24	119	Malik Asad Ali Khan ...	Urdu	309	Practising School, Nampally.
25	237	Rallapadi Seetharam ...	English	307	Mahboob College, Secunderabad.
26	702	Irene Muriel Honey ...	English	307	St. Ann's Convent, do.
27	452	Chincholy Narhar Rao ...	Urdu	306	Lower Middle School, Mahbubnagar.
28	520	Lukshminarayan ...	Mahratti	306	Lower Middle School, Dharaseou.
29	680	Achutrao Bhagwant Deshponde ...	Mahratti	302	Upper Primary School, Ambar.
30	704	Mary Elizabeth Correa ...	English	302	St. Ann's Convent, Secunderabad.

Second Class.

Serial No.	Register No.	Name of Candidate.	First Language.	Where Educated.
1	2	Mirza Ahmad Ali Beg ...	English	Madrasa-è-Aliya, Chadarghat.
2	4	Syed Siraj Ali ...	English	Do.
3	6	K. Runga Row ...	English	Do.
4	7	Brig Mohun Lall ...	English	Do.
5	9	Ghulam Mahmood Taher ...	English	Do.
6	12	Mir Basith Ali ..	English	Do.
7	20	Sahib Mirza ...	English	Government High School, Chadarghat.
8	23	Rama Rao ...	English	Do do.
9	24	Muhammad Abdul Aziz ...	English	Do. do.
10	27	Narahari ...	English	Do. do.
11	31	Konda Reddy ...	English	Do. do.
12	34	Niranjan Pershad ...	English	Do. do.
13	52	Muhammad Azizulla Sheriff ...	English	Do. do.
14	53	Burjorji Viccaji ..	English	Do. do.
15	54	Fida Ali Mirza ...	English	Do. do.
16	55	Muhammad Ali Mirza ...	English	Do do.
17	65	Ramachundrum Venkata Krishna Rao ..	English	Do. do.
18	90	Joseph Cheriman ..	English	All Saints' Institution, do.
19	93	Setlur Dorasawmy R ...	English	Upper Middle School, Residency.
20	104	Muhammad Oosman ..	Urdu	Government Normal School, Hyderabad.
21	111	Gopal Rao ...	Mahrartti	Do. do.

22	113	Jammikunta Kantiah	...	Telugu	Government Normal School, Hyderabad.
23	116	Muhammad Khawaja	...	Urdu	Practising School, Nampally.
24	118	Muhammad Azeemuddin	..	Urdu	Do. do.
25	120	Ghulam Dastageer	...	Urdu	Do. do.
26	122	Muhammad Abdus Salam Khan	..	Urdu	Do. do.
27	125	Abdul Hassan Khan	..	Urdu	Do. do.
28	126	Siri Dhar Rao	...	Mahratti	Do. do.
29	138	Dinshaw Sorabshaw Parakh	...	English	Madrasa-è-Asafia, Secunderabad.
30	195	Mirza Muhammad Hyder Beg	...	English	Madrasa-è-Aliya, Chadarghat.
31	197	K. Ramasawmy Naidu	..	English	Private Study.
32	202	Fakeer Muhammad	..	Urdu	Do.
33	209	Ramachunder Bapu Rooti	...	English	City High School, Hyderabad.
34	211	Muhammad Ibrahim	..	English	Do. do.
35	218	Ahmed Hussain	..	English	Do. do.
36	227	Syed Asadullah Khan	...	English	Madrasa-ê-Aizza, Hyderabad.
37	234	Arcot Veeraraghavaloo	...	English	Mahboob College, Secunderabad.
38	244	Mayur Moodukristnan	...	English	Do. do.
39	245	Vadi Manavalan	..	English	Do. do.
40	246	Manjacuppam Chockalingam	...	English	Do. do.
41	247	Pujari Jagannatham	..	English	Do. do
42	254	Janaky Venkatappiah	...	English	S. P. G. A.-V. School, Secunderabad.
43	256	Kondapally Nathaniel	...	English	Do. do.
44	268	Madurai V. Krishnasawmy Iyer	...	English	Private Study.
45	275	Sadi Narasimhulu	..	English	Do.
46	276	Andugulapati Narasinga Rao	...	English	Do.
47	279	Gnanaprakasam Francis	...	English	Do.
48	280	Rustomjee Jevenjee	...	English	Do.
49	281	Muhammad Jaffar Khan	..	English	Do.
50	283	Kamtala Dewannah	...	English	Do.

Second Class.—(*Continued*)

Serial No.	Register No.	Name of Candidate.	First Language.	Where Educated.
51	285	Narasumpally Veerannah ...	English	Anglo-Vernacular High School, Bolarum.
52	288	V. Sundarum Iyer ...	English	Do. do. do.
53	292	George Pounde ...	English	European Boys' School, Bolarum.
54	303	Ismail Khan ...	Urdu	Govt. High School, Bidar.
55	305	Hanumantha Athnoor ...	Mahratti	Do. do.
56	310	Madhao Ramachender Desponde ..	English	Do. do.
57	320	Narayan Shiwram Pantogi ...	Mahratti	Upper Primary School, Rajura.
58	326	Ram Rao ...	Mahratti	Do. do. Udgir.
59	352	Raghunath Govind Madiki ...	Mahratti	Private Study.
60	355	Muhammad Ghouse ...	Urdu	Do.
61	357	Kundauprasad Pathak ...	Urdu	Do.
62	359	Venkatesh Anant ...	Mahratti	Do.
63	360	Manik Sadasiv ...	Mahratti	Do.
64	362	Ramachendra Visnupant ...	Mahratti	Lower Middle School, Indur.
65	381	Pendyal Narasimba Rao ...	Urdu	Do. Karimnagar.
66	382	Singi Reddi Venkat Reddi .	Urdu	Do. do.
67	384	Juvvadi Atchoot Rao ...	Urdu	Do. do.
68	387	Juvvadi Narasinga Rao ...	Urdu	Do. do.
69	388	Devraj Rajaiswar Rao ...	Urdu	Do. do.
70	390	Billa John ...	English	Do. do.
71	391	Rajawarapu Rajunnah ..	Urdu	Lower Middle School, Manthni.
72	399	Muhammad Gulam Dastagir Khan ...	Urdu	Private Study.

73	407	Syed Nizamud-din	...	English	Government High School, Warangal.
74	408	Tumbavanam Natesa Iyer	...	English	Do. do.
75	410	Temburani Balakristna	...	English	Government High School, Warangal.
76	414	Davalpalli Kulasakar Rao	...	Urdu	Lower Middle School, Muthwada.
77	425	Sivarambhatta Venkatramiah	...	Urdu	Do. do.
78	426	Muhammad Zeaul Huq	...	Urdu	Civil Engineering School, Warangal.
79	433	Banda Ali	...	Urdu	Private Study.
80	434	Shaik Hussain	...	Urdu	Do.
81	438	Sheik Nizam	...	Urdu	Do.
82	444	Kalvanapu Rajaram	...	Telugu	Do.
83	463	Muhammad Abdul Kareem	...	Urdu	Do.
84	470	Muhammad Amiruddin	...	Urdu	Upper Middle School, Nalgundah.
85	473	Pandurang Hanumant Rao Madgeri	...	Urdu	Do. Narayenpet.
86	474	Ganpat Rao, Balwant Rao Karwar	...	Urdu	Do. do.
87	480	Muhammad Arab	...	Urdu	Private Study.
88	481	Muhammad Jaffer	...	Urdu	Do.
89	482	Muhammad Yusoof	...	Urdu	Do.
90	484	Abdul Nabi	...	Urdu	Do.
91	487	Hathe Belagal Jaya Rao	...	Telugu	Do.
92	489	Balkrishna Bhagwant Saratikar	...	English	Government High School, Gulbargah.
93	496	Narayan Govind Nimbargikar	...	English	Do. do.
94	497	Pandurung Lakshman Deulgaokar	...	English	Do. do.
95	501	Ganesh Shivaram Tole	...	English	Private Study.
96	513	Muhammad Abdul Razack	...	Urdu	Do.
97	521	Shankar Kashinath	...	Mahratti	Lower Middle School, Dharaseou.
98	523	Ganesh Ramchendra	...	Mahratti	Do. do.
99	525	Narasimha Wamon Shiode	...	Mahratti	Lower Middle School, Tuljapur.
100	535	Shankara Ganesa	..	Mahratti	Do. Ausa.
101	559	K. Venkata Nursoo	...	English	Private Study.

Second Class.—(*Continued.*)

Serial No.	Register No.	Name of Candidate.	First Language.	Where Educated.
102	562	Udhao Bapu Rao ...	Mahratti	Lower Middle School, Latur.
103	563	Ramkrishna Appa Rao ...	Mahratti	Do. do.
104	564	Govind Nagoba .	Mahratti	Lower Middle School, Latur.
105	572	Govind Krishna ...	English	Government High School, Aurangabad.
106	577	Umaid Pooran ...	English	Do. do.
107	597	Laxman Mahadeo Bavle ...	English	Lower Middle School, Pattan.
108	598	Venkatesh Ramachandra Phadke ...	English	Do. do.
109	600	Pundlik Vinayak ...	Mahratti	Government School, Khuldabad.
110	602	Ranganath Raojee ...	Mahratti	Upper Primary School, Aurangabad
111	608	Pandoorang Ramchandra ...	Mahratti	Do. do.
112	612	Ramchandra Anaut Arankali .	Mahratti	Private Study.
113	615	Shripat Shivrao Soundattikar ...	English	Upper Middle School, Bir.
114	621	Janardhan Venkatesh Bakshi ...	Mahratti	Do. do.
115	623	Bhujang Vyankatesh ...	English	Upper Middle School, Ambajogai.
116	625	Keru Yallappa ...	English	Do. do.
117	631	Shankar Gangadhar ...	Mahratti	Private Study.
118	637	Narhar Kasinath Bhide ...	Mahratti	Lower Middle School, Nander.
119	653	Nilkant Sreenivasa Rao ...	Mahratti	Upper Primary School, Mukher.
120	666	Narhar Nagesh ...	Mahratti	Private Study.
121	667	Bapuji Shripat Rao ...	Mahratti	Do.
122	670	Mahadeo Ramchandra Devdar ...	English	Lower Middle School, Parbhani.
123	674	Ambadoss Tukaram Kharde ...	Mahratti	Private Study.

124	676	Jaithmal Shriram ...	English	Upper Middle School, Kaderabad.
125	685	Syed Waziuddin ...	English	Lower Middle School, Hingoli.
126	687	Madhao Govind Belgikar ...	English	Do. do.
127	688	Trimbak Keshava Warudkar ...	Mahratti	Do. do.
128	689	Ramchendra Ragunath ...	English	Private Study.
129	691	Lakshman Ganesh ...	Mahratti	Do.
130	701	Manoranjithum Venugopal ...	English	St. George's Girls' Seminary, Chadarghat.
131	718	Ethel Lilian Thoy ...	English	European Girls' School, Bolarum.

List of Candidates who have passed in one Branch only under Rule 3 ii.

Serial No	Register No.	Name of Candidate.	Subject passed in	Where Educated.
1	198	Syed Abdul Kader Razvi ...	Persian	Private Study.
2	278	Rama Rao Sangli ...	Urdu	Do.
3	296	Balaprasad ...	English	Government High School, Bidar.
4	297	Syed Mahboob ...	English	Do. do.
5	298	Syed Syeuddin ...	English	Do do.
6	321	Yeshwant Madhava Rao ...	Persian	Upper Primary School, Rajura.
7	345	Ram Sing ...	Mahratti	Private Study.
8	358	Ramkrishna ...	English	Do.
9	377	Hasaraghatta Rama Rao ...	English	Do.
10	439	Mahboob Ali ...	Arabic	Do.
11	554	Govind Rao ...	English	Do
12	555	M Gopal Rao Deshponde ...	Urdu	Do.
13	696	May Aghornath ...	Mathematics	St. George's Girls' Seminary, Chadarghat.
14	706	Buchoobai Edulje Dustoor ...	Mathematics	St. Ann's Convent, Secunderabad.
15	707	Grace Sarah Shaw ...	Do.	Do. do.
16	708	Maud Aberneithie ...	Do.	Do. do.
17	719	Asseervatham Santhamma ...	English	Lower Middle School, Medak.
18	411	Muhammad Abdus Salam ..	Physics & Chemistry.	Govt. High School, Warangal.
19	412	Guntovar Yadava Rao ...	Do.	Do. do.
20	413	Mahajan Govinda Rao ...	Do.	Do. do.

X.

H. H. THE NIZAM'S MIDDLE SCHOOL EXAMINATION, 1897.

PASS LIST.

Order of Merit.	Register No.	Name.	First Language.	No. of marks obtained.	Where Educated.
		Honours Division.			
1	79	Charles Neville Rhenius ...	English	436	St. George's Grammar School, Chadarghat.
2	550	Muhammad Abbas ...	Urdu	415	Lower Middle School, Latur.
3	659	Maud Eleanor Gay ...	English	411	St. George's Girls' Seminary, Chadarghat.
4	27	Muhammad Imadudeen ...	English	409	Government High School, Chadarghat.
5	81	Kenneth Clement Jones ...	English	403	St. George's Grammar School, Chadarghat.
6	128	Muhammad Hussain ...	Urdu	399	Government Normal School, Hyderabad.
7	12	Syed Mahmood Ali ...	English	393	Madrasa-e-Aliya, Chadarghat.
8	80	Hubert St. John Kinsley ...	English	393	Private Study.
9	599	Ganpat Laxman ...	English	392	Upper Middle School, Bir.
10	125	Muhammad Nazir Ali ...	Urdu	391	Government Normal School, Hyderabad.
11	209	Muhammad Abdul Hai ...	English	386	Madrasa-e-Aizza, Hyderabad.
12	658	Emily Tenduccey ...	English	386	St. George's Girls' Seminary, Chadarghat.
13	433	Syed Cassim ...	Urdu	384	Lower Middle School, Mahbubnagar.
14	59	Sunder Ramchander Gorakshakar..	English	383	Government High School, Chadarghat.
15	126	Muhammad Abdul Ghafoor ..	Urdu	379	Government Normal School, Hyderabad.

Honours Division.—(*Continued.*)

Order of Merit.	Register No.	Name.	First Language.	No. of marks obtained.	Where Educated.
16	434	Muhammad Ghouse ...	Urdu	376	Lower Middle School, Mahbubnagar.
17	476	Ranganath Keshav Limaye ...	English	376	Government High School, Gulbargah.
18	273	Rao Rukula Lutchmiah ...	English	375	Anglo-Vernacular High School, Bolarum.
19	131	Ahmad Ali ...	Urdu	373	Government Normal School, Hyderabad.
20	33	C. Radhakishen ...	English	370	Government High School, Chadarghat.
21	337	Muhammad Avaz ...	Urdu	370	Lower Middle School, Udgir.
22	136	Muhammad Usman ...	Urdu	369	Practising School, Nampally.
23	251	Arthur Frederick Watts ...	English	369	Protestant Orphanage and Brigade School, Secunderabad.
24	199	Meer Mahboob Ali Razvi ...	English	368	City High School, Hyderabad.
25	335	Syed Sadruddeen ...	Urdu	367	Lower Middle School, Udgir.
26	672	Khuttibai Sorabji .	English	367	St. Ann's Convent, Secunderabad.
27	563	Hamid Ahmad ...	English	360	Government High School, Aurangabad.
28	671	Jeanne Vinay ...	English	360	St. Ann's Convent, Secunderabad.

First Class.

Order of Merit.	Register No.	Name.	First Language.	No. of marks obtained.	Where Educated.
1	62	Sadasiv Moreshwar Mhasker ..	English	358	Government High School, Chadarghat.
2	525	Muhammad Zahuruddin ...	Urdu	355	Lower Middle School, Dharaseon.
3	83	Herbert D'Penning ..	English	353	St. George's Grammar School, Chadarghat.
4	26	Jaya Rao Venkatesh Pulamkar ...	English	350	Government High School, Chadarghat.

5	1	Henry Thomas Tripp ...	English	347	Madrasa-e-Aliya, Chadarghat.
6	134	Validanda Ramanjiah ...	Telugu	346	Government Normal School, Hyderabad.
7	305	Muhammad Ismail ..	Urdu	346	Government High School, Bidar.
8	489	M. Rajanna ...	English	346	Upper Middle School, Raichur.
9	11	Sorabjee Bomanjee Surty ...	English	345	Madrasa-e-Aliya, Chadarghat.
10	135	Muhammad Akbar Ali .	Urdu	342	Practising School, Nampally.
11	203	Hurmusjee Rustomjee ..	English	342	City High School, Hyderabad.
12	578	Mannoo Lalsa ...	English	342	Government High School, Aurangabad.
13	502	Govind Rao ...	English	338	Private Study.
14	75	Munzoor Ahmed ...	English	337	Upper Middle School, Residency.
15	41	W. Narasing Rao ...	English	336	Government High School, Chadarghat.
16	309	Muhammad Sultan ...	Urdu	336	Government High School, Bidar.
17	205	Arcot Krishna Rao ...	English	335	City High School, Hyderabad.
18	461	Shivrampant ...	English	335	Private Study.
19	657	Janet Ogilvie ...	English	334	St. George's Girls' Seminary, Chadarghat.
20	387	Sooravadhani Gopaul Sastry ...	Telugu	333	Private Study.
21	600	Ganpat Wamon ..	English	333	Upper Middle School, Bir.
22	656	Clare Woods ...	English	333	St. George's Girls' Seminary, Chadarghat.
23	572	Vishnoo Gungadher ...	English	331	Government High School, Aurangabad.
24	601	Shanker Pandharinath ...	English	330	Upper Middle School, Bir.
25	665	Alice Isabel Shaw ...	English	330	Protestant Orphanage and Brigade School, Secunderabad.
26	99	Mahadev Pershad ...	English	326	Mufeed-ul-Anam, Hyderabad.
27	184	Vinayak Bhasker ...	English	325	Private Study.
28	602	Ambadas Ganesh ...	English	325	Upper Middle School, Bir.
29	127	Muhammad Azeezuddin ...	Urdu	324	Government Normal School, Hyderabad.
30	604	Hanmant Bhagwant ...	English	323	Upper Middle School, Bir.
31	76	Tirutope Rungayya ...	English	322	Upper Middle School, Residency.
32	345	Venkatesh Balkrishna ...	Mahratti	322	Upper Primary School, Mukher.

First Class.—(*Continued.*)

Order of Merit.	Register No.	Name.	First Language.	No. of marks obtained.	Where Educated.
33	87	Muhammad Wizarat ...	English	321	St. George's Grammar School, Chadarghat.
34	490	K. Eswarappa ...	English	321	Upper Middle School, Raichur.
35	65	Samuel Vedakan Vedakan ...	English	320	Government High School, Chadarghat.
36	74	Muhammad Abdur Rahman ...	English	320	Do. do.
37	287	M. N. Subbramanian ...	English	319	Private Study.
38	623	Muhammad Yasin ...	Urdu	318	Lower Middle School, Nander.
39	577	Vasudev Ramkrishna Talekar ...	English	317	Government High School, Aurangabad.
40	98	Ghulam Ahmed Khan ...	English	316	Mufeed-ul-Anam, Hyderabad.
41	242	Masula Venkatachellum ...	English	315	Mahboob College, Secunderabad.
42	314	Hanumantha Rao ...	Urdu	313	Lower Middle School, Kohir.
43	359	Madhaw Rao ...	Urdu	313	Upper Primary School, Neelunga.
44	28	C. Balkrishna ...	English	310	Government High School, Chadarghat.
45	524	Muhammad Gulam Jelani ...	Urdu	310	Lower Middle School, Dharaseou.
46	481	Syed Muhammad Taqqi ...	English	309	Government High School, Gulbargah.
47	292	Syed Asgar Hussain ...	English	308	Government High School, Bidar.
48	515	Gulam Rasool ...	Urdu	306	Lower Middle School, Karkal.
49	624	Syed Fakeer ...	Urdu	306	Lower Middle School, Nander.
50	639	Pralhad Vamon Parnerkar ...	English	306	UpperMiddle School, Parbhani.
51	475	Krishnaji Murugkar ...	English	305	Government High School Gulbargah.
52	491	B Tirmal Rao .	English	305	Upper Middle School, Raichur.
53	95	Charles Johnson ...	English	304	All Saints' Institution, Chadarghat.
54	107	Meer Ataoolla ...	English	304	City High School, Hyderabad.

55	206	Mir Ziaul Huq ...	English	304	Madrasa-e-Aizza, Hyderabad.
56	413	Ramiah Bujimallah ...	Telugu	301	Lower Middle School, Khamam.
57	575	Ramachandra Anant Arankalle ...	English	301	Government High School, Aurangabad.
58	88	Augustine Joseph ...	English	300	All Saints' Institution, Chadarghat.
59	308	Muhammad Nizamuddin ...	Urdu	300	Government High School, Bidar.

Second Class.

Register No.	Name.	First Language.	No. of marks obtained.	Where Educated.
2	Marret Harold Mergler ...	English	284	Madrasa-e-Aliya, Chadarghat.
3	Shah Mirza Beg ...	English	285	Do. do.
5	Khaja Mohiuddin ...	English	243	Do. do.
6	Durgah Reddi ...	English	258	Do. do.
9	Syed Muhammad Taki ...	English	242	Do. do.
10	Mohiuddeen Mahmood ...	English	285	Do. do.
13	Syed Ahmed Ali ...	English	290	Do. do.
22	Muhammad Hamidullah ...	English	280	Government High School, Chadarghat.
24	Muhammad Yusuf ...	English	262	Do. do.
25	Muhammad Abdul Latif ...	English	249	Do. do.
29	B. Shunker Lall ...	English	289	Do. do.
30	Ramchander Rao ...	English	247	Do. do.
34	Mukaramuddin Khan ...	English	272	Do. do.
37	Abdul Raheem ...	English	264	Do. do.

Second Class.—(*Continued.*)

Register No.	Name.	First Language.	No. of marks obtained	Where Educated.
38	Muhammad Ehtisham Ali ..	English	254	Government High School Chadarghat.
42	Syed Asgar Hussain ...	English	280	Do. do.
43	Daya Narayan ...	English	278	Do. do.
44	Hafiz Syed Ibrahim ...	English	279	Do. do.
47	Muhammad Abdul Aziz Khan ..	English	261	Do. do.
50	Hanumandas ...	English	276	Do. do.
53	Syed Omar ...	English	233	Do. do.
54	Muhammad Hafizullah ...	English	233	Do. do.
55	Syed Eshak ...	English	286	Do. do.
60	Sheikh Muhammad ..	English	260	Do. do.
63	Vaman Damodar Gadgil ...	English	292	Do. do.
66	I Seetaram Rao ...	English	292	Do. do.
68	S. Kuppusawmy Naiker ...	English	254	Do. do.
69	T. Narasimloo ...	English	240	Do. do.
73	Visvanatha Ramachandra Rao ...	English	217	Do. do.
78	Bangalore Rungasawmy ...	English	230	Upper Middle School, Residency.
85	Thomas Charles Bayley ...	English	233	St. George's Grammar School, Chadarghat.
86	Abdoosamad Khan ...	English	257	Do. do.
92	Edward L'Esteve ...	English	294	All Saints' Institution, Chadarghat.
98	Thomas Stuart ..	English	270	Do do.
100	Sigamony Agambarum ...	English	267	S. P. G. Boy's School, Chadarghat.
101	James Peter David ...	English	297	Do. do.

123	Vikaruddin Ahmed ...	English	227	Madrasa-e-Asafia, Malakpet.
124	Syed Mazherullah ...	English	291	Do. do.
130	Gulam Mohiuddin ...	Urdu	296	Government Normal School, Hyderabad.
137	Muhammad Fakruddin ...	Urdu	296	Practising School, Nampally.
145	M. H. B Mehdi Ali Mirza ...	English	246	Private Study.
201	Girdhari Lall ...	English	246	City High School, Hyderabad.
204	Gulam Rasool ...	English	274	Do. do
207	Shaik Muhammad Ahmed Ali ...	English	297	Madrasa-e-Aizza, Hyderabad.
208	Muhammad Amin	English	246	Do. do.
210	Muhammad Shabbeer Ali	Urdu	296	Special Upper Primary School, Patancheru.
215	S. Kumlaput Pertab	English	248	Dharamwant A.-.V. School, Hyderabad.
229	Burjor Eduljee Dustoor ...	English	261	Mahboob College, Secunderabad.
231	Kesheo Krishna Kulkarni ...	English	272	Do. do.
232	Lutchman Singh ...	English	214	Do. do.
233	Muthahar Hussain ...	English	285	Do. do.
235	Inayathur Rahman Khan ...	English	234	Do. do.
236	Nellore Venkatasawmy ...	English	261	Do. do.
239	Neti Subbaramiah ...	English	297	Do. do.
241	Matharapu Venkatasawmy ...	English	219	Do. do.
258	Charles Evans ...	English	298	Prot. Orph.& Brigade School, Secunderabad.
263	Syed Azizuddin ...	English	224	Private Study.
265	Dittacavi Somasundra Rao ...	English	244	Do.
266	M. C. Rajagopal Iyengar ...	English	292	Do.
269	Patha Veerannah ...	English	274	Do.
274	Nagore Thumbuswami ...	English	241	A. V. High School, Bolarum.
277	Deo Narain Gour Sarma ...	English	268	Do. do.
278	Pandit Rampratab ...	English	269	Do. do.
283	Nagore Natesan ...	English	242	Do. do.
284	Narla Ramaniah ...	English	290	Do. do.

Second Class.—(*Continued.*)

Register No.	Name.	First Language.	No. of marks obtained.	Where Educated.
304	Mahboob Khan ...	Urdu	278	Government High School, Bidar.
307	Muhammad Hussain ...	Urdu	284	Do.
342	Shamrao Shesharao ..	Mahratti	212	Upper Primary School, Mukher.
344	Krishnajee Ramrao ..	Mahratti	225	Do. do.
348	Digamber Gunderao ..	Mahratti	272	Do. do.
349	Renukadoss .	Mahratti	287	Do. do.
366	Ganesh Narhar ...	Mahratti	272	Private Study.
368	Bhagwan Nagcrao ...	Mahratti	235	Do.
380	Paul Davanandam Samuel .	English	226	Wes. Mis. Normal School, Karimnagar.
384	Yagyembhatla Sambunnah	Telugu	259	Lower Middle School, Manthani.
385	Vadyhala Rajaram	Urdu	290	Lower Middle School. Manthani.
399	Mudkavi Vasudeva Rao ...	English	293	Government High School, Warangal.
402	Muhammad Gulam Dustgeer ...	English	276	Do. do.
410	Chaturvedula Dhurmah Rao .	Urdu	293	Upper Middle School, Muthwada.
412	Venkata Narsu Vanam ..	Telugu	268	Lower Do. Khamam.
415	Katrapalli Venkatram Rao ...	English	247	Private Study.
421	Gopaul Rao ...	Urdu	241	Do.
431	Ramakrishna Rao, T. ...	Urdu	250	Lower Middle School, Mahbubnagar.
432	Chinnakrishtayya ...	Urdu	294	Do. do.
435	Syed Sadruddin ...	Urdu	273	Do. do
440	Asadulla Hussani ...	Urdu	274	Upper Middle School, Nalgundah.
443	Syed Abdul Rasheed ...	English	240	Private Study.

479	Syed Amanullah ...	English	261	Government High School, Gulbargah.
480	Syed Askar Ali Kirmani ...	English	294	Do. do.
488	Yappalpervi Vasudeva Rao ...	English	275	Upper Middle School, Raichur.
492	Imam Khan ...	Urdu	264	Lower Middle School, Yadgir.
522	Muhammad Naseeruddin ...	Urdu	298	Lower Middle School, Dharaseou.
534	Narasimha Haibat Rao .	Mahratti	264	Do. do.
536	Rama Bahirao Survasi ...	Mahratti	245	Lower Middle School. Tuljapur.
540	Mahadeo Mulhar Thakar ...	Mahratti	245	Do. do.
551	Sheik Lalday ...	Mahratti	269	Lower Middle School, Ausa.
565	Muhammad Abdullah	English	299	Government High School, Aurangabad.
568	Gowardhan Das Bhargo ...	English	276	Do. do.
569	B. T. Krishniah ...	English	259	Government High School Aurangabad.
571	Deenanath Wamon Kelker ...	English	288	Do. do.
588	Abdul Majeed Ameenuddin ...	Urdu	261	Upper Primary School, Khuldabad.
596	Laxman Govind Datar .	English	244	Private Study
603	Gopal Madhoo ...	English	256	Upper Middle School, Bir.
606	Balwant Sadasiv ..	Mahratti	270	Do. do
607	Vittal Devarao Deshponde ...	English	213	Upper Middle School, Ambajogai.
617	Muhammad Abdul Kader ...	Urdu	233	Private Study.
621	Bapoojee Nowrojee Wahadia ...	Mahratti	253	Lower Middle School, Nander.
622	Ramachender Vasudeva Ketkar ...	Mahratti	289	Do. do.
625	Ramgopaul Bunketlal ...	Urdu	275	Do. do.
643	Bhagwant Raojee ...	English	265	Upper Middle School, Kaderabad.
649	Bajee Rao Wamon Rao ...	English	294	Lower Middle School, Hingoli.
651	Nagesh Ramkrishna Dafne ...	Mahratti	229	Do. do.
663	Karreemunnissa Begum ...	English	260	Private Study.
667	Leonora Louise Ringrow ...	English	250	Prot. Orph. & Brigade School, Secunderabad.
669	Mary Charlotte McNamara ...	English	257	St. Ann's Convent. do.

List of Candidates who have passed in one Branch only under Rule 4.

Register No.	Name of Candidate.	Subjects passed in.	Where Educated.
143	Syed Muhammad ...	Arabic	Private Study.
192	Pertab Rai ...	Surveying (in Eng.)	Do.
193	Muhammad Talabuddin ...	Surveying (in Eng.)	Do.
194	Muhammad Jaffer Khan ...	Surveying (in Eng.)	Do.
327	Rama Rao ..	Persian	Lower Middle School, Udgir.
328	Mohaniraja Rao ..	English	Do. do.
350	Ambadoss Govindrao ..	Urdu	Upper Primary School, Mukher.
351	Narayen Shivaram Pantogi ..	Persian	Upper Primary School, Rajoora.
428	Sheik Hussain ...	Arabic	Private Study.
429	Fakeer Muhammad ..	Arabic	Do.
430	Sheik Nizam ..	Arabic	Do.
469	Manakan Narasappa ..	Physics & Chemistry	Government High School, Gulbargah
648	Trimbak Keshava Warudkar ...	English	Lower Middle School, Hingoli.
668	Irene Muriel Honey ...	Mathematics	Saint Ann's Convent, Secunderabad.
659	Maud Eleanor Gay ...	Mathematics (Extra Branch)	Saint George's Girls' Seminary, Chadarghat.
658	Emily Tenduccey ...	Mathematics (Extra Branch)	Do. do.

PRIZE LIST FOR 1897.

Register Number.	Name of Candidate.	Age.	Maximum Marks.	Marks Obtained.	Where Educated	Amount H.S. Rupees.	Prize awarded.
79	Charles Neville Rhenius.	16	600	436	St. George's Grammar School, Chadarghat.	25	For having passed First in the Dominions with English as the 1st Language.
672	Khuttibai Sorabji ...	17	600	367	St. Ann's Convent, Secunderabad.	25	For having passed First among the Native female pupil candidates with English as the 1st Language.
659	Maud Eleanor Gay...	16	600	411	St. George's Girls' Seminary, Chadarghat.	15	For having passed Second in the Dominions with English as the 1st Language.
12	Syed Mahmood Ali...	14	150	107	Madrasa-e-Aliya, Chadarghat.	10	For having passed highest in English among Native pupil candidates.

N. B.—Applications for the prizes should reach the Commissioner's Office by the 31st March 1898. The prizes shall be in the form of books or instruments, or money, at the option of the prize-winner, who shall signify his choice to the Commissioner by the above date.

XI.

H. H. THE NIZAM'S MIDDLE SCHOOL EXAMINATION, 1897.

FAILURE LIST.

a = First Language.
b = Second Language.
c = Arithmetic.
d = Indian History and Geography.
e = Mathematics.
f = Sanitation.
g = Domestic Economy.
h = Physics and Chemistry.
i = English History.
j = Surveying.
k = Drawing
l = Book-keeping.
d t m = Deficient in total number of marks.

Register No.	Failed in.	Register No.	Failed in.	ber	Failed in.
4	e.		c e.	106	a b c d e.
7	b e.	56	c e.	107	a b c d e.
8	a b c d e.	57	c e.		
14	a.	58	b e	109	b.
		61	c e.	110	a b c d e.
16	b c.	64	c	111	b c d e.
17	a b c f.	67	b.	[illegible]	[illegible]
18	c.	70	a.	113	a c d.
19	a b f.	71	a.	114	a e.
20	a c d f.	72	a	115	a c d f.
21	*Absent.*	77	a b.	116	a b c d f.
		82	a b.	117	a b c f.
31	a.	84	a.	118	a c.
		89	b.	119	a.
35	a b e.	90	b c e.	120	a b c d f.
36	a b c e.	91	a b e.	121	a b c d f.
39	a b d e.	94	b.	122	a c e.
40	a e.	96	a c.	129	c e.
45	d t m.	97	a b.	132	c
		102	a b.	133	c.
48	b,	103	a b c d e.	138	c.
49	e.	104	b c d e.	139	*Absent.*
51	c d e.	105	a b c d e.	140	c e.

FAILURE LIST.—(*Continued.*)

Register No.	Failed in.	Register No.	Failed in.	Register No.	Failed in.
141	c d.	181	a b c.	244	a b.
142	a	182	a b c d e.	245	a.
144	b.	183	a c.	246	a.
146	a b e h.	185	a b c d e.	247	b c e.
147	a b c e.	186	a c d e.	248	a b c d e.
148	a.	187	a b d e.	249	a b c e.
149	a b c d e.	188	a b c d e.	250	a c e.
150	a b c d e.	189	a b c d e.	252	b c e.
151	a c d e.	190	a b c d e.	253	a b.
152	a b c d e.	191	a b c d e.	254	b.
153	a b.	195	j.	255	e.
154	b d.	196	a.	256	b c e.
155	a e.	198	a b e.	257	a b c e.
156	*Absent.*	200	e.	259	b.
157	a b c d e.	202	a.	260	a b c e.
158	a b c d e	211	a c d e.	261	b c.
159	*Absent.*	212	a d.	262	a c e.
160	a.	213	a b c.	264	b e.
161	a c d e.	214	a c d e.	267	a.
162	a b c d e	216	a c d.	268	a b d e.
163	a e.	217	a b c d f.	270	h.
164	a.	218	a c e.	271	h.
165	a b c e.	219	a b c d e.	272	a.
166	a b c d e.	220	a c e.	275	a b c e.
167	d e.	221	a b c.	276	e.
168	a b c d e.	222	a c e.	279	e.
169	a b c d e.	223	a b c e.	280	e.
170	a b c e f.	224	a b c d e.	281	e.
171	a b e.	225	*Absent.*	282	a b e.
172	c e.	226	a b d e.	285	a c e.
173	a b c d e.	227	a b.	286	b.
174	a b e.	228	c.	288	a.
175	a c d e.	230	b.	289	b.
176	a c d e.	234	a b c e.	290	a.
177	a b c d e.	237	a b.	291	a c.
178	a b c d e.	238	a b.	293	a d.
179	a b c e.	240	b e.	294	b c d.
180	a b d f.	243	a.	295	c.

FAILURE LIST.—(*Continued.*)

Register No.	Failed in.
296	c.
297	c d
298	c d e.
299	c.
300	a b c.
301	c.
302	c.
303	a b d e.
306	b.
310	a e.
311	a b c e f.
312	a b c e f.
313	a b c e f.
315	a.
316	*Absent.*
317	a c d.
318	*Absent.*
319	c.
320	a b c.
321	a c.
322	a b c l.
323	a b c d.
324	c.
325	a b c e.
326	a.
329	a b c.
330	a b c f.
331	a b c.
332	b c.
333	b d.
334	a c d.
336	a c d.
338	b l.
339	c l.
340	*Absent.*
341	a b d l.
343	b l.
346	d.
347	b l.
352	c.
353	c d.
354	c
355	a b c.
356	b c.
357	c e.
358	c d.
360	c.
361	c e.
362	c e.
363	a e.
364	b.
365	c.
367	a b.
369	c
370	a c.
371	a b c d f.
372	*Absent.*
373	a b c d f.
374	a c.
375	*Absent.*
376	*Absent.*
377	a c f.
378	a.
379	a.
381	a c.
382	a
383	a b.
386	a b c.
388	a b c d.
389	a b c.
390	*Absent.*
391	c d f
392	a b c f.
393	a b c f
394	a c
395	b c.
396	e.
397	a b e.
398	a.
400	b.
401	a c e.
403	a.
404	a b c d e.
405	a b c d e.
406	*Absent.*
407	a c e.
408	a.
409	a.
411	a b c.
414	a b c d e
416	a b c d e.
417	e.
418	e.
419	a b d.
420	a b.
422	a b c
423	a b c.
424	c.
425	a c.
426	c d.
427	c.
436	a.
437	a.
438	a b.
439	a b e.
441	a e.
442	a b
444	c e
445	e.
446	b d.
447	b d f.
448	a b c d f.
449	*Expelled.*
450	*Expelled.*

FAILURE LIST.—(*Continued.*)

Register No.	Failed in.	Register No.	Failed in.	Register No.	Failed in.
451	*Expelled.*	501	a b c d f.	547	a c d e.
452	a b.	503	a b c d	548	a b c d e.
453	c d f.	504	a c d e.	549	c e.
454	b c d.	505	c.	552	a.
455	b.	506	a b c e f.	553	b c.
456	c.	507	*Absent.*	554	c.
457	c.	508	b c d.	555	a b c d.
458	c d e.	509	c.	556	a b c.
459	c e.	510	c d f.	557	b d.
460	a b c d e.	511	a c d f.	558	a b c d.
462	a b c d.	512	a b c d f.	559	b c d.
463	b c d.	513	c.	560	a b c d.
464	a c.	514	c d.	561	a b c d.
465	a b c d.	516	c.	562	a b c e l.
466	a b c d.	517	c e.	564	a d e.
467	a b c d.	518	a.	566	a c e.
468	a c d e.	519	a c e.	567	b c d e.
470	h.	520	a c e.	570	a c e.
471	h.	521	c d f.	573	b.
		523	a b c f.	574	a c e.
473	a.	526	f.	576	a.
474	b.	527	c.	579	a b c e.
477	a b.	528	b c.	580	b c.
478	a e.	529	c.	481	d e.
482	a c e.	530	c d.	582	c.
483	a c d e.	531	c.	583	c.
484	a e.	532	c.	584	c e.
485	c e.	533	c.	585	a c e.
486	a c d e.	535	b.	586	a c e k.
487	a c d.	537	a b c d.	587	b c e.
493	a b c d f.	538	a b c d e.	589	a b c d f.
494	a b c f.	539	*Absent.*	590	a b d f.
495	a b c f.	541	c.	591	c.
496	a b f.	542	c.	592	b c.
497	a c d e.	543	a c e.	593	b c d l.
498	a b.	544	a c.	594	a c d.
499	a d e.	545	c d.	595	a c d e.
500	a.	546	a b c d e.	597	a c.

FAILURE LIST.—(*Continued.*)

Register No.	Failed in.	Register No.	Failed in.	Register No.	Failed in.
598	a b c d e.	627	c f.	644	h i.
605	b c.	628	c.	645	b c.
608	a e.	629	c.	646	b c.
609	a d e.	630	a b c.	647	b c.
610	b c.	631	a b c e.	650	a c d e.
611	b c d.	632	b c.	652	a.
612	b c d.	633	b c d.	653	c d f.
613	b c d l.	634	a b c d.	654	a c d f.
614	a b c.	635	c d f.	655	a b c d f.
615	a b c d l.	636	a b c d l.	660	b c.
616	a b c d.	637	a b c d l.	661	b.
618	a c d e j.	638	a b d e.	662	a c e.
619	*Absent.*	640	a c d e.	664	e.
620	a c.	641	a e.	666	b c e.
626	f.	642	ab c d e.	670	i.

XII.

RESULTS OF THE MIDDLE SCHOOL EXAMINATION, 1897.

Analysis of Failures.

First Language	40
Second Do.	19
Arithmetic	38
History and Geography	1
Mathematics	15
Sanitation	2
Physics and Chemistry	5
English History	1
Surveying	1
Deficient in total number of marks	1
First Language and Second Language	18
First Language and Arithmetic	15
First Language and History and Geography ...	2
First Language and Mathematics	10
First Language, Second Language and Arithmetic ..	16
First Language, Second Language and History and Geography	1
First Language, Second Language and Mathematics...	8
First Language, Second Language and Sanitation ...	2
First Language, Second Language, Arithmetic and History and Geography	14
First Language, Second Language, Arithmetic and Mathematics	13
First Language, Second Language, Arithmetic and Sanitation	7
First Language, Second Language, Arithmetic and Book-Keeping	1
First Language, Second Language, History and Geography and Mathematics	7
First Language, Second Language, History and Geography and Sanitation	2

First Language, Second Language, History and Geography and Book-Keeping	1
First Language, Second Language, Mathematics and Sanitation	1
First Language, Second Language, Mathematics and Physics and Chemistry	1
First Language, Arithmetic, and History and Geography	7
First Language, Arithmetic and Mathematics ...	20
First Language, Arithmetic and Sanitation ...	1
First Language, Arithmetic, History and Geography and Mathematics	16
First Language, Arithmetic, History and Geography and Sanitation	4
First Language, Arithmetic, Mathematics and Drawing	1
First Language, History and Geography and Mathematics	3
Second Language and Arithmetic	15
Second Language and History and Geography ...	4
Second Language and Mathematics	5
Second Language and Book-Keeping	3
Second Language, Arithmetic and History and Geography	7
Second Language, Arithmetic and Mathematics ...	6
Second Language, Arithmetic, History and Geography and Mathematics	3
Second Language, Arithmetic, History and Geography and Book-Keeping...	2
Second Language, History and Geography and Sanitation	1
Arithmetic and History and Geography	8
Arithmetic and Mathematics	15
Arithmetic and Sanitation	1
Arithmetic and Book-Keeping	1
Arithmetic, History and Geography and Mathematics.	3
Arithmetic, History and Geography and Sanitation...	6
History and Geography and Mathematics	2
Physics and Chemistry and English History ...	1
In all Branches	59

Results of Examination.

Failed	436
Absent from the Examination	17
Expelled	3
Passed in Honor's Division	28
Passed in the 1st Class	59
Passed in the 2nd Class	115
Passed in one Branch under Rule 4	14

XIII.

TABLE I—Showing number of Candidates Centres in the Dominions

No.	Name of Centre.	Boys			
	Chadarghat	195	190	77	40 5
	Madrasa-i-Aizza	31	30	12	40 0
	Salar Jung Palace				
	Secunderabad	46	46	15	32·6
	Bolarum	15	15	7	46 6
	Bidar	39	37	7	18 9
7	Udgir	42	41	14	34·1
8	Indur	4	3	.	.
9	Medak	6	5	.	.
10	Karimnagar	16	14	4	28·6
11	Warangal	36	35	10	28 6
12	Mahbubnagar	8	8	5	62·5
13	Nalgundah	8	8	2	25 0
14	Narayenpet	22	22	1	4 5
15	Gulbargah	18	18	6	33 3
16	Raichur	17	17	6	35 3
17	Dharaseou	24	23	6	26 0
18	Shorapur	16	15	1	6·6
19	Latur	19	19	2	10·5
20	Aurangabad	36	36	11	30 5
21	Bir	19	19	9	47 4
22	Nander	20	19	5	26·3
23	Parbhani	3	3	1	33·3
24	Jalna	7	7	1	14·3
25	Hingoli	8	8	3	37·5
	Total..	655	638	205	32·1

registered, examined and passed at the different
in the year 1897.

Girls.				Total.				Remarks.
Registered.	Examined.	Passed	Percentage Passed	Registered.	Examined.	Passed.	Percentage Passed.	
7	7	4	57·1	202	197	81	41·1	
		..		31	30	12	40·0	
1	1	1	100 0	1	1	1	100·0	
9	9	6	66 6	55	55	21	38 2	
...	...	...	..	15	15	7	46 6	
...	...	..	...	39	39	7	18 9	
...	..	...	...	42	41	14	34·1	
...	...	...	...	4	3	...	...	
...	..	...	...	6	5	...	...	
...	. .	...	..	16	14	4	28 6	
...	...	...	...	36	35	10	28 6	
...	..	..	...	8	8	5	62·5	
...	...	..	...	8	8	2	25·0	
...	. .	..	.	22	22	1	4·5	
...	.	..	...	18	18	6	33 3	
..	.	..	. .	17	17	6	35·3	
...	.	.	..	24	23	6	26 0	
...	..	.	.	16	15	1	6·6	
..	.	.	.	19	19	2	10·5	
...	..	.	.	36	36	11	30·5	
...	..	..	..	19	19	9	47·4	
.	.	.	..	20	19	5	26·3	
...	..	.	..	3	3	1	33·3	
..	.	..	..	7	7	1	14·3	
..	.	.	...	8	8	3	37 5	
17	17	11	64 7	672	655	216	32·9	

TABLE II.—Showing number of Candidates
Agencies in the Dominions

—	Year.	Boys. Candidates from Government Institutions	Candidates from Aided Institutions.	Candidates from Unaided Institutions	Private Candidates.	Total.
Number Registered	1897	385	91	10	166	655
Number Examined ..	1897	375	94	10	159	638
Number passed in — Honours .	1897	18	5		1	24
Number passed in — First Class .	1897	43	8		5	56
Number passed in — Second Class ..	1897	80	21	2	19	*125
Total Passes .	1897	141	37	2	25	205
Percentage Passed	1897	37.6	39.3	20.0	15.7	32.1

registered, examined and passed from the different in the year 1897.

Girls: Candidates from Government Institutions	Girls: Candidates from Aided Institutions	Girls: Candidates from Unaided Institutions	Girls: Private Candidates	Girls: Total.	Total: Candidates from Government Institutions	Total: Candidates from Aided Institutions	Total: Candidates from Unaided Institutions	Total: Private Candidates	Total: Total	Remarks
	8	5	4	17	385	102	15	170	672	
	8	5	4	17	375	102	15	163	655	
..	2	2		4	18	7	2	1	28	
	3			3	43	11		5	59	
	1	2	1	4	80	25	4	20	*129	* Includes the 14 passes in one Branch only
	6	4	1	11	141	43	6	26	216	
	75·0	80·0	25·0	64·7	37·6	42·1	40·0	16·0	32·9	

TABLE III.—Showing number of Candidates School Examination in the year 1897 from branches from the

No.	CENTRE.	Registered.							
		Brahmins.	Hindus *not* Brahmins.	Europeans.	Eurasians.	Native Christians.	Mahomedans.	Parsees.	Total.
1	Chadarghat ...	40	36	8	17	7	90	4	202
2	Madrasa-i-Aizza ..	6	5	...	...	..	19	1	31
3	Salar Jung Palace.	...	..	...	...	...	1	.	1
4	Secunderabad ...	5	15	8	10	6	6	5	55
5	Bolarum ...	6	8	1	..	.	.	...	15
6	Bidar ...	11	13	...	...	..	15	..	39
7	Udgir ...	31	4	...	..		7		42
8	Indur ...	2	...	...	..	..	2		4
9	Medak ...	4	..	. .	..	1	1	...	6
10	Karimnagar ...	6	2	..	...	4	4		16
11	Warangal ...	21	6	...	..	. .	9	...	36
12	Mahbubnagar ...	4	1	. .	.		3	..	8
13	Nalgundah ...	...	..	...	..	.	8	. .	8
14	Narayenpet ...	9	4	. .	..	.	9	. .	22
15	Gulbargah ..	7	3	..	.	..	8		18
16	Raichur ...	8	3	...	...	..	6		17
17	Dharaseou ...	15	2	..	.	.	7	.	24
18	Shorapur ...	5	4	...	..	..	7	.	16
19	Latur ...	13	2	...	...	..	4	.	19
20	Aurangabad ...	20	5	...	.	.	11	...	36
21	Bir ...	16	2	.	..	.	1		19
22	Nander ...	8	3	...	..	.	8	1	20
23	Parbhani ...	2	...	...	..	..	1	...	3
24	Jalna ...	7	...	...	...	...	..	. .	7
25	Hingoli ...	5	...	. .	...	. .	3	...	8
	Total 1897...	251	118	17	27	18	230	11	672

registered, examined and passed in the Middle different classes of the population in all different Centres.

Examined.								Passed.								
Brahmins.	Hindus *not* Brahmins	Europeans.	Eurasians.	N. Christians.	Mahomedans	Parsees	Total	Brahmins.	Hindus *not* Brahmins	Europeans	Eurasians.	Native Christians.	Mahomedans	Parsees	Total	Remarks.
40	35	8	17	7	86	4	197	10	12	3	11	4	40	1	81	
6	5				18	1	30	1	2	.	.	..	8	1	12	
.	.				1		1	...		.	..	..	1	...	1	
5	15	8	10	6	6	5	55	4	5	3	4	.	3	2	21	
6	8	1		.			15	3	4		.	.	.	.	7	
9	13				1	.	37	1	.		...	..	6		7	
30	4			.	7		41	12	..			..	2	.	14	
2					1	.	3		..	..	.	..	..	.	..	
3			.	1	1	.	5	..	.		..	.	.	.	.	
6	2			1	2	.	11	3	..	.	.	1	..	..	4	
21	5			.	9		35	5	1	.	.	.	4	.	10	
4	1		.		3		8	1	1		.	...	3	..	5	
..					8	.	8		...	.			2	...	2	
9	4		.		9	..	22	1		.	.	.	...	..	1	
7	3		..		8	.	18	2	1		.	.	3	..	6	
8	3		.		6	.	17	4	1	..	.	...	1	...	6	
14	2		.		7	.	23	2	1		.	.	3	.	6	
4	4			.	7	.	15	.	.		.	.	1	..	1	
13	2		..	..	4	.	19	.	.	..	.	..	2		2	
20	5	.		.	11	..	36	6	2			...	3	..	11	
16	2			.	1	..	19	8	.	.	.	.	1	.	9	
8	3			.	7	1	19	2	..	.	..	...	2	1	5	
2	.				1	..	3	1	...	.	.	...	..	...	1	
7	.	.	.	.	..	..	7	1	...	.	.	...	..	...	1	
5	.		.	..	3	..	8	3	...	..	...	...	..	...	3	
245	116	17	27	18	221	11	655	70	30	6	15	5	85	5	216	

TABLE IV.—Showing number of boys from the different Classes of the

No.	Nationality.	Boys. Registered.	Boys. Examined.	Boys. Passed.
1	Brahmins .	251	245	70
2	Hindus *not* Brahmins	118	116	30
3	Europeans ..	11	11	4
4	Eurasians	19	19	8
5	Native Christians ..	18	18	5
6	Mahomedans ...	229	220	84
7	Parsees	9	9	4
	Total 1897 .	655	638	205

and girls registered, examined and passed population in the year 1897.

Girls.			Total.			
Registered.	Examined.	Passed.	Registered.	Examined.	Passed.	Remarks.
		..	251	245	70	
...	..	...	118	116	30	
6	6	2	17	17	6	
8	8	7	27	27	15	
.		..	18	18	5	
1	1	1	230	221	85	
2	2	1	11	11	5	
17	17	11	672	655	216	

TABLE.—V. Showing number of boys and girls classes of the population under different

AGENCY.		REGISTERED.								EXA-	
		Brahmins.	Hindus *not* Brahmins.	Europeans	Eurasians	Native Christians.	Mahomedans.	Parsees.	Total.	Brahmins	Hindus *not* Brahmins.
Boys.	Government ...	178	57	.	2	3	141	4	385	174	56
	Aided ...	18	25	8	17	13	10	3	94	18	25
	Unaided ...	1	4	1	..	...	4	.	10	1	4
	Private ...	54	32	2	..	2	74	2	166	52	31
	Total ...	251	118	11	19	18	229	9	672	245	116
Girls.	Government ...	...	...	..	..	...	...		...	..	...
	Aided ...	...	...	1	7	...	...	.	8	...	...
	Unaided ...	...	..	3	1	...	...	1	5	...	...
	Private ...	...	.	2	.	..	1	1	4	.	...
	Total ..	...		6	8	.	1	2	17		..
Total.	Government ..	178	57	.	2	3	141	4	385	174	56
	Aided	18	25	9	24	13	10	3	102	18	25
	Unaided ..	1	4	4	1		4	1	15	1	4
	Private .	54	32	4		2	75	3	170	52	31
	Grand Total ..	251	118	17	27	18	230	11	672	245	116

registered, examined and passed from different Agencies in the year 1897

MINED.						PASSED.								REMARKS.
Europeans	Eurasians	Native Christians	Mahomedans.	Parsees	Total.	Brahmins.	Hindus *not* Brahmins	Europeans.	Eurasians	Native Christians.	Mahomedans.	Parsees	Total.	
...	2	3	136	4	375	54	18	...	2	1	63	3	141	
8	17	13	10	3	94	4	10	3	6	4	9	1	37	
1	.	.	1	.	10	...	...		..	...	2	.	2	
2		2	70	2	159	12	2	1	.	...	10		25	
11	19	18	220	9	638	70	30	4	8	5	84	4	205	
...	.	.	...	...	...	..	..		..	...	..	...	...	
1	7	..		...	8	..	.		6	...	...	..	6	
3	1		.	1	5	...	...	2	1	..	...	1	4	
2	.		1	1	4	.		..	.	...	1	..	1	
6	8		1	2	17	..	.	2	7	...	1	1	11	
...	2	3	136	4	375	54	18	..	2	1	63	3	141	
9	24	9	10	3	102	4	10	3	12	4	9	1	43	
4	1	4	4	1	15	...	...	2	1	...	2	1	6	
4	...	2	71	3	163	12	2	1	.	...	11	...	26	
17	27	18	221	11	655	70	30	6	15	5	85	5	216	

TABLE VI.—Showing number of candidates registered, examined and passed from Government Institutions in the Dominions in the year 1897.

No.	INSTITUTIONS.	Boys						Remarks
		Registered.	Examined.	Passed in.			Percentage passed.	
				Honours.	First Class.	Second Class.		
	HEAD QUARTERS.							
1	Madrasa-i-Aliya ..	13	12	1	2	7	83·3	
2	Government High School, Chadarghat	53	53	3	6	22	58·6	
3	Residency Upper Middle School .	4	4	...	2	1	75·0	
4	City High School	10	10	1	3	2	60·0	
5	Civil Engineering School ..	2	2			...	...	
6	Government Normal School ..	10	10	4	2	1	70·0	
7	Practising School, Nampally ...	8	7	1	1	1	42·8	
	BIDAR SUBAH.							
8	Government High School, Bidar ...	23	23		4	2	26·0	
9	Lower Middle School, Kohir ..	7	6		1	.	16·6	

10	Lower Middle School, Udgir ...	11	11	2	...	2	33·3
11	Upper Primary School, Rajnra ...	8	8	...	...	1	12·5
12	Do. Nilanga ...	5	5	...	1	...	20·0
13	Special Upper Primary School, Pattancheru ...	1	1	...	...	1	100 0
14	Lower Middle School, Indur ...	2	2	...	...	...	...
15	Government School, Bhainsa ...	1	1	...	...	...	...
16	Lower Middle School, Karimnagar .	7	5	...	...	...	...
17	Do. Manthni ...	3	3	...	...	2	66 6
18	Do. Medak ...	4	4	...	...	...	...
	WARANGAL SUBAH.						
19	Government High School, Warangal ...	9	9	...	...	2	22·2
20	Upper Middle School, Mathwada ...	8	7	...	..	1	14·3
21	Lower Middle School, Khamam ...	2	2	...	1	1	100 0
22	Do. Mahbubnagar ...	5	5	2	...	3	100·0
23	Upper Middle School, Nalgundah ...	4	4	...	...	1	25·0
24	Do. Narayenpet ...	5	5	...	...	...	...
25	Lower Middle School, Maktal ...	4	4	...	...	...	...
	GULBARGAH SUBAH.						
26	Government High School, Gulbargah ...	13	13	1	2	3	46·1
27	Lower Middle School, Gurmatkal ...	5	5	...	...	...	...
28	Upper Middle School, Raichur ...	5	5	...	3	1	80·0
29	Lower Middle School, Yadgir ...	5	5	...	...	1	20·0
30	Upper Middle School, Shorapur ...	3	3	...	...	...	...

TABLE VI.—(*Continued.*)

No	INSTITUTIONS	Boys, Registered.	Examined.	Passed in Honours.	First Class.	Second Class.	Percentage passed.	Remarks.
	GULBARGAH SUBAH.—(*Contd.*)							
31	Upper Middle School, Shahapur ...	1	1	...	...	...	...	
32	Lower Middle School, Karkal ...	8	8	...	1	...	12·5	
33	Do. Dharaseon ...	16	16	...	2	2	25·0	
34	Do. Thuljapur ...	6	5	...	...	2	40·0	
35	Do. Latur ...	7	7	1	...	...	14·3	
36	Do. Ausa ..	12	12	...	...	1	8·3	
	AURANGABAD SUBAH.							
37	Government High School, Aurangabad ..	16	16	1	4	4	56·2	
38	Upper Primary School do. ...	5	5	...	...	...	...	
39	Industrial School, do. ...	4	4	...	...	...	...	
40	Upper Primary School, Khuldabad ...	4	4	...	...	1	25·0	
41	Government School, Gangapur ...	1	1	...	...	...	...	

42	Upper Middle School, Bir ...	8	8	1	4	2	62·5
43	Do. Ambajogai ...	3	3	...	...	1	33·3
44	Upper Primary School, Dharur ...	2	2	...	...	...	...
45	Lower Middle School, Parli ...	3	3	...	...	...	...
46	Do. Nander ...	13	12	...	2	3	41·6
47	Upper Primary School, Mukher ...	13	12	...	1	5	50·0
48	Do. Hadgaon ...	7	7	...	...	...	...
49	Upper Middle School, Parbhani ...	3	3	...	1	...	33·3
50	Do. Kaderabad ...	4	4	...	...	1	25·0
51	Upper Primary School, Ambar ...	3	3	...	...	...	...
52	Lower Middle School, Hingoli ...	6	6	...	...	3	50·0
	Total...	385	375	18	43	80	37·6

TABLE VII.—Showing number of candidates, Institutions in the Dominions

No.	INSTITUTIONS.	Boys. Registered.	Examined.	Passed in Honours.	First Class.	Second Class.	Percentage passed.
1	Saint George's Grammar School, Chadarghat	8	8	2	2	2	75·0
2	Saint George's Girls' School, Chadarghat	...	..	...	...	...	...
3	All Saints' Institution, Chadarghat	10	10	...	2	2	40·0
4	Mufeed-ul-Anam, Hyderabad ...	2	2	...	2	...	100·0
5	S. P. G. Boys' School, Chadarghat.	2	2	...	...	2	100·0
6	M. E. A.-V. School, Chadarghat...	5	5	..	...	...	...
7	Do. Shahbunda...	7	7	..	..	...	...
8	Madrasa-i-Aizza, Hyderabad...	4	4	1	1	2	100 0
9	Dharamwant A.-V. School, do. ...	5	5	...	...	1	20·0
10	Mahboob College, Secunderabad...	20	20	.	1	8	45·0
11	S. P. G. A.-V. School, do. ...	4	4	...	...	...	...
12	Prot. Orph. and Brigade School (Boys)	10	10	1	..	1	20·0
13	Prot. Orph. and Brigade School (Girls)	...	...	...	...	...	...
14	Cantonment Anglo-V. School, Bolarum	13	13	1	..	5	46·1
15	Wes. Mission Normal School, Karimnagar	4	4	...	...	1	25·0
	Total...	94	94	5	8	24	39·3

registered, examined and passed from Aided in the year 1897.

Girls.						Total.						Remarks.
Registered.	Examined.	Passed in Honours.	Passed in First Class.	Passed in Second Class.	Percentage passed.	Registered.	Examined.	Passed in Honours.	Passed in First Class.	Passed in Second Class.	Percentage passed.	
...	...	...	...	...	...	8	8	2	2	2	75·0	
4	4	2	2	...	100·0	4	4	2	2	...	100·0	
...	...	...	...	...	...	10	10	...	2	2	40·0	
...	...	...	...	...	...	2	2	...	2	...	100·0	
...	...	...	...	...	...	2	2	...	...	2	100·0	
...	...	...	...	...	...	5	5	...	...	...	...	
...	...	...	...	...	...	7	7	...	...	...	...	
...	...	...	...	...	...	4	4	1	1	2	100·0	
...	...	...	...	...	...	5	5	...	...	1	20·0	
...	...	...	...	...	...	20	20	...	1	8	45·0	
...	...	...	...	...	...	4	4	...	...	...	...	
...	...	...	...	...	...	10	10	1	...	1	20·0	
4	4	...	1	1	50·0	4	4	...	1	1	50·0	
...	...	...	...	...	...	13	13	1	...	5	46·1	
...	...	...	...	...	...	4	4	...	...	1	25·0	
8	8	2	3	1	75·0	102	102	7	11	25	42·1	

TABLE VIII.—Showing number of candidates registered, examined and passed from Unaided Institutions in the Dominions in the year 1897.

No.	Institutions.	Boys.						Girls.						Total.						Remarks.
		Registered.	Examined.	Passed in Honours.	Passed in First Class.	Passed in Second Class.	Percentage passed.	Registered.	Examined.	Passed in Honours.	Passed in First Class.	Passed in Second Class.	Percentage passed.	Registered.	Examined.	Passed in Honours.	Passed in First Class.	Passed in Second Class.	Percentage passed.	
1	Madrasa-e-Asafia, Malakpet.	3	3	...	...	2	66 6	...	...	...	..	...	...	3	3	...	...	2	66 6	
2	Madrasa-e-Asafia, Secunderabad	6	6	...	..	..	...	...	...	...	...	..	...	6	6	...	...	...	...	
3	St. Ann's Convent, Secunderabad	...	...	...	...	...	...	5	5	2	...	2	80·0	5	5	2	...	2	80 0	
4	European Boys' School, Bolarum	1	1	...	...	...	...	...	...	..	..	...	...	1	1	...	...	...	...	
	Total...	10	10	...	...	2	20·0	5	5	2	...	2	80·0	15	15	2	..	4	40·0	

برآورد الوانس نگرانی امتحان مدل اسکول سرکار عالی بابته سنه ۱۸ ع منعقده امتحان گاه

تاریخ ماه و سنه		نام نگران	شماره امید واران موجوده در امتحان	شماره ایام نگرانی	شرح الوانس	رقم		
						روپیه	آنه	پائی
		صدر نگران						
		مددگار						
		،،						
		،، ...						

مقام
مورخه

صدر نگران

کے سبب سے ایک نگران کافي نہو تو زاید نگران متعین کئے جاسکتے ہین لیکن دفاتر کے محرر یا منشیون کو نگراني کا کام هرگز ندینا چاهئے *

۲۶ ـ کمشنر امتحانات سرکار عالي نے امتحان کے نگران صاحبونکے لئے الؤنس کي یہہ شرح منظور کي ہي اؤر اگر داخلہ کي فیس مین اوس کي گنجایش هو تو وہ الوانس نگران صاحبون کو دیا جاویگا *

شرح الؤنس حسب ذیل ہي :—

صدر نگران صاحبون کے لئے ساڑي تین روپیہ في یوم *

اؤر مددگار صاحبان کے لئے نیکس دو روپیہ في یوم *

جن امتحان گاہون مین امیدوارون کي تعداد ایک سؤ سے زاید هو وهان کے صدر نگرانون کو شرح مذکورہ ذیل یعنے تین روپیہ آٹھہ آنہ في یوم کے علاوہ هر دوسرے سؤ طلبہ یا اوس سے کم کے لئے پونے دو روپیہ روزانہ اؤر دئے جائینگے *

۲۷ ـ امتحان کے اختتام پر صدر نگران صاحبون کو چاهئے کہ نمونہ منسلکہ پر نگراني کے الوانس کي برآورد اس هدایت نامہ کے چھبیسوین دفعہ کے بموجب کمشنر امتحانات کے دفتر پر بھیجدین *

۲۸ ـ کمشنر امتحانات سرکار عالي کے دفتر سے گاڑي کا کرایہ یا فواکہ و ناشتہ کا خرچ نہین دیا جایگا *

جائے امتحان کے بعد جو کچھ بچ رہے وہ اوس مقام کے سرکاري مدرسہ کے صدر مدرس کو آیندہ سال کے امتحان کے لئے حوالہ کردیا جائے اور اون چیزون کي ایک فہرست اس دفتر پر ارسال کي جائے لیکن مستقر بلدہ اس سے مستثني ہي یہان چاہئے کہ پس ماندہ چیزین براہ راست اس دفتر پر بہیجدي جاین *

۲۲ ۔ صدر نگران صاحبون سے درخواست کي جاتي ہي کہ وہ کل اخراجات کا ایک تختہ اپني دستخط کرکے سکرٹري کمشنر امتحانات کے پاس روانہ کرین *

۲۳ ۔ صدر نگران صاحبون سے امید ہي کہ وہ ہر امیدوار کي روزانہ حاضري فہرست اسمائي امیدواران پر (اور نیز اوسکے ایک اور نقل پر) جو یہان سے اون کے خدمت مین بہیجے جاویگي روزانہ درج فرماین مشئے امتحان کے آخري روز اس دفتر پر بہیجدین *

۲۴ ۔ جن صدر نگران صاحبون کے لفافے بذریعہ ڈاک روانہ ہونیوالے ہون اونہین چاہئے کہ وہ اون لفافون کو بکار سرکار روانہ کرین اور الفاظ بکار سرکار عالي اردو اور انگریزي مین لفافون کي پیشاني پر تحریر کرین ان الفاظ کے نہ لکہنے سے محصول ڈاک مین ناحق بہت صرف ہوتا ہي مستقر بلدہ مین جہان جہان امتحان ہو مثل چادرگہاٹ سکندرآباد و بلارم وغیرہ وہان صدر نگران صاحبون کو چاہئے کہ امتحان کے لفافے کسي ایسے چپراسي کے ہاتھ جسپر اونکو اعتبار ہو روزانہ روانہ کرین اور اونکي رسید لیوین

۲۵ ۔ کمشنر امتحانات کي رائے مین چالیس امیدوارون کے لئے ایک مددگار نگران کافي ہي لیکن اگر مکان کی ہمیت

صورت مین چالیس امیدوار سے زیادہ ایک کمرہ مین نہ ہون تو صدر نگران کو چاہئے کہ عبارت ایک دفعہ پڑہ جاین اور طلبہ کو صرف سننے کي تاکید کرین اوس کے بعد دوبارہ پڑھین لیکن ہر جملہ کو الگ الگ کرکے اور ہر جملہ کے بعد مناسب وقفہ کرکے اوسکے بعد جیسا مذکور ہوا کل عبارت تیسرے بار پڑھي جاے کسي حالت مین کوئي نگران صاحب اسبابت کے مجاز نہ ہونگے کہ اثناي املا نویسي مین کسي سوال کا جواب دین یا کسي امید وار کي درخواست پر کسي لفظ کو دوبارہ پڑھین املا لکھانا اگر ممکن ہو تو ملازمان صیغہ تعلیمات مین سے ایسے صاحبون کے تفویض ہو جو اس کام کے عادت رکھتے ہون *

۱۹ - دیسي زبانون کے لکھانے کا اہتمام بھي یون ہي ہونا چاہئے اگر عہدہ داران سررشتہ تعلیمات یا نگران صاحبان امتحان مین سے کوئي اس کام کو نکرسکے تو پیش از وقت ایسے پنڈت یا منشي مقرر کرلئے جاین جو اس کام کو اچھي طرح انجام دے سکین لیکن اوسکے لکھانے کا طرز قبل از وقت ان لوگون کے ذہن نشین کردیا جاے *

۲۰ - صدر نگران صاحبان اسباب کے مجاز نہ ہونگے کہ امیدوارون کو سوالات کے متعلق کسي قسم کي کوئي بات سمجھائین یا بتلاین *

۲۱ - صادر کي چیزین اندازہ سے ضرورت کے موافق پہلے ہي روانہ کردي گئے ہین اور اگر نگران صاحب اوسے کفایت شعاري سے صرف کرین تو کوئي ضرورت وہان خریدنے کي نہوگي باقي جس کسي چیز کي ضرورت ہو وہ فوراً مول لیلي

مثلاً اگر (۱۱۰) امیدوار ہون تو اونکو لکھوانے کے لئے تین شخص ہونے چاھیین یہہ صاحبان امتحان کے کمرہ مین مختلف حصون مین اس طور سے بیٹھین کہ ہر ایک طالب علم کو املا لکھوانے والون مین سے کسي نہ کسي کي آواز اچھي طرح پر سنائي دے - پرچہ جب پہلے بار پڑہا جاے اوس وقت امید وار نہ لکھنے پائین رہا عبارت کا پڑھنا اوس کے لئے صدر نگران صاحب کو چاھئے کہ پرچہ پر جو نشانات کئے ہون اونکے موافق فقرون کے مناسب تکڑے کرین اؤر حسب ہدایت مندرجہ ذیل عمل کرین :-

سب کو حکم دیا جاے کہ کہڑي ہوجاین اپنے ہاتھ سے قلم رکہہ دین اؤر متوجہ ہون اؤر صدر نگران صاحب ایک جملہ پڑھین دوم نگران صاحب اوسي جملہ کو دوبارہ پڑھین پہر تیسرے نگران صاحب بہي اوسي کو ادا کرین پہر اوسکے بعد صدر نگران صاحب دوسرا جملہ پڑھین دوم نگران صاحب اوسي دوسرے جملہ کو ادا کرین اؤر اوسي کو پہر تیسرے نگران صاحب بہي پڑھین غرض اسي طرح پر کل عبارت پڑھني چاھئے - اوس کے بعد طلبہ سے کہا جاوے کہ بیٹھ جاوین اؤر لکھنا شروع کرین اؤر کل عبارت دوبارہ جیسي پہلے پڑھي گئي تہي پڑھي جائے یعنے ہر فقرہ کو ہر نگران صاحب باري باري سے پڑھین اوسکے بعد کل عبارت تیسرے بار پڑھي جایگي لیکن اس دفعہ پہلے اؤر دوسرے مرتبہ سے ذرا جلدي تا کہ طلبہ کو غلطیان درست کرنے اؤر جو الفاظ چھوٹ گئے ہین اونکے لکھنے کا موقع ملے *

املا لکھانے مین تلفظ صاف اؤر آواز بلند ہونے چاھئے - جس

کرکے اسباب کا بہت لحاظ رکہنا چاہئے کہ آیا جوابات کي بیاضین تہیک لفافون مین رکہے گئے ہین اور یہہ کہ اونکي تعداد فہرست کے مطابق ہي یا نہین اسلئے کہ اسبارہ مین نگرانون کے ذرہ بہي کم التفاتي سے اکثر بڑي ابتري پڑجاتي ہي *

۱۵ ۔ چیف نگران صاحبون کو چاہئے کہ جن جن کمرون مین امتحان لیا جاتا ہي اوسکا نقشہ (خاکہ) بناوین اور اوس نقشہ مین جہانپر جس نمبر کا امید وار بیتہا ہي وہ نمبر لکہہ دین ذیل مین تمثیلاً ایک نقشہ دیا جاتا ہي یہہ نقشہ

۳۲۱	۳۰۰	۳۱۱	۳۲۹	۳۲۵	۳۵۰
۳۴۱	۳۳۳	۳۷۴	۳۳۶		

امتحان کے ختم ہونے کے ساتہہ ہي کمشنر امتحانات کے پاس بہیجدینا چاہئے *

۱۶ ۔ شعبہ اول ا و ب اور نیز شعبہ دوم (السنہ ملکي) کے ترجمہ کے پرچہ لفافون مین رکہنے اور روانہ کرنے مین نہایت احتیاط کرنا چاہئے *

۱۷ ۔ نگرانون کو چاہئے جو لڑکا غیر حاضر ہو اوسکا نام اور رجسٹر نمبر اوس یاد داشت مین جو ممتحنون کے پاس بہیجي جاتي ہي قلم بند کردین *

۱۸ ۔ املا لکہانے مین سب سے زیادہ احتیاط کي ضرورت ہي اس بارہ مین شکایتون کے رفع کرنے کے لئے قواعد ذیل کي پوري پوري پابندي کرني چاہئے *

ایک شخص چالیس آدمیون سے زیادہ کو املا نہ لکہائے

چاهئے لیکن ایسے ہر واقعہ سے معتمد کمشنر کو اطلاع کرنا چاهئے *

۱۲ - کل امیدواروں سے کہدینا چاهئے کہ ہر ایک چیز مثل کتابوں کاغذوں اور چٹھیوں کے (جو اونکے پاس ہوں) صدر نگران صاحب کے میز پر رکھدیں اور اوس کے بعد اونکو خبردار کردینا چاهئے کہ اگر کوئی چیز اونکے پاس سے برآمد ہوئی تو وہ نکال دئے جانیکے مستوجب ہونگے صدر نگران صاحبوں کو چاهئے کہ اس قسم کی کل کتابیں اور کاغذ اور بیاضیں وغیرہ امتحان کے تمام ہونے تک امیدواروں کے نظر سے کہیں دور رکھوادیں جو امیدوار تقسیم سوالات کے بعد آپس میں باتیں کرتے ہوے یا ایک دوسرے سے نقل کرتے ہوے پکڑے جایں اونکی اطلاع معہ مفصل کیفیت کے اس دفتر پر کیجائے *

۱۳ - وقت معینہ کے تمام ہونیکے پانچ منٹ قبل سب امیدوارونکو خبردار کردینا چاهئے - اور بمجرد اوس وقت کے گذرنے کے جواب کی بیاضیں اون سے لیکے جمع کرلیجائیں کوئی امیدوار مجاز نہ ہوگا کہ پرچہ دینے میں ذرہ بھی دیر لگائے *

۱۴ - جوابات کے کل بیاضیں جمع کرکے گننے چاہیں اور اس کا بہت خیال رہے کہ بیاضوں کی تعداد درست ہی - قبل اسکے کہ صدر نگران صاحب امتحان کے کمرہ کے باہر جایں یہہ ضرور ہی کہ سب بیاضیں لفافہ میں رکھ کے مہر کردے جایں اوسکے بعد صدر نگران صاحب کو چاهئے کہ اونکو مقفل کردیں اور آخر روز یعنے قریب سہ پہرکے جوابات کے کل پرچہ مضبوط لفافہ میں بند کرکے ممتحنوں کے پاس حسب ہدایت مندرجہ فہرست ممتحنان روانہ کردیں - زبان دانی اور جغرافیہ اور تاریخ اور جبر و مقابلہ اور اقلیدس کے جوابات کے بھیجنے میں خاص

۹ - امتحان کے کل دنون کے سوالات صدر نگران صاحبون کے پاس مہر کئے ہوئے لفافون مین روانہ کئے جائینگے صدر نگران صاحبون کو دیکھنا چاہئے کہ اندر کي مہر اۆر اندر کے لفافے درست ہین یا نہین لیکن تا وقتیکہ کل امیدواران امتحان اپني اپني جگہون پر بیٹھ نہ لین اۆر ٹھیک وقت نہ آلے وہ اون لفافون کو چاک نہ کرین اۆر جب ٹھیک وقت اجائے تب اونہین چاہئے - کہ اۆر نگرانون کے روبرو مہرین توڑین اۆر جو صداقت نامہ یہان سے بھیجا گیا ہي اوسے اپني اۆر کل ماتحت نگرانون کي دستخط کے بعد اوس تاریخ کي پہلے ہي ڈاک کے ذریعہ سے اس دفتر پر روانہ کرین اگر غلطي سے کوئي لفافہ کہول ڈالا جائے تو اوس کو فوراً بند کرکے نئي مہرین لگادینا چاہئے اۆر اوسکي اطلاع کمشنر امتحانات کو کردینا چاہئے *

۱۰ - امیدواران امتحان کو اون قواعد کے طرف توجہ دلانا چاہئے جو اونکي ہدایت کے لئے مشتہر کئے گئے ہین اۆر جنکو ہر امتحان گاہ کے دروازہ پر قبل از امتحان چسپان کردینا چاہئے صدر نگران صاحبون سے استدعا ہي کہ وہ اون قواعد کي پوري تعمیل کرائین - یہہ قواعد امتحان کے اول روز دس منٹ قبل پڑھے جائین اۆر پورے طور امیدوارون کے ذہن نشین کردئے جاین کیونکہ پہر اوس کے بعد قواعد کے نہ معلوم ہونیکا عذر پذیرانہ ہوگا *

۱۱ - ہر امتحان کا پرچہ چاہئے کہ ٹھیک اوسي وقت تقسیم کیا جائے جو وقت اوس پرچہ پر درج ہي - اگر اتفاقاً کسي شدید ضرورت کي وجہہ سے امتحان کے صدر نگران صاحب اوس کي تعمیل سے قاصر رہین تو اوس صورت مین اوس پرچہ کے لئے جو مدت سوالات کے پیشاني پر درج ہو وہ پورا وقت دینا چاہئے مگر یہہ اتفاقیہ دیر ہرگز ہرگز دس منٹ سے نہ بڑھني

۶ - نگران صاحبان امتحان کو چاهئے که اثناي امتحان مین کمره مین پهرتے رهین اگر کسي طالب علم کو کسي چیز کي ضرورت هو تو اوسے لازم هي که کهترا هوجائے اۆر اپني جگهه سے نه هلے امتحان کے نگران صاحبون مین سے کوئي صاحب خود اوسکے پاس جائین یا صدر نگران صاحب اپنے طرف سے کسي کو اوسکے پاس بهیجین مگر امیدوار کسي نهج اپني جگهه سے نه هٹین *

۷ - صدر نگران صاحب کو چاهئے که سب امیدوارون کو اسبات کا اعلان کرین که امتحان کے پهلے روز امتحان شروع هونیکے آده گهنٹه پیشتر وه امتحان گاه پر آجاین تا که صدر نگران اول درخواست گذارون کي فیس کي رسیدون کو جانچ سکین اۆر اون کے چهرون کي مطابقت اوس حلیه سے جو اسناد منسلکه مین درج هي کرسکین اگر کوئي شبه پیدا هو تو اونهین اوس درخواست گذار سے کهنا چاهئے که وه کسي ایسے شخص سے اپني شناخت کرائي جس سے صدر نگران واقف هون اۆر اوسے معتبر جانتے هون اگر اوسنے ایسا کیا تو اوسے امتحان مین شامل هونیکي اجازت دیجائیگي لیکن اوس شبه کے اۆر اوسکے متعلق دریافت کے نتیجه کي اطلاع اس دفتر پر هوني چاهئے - اگر اس تحقیقات کا نتیجه خاطر خواه نه بهي هو جب بهي صدر نگران صاحب کو چاهئے که اوس امیدوار کو امتحان مین شریک هونیکي اجازت دین لیکن اس واقعه کي اطلاع کمشنر کو فوراً کرین اۆر شبهه کے باره مین اپني رائي مفصل ظاهر کرین *

۸ - تختة اوقات امتحان کي ایک کاپي اسکے ساتهه منسلک هي اوس مین هر پرچه کے لئے دن اۆر وقت معیّن هي اوسکي پوري پوري تعمیل کرنا چاهئے *

ہر امیدوار کے لئے علحدہ میز رکھنا چاھئے اوسپر اوسکے نام کي چٹھي اؤر نمبر لگا دینا چاھئے سب میزون کا رخ ایک ہي طرف ہونا چاھئے اؤر ہر ایک میز کے چارون طرف اؤر میزون سے پانچ فت فاصله رکھنا چاھئے - جب ہر لڑکے کے لئے علحدہ علحدہ میز نه مهیا ہوسکے تو اوس صورت مین ایک امیدوار سے دوسرے امیدوار تک دونون طرف سے تین تین فت کا فاصله رکھنا چاھئے اؤر میزون کے قطارون مین تین فت سے کم فاصله نرکھنا چاھئے *

٥ - اگر کسي امتحان گاه مین نگران صاحبون مین سے کوئي ایک بھي انگریزي نه جانتا ہوتو اوس صورت مین صدر نگران کو چاھئے که صدر مهتمم مدارس صوبه متعلقه سے خط و کتابت کرین اؤر صدر مهتمم کو چاھئے که کسي ناظر مدارس کو بشرطیکه وه انگریزي جانتا هو یا دوسرے امتحان گاه کي کسي لائق مدرس کو اس کام کے لئے اوس امتحان گاه مین روانه کرین مگر یهه خوب سمجھ لینا چاھئے که ان صاحبون کو امتحانات کے سوالات و جوابات کے پرچے تقسیم یا فراهم کرنے کا کام محول نکرنا چاھئے اؤر نه اون کے ہاتھ سے لفافون کي مہرین کھلوانا اؤر نه اون پر مہرین کروانا اؤر نه اونھین امیدوار سے بات چیت کرنے دینا چاہئے اؤر نه امتحان کے کمره مین اونکو ادہر اودہر ٹہلنا چاھئے ان لوگون سے ایسے کام لئے جاسکتے ہین مثلاً - انگریزي املا کا پرچه امیدوارون کو لکھا دینا انگریزي خط و کتابت یا امتحان کے متعلق کسي اصطلاح کے معني نگران صاحبون کو سمجھانا ان صاحبون کے لئے چیف نگران صاحب کے پاس ایک میز و کرسي رکھنا چاھئے *

INSTRUCTIONS TO SUPERINTENDENTS.

۱ - نگرانان امتحان اؤر امیدواران اؤر اون نوکرون کے سوا جنکو صدر نگران صاحب مقرر کرین کوئي اؤر شخص امتحان کے کمرہ مین نہین جانے پایگا - جس مکان مین امتحان ہو اوسکے پھاٹک پر کوتوالي کا پہرہ معین کرنا چاھئے - پہرہ والونکو حکم دینا چاھئے کہ وہ اؤر لوگون کو اندر نہ آنے دین اؤر امتحان کے وقت امتحان کے کمرہ کے باہر جو لوگ پڑے پھرین اون کو پھاٹک کے باہر کردین *

۲ - حتي المقدور چپراسیون وغیرہم کو اندر نہین آنے دینا چاھئے - اگر اونکے اندر آنیکي ضرورت تک ہو تو اونپر بہت نگراني رکھني چاھئے - مگر سررشتۂ تعلیمات کے ملازمین کو (باستثناے صدر مہتممان مدارس و صدر مہتممان و پروفسران کالج و صدر مدرسین ھاے اسکول) امتحان کے کام مین کبھي نہین کام مین لانا چاھئے *

اگر کسي امیدوار کے نام کوئي تپہ یا تار آوے تا اختتام امتحان وہ اوسے نہین دینا چاھئے *

۳ - صدر نگران صاحبون کو چاھئے کہ وہ ایسے صاحبون کو جن کا کوئي عزیز اوس امتحان گاہ مین امتحان مین شریک ہونیوالا ہو نگران نہ ہونے دین *

۴ - امتحان شروع ہونیکے ایک دن قبل صدر نگران صاحبونکو اسبات کا اطمنان حاصل کرلینا چاھئے کہ امتحان کي سب چیزین تیار اؤر درست ہین لوازم تحریر کافي ہین یا نہین - میز ترتیب سے بچھے ہین یا نہین - جہان ممکن ہو وہان

نشان سکونت سے معتمد کمشنر امتحانات کو مطلع کرے
اگریہہ نقل مقام عین موسم امتحان مین یا ایسے وقت
مین واقع ہو جب که امتحان کے نگرانون کو اوسکي
اطلاع پہونچنا دشوار ہو تو ان صورتون مین اوس ممتحن
کو چاہئے که امتحان کے لفافے جدید نشان سکونت پر
منگانے کے لئے خود تپه خانے سے کارروائي کرے *

۱۹ جو ممتحن اضلاع مین ہون اونکو امتحان کے متعلق اپنے
تحریرین بکار سرکار عالے بھیجنی چاہئین *

۲۰ ممتحنون کو امتحان کے کام کا معاوضه اوس نئي شرح
کے بموجب جواب سرکار نے منظور فرمائي ہے
دیا جائیگا *

نہ بھیج سکے تو مناسب ہوگا کہ دیر کرنیکا سبب کمشنر
امتحانات کو لکھے اور مہلت طلب کرے ۔ اوسوقت
کمشنر امتحانات حسب مقتضاے مصلحت عمل کرینگے
یعنے اوس ممتحن کو کچھ مہلت دینگے یا کچھ نیا
بند و بست کرینگے *

۱۵ ہر ممتحن کو کتاب نتایج کے پہلے صفحہ مین تعلیم کے
اون شعبون کا نام لکھنا چاہئے جن مین اوس نے امتحان
لیا اور نشان ہائے مفروضہ کو بھی لکھنا چاہئے اور نیز بقید
تاریخ اوسمین اپنا دستخط کرے *

۱۶ کتاب نتایج مین اگر کہین حک کیا ہو تو اوسمین اپنے
چھوٹے دستخط کرنا چاہئے *

۱۷ ہر ممتحن کو چاہئے کہ امتحان کے متعلق اوس نے جو جو
کچھ کیا ہے اوس کی یاد داشت رکھے جس سے یہہ
معلوم ہو کہ اوسنے سوالون کے کتنے پرچے مرتب کئے اور
کتنے پرچے جانچے اور تپہ یا اور کسی قسم کا خرچ
جو اوس نے صرف کیا ہو اوسکی مقدار درج کرے - یہہ
تفصیل کمشنر کے معتمد کے پاس بھیجنے چاہئے *

۱۸ اگر کوئی شخص ممتحن ہونیکے بعد قبل از تاریخ امتحان
اپنے مقام سے کہین چلا جائے یا ایک جگہہ سے دوسری
مقام پر اوس کی بدلی ہو تو اون کو چاہئے کہ اپنے نئے

مرتب کیا ہو وھي نشان مفروضہ کو تمام سوالات پر منقسم کرکے اوس سے دوسرے ممتحنوں کو اطلاع دے اؤر اگر ضرورت داعي ہو تو نشان دینے کا اصول قرار دینے کے لئے کچھ ہدایتین بھي اونکو دے *

۱۲ اگر کسي ممتحن کے رائے مین متعدد وجوہ سے یہہ گمان ہو کہ فلان امیدوارنے نقل کي ہي یا اؤر کسي نا جائز کارروائي کا مرتکب ہوا ہي تو اوسکو چاھئے کہ اوس کے جوابون کے نشان کتاب نتایج مین سرخ روشنائي سے درج کرے اؤر اوس کتاب کے حاشیہ پر یا نیچے اپنے شبہ کو لکھے ایسي صورت مین صیغہ راز کے ذریعہ سے شبہ کے وجوہات واضح طورسے درج کرکے جوابون کے اصل پرچونکے ساتھہ کمشنر امتحانات کے پاس بھیجدینا چاھیے *

۱۳ اگر کسي ممتحن کے پاس ایسے پرچے پہونچین جو چاہئے تھا کہ دوسرے ممتحن کے پاس بھجے جاتے ایسے پرچے فوراً معتمد کمشنر امتحانات کے پاس بھیجنا چاہیے - اؤر اون کے ساتھہ اس اطلاع کاروبکار بھي بھیجنا چاھئے کہ کون سے امتحان گاہ سے وہ وصول ہوئے ہین *

۱۴ امتحان کا نتیجہ تاریخ مقررہ پر یا اوس کے پیشتر معتمد کمشنر امتحانات کے پاس روانہ کردینا چاھئے اگر کسي وجہہ سے کوئي ممتحن وقت معیّن تک نتایج

۸ اگر کسي ممتحن کے پاس کسي اميدوار کي عرضي يا کسي قسم کي تحرير يا چٹھي پہونچے تو اوس کو کمشنر امتحانات کے پاس تصفيه کے لئے بهيجدينا چاهئے کسي ممتحن کو کسي اميدوار سے بالمشافه امتحان کے متعلق کچھ گفت و شنيد نہين کرنا چاہئے *

۹ ممتحن کے پاس جب جوابون کے پرچہ آجائين تو اون کو ديکهنا چاہئے که کهين لفافے کهولے تو نہين گئے ہين پهر اوسوقت سے وه پرچے مع کتاب نتايج وغيره مقفل رکهنے چاہين - اؤر اون کو ايسي جگهہ رکهنا چاہئے که وہان تک سوائے ممتحن کے اؤر کسي کي رسائي نهو *

۱۰ اميدوارون کے جواب جانچنے مين نشان ہی مفروضه وہي مقرر کرنے چاہين جو ضوابط امتحان مين درج ہين کتاب نتايج مين نشانون کے جمع کرنے مين نشانون کي کسرين نه رکهنے چاہئين ادهے سے کم کسرونکو چهوڑ دينا چاہئے نصف نشان يا اوس سے زايد کو ايک محسوب کرنا چاہئے *

۱۱ جب ايک ہي مضمون مين دو يا دو سے زايد ممتحن مقرر کئے گئے ہون تو اوسوقت يہہ سمجهنا چاہئے که وه باہمي قرار ديکر ايک خاص اصول پر جوابون کے نشان دينگے - قاعده يہہ مقتضي ہي که جسنے سوالات کا پرچه

٥ سوالون کا پرچه دو لفافون مین بند کرنا چاهئے اندرونی لفافه پر ممتحنون کو اپنی خانگی مهرین لگانا چاہئے اوٗر اوس پر الفاظ صیغه راز لکهنا چاهئے - یهه لفافے معتمد کمشنر امتحانات کے پاس غرہ ماہ اکٹوبر تک روانه کرنا چاهیے اوٗر نتائج کی کتاب جس مین ہر کاغذ کے نشان درج ہوا کرتے ہین ماہ جنوری کی دسوین تاریخ کے پیشتر معتمد کمشنر امتحانات کے پاس بهیجدینا چاهئے اگر ان لفافون کے ساتهه کوئی علحده یاد داشت نه بهیجی جائے تو اندرونی لفافه کے اوپر لکهدینا چاہئے که اوسمین فلان پرچه ملفوف ہی *

٦ سوالونکا پرچه روانه کرنیکے بعد ممتحن کو اوس کی نقل نه رکهنے چاہئے اون سوالون کے مرتب کرنے مین جو مسودی لکهے گئے ہون وہ سب اسطرح سے چاک کرڈالنے چاہین که کسی سوال کا ذرہ بهی پتا باقی نه رہے *

٧ جب کسی ممتحن کے پاس سوالون کا پروف تصحیح کے لئے بهیجا جائے تو ایکدن سے زاید اوسی نه رکهنا چاہئے اگر کسی وجهه سے پروف کے واپس کرنے مین ایک دن سے زاید دیر لگ جائے تو ممتحن کو چاهئے که دیرہونیکا سبب لکهه بهیجے جس وقت که پروف صحیح کرکے واپس کیا جائے تو قلمی سوالات کا پرچه جو پروف کے ساتهه ممتحنون کے پاس بهیجا جاتا ہی وہ بهی ضرور واپس کرنا چاهئے *

RULES FOR EXAMINERS.

ضوابط متعلق ممتحنين

۱ سوالون کے پرچے مکمل بھیجنے چاہئین ہر پرچہ مین اُسکا عنوان بھي پورا اوٗر واضح شامل ہونا چاہئے گذشتہ سال کے پرچے نمونہ کے طور پر سب ممتحنون کے پاس بھیجے جاتے ہین - پس مناسب ہي کہ انہین نمونہ کے پرچونکے عنوان کترکے امتحان کا سال صحیح لکھکر نئے سوالات مین چپکا دیا جائے *

۲ سوالون کو کاغذ کے ادھے تاوٗن پر اوٗر ایک ہي طرف واضح طور سے لکھنا چاهئے تا کہ وہ اوسي طور سے چھپنے کے لئے مطبع مین بھیجدئے جائین *

۳ اگر ایسے سوالات دئے جائین کہ اونمین امیدوارون کو کسي خاص نوع کے اعلام کي ضرورت ہو یا جواب لکھنے کے لئے خاص نوع یا قسم کا کاغذ امیدوارون کو دینے کي ضرورت ھو تو ایسی حالت مین اوس پرچہ کے ساتھ ایک یاد داشت مع ان ہدایتون کے جن کا اوپر ذکر کیا گیا بھیجني چاهئے *

۴ سوالون کے پرچہ پر اُس ممتحن کے دستخط ہوني چاہئین جسنے اُن سوالونکو مرتب کیا ہي *

اؤر ناجائیز کارروائي کا مرتکب ہوتے ہوئے پکڑا جائے وہ امتحان کے کمرہ سے خارج کیا جائیگا اؤر اوسکي اطلاع کمشنر امتحانات کو کي جائیگي ـ لیکن امیدوارون کو شکلین کھینچنے یا رول کرنے کے لئے الات ریاضي مثلاً پرکار وغیرہ رکھنے کي اجازت دیجائیگي *

۵ جس امیدوارنے اپنے جواب لکھ لئیں ہون اوس کو چاہئے کہ اپني جگھ سے اوٹھے اؤر کھڑا رھے جبتک کہ امتحان کے نگران صاحب اوسکا کاغذ لے لین اگر کسي امیدوار کو امتحان کے نگران صاحب سے کچھ پوچھنا ہو اوسکو بھي ایسا ہي کرنا چاہئے مگر کسي نوع اپني جگھ سے نہ ہٹنا چاہئے *

۶ جس امیدوارکے پرچہ مین اوسکا نمبر اؤر نام نہ درج ہو وہ پرچہ جانچا نہ جائیگا *

۷ امیدوارون کو سوائے سوالات کے پرچہ کے اؤر کسي کاغذ کے باہر لیجانے کي اجازت نہین دیجائیگي *

۸ امیدوارون کو چاہئے کہ کاغذون کو نہ پھاڑین اور سیاہي اؤر کاغذ زمین پر نہ پھینکین اگر کچھ کاغذات ردي ہوگئے ہون تو اونکو اوسي میز پر جس پر کہ امتحان کے جوابات اوسنے لکھے ہین چھوڑ دینا چاہئے *

RULES FOR CANDIDATES.

ضوابط متعلق اُمیدوارون

۱ امتحان جسوقت سے شروع ہوتا ہی اوسوقت سے ادھے
گھنٹہ تک کسي امیدوار کو امتحان کے کمرہ سے باہر جانے
کي اجازت نہین دیجائیگي اوٗر جو امیدوار اوس ادھے
گھنٹہ کے بعد آوین اونکو امتحان مین شریک ہونیکي
اجازت نہین دیجائیگي *

۲ امتحان کے وقت جب کوئي امیدوار امتحان کے کمرہ
سے باہر نکلا پھر اوسکو دوبارہ اندر آنیکي اجازت
ندیجائیگي اوٗر جب تک کہ کوئي امیدوار اپنے جوابات
کے کاغذ نہ دیدے اوسوقت تک اوسکو امتحان کے کمرہ
سے باہر جانیکي اجازت ندیجائیگي *

۳ جو امیدوار اوٗر کسي دوسرے امیدوار سے باتین کرتے ہوئے
یا کسي اوٗر طور سے اشارے یا نامہ و پیام کرتے ہوئے پکڑا
جائے وہ فوراً امتحان کے کمرہ سے نکالدیا جائیگا اوٗر اوسکي
اطلاع کمشنر امتحانات کو دیجائیگي *

۴ کسي امیدوار کو امتحان کے کمرہ مین سلیٹ کتابین
تحریر یا کسي نوع کا کاغذ لانیکي اجازت نہین دیجائیگي
جو شخص اس قاعدہ کے برخلاف کرتے ہوئے یا کسي

صرف ونحو زبان کنڑي - سالا ویاکرن مطبوعه بیسل مشن پرس بنگلور

سنسکرت

هتو پدیشه - سندهي - گیارهوین حکایت سے آخر تک

سنسکرت کي پهلي کتاب مصنفه بهنڈرکر- تمام

فارسي

کتاب درسي — سر مایه خرد (مطبوعه پنجاب) تمام

صرف ونحو – جامع القواعد مولفه شمس العلماء مولوی محمد حسین صاحب آزاد (پنجاب)

عربي

دراية الادب حصه اول و دوم

مفتاح الادب حصه اول و دوم

لاطیني

کتاب درسي - لائیوز اف ملٹڈیز اینڈ ارسٹائیڈیز مولفه کارنیلیس نیپو

صرف ونحو زبان لاطیني - فرسٹ لیٹن پرائیمر - مصنفه جب مترجمه ارنالڈ هنري

پبلک اسکول لیٹن پرائیمر تا بیان نحو

زبان فرانسه

فرسٹ فرنچ بک مصنفه هنري بو

نوزیا فنٹس ایت لیامس مولفه ادیتهه هاردي مطبوعه میکملان و کمپني بمبئي

اردو

کتاب درسي ـــ اردو کورس نمبر ۳ (پنجاب سیریز) تمام
صرف ونحو ـــ قواعد اردو حصه دوم وسوم مطبوعه ممالک مغربي وشمالي

تلنگي

نظم ـ مهابهرت سبها پروم ۱۶۲ وین نظم سے اخر تک
نثر ـ وني سمهارا مصنفه درگا پرساد راو
صرف ونحو زبان تلنگي ـ رساله صرف ونحو تلنگي مؤلفه ویراسالنگم

تامیل

نظم ـ نلاونبها ـ پهلے کے سو نظمین
نثر ـ قصه پنج دزدان
صرف ونحو زبان تامیل ـ مهالنگیار کا رساله صرف ونحو تامیل ـ تمام

مرهتي

کتاب درسي ـ مرهتي پانچوین ریڈر (طبع جدید) تمام
صرف ونحو مرهتي ـ دادهوبا کي چهوٹي گرامر تمام اور بڑي گرامر کے اول کے دو سو صفحه

کنڑي

نظم ـ بهرتري هري ـ نتي ستاکا ـ مولفه ملپا شاستري
نثر ـ پنچاتنترا

کتب مقررہ جہت سنہ ۱۸۹۹ ع

پہلي زبان

انگريزي

کتاب درسي ـ لٹل نل (مختصر نسخه) مصنفه چارلس ڈکنس ـ مطبوعه بل اينڈ سنس بمبئي تمام

اردو

کتاب درسي — اردو مڈل ريڈر (انڈين سيريز) موافه محمد عبد الجليل صاحب تمام (مطبوعه انڈين پريس اله آباد)

صرف ونحو — قواعد اردو حصه دوم وسوم مطبوعه ممالک مغربي وشمالي

زبان دوم

انگريزي

سلکشنس فرام دي اريبين نائيٹس مولفه جيارج اسکٹ ـ تمام

* مطبوعه بل اينڈ سنس بمبئي

* يهه کتاب چادرگهاٹ هائي اسکول اوٗر پادريون کے بک ڈپو واقع چادرگهاٹ اوٗر مشن اسکول شاه علي بنده واقع حيدرآباد دکن مين بهي بکتي هي

چهوٹا رساله) تمام اور نیز دادهوبا کے بڑي گرامر کے ابتدائي دوسو صفحے

کنڑي ـ نظم ـ پند نامه زبان کنڑي (کاویمالا) مطبوعه بیسل مشن منگلور ـ تمام

نثر ـ کتها سنگرہا حصه دوم ـ تمام

صرف ونحو زبان کنڑي ـ سالا ویاکرن ـ مطبوعه بیسل مشن ـ منگلور ـ تمام باستثناب عروض

سنسکرت ـ هتوپدیشه ـ سندهي ـ ازابتداے تا اخر حکایت دهم سنسکرت کي پهلي کتاب مصنفه پروفسر بهنڈرکار ـ تمام

فارسي ـ کتاب درسي ـ پیرایه خرد (مطبوعه پنجاب) تمام

مفتاح القواعد ـ تمام

عربي ـ سلم الادب تمام و مفتاح الادب حصه اول ودوم

لاطیني ـ لیٹن ریڈر مصنفه هارڈي ـ مطبوعه میکملان وکمپني بمبئي ـ اول کي پچیس حکایتیں لاطیني کي پهلي کتاب مولفه جب مترجمه ارنالڈ هنري اول کے ۲۶ صفحه پبلک اسکول لیٹن پرائمر از صفحه اول تا صفحه ۷۴ یا تا بیان نحو

فرانسه ـ فرسٹ فرنچ بک مصنفه هنري بو ـ بروگریسو فرنچ ریڈر ـ فرسٹ ایر مطبوعه میکملان مصنفه یوجین فسنا اول کے پچاس صفحه

زبان دوم

انگریزي - لائیف اف کلمبس مصنفه سارہ کرامپٹن - تمام
یہہ کتاب ہائي اسکول چادر گھاٹ - دکان بل اینڈ سنس
کتب فروشان بمبئي - بک ڈیپو پادریان فرقه متھوڈسٹ
چادرگھاٹ اوٗر شاہ علي بنڈہ (واقع حیدر اباد دکن) کے
پادریون کے مدرسه مین بکتي ہي

اردو - اردو کورس نمبر ۲ (پنجاب سیریز) - نثر و نظم کا
اخري نصف حصه قواعد اردو حصه سوم مطبوعه ممالک مغربي
و شمالي

تلنگي - نظم - سبہا پر وام (مہابہرت) ردیف اول کے ۱۲۶
غزلین

نثر - چترا رتناکارم - تمام

صرف و نحو تلنگي - رساله صرف و نحو تلنگي مولفه ویراسا
لنگم - تمام

تامیل - نظم - پند نامه زبان تامیل نمبر ۲ - تمام

نثر - قصه میکبیتھ - تمام

صرف و نحو زبان تامیل - رساله صرف و نحو زبان تامیل
مولفهٔ مہا لنگیار

مرھٹي - پانچوین ریڈر (طبع جدید - مطبوعه چھاپه خانه
سرکاري بمبئي) تمام

صرف و نحو زبان مرھٹي دادہو با کا (صرف و نحو مرھٹي کا

کتب مقررہ جہت امتحان مڈل اسکول سرکار عالي
بابت سنه ۱۸۹۸ ع

زبان اول

انگریزي - گلیورس ٹریولس (ابریجڈ اڈیشن) تمام - مطبوعه بل اینڈ سنس بمبئي

اردو - اردو کورس نمبر ۳ (پنجاب سیریز) نصف اول نثر و نظم

قواعد اردو - حصه اول و دوم

تلنگي - نظم - رکمني کلیانم از صفحه ۲۴ تا صفحه ۴۱
نثر - منجواني وجیم از صفحه ۴۱ تا صفحه ۷۴
} مطبوعه اڈیسن و کمپني و داخل امتحان مٹریک مدراس بابت سنه ۹۸ ع

تلنگي صرف ونحو - رساله صرف ونحو تلنگي مصنفه ویراسالنگم تمام

مرہٹي - نظم - نلد منینتي سوایم وارا مولفه پنڈت راگھو ناتھ نوانیته - (گوڈبول)

نثر - ہندوستان کتھارسا

صرف ونحو مرہٹي - دادہو با کي چھوٹي گرامر تمام اوڑ بڑي گرامر کے پہلے دو سو صفحے

واضح ہو که ۱۸۹۹ ع مین اوڑ نیز اوسکے بعد سے کوئي امیدوار مرہٹي یا تلنگي کو اپني پہلي زبان نہین قرار دے سکیگا

کامیاب ہو اوٗر سب لڑکیون سے اول ہو اوسے بھي یہہ
انعام دیاجائیگا

(۲) اسيطرح جو ممالک محروسہ سرکار عالے کے کل کامیاب امیدوارون مین دوسرے درجہ پر ہو اوسے بشرائط مندرجہ دفعہ اول ۱۵ روپیہ قیمت کا انعام اوٗر کمشنر امتحانات کي دستخطي سند دي جائیگي - مگر شرط یہہ ہي کہ اوس نے کل نشانہاے مفروضہ مین سے ۴۵ فیصدي پائے ہون

(۳) دیسي کامیاب امیدوارون مین سے جس نے انگریزي مین سب سے زیادہ نشان پائے ہون اوٗر وہ کسي سرکاری مدرسہ یا منظور شدہ مدرسہ کا شاگرد ہو اوٗر عمر مین ۱۸ برس سے کم ہو اوسکو دس روپیہ قیمت کا انعام اوٗر کمشنر امتحانات کي دستخطي سند دیجائیگي - مگر شرط یہہ ہي کہ اوس نے کل نشانہاے مفروضہ مین سے ۵۰ فیصدي سے کم نہ پائے ہون

ف یہہ انعام یا نقد دیا جائیگا یا اوس قیمت کي کتابین یا علم ریاضي کے آلات دئے جاینگے اس کا فیصلہ خود انعام پانیوالیکے خوشي پر موقوف ہي اس لئے انعام پانیوالون کو چاہئے کہ تاریخ اشاعت نتائج سے ایک مہینے کے اندر اپنے ارادہ سے کمشنر امتحانات کو مطلع کرین

۴۳ - جن کامیاب امیدوارون مین انعام کے شرائط موجود ہون مگر وہ سرکاري یا کسي منظور شدہ مدرسہ کے شاگرد نہون تو اون کو انعام نہین دیا جائیگا

۱۴۰ - جو شاگرد بلا اجازت صدر مدرس یا بلا اجازت مدرس جماعت خاص جسمیں وہ پڑہتا ہو مدرسہ چہوڑدے یا جو مدرسہ سے نکال دیا جائے اُسکا امتحان غیر معتبر ہوگا اور جو اجازت سے مدرسہ چہوڑدین اون کا امتحان اس شرط سے معتبر ہوگا کہ وہ داخلہ کي فیس کي باقي رقم جو بحیثیت خانگي امیدوار کے اوسے دیني پڑیگي ۳۰ نومبر سال امتحان کے پیشتر کمشنر امتحانات کے دفتر مین بہیجدي

۱۴۱ - غرہ اپریل کے پیشتر امتحان مڈل اسکول کي سندین طلب کرلیني چاہین اوس تاریخ کے بعد جو سند طلب کیجائیگي اوسکے لئے دو روپیہ فیس لیجائیگي

۱۴۲ - مدارس کے کامیاب شاگردون کو بشرائط مندرجہ ذیل انعام دئے جائینگے

(۱) جس امیدوار نے سب مباحث مین کامیاب ہوکر کل ممالک محروسہ کے امیدوارون مین سب سے زیادہ نشان پائي ہون بشرطیکہ وہ کسي سرکاری یا منظور شدہ مدرسہ کا شاگرد ہو اور عمر مین ۱۸ برس سے کم ہو اوسے پچیس روپیہ قیمت کا انعام اور کمشنر امتحانات کي دستخطي سند دیجائیگي مگر شرط یہہ ہي کہ کل نشانہاے مفروضہ مین سے ۶۰ فیصد حاصل کیا ہو

ف ممالک محروسہ کي سب لڑکیون مین سے جو لڑکي کسي سرکاري یا منظور شدہ مدرسہ سے امتحان مین

۳۱ - جملہ نشان جوڑنے مین تین ضروری مباحث اؤر دو اختیاري مباحث کا لحاظ کیا جائیگا

۳۲ - جن امیدوارون نے پہلي اؤر دوسرے زبان مین ۳۵ فیصدي حساب مین ۳۰ فیصدي اؤر ہر ایک اختیاري مباحث مین ۲۵ فیصدی اؤر کل نشانہاے مفروضہ کا پینتیس فیصد نہ پائے ہون وہ کامیاب نہون گے

۳۳ - کامیاب امیدوارون کے تین مدارج قرار دئے جاینگے

(ا) جن امیدوارون نے جملہ نشانہاے مفروضہ کا ٦۰ في صدي یا اوس سے زیادہ حاصل کیا ہو وہ درجہ اعزازي مین رکہے جائین گے اونکے نام فہرست مین حسب لیاقت یعنے باعتبار نشانہاے محصلہ درج ہون گے

(ب) جن امیدوارون نے جملہ نشان ہاے مفروضہ کا ٥۰ فیصدي سے کم نہ پاے ہون وہ درجہ اول مین رکہے جاینگے اؤر اون کے نام بہي باعتبار لیاقت درج ہون گے

(ج) جن امیدوارون نے جملہ نشانہاے مفروضہ کا پینتیس فیصدي سے کم نہ پایا ھو وہ دوسرے درجہ مین کامیاب سمجہے جائینگے

۳۴ - زاید مباحث کے لئے قلیل ترین نشانہاے کامیابي ۲٥ فیصدي قرار دئے گئے ہین لیکن جب کوئي شخص حسب دفعہ چہارم صرف کسي زاید مباحث مین امتحان دے اوس وقت نشانہاے کامیابي ٥٥ فیصد ہوگ

يوم	وقت	شعبه علوم	مباحث امتحان	شمارهٔ نشان
چهٹا دن	۱۰ — ۱۲	شعبه دہم	علم موسيقي { اصول - ۶۰ نشان، عملي - ۴۰ نشان }	۱۰۰
	۱۰ — ۱	" دوازدهم	نقشه نويسي ہردو قسم — ۶۰	۱۰۰
	۲ — ۵	" "	نقشه کشي (ہندسه عملي) - ۴۰	

موسيقي اؤر پيمائش کے ممتحنون سے التماس ہے که حسب ضرورت باوقات مناسب علم موسيقي اؤر پيمايش کي عملي امتحان کے لئے وقت معيّن فرماکر امتحان گاه متعلقه کي چيف سپرنٹنڈنٹ کو مطلع فرمائين *

جن اميدوارون نے لاطيني يا فرانسه يا سنسکرت يا عربي مين امتحان ديا ہو انکے هجاء کے بيس نشان انکي کتاب درسي اؤر صرف و نحو کے پرچه کے نشانون کے ساتھ ملائے جائينگے *

دن	وقت	شعبه	مضمون	شمارهٔ نشان
تیسرا دن	۱۰ــــ۱	شعبه دوم (دوسري زبان)	صرف و نحو ــــ ۵۰ نشان کتاب درسي ــــ ۳۰ ،، خطاطي ــــ ۱۰ ،، ترجمه یا مضمون نگاري ۴۰ ،، املا نویسي ــــ ۲۰ ،،	۱۵۰
	۲ــــ(۳ ـ ۳۰)	ایضا		
	(۳ ـ ۴۵)ــ(۴ ـ ۱۵)	ایضا		
چوتها دن	(۱ ـ ۳۰)ــــ۱۱	شعبه پنجم	جبر و مقابله ـ ۴۰ نشان تحریر اقلیدس ـ ۶۰ ،،	۱۰۰
	(۱۱ ـ ۵)ــــ(۱ ـ ۵)	ایضا ایضا		
	۲ــــ۵	ایضا ششم	اصول حفظ صحت	۱۰۰
		ایضا هفتم	اصول خانه داري (صرف لڑکیونکے لئے)	۱۰۰
پانچوان دن	۱۰ــــ۱	شعبه نهم	تاریخ انگلستان	۱۰۰
		ایضا سیزدهم	بهي کهاته (سیاق) ...	۲۰۰
	۲ــــ۵	ایضا هشتم	علم طبیعیات و کمستری ...	۱۰۰
		ایضا یازدهم	پیمائش { اصول ــــ ۶۰ عملي ــــ ۴۰ }	۱۰۰

تختهٔ اوقات و ترتیب تقسیم پرچهٔ سوالات امتحان مڈل اسکول سرکار عالي

یوم	وقت	شعبه علوم	مباحث امتحان	نشان	شمارهٔ نشان
پہلا دن	١٠ — ١	شعبه اول پہلي زبان	صرف و نحو -	٥٠	١٥٠
			کتاب درسي -	٣٠	
			خطاطي —	١٠	
			(الف) - انگریزي -		
			(ب) - تلنگی - اردو - مرهٹي		
	٢ — (٢ - ٣٠)	ایضاً	املانویسی (الف) انگریزي (ب) - تلنگی - اردو - مرهٹي	٢٠	
	(٢ - ٤٥) — (٤ - ١٥)	ایضاً	ترجمه یا مضمون نگاري -	٤٠	
دوسرا دن	١٠ — ١	شعبه سوم	حساب		١٠٠
	٢ — ٥	شعبه چہارم -	تاریخ ہند و جغرافیه		١٠٠

۲۸ - ہرایک مضمون میں صرف اوتنے ہي سوال اور اوسيقدر مشکل دئے جائينگے جنکو ايک قابل اميدوار جسنے مضامين معلوم اچھي طرح ياد کئے ہون مدت معينه مين جواب دے سکے

۲۹ - آينده سے ساده سينے پرونے مين امتحان نہين ليا جائيگا ليکن لڑکيون کي درخواستين امتحان مين شريک ہونے کے لئے اوسي وقت درج رجسٹر ہونگي جبکه وه اپنے درخواست کے ساتھ کسي مڈل اسکول کے صدر کا دستخطي صداقت نامه اس مضمون کا پيش کرين که درخواست گذارکو سابق کے امتحان مڈل اسکول کے معيار تک سينے پرونے کے قابليت ہے اور اوس صداقت نامه پر کسي صدر مہتمم مدارس کي تصديقي دستخط بھي ہونے چاہئين

۳۰ - مڈل اسکول کا امتحان بلحاظ اوقات وترتيب مضامين امتحان ونشانہاے مفروضه حسب تخته مندرجه ذيل ہوگا

امتحان دیا جاوے تو اوس وقت اصول کے امتحان مین ٣٠ نشان اوٗر عملي امتحان مین ١٥ نشان حاصل کرنا کامیابي کے لئے ضرور سمجھا جائیگا ـ لیکن جب ان فنون کا امتحان بطور مباحث اختیاري کے دیا گیا ہو تو اوس صورت مین کامیابي کے لئے ١٥ اوٗر ١٠ نشان علي الترتیب حاصل کرنا کامیاب ہونیکے لئے ضروري سمجھا جائیگا

٢٧ ـ جس امیدوار کا جي چاہي (خواہ وہ کسي سرکاري یا منظور شدہ اسکول کا شاگرد ہو خواہ خانگے امیدوار ہو) علاوہ تین ضروري اوٗر دو اختیاري مباحث کے اوٗر کسي شعبہ یا ایک سے زاید شعبون مین امتحان دے مگر ہر شعبہ کے لئے علاحدہ علاحدہ پانچ پانچ روپیہ فیس دیني پڑیگي ـ یہ زاید مباحث کہلائینگے ـ مگر امیدوار اوسے وقت کامیاب سمجھا جائیگا جب کہ وہ علاوہ مباحث ضروري کے اون مباحث اختیاري مین جنکو اوسنے اپنے درخواست مین مباحث اختیاري کے سرخي مین داخل کیا ہو کامیابي حاصل کرے ـ مضمون اختیاري درخواست مین درج ہوکر پھر بدل نہین سکتے

اگر کوئي امیدوار کسي زاید مباحث مین فیل ہو اوٗر مباحث ضروري اوٗر مباحث اختیاري مین اوسنے کامیابي کے نشان حاصل کئے ہون تو وہ امیدوار نا کام نہین سمجھا جائیگا لیکن اگر کسي امیدوار نے زاید مباحث مین کامیابي کے قلیل ترین نمبر نہ حاصل کئے ہون تو وہ نمبر جو اوسنے زاید مباحث مین حاصل کئے ہین کل نمبرون کے ساتھ نہین جمع کئے جائینگے

نقشه بنانا جریب اور پرگار کا استعمال ۔ نقشہ پری کرنا ۔ میجر فائر بریس کی کتاب مسمی به رڑکی مینوول نمبر ۷ کے مطابق نقشہ اتارنا *

(ج) مساحت مسطحات (جیسے که تاڈهنٹر کے چهوٹی رساله مساحت مین درج ہی

شعبه دوازدہم ۔ تصویر کشی

(جب یہہ شعبه بعوض شعبه دوم کے لیا جائے تو اوسکے لئے ۱۵۰ نشان قرار دینے چاہیین)

۲۴ ا ۔ مسطح ارائش کے چیزون کا خاکه اتارنا

ب ۔ مورت یا کسی چیز کی مجسمہ کی تصویر اتارنا ۔ یا میز یا صندوق یا دروازہ کے ایک رخ یا الماری کی تصویر اتارنا ۔ اور پیمانه یہہ قرار دینا :— ایک انچ یا $\frac{۳}{۴}$ انچ یا $\frac{۱}{۲}$ انچ یا $\frac{۱}{۴}$ انچ برابر ایک فت کے

ج ۔ مجسم اشکال اقلیدس کی (متعلق به عمود و خطوط متوازیه و دائرہ کی) شکلین بنانا

شعبه سیزدهم (سیاق) بهی کهاته

۲۵ ۔ رساله پرائیمر (بک کیپنگ) مولفه جی تهارنٹن ۔ مطبوعه میکملان و کمپنی بمبئی و رساله مرهٹی بک کیپنگ مؤلفه لمے (دکان را دہابائی اتما رام سگون و کمپنی بمبئی)

۲۶ جبکه موسیقی یا پیمایش یا نقشه کشی مین شعبه دوم کے عوض مین امتحان دیا جاوے یا صرف اسی فن میں

رسالہ میں سے ممتحن کے سامنے کوئی راگ صحیح بجانا یا ویسی ہی کسی اور سہل راگ کے رسالہ سے

(دو) - وائیولن - برتھولڈ تورز کے رسالہ موسیقی کے راگوں پر دیکھ کر بجانا

(تین) - مذہبی راگوں کی کتاب دیکھکر گانا اور کوئی اور چھوٹا سا سہل گیت گانا

* شعبہ یازدہم - پیمائش

(اس شعبہ کے لئے جب وہ شعبہ دوم کے عوض

لیا جاے ڈیڑہ سو نشان قرار دئے جائینگے)

۲۳ - جریب اور پرکار سے مسطحات کی پیمایش کرنا

(ا) اصول نقشہ کشی - اقلیدس کے سہل اشکال کا نقشہ اتارنا جیسے کہ فرسٹ پرنسپلس آف جیامترکل ڈرائنگ (رڑکی کالج مینویل) میں درج ہے اور مکانات کے سہل نقشوں کی نقل اتارنا

(ب) پیمائش - جریب سے زمین کے ایک تھوڑی قطعہ کی پیمائش کرنا - بتائی ہوئی پیمانہ کے بموجب ایک

---

* امیدوار مباحث ضروری میں بغیر امتحان دے صرف اس فن میں امتحان دیسکتے ہیں

جب کوئی امیدوار بعوض دوسری زبان کے اس فن میں امتحان دے تو اوسے اسکی پہلی زبان میں مضمون نگاری کا ایک پرچہ ترجمہ کے عوض میں دیا جائیگا

شعبه ششم ـ اصول حفظ صحت

۱۸ ـ رساله اصول حفظ صحت مولفه ڈاکٹر ہیر ـ تمام

شعبه ہفتم ـ اصول خانه داری (صرف لڑکیون کے لئے)

۱۹ ـ رساله اصول خانه‌داري مصنفه مس کیلي طبع جدید

شعبه ہشتم ـ علم طبیعیات و کمستري

۲۰ ـ (ا) رساله فزکس مولفه راسکو از ابتداء لغایت اجسام متحرک یعنے از صفحه اول تا صفحه ۵۲

(ب) رساله کمستري راسکو ازابتداء لغایت فصل ۱۵ یعنے از ابتداء تا صفحه ۷۳

شعبه نہم ـ تاریخ انگلستان

۲۱ ـ تاریخ انگلستان ـ جیسے تاریخ انگلستان مولفه سینکلر صاحب تمام

شعبه دہم ـ موسیقي

جب شعبه دوم کے عوض اس فن مین امتحان دیا ہو تو اس فن کے لئے ۱۵۰ نشان قرار دئے جائینگے *

۲۲ ـ (ا) اصول علم موسیقي ـ جیسے میوزکل پرائمر مطبوعه کلیرنڈن پرس یا مینول آف میوزک مولفه ہنري لسلي مطبوعه کیسل یا ویسي کوئي اور کتاب

(ب) عملے امتحان (ایک) ان آلات مین سے کوئی آله موسیقي (پیانو فورٹ یا ہارمونیم) کو ٹہیک بجانا پریکٹکل پیانو فورٹ مصنفه ہال یا اوس قسم کے کوئي اور عملي موسیقي کے

واضح ہو کہ حساب کے سوالات مین انگریزی ہندسے استعمال کرنے چاہیین اور امیدوارون کو ہندوستان اور انگلستان اور سرکار عالي کے سکون اور اوزان اور پیمائش کے پہاڑون سے واقف ہونا چاہئے *

شعبہ چہارم - تاریخ ہند و جغرافیہ

۱۶ تاریخ - تاریخ ہند - عہد سلطنت انگریزي جیسے سنکلیر صاحب کے تاریخ ہند مین درج ہي

جغرافیہ - اوٹ لائینس آف جیاگرفي از صفحہ اول تا صفحہ ۱۱۴ (ایشیا و یورپ و افریقہ)

نقشہ کشي - ایشیا یوروپ و ہندوستان کا تفصیلوار نقشہ اتارنا

شعبہ پنجم - ریاضي

۱۷ (ا) جبر و مقابلہ - مثلاً جبر و مقابلہ ابتدائي مصنفہ ہال و نائیٹ از صفحہ اول تا صفحہ ۱۶۳ باستثناي ابواب نہم و دہم و سیزدہم و چہاردہم و پانزدہم و شانزدہم و باستثناي قواي کسور و قواي منفي

(ب) تحریر اقلیدس - مقالہ اولي - مع سہل نتائج مندرجہ اقلیدس مؤلفہ ہال و اسٹیونس

(٢) جنہون نے اردو یا مرہٹي یا تلنگي کو پہلي زبان قرار دیا
ہو اؤر دوسري زبان اردو مرہٹي تلنگي تامیل یا کنڑي ہو اون کو
بعوض ترجمه کے دوسرا پرچه مضمون نگاري کا حسب ذیل
دیا جائیگا *

١ - کسي دوست یا عزیز کے نام سے کسي مضمون کا خط لکھنا *

٢ - کسي مضمون پر جو کتاب درسي مین درج ہو ١٥
سطر کا جواب مضمون لکھنا *

٣ - کسي اؤر نئي مضمون پر ١٥ سطر کي عبارت لکھنا *

جن امیدوارون کي پہلي زبان اردو مرہٹي یا تلنگي ہو اؤر
دوسري زبان انگریزي عربي فارسي سنسکرت فرانسه یا لاطیني
ہو اونکو دو عبارتین دیجائینگي پہلي عبارت اونکي پہلي زبان
کي ہوگي جسکو اونہین اپني دوسري زبان مین ترجمه کرنا
پڑیگا اؤر دوسري عبارت اونکي دوسري زبان کي ہوگي جسکو
اونہین اپني پہلي زبان مین ترجمه کرنا پڑیگا *

(٣) هجاء - درسي کتاب جیسي کسي کتاب سے ایک
عبارت جسمین هجون کي بہت غلطیان ہونگي صحیح هجاء
سے لکھنے کے لئے دیجائیگي - اؤر علاوه عبارت کے کچھ اؤر مفرد
الفاظ جو غلط هجے سے لکھي ہونگے صحیح لکھنے کے لئے دئے جائینگے *

شعبه سوم - حساب

١٥ حساب مین اعمال مرکب - کسور عام و کسور اعشاریه
قاعده تحویل عمل تجارت اربعه متناسبه اؤر سته متناسبه جذر
و کعب اؤر سود ساده تک امتحان ہوگا *

لاطيني	سنسكرت	مرہٹي
فرانسه	عربي	تلنگي
يوناني	فارسي	تاميل
جرمني	اردو	کنڑي
انگريزي		

دوسري زبان مين بهي تين پرچے دئے جاينگے *

(۱) پہلا پرچه درسي کتاب اؤر صرف و نحو کا ہوگا جس مين جملونکي ترکيب محاورے نقرون کا مطلب اؤر استعارات پوچهے جاينگے - محذوف الفاظ بتانے پڑينگے اؤر بتائے ہوے الفاظ صحت سے عبارت مين داخل کرنے پڑينگے الفاظ کے مادے بتانے پڑينگے - اس پرچه کے ممتحن صاحبان کو چاهئے که وه خوش خطي اؤر صاف نويسي کي لئے دس نمبر محفوظ رکهين *

(۲) جن اميدوارون کي پہلي زبان انگريزي ہي

(۱) اون کو ايک پاراگراف انگريزي سے اونکي دوسري زبان مين اؤر دوسري زبان کا پاراگراف انگريزي مين ترجمه کرنيکے لئے دياجائيگا *

جو پاراگراف انگريزي سے دوسري زبان مين ترجمه کرنيکے لئے ديا جائيگا سب زبانون کے لئے وہي ديا جائيگا - اؤر جو پاراگراف دوسري زبان سے انگريزي مين ترجمه کرنيکے لئے ديا جائيگا وه تهوڑا سا درسي کتاب سے ديا جائيگا اؤر تهوڑا سا کسي اؤر آسان کتاب سے ديا جائيگا *

کے ہونگے اوٗر کچھ ایسي کتاب سے دئے جائینگے جو تعلیم مین نه آئي ہو - الفاظ کے مادّے یعنے ماخذ اوٗر افعال کے ساتھ جو حروف بطور صله یا تعدیه مستعمل ہوتے ہین وہ پوچھي جائینگي - نظم کے خلاصه مطلب کي نثر کرائي جائیگي *

خطاطي کے امتحان کے لئے علحدہ پرچه نهین دیا جائیگا - لیکن صرف و نحو اوٗر درسي کتاب کے پرچےکے ممتحنین صاحبان جمله نشانہاے مفروضه مین سے خوش خطي اوٗر صاف لکھنے کے لئے دس نشان محفوظ رکھینگے - یہہ نشان فقط خوشخطي اوٗر صاف نویسي کے لحاظ سے دئے جائینگے *

(۲) ترجمه

جنھون نے پہلي زبان اردو تلنگي یا مرہٹي لي ہو اونکو ترجمه کا ایک پرچه دیڑھ گھنٹه کا دیا جائیگا - امیدوارون نے جس دوسرے زبان مین امتحان دیا ہو اوس زبان کي نثر کي ایک عبارت اس پرچه مین دیجائیگي امیدوارون کو چاهئے که اس عبارت کو اپني پہلي زبان مین ترجمه کرین *

(۳) ایک ایسي عبارت جو مدارس سرکاري کے جماعت چہارم فوقاني کي کتاب درسي کي عبارت کے ہم پله ہو سماعت سے لکھنا - اس عبارت کے اخر مین کچھ مفرد الفاظ بھي دینے چاهئین *

شعبه دوم - دوسري زبان

۱۴ امیدوارون کو اختیار ہي که مذکورہ ذیل السنه مین سے کسي ایک زبان مین امتحان دین *

(۲) — ترجمه

جنکي پہلي زبان انگریزي ہي اونکو ترجمه کرنیکے لئے *

(ا) ایک پارا گراف ڈیڑ گھنٹه مین ترجمه کرنیکا اون کي مادري زبان مین دیا جائیگا جس کو اونہین انگریزي مین ترجمه کرنا پڑیگا *

(ب) جنکي مادري زبان انگریزي ہي اونکو ترجمه کے عوض مین دوسرا پرچه انگریزي مضمون نگاري کا دیا جائیگا*

(۳) — ہجاء

کسي ایسي کتاب سے عبارت کو سماعت سے لکھنا جو دقت مین اوس کتاب کے برابر ہو جو سرکاري مدارس کے جماعت چہارم فوقاني کے لئے قرار دیگئي ہي علاوه اسکے اوسط دقت کے کچھ اور مفرد الفاظ بھي دئے جاینگے *

ب (اردو - مرھٹي - تلنگي)

۱۳ السنۂ مذکورۂ بالا مین سے ہر ایک زبان مین تین تین پرچے دئے جائینگے *

(۱) کتاب درسي و صرف و نحو کا تین گھنٹه کا ایک پرچه دیا جائیگا اور اوس پرچه مین یہه یہه باتین پوچھے جائینگے :—

الفاظ اور فقرون اور محاورون کے معني اور مثالین جملون اور عبارتون اور تشبیہات کا مطلب - محذوف الفاظ - ایسے جملے یا عبارت بناني جس مین کچھ دئے ہوے الفاظ یا فقرے صحیح طور سے کھپ سکین - یہه الفاظ اور فقرے کچھ تو درسي کتاب

شعبه اول - پہلي زبان

۱- انگريزي

۱۲ انگلو ورنيکيولر اسکولون کے لئے پہلي زبان انگريزي قرار ديگئي ہي اۏر ورنيکيولر اسکولون کے لئے پہلے زبان ملکي زبان ہوگي يعنے اردو مرہتي يا تلنگي *

تمام مڈل اسکولون کے مڈل کي جماعتون مين صرف وہي کتاب پڑہائي جائيگي جسکو سررشتہ تعليمات نے قرار ديا ہو *

پہلي زبان مين سوالات کے تين پرچے دئے جائينگے *

(۱) ـ ايک پرچہ تين گھنٹہ کا صرف و نحو اۏر زبان داني کا ہوگا انگريزي مين صرف و نحو کے وہ باتين پوچھي جائينگے جو انجمن عيسوي اشاعت السنہ ملکي کے انگريزي مينول گرامر مين درج ہين - نحو کے سوالات کے ساتھ اوس زبان کے محاورے پوچھے جاينگے اۏر ايسے سوالات کئے جاينگے جن سے معلوم ہو کہ اميدوار کو جملونکي ترکيب الفاظ اۏر فقرون کے معنے اۏر سہل جملونکا مطلب بيان کرنا آتا ہي يا نہين محذوف الفاظ کا لکھنا يا بتائے ہوے لفظون يا فقرون اۏر محاورون سے صحيح جملہ بنانا افعال کا گردانننا اۏر کسيکے مقولہ کو بعينہ يا اپنا کلام بناکر استعمال کرنا آتا ہي يا نہين *

ايندہ سے خطاطي کا علحدہ پرچہ نہين ديا جائيگا بلکہ ممتحن صاحبان صرف و نحو اۏر کتاب درسي کے سوالات کے نمبرون مين سے دس نشان خوش خطي اۏر صاف نويسي کے لئے ديا کرين *

۱۱ یہہ امتحان علوم ذیل مین لیا جائیگا ۔

(ا) مباحث ضروري

۱ ۔ پہلي زبان

۲ ۔ دوسري زبان

۳ ۔ حساب

(ب) مباحث اختیاري

۴ ۔ تاریخ ہند و جغرافیہ

۵ ۔ علوم ریاضي (اقلیدس و جبر و مقابلہ)

۶ ۔ اصول حفظ صحت

۷ ۔ اصول خانہ داري (صرف لڑکیون کے لئے)

۸ ۔ علم طبیعیات اور کمسٹري

۹ ۔ تاریخ انگلستان

۱۰ ۔ موسیقي

۱۱ ۔ مساحت (پیمائش) } *

۱۲ ۔ نقشہ کشي

۱۳ ۔ سیاق

اور دیگر علوم جو وقتاً فوقتاً بڑھائے جائین ۔

ہر امیدوار کو علاوہ ہرسہ مباحث ضروري کے دو اور مباحث اختیاري (مذکورہ بالا) مین امتحان دینا پڑیگا ۔

---

* ان فنون مین اسیوقت امتحان لیا جائیگا جبکہ دس یا دس سے زاید امیدوار ان فنون مین امتحان دینے والے ہون

درخواست تک وہ طالب علم سال موجودہ کے آغاز سے کسي سرکاري یا منظورہ شدہ مدرسہ مین تعلیم پارہا ہي اور نیز ۱۵ نومبر سنہ موجودہ تک اوس کي راہ و روش اور حاضري درست تھي اور وہ مڈل اسکول کي تعلیم کي قابلیت رکھتا ہي یہہ صداقتنامہ قبل از ۲۰ نومبر سنہ موجودہ کمشنر امتحانات کے دفتر پر پہونچ جانا چاہئے - اس شرط سے وہي امیدوار بري سمجھا جائیگا جو خاص طور سے اس سے مستثني کیا گیا ہو *

صداقتنامہ کي عبارت حسب ذیل ہوني چاہئے :—

مین تصدیق کرتا ہون کہ فلان شخص نے جماعت چہارم فوقاني یعنے مڈل اسکول کلاس کي پڑہائي تکمیل کو پہونچائي اور وہ ابتدائي سال سے فلان مدت تک حاضر رہا ہي اور اوسکا چال چلن اچھا ہي اور میري راے مین وہ مڈل اسکول کا امتحان دینیکے قابل ہي *

جس امیدوار نے یہہ صداقتنامہ نہ پیش کیا ہو اوس کا نام امیدواران خانگي کي فہرست مین شریک کیا جائیگا اور وہ اوسوقت تک امتحان کے کمرہ مین نہ داخل کیا جائیگا جبتک کہ وہ امتحان کے صدر نگران صاحب کو داخلہ کي فیس کي وہ باقي رقم نہ دے جو بحیثیت امیدوار خانگي کے اوسے دینے چاہئے *

صداقتنامہ مذکورہ بالا کے نمونے کمشنر امتحانات اور صدر مہتممان مدارس کے دفاتر سے ملسکتے ہین *

۱۰ مڈل اسکول کا امتحان چھپے ہوے سوالات کے ذریعہ سے لیا جائیگا اور تمام امتحان گاہون مین یکسان سوالات بتاریخ و وقت واحد امیدوارون کو دئے جائینگے *

امیدوارون کو چار طرح کے نمونے جن پر علامت الف و ب وج ود ثبت ہونگي دئے جائینگے - یعنے سرکاري یا منظور شدہ مدارس کے جماعت چہارم فوقاني کے طالب علم (لڑکون) کو نمونہ درخواست مثبتہ نشان (الف) دئے جائینگے *

ایضاً لڑکیون کو نشان (ب) ایضاً

ایضاً خانگي امیدوار (لڑکون) کو نشان (ج) ایضاً

ایضاً خانگي امیدوار (لڑکیون) کو (د) ایضاً

۷ تمام درخواستین اجرت داخلہ کي رقم کے ساتھ غرۂ ماہ اکتوبر کے پیشتر کمشنر امتحانات کے دفتر پر پہونچني چاہئین - تاریخ مذکورہ بالا کے بعد پہر کوئي درخواست درج رجسٹر نہوگي *

درخواست کے تختون پر تمام ضروری ہدایتین دي گئي ہین *

ہر درخواست کے ساتھ چیچک کا صداقت نامہ منسلک کرنا چاہئے - یہہ صداقت نامہ کسي ایسے طبیب کا ہونا چاہئے جو ملازم سرکار ہو کسي اور کا صداقت نامہ منظور نہین کیا جائیگا *

۸ جب داخلہ کي فیس اور درخواست کمشنر امتحانات کے پاس بہیج دي گئي تو پہر کسي صورت مین فیس کي رقم واپس نہ کیجائیگي إلا اوس صورت مین جبکہ کسي سبب سے کوئي درخواست نا منظور ہوجاوے *

۹ ہر امیدوار کو اپنے مدرسہ کے صدر مدرس کا دستخطي صداقت نامہ اس مضمون کا پیش کرنا چاہئے کہ تاریخ مندرجہ

باقي سب سے نو روپیه فیس لیجائیگي *

اگر کسي سرکاري مدرسه یا امدادي مدرسه کا مدرس اس امتحان مین شریک ہونا چاہے تو اوس سے فیس داخله کے چار روپیه سکه حالي لئے جائینگے *

۴ جن امیدوارون نے سابق مین مڈل اسکول یا کسي یونیورسٹي کے مٹریکیولیشن کے امتحان مین کامیابي حاصل کي ہو اور وہ کسي خاص فن مین جن مین وہ کامیاب نہون امتحان دینا چاہین اون سے ہر فن کے امتحان کے لئے پانچروپیه حالے فیس لي جائیگي اگر وہ پاس ہون تو اون کو امتحان کا صداقت نامه دیا جائیگا *

۵ کسي امیدوار کا نام اوسوقت تک درج رجسٹر نہوگا جب تک که اوس نے فیس نه داخل کي ہو - جو امیدوار ایکمرتبه امتحان مین فیل ہو چکا ہو وہ پہر امتحان مین شریک ہوسکتا ہي مگر اوس کو پہر پوری فیس داخل کرني ہوگي یعنے اگر وہ کسي سرکاري یا منظور شدہ مدرسه کا شاگرد ہي چارروپیه فیس دیني ہوگي اگر وہ خانگي امیدوار ہي تو نو روپیه حالے فیس دیني ہوگي *

۶ امیدوارون کو امتحان کے شرکت کي درخواستین مطبوعه نمونون پر بیهجني چاہیین یہہ نمونے کمشنر امتحانات یا صدر مہتممان مدارس کے دفترون سے مل سکتے ہین - صدرمدرسین کو چاہئے که اپنے صوبه کے صدر مہتمم مدارس کے ذریعه سے غرۂ ماہ جولائي کے پیشتر حسب ضرورت درخواستون کے نمونے طلب کرلین *

کوئي مقام اوس وقت تک امتحان گاہ نہين قرار پائیگا جبتک کہ اوس مقام سے امتحان کے شرکت کے لئے دس درخواستين نہ آوین *

۲ یہہ امتحان مندرجہ ذیل لوگ دے سکتے ہین :—

تمام اون سرکاري مدارس کے جماعت چہارم فوقاني کے طالب علم جو تعلیم عامہ کے لئے سرکارنے جاري کئے ہین یا اون مدارس کے جماعت چہارم فوقاني کے طالب علم جنکوسر رشتۂ تعلیم سرکار عالی نے تعلیم عامہ کے لائق تسلیم کیا ہے اس امتحان مین بطور طالب علم شریک ہوسکینگے *

ان کے سوا اؤر جو کوئي اس امتحان مین شریک ہونا چاھے خانگي امیدوار سمجھا جائیگا *

۳ سرکاري مدارس کے جماعت چہارم فوقاني یا اؤر کسي مدرسہ کے جماعت چہارم فوقاني کے طالب علم سے بشرطیکہ اوس مدرسہ کو سر رشتۂ تعلیم نے منظور کرلیا ہو - خواہ لڑکا ہو خواہ لڑکي - چار روپیہ سکہ حالے فیس داخلہ لي جائیگي اؤر

---

۱۱ - ورنگل
۱۲ - محبوب نگر
۱۳ - نلگنڈہ
۱۴ - نراین پیٹ
۱۵ - گلبرگہ
۱۶ - رایچور
۱۷ - شوراپور
۱۸ - دہاراسیو
۱۹ - لاتور
۲۰ - اورنگ اباد
۲۱ - بیڑ
۲۲ - امباجوگائي
۲۳ - ناندیڑ
۲۴ - پربھني
۲۵ - جالنا
۲۶ - ہنگولي

XIV.

TRANSLATION OF

MIDDLE SCHOOL EXAMINATION RULES.

ترجمه

ضوابط متعلق امتحان مدل اسکول سرکار عالي

* ۱ ہر سال ماہ ڈسمبر کے ۸ وین تاریخ سے بلدۂ حیدرآباد مین ایک امتحان لیا جائیگا جسکا نام امتحان مدل اسکول سرکار عالی ہوگا اگر ۸ ڈسمبر کو اتوار یا جمعہ واقع ہوتو اوس صورت مین اس تاریخ کے بعد جو دوشنبہ یا سنیچر کا دن واقع ہوگا اوس روز سے یہہ امتحان شروع ہوگا یہہ امتحان اوَر اوَر مقامات مین بہي جنکو کمشنر امتحانات معین کرین لیا جائیگا - کمشنر امتحانات ہر سال اون مقامات کي ایک فہرست مشتہر کیا کرینگے -

---

* سنہ ۱۸۹۸ ع کے امتحان کے لئے مقامات مندرجہ ذیل امتحان گاہ قرار پائي ہین *

۱ - نظام کالج	۶ - بیدر
۲ - مدرسہ نِشوان اعزہ	۷ - اودگیر
۳ - مدرسہ اعزہ	۸ - اندور
۴ - سکندراباد	۹ - میدک
۵ - بلارم (الوال)	۱۰ - کریمنگر

EXAMINATION PAPERS.

MIDDLE SCHOOL EXAMINATION.

LIST OF EXAMINERS, 1897.

Branch and Subject.	Examiner.
Branch I-A. English Grammar and Text.	V. A. Passanha, M.A., L.M. & S. (Ireland).
„ English Spelling.	Miss Mathie.
„ „ Composition ...	Rev. B. Pratt.
Branch I-B. Urdu Grammar and Text & Spelling.	Moulvi Ali Hyder Saheb.
„ Mahratti Grammar and Text, Spelling and Mahratti Composition ...	M.R.Ry. P. M. Bhave.
„ Telugu Grammar & Text & Spelling ...	M.R.Ry. T. Sreenivasacharry.
Branch I-A and B. Urdu and English Translation.	Mr. W. J. Prendergast, Pdh. M.R.A.S.
„ Mahratti „ ...	M.R.Ry. Hanumanta Rao Atre, B.A.
„ Telugu „ ...	„ P. Raghava Rao.
„ Tamil „ ...	Mr. J. Zaccheus, B.A.
„ Kanarese „ ...	M.R.Ry. B. Runga Rao.
„ Sanskrit „ ...	„ P. Y. Subba Rao.
„ Persian „ ...	Moulvi Abdul Jabbar Khan.
Branch III-A. Arithmetic, English ...	Mr. W. A. Home, B.A.
„ III-B. Arithmetic, Urdu.	Moulvi Muhammad Hassan Saheb Cashmeeree.
„ „ Arithmetic, Mahratti ...	M.R.Ry. S. R. Joglikar, B.A.
„ „ Arithmetic, Telugu ...	„ Venkatarama Somayajalu.
Branch IV-A. Indian History *Part I.* English ...	Miss I. C. Smith.
„ Geography, *Part II.* English ...	„ I. M. Ross.
„ Indian History and Geography, Urdu...	Moulvi Jaffer Ali Khan.
„ Indian History&Geography, Mahratti ...	M.R.Ry. G. R. Kale, B.A.
„ Indian History&Geography, Telugu ...	„ Mahadeva Shastri.

Branch and Subject.	Examiner.
Branch II. Urdu Grammar & Text, Translation or Composition and Spelling ...	Moulvi Abdul Huq, B.A.
" Mahratti " ...	M.R.Ry. Hanumanta Rao Atre, B.A.
" Telugu " ...	" M. M. Srinivasacharya.
" Tamil " ...	" S. Venkatram Iyer, B.A.
" Kanarese " ...	" B. Runga Rao.
" Sanskrit " ...	" P. Y. Subba Rao.
" Persian " ...	Moulvi Altaf Hussain Sahib.
" Arabic " ...	Mullah Sheik Daood, M.A.
" English " ...	Nawab Imad-ul-Mulk Bahdr., B.A.
" Latin " ...	Mr. G. Tate, B.A.
" French " ...	Miss Evans.
" V-A. Algebra, Eng.	M.R.Ry. R. Vasudeva Rao, B.A.
" Geometry "	" Baijnath M.A., LL.B.
" V-B. Algebra, Urdu.	Moulvi Alla Baksh.
" Geometry "	" Kuthbudeen Ahmed, B.A.
" Algebra & Geometry Mahratti ...	M.R.Ry. D. K. Hardikar, B.A.
" " Telugu ...	" Venkat Sastry.
" VI-A. (Eng.) & VI-B. (Urdu) Sanitation.	Dr. Ahmed Mirza, M.B.B., Sc. (Edin).
" VI-B. Sanitation (Mahratti) ...	M.R.Ry. P. M. Bhave.
" Sanitation, Telugu ...	" Venkatrama Somayajalu.
" VII. Domestic Economy ...	Miss A. Evans, B.S.
" VIII. Physics and Chemistry ...	Mr. S. A. Andrews, B.A., B. SC.
" IX. Eng. History ...	Mr. E. A. Seaton, B.A., (Oxon).
" XI-A. (Eng.) Surveying ...	Mr. A. C. Davis, M.I.C.E.
" XI-B. (Urdu) Surveying ...	M.R.Ry. Venkat Shastri.
" XII-A. (Eng.) Drawing, Parts I & II ... " XII-B. (Mahratti) Drawing, Parts I and II. ...	Mr. A. C. Davis, M.I.C.E.
" XIII-B. (Mahratti) Book-keeping ...	M.R.Ry. D. K. Hardikar, B.A.

Middle School Examination, 1897.

BRANCH I-A.—ENGLISH GRAMMAR AND TEXT,

80 Marks.

Wednesday, 8th December—10 a.m. to 1 p.m.

(Ten Marks extra will be allowed by the Examiner, for neat work, and clear handwriting.)

	Marks.
I. What circumstances led to the hero of the story being established as "the acknowledged true, lawful and legitimate Poor Jack of Greenwich"?	6
(*a*) What are numeral adjectives? Give their divisions with examples.	2
II. State in a few words the real cause of the loss of the "*Royal George*."	6
III. (*a*) Arrange the following according as they are masculine or feminine or neuter :— Vixen, hearth, doe, colt, ram, roe, hind, Landgravine, buoy, sow, yarn, breath.	3
(*b*) Give the plurals of Bandit, memorandum, cherub, court-martial.	3
IV. Analyze :—"At Myrtle Grove, Sir Walter Raleigh was soothing his mind with the tobacco he had brought from Virginia, when his Irish servant, thinking his master was on fire, dashed water over him. The light was extinguished, but Sir Walter sat drenched."	8
V. How was the character of "Poor Jack" influenced by the following individuals :— Spicer, Anderson Old Nanny.	8
VI. (*a*) Give the diminutive forms of :— part, man, animal, ice, hill, goose.	2

MARKS.

(b) Assign meanings, giving examples, to the following prefixes and affixes :—ad, ness, let, re, per, sub. 4

(c) What are the differences in meaning between

1.	To run in	2.	To fall off
	To run at		To fall on
	To run off.		To fall in. 2

VII. Give the meanings of (as used in your text) :—

Caboose, stung to the quick, fence, Mudlarker, P. Jacket. "And the hands were piped 'clear' lighter." 4

VIII. Explain the allusions. "How's her head Tom ?"—"The only good Samaritan." 6

IX. Arrange the following so as to form one complete sentence, having only *one predicate*; omitting such words as you think unnecessary, but bringing out the meaning clearly.

1. There was an old lady upstairs.
2. She was the widow of a pilot.
3. The widow keeps father's house now.
4. The pilot was lost at Sea. 6

X. Convert into the indirect form of speech—

"Well, how can I tell? I love her now, as if she were my own child; and so will you, Tom, like a sister, when you know her. She calls me her father and you may do the same, Tom, if you like; for, I will be, as good as a father to you, if you are as good a boy as you now seem to be." 8

XI. (a) Substitute one word for each of the phrases italicised.

1. The ship was *turned over on her side.*

MARKS.

2. The trees were *plucked up by their roots.* 2

(*b*) Give the force of the words italicised.

1. The boat is *at* the water's edge.
2. The boat is *by* the water's edge. 2

(*c*) Give the causative forms of:—rise, dim, fear. 2

XII. (*a*) Point out any inaccuracy of expression or construction in the following passage quoted from your text.

"And yet formerly those very marshes were an arm of the sea which vessels rode in deep water and sea fights I am told took place." 2

(*b*) Parse the words italicised fully:—

1. *Honor* to whom honor is due.
2. The question is set *at rest.* 4

BRANCH I-A.—ENGLISH COMPOSITION, 40 MARKS.

WEDNESDAY, 8TH DECEMBER—2-45 P.M. TO 4-15 P.M

MARKS.

I. Paraphrase:— 14

The Harper's Appeal.

Summer eve is gone and passed,
Summer dew is falling fast;
I have wandered all the day,
Do not bid me farther stray!
Gentle hearts of gentle kin,
Take the wandering harper in!
Bid not me, in battle-field,
Buckler lift, or broadsword wield!
All my strength and all my art
Is to touch the gentle heart,
With the wizard notes that ring
From the peaceful minstrel-string.

MARKS.

I have song of war for knight,
Lay of love for lady bright,
Fairy tale to lull the heir,
Goblin grim the maids to scare,
Dark the night, and long till day,
Do not bid me farther stray!

II. Write a letter to a friend describing your domestic pets, with some account of their habits. 12

III. Write in your own words *one* of the following :—

(i) A short description of the most popular game played by your school-fellows.

(ii) An essay on "Good Manners."

(iii) A brief account of your favourite book. 14

BRANCH I-A AND B.—TRANSLATION, 40 MARKS.

WEDNESDAY, 8TH DECEMBER—2-45 P.M. TO 4-15 P.M.

(For Candidates whose First Language is English, Urdu, Mahratti or Telugu.)

(صرف اون لڑکون کے لئے جنکي پہلي زبان انگريزي يا اردو
يا مرہٹی يا تلنگي ہي)

☞ *Candidates will select their Language for translation into their First Language.*

N.B.—*The First Language must correspond with that entered in the applications and the Name List.*

ہدايت

اميدوارون کو چاہئے کہ ذيل کي منتخبات مين سے ايک زبان کو انتخاب کرلين جسکو اونہين اول زبان مين ترجمہ کرنا پڑيگا مگر يہہ شرط ہي کہ وہ اوسي درخواستون مين لکھا ہي اور وہ اميدوارون کي مطبوع فہرست مين درج ہي*

I. URDU-Marks, 40.

Translate into your first Language :—

۱ شہر سنا کے حاکم نے ایک سوداگر کا مال ناحق لے لیا وہ
سلطان محمود کي خدمت مين آيا اور داد خواہ ہوا سلطان
نے اپنا مہري پروانہ سوداگر کے استرداد مال کے لئے حاکم کے
نام روانہ کيا مگر حاکم نے اوسکا مال مسترد نکيا سوداگر
بحالت نا اميدي واپس آيا اور اپنا حال بيان کيا اوسوقت
سلطان محمود کسي خيال مين مستغرق تھا سوداگر کا حال
سنتے ہي چين بر جبين ہوگيا اور کہا اگر وہ تيرا مال نہين
ديتا تو مين کيا کرون سوداگر نے عرض کيا کہ اگر پادشاہ
کچھ نہين کر سکتا تو مجھ سے کيا ہو سکتا ہي فرمايا کہ سر
پر خاک ڈال اُس نے عرض کيا کہ جب پادشاہ کا حکم
نوکر نمانے تو دادخواہ سر پر خاک ڈالنے کے سوا اور کيا کرسکتا
ہي سلطان محمود اس تقرير سے سخت متاثر ہوا اور فرمايا
کہ مجھ سے غلطي ہوي معاف کرو مجھکو چاھئے کہ اپنے سر پر
خاک ڈالون يہہ کہکر اوسي وقت مدعي عليہ کي ماخوذي کا
حکم ديا جب وہ گرفتار ہوکر آيا تو وہي پروانہ جسکي
تعميل اسنے نہين کي تھي اوسکے گلے مين ڈالا اور گدھے پر
سوار کرکے شہر مين تشہير کرايا اور بعد اس رسوائي کے قتل
کيا اور سوداگر کي حق رسي فرمائي پس انسان کو چاھئے
کہ جب تک لياقتِ کلي پيدا نکرے پادشاہ کي خدمت
کا طلبگار نہو جب خدمت پائے اُسکے انجام مين بدل و
جان مصروف ہو جائے مالک کے راز کا محافظ ھو اُس کي
مہرباني پر مغرور نہو جسقدر پادشاہ اُسکي عزت بڑہائے - يہہ
بعجز و نياز پيش آئے اسکے غصہ سے ڈرے رنجيدگي کا
خوف کرے *

II. MAHRATTI—Marks, 40.

Translate into your first Language :—

(*a*) कोपर्निकस हा अगदीं साधा सज्जन पुरुष होता, त्यास आपलें नांव सर्वांच्या मुखीं व्हावें अशी महत्वाकांक्षा नव्हती, ह्मणूनच त्याकाळच्या धर्माधिकाऱ्यांकडून किंवा अज्ञान लोकांकडून त्याचा छळ झाला नाहीं. त्यानें आपल्या पुस्तकांत जीं मतें स्थापित केलीं होतीं तीं त्यावेळच्या धर्माधिकाऱ्यांस संमत होण्यासारखीं नव्हतीं; त्याचमतांच्या प्रतिपादनामुळें पुढें ग्यालिलियोचा मोठा छळ झाला. परंतु कोपर्निकसाचें पुस्तक लाटिन भाषेंत लिहिलेलें होतें, त्यामुळें तें सामान्य जनास समजण्यासारखें नव्हतें व ह्मणूनच तें फारसें प्रसिद्धीसहि आलें नाहीं.

(*b*) अहल्याबाई साठवर्षांची होऊन मरण पावली. ती फार उंच नव्हती व ठेंगणीहि नव्हती. शरीरानें ती सडपातळ असे. ती ह्मणण्यासारखी सुंदर नव्हती, तरी तिची मुखचर्या फार तेजः पुंज दिसे. ती पोषाक अगदीं साधा करीं एकदा रागावली, ह्मणजे तिजपुढें कोणाच्यानें एक शब्दसुद्धां बोलवत नसे. नवरामेल्यापासून ती पांढरी वस्त्रें नेसे. रंगाचें पांघरूण तिनें तेंव्हां पासूनच अगदीं वर्जिलें होतें. ती संस्कृत पुराणें वाची, व त्यांचा तिला चांगला अर्थ कळत असे. तिची कोणीं स्तुति केली, तर ती तिला अगदीं आवडत नसे.

तारुण्याची भरज्वानी, अमर्याद ऐश्वर्य व सत्ता, ह्या गोष्टी अनुकूल असून, नवरा गत झाला असतांही तिचें पातिव्रत्य तिळभरहि चळलें नाहीं, अशी जी पुण्यवती सती अहल्याबाई होळकरीण, तिची जितकी स्तुति करावी, तितकी थोडीच वाटते.

III. TELUGU—Marks, 40.

Translate into your first Language:—

ఒక గాడిద యనేకసంవత్సరములనుండి తన యజమానునివద్ద మూటలు మోయుచుండి తనకు వార్ధిక్యము సంభవించుటవల్లఁ నొకనాడిట్లని వితర్కించె:—"అయ్యో! నా శరీరమున దార్ఢ్యమున్నంత వఱకు నేను నా యజమానునివద్ద చక్కఁగ పనిచేయుచువచ్చినాను. ఇప్పుడు వార్ధిక్యము తటస్థించెను. శరీరబలము తగ్గెను. పూర్వమువలె పనిఁజేయఁజాలను. వ్యర్థముగా నాకాహారముఁ బెట్టవలయునని నా యజమానుఁడు నన్నుఁ జంపును గాబోలు. గాన నేనిచ్చటినుండి బరుగెత్తిపోయి సంగీతము నేర్చుకొని సుఖముగా జీవింతును." అని, బయలుదేరి కొంతదూరము వెళ్లగానే, త్రోవప్రక్కన మిగుల బడలికచేత రొజుచున్న యొక వృద్ధశునకమును జూచి "మిత్రుడా! ఏల మిగుల డస్సినట్లగుబడుచున్నావ"ని యడుగ నా శునకంబిట్లనియె. "దీర్ఘకర్ణా! నేను నా చిన్నతనమున వేటాడుటయందు మిగుల ప్రసిద్ధుఁడను. ఇప్పుఁడు వృద్ధుడనైనాడను. దంతపటుత్వము తగ్గెను. నేనిపుఁడు పనికిమాలినస్థితిలో నుండుటఁ జూచి నా యజమానుడు నన్నుఁ జంప నిశ్చయించినాడు: నా యదృష్టమువల్ల నాకీసంగతి తెలిసి, నేను పరుగెత్తివచ్చియున్నాను. యిఁక నేనెట్లు జీవించగలనను వ్యసనము నాకు పూర్తిగా గలదు" అన, నాగార్దభంబిట్లనియె. "మనమిద్దరు గూడి దూరదేశములకుఁ బోయి సంగీతము నేర్చి జీవించవచ్చు"నన, నా యిద్దరు గూడి కొంతదూరము బోవ, నచ్చటఁ నదేవిధమున దుఃఖించుచుండు వృద్ధమార్జాలంబును జూచి, దానినిఁ

గూడఁ దమతో బిలుచుకొనిపోయెను. ఇట్లు గార్దభ శునక మార్జాలములు గలిసి గొంతదూరము పోవ, నొక యింటిమీదికెక్కి గొంతు చినుగునట్లు కూయుచుండు పుంజుఁ నొక్కదానిఁ జూచి, గార్దభంబిట్లనియె: "ఓ కుక్కుటమా! ఏల నింతగా నరచుచున్నావు." కుక్కుటంబిట్లనియె. "మిత్రుడా! నా యజమానునికి కాలము తెలియునట్లు చక్కగా నరచుచువచ్చినను, వాడిసుమంతైన కృతజ్ఞతలేక నన్ను రేపటిదినంబునఁ జంపి వండుమని తన వంటవాని కాజ్ఞాపించియున్నాడు. గాన .వ్యసనముచేత నిట్లరచుచున్నాను. మీరందఱు గూడి యెచ్చటికో బోవునట్లున్నది. నేనుగూడ వచ్చెదను." అన, నా నల్వురుఁ గలిసి సాయంకాలమున నొక యడవిం జేరిరి. అంతట, శునక గార్దభము లొక చెట్టుక్రిందను, మార్జాల మా చెట్టు తొర్రలోను, కోడి యా చెట్టుకొమ్మమీదను విశ్రమించ నిశ్చయించిరి. చీకటికాగానే, యచ్చటికిఁ గొంత దూరమున నొక వెలుతురుండుట జూచి, కోడి దిగివచ్చి, తన మిత్రులతో నీ సంగతి జెప్ప వారా వెలుతురుండు స్థలమున నొక యిల్లుండవలయుననియు, తామచ్చటికిఁ బోయిన నా రాత్రి సుఖముగా గడుపవచ్చుననియు జెప్ప, నందఱును గలిసి వెళ్లిరి.

IV. TAMIL—Marks, 40.

Translate into your first Language :—

(*a*) விருக்ஷவர்க்கங்களுக்கு உயிருண்டு; ஆனால் அவற்றின் உயிருக்கும் ஜீவ ஜெந்துக்களுடைய உயிருக்கும் பேதமிருக்கிறது.

(*b*) சந்திரனை நச்சுக்குழலாகிய கருவியால் சோதித்துப் பார்க்குமிடத்து, பூமியில் இருப்பதுபோலவே அதிலும் மலைகளும் சம பூமிகளும் இருப்பதாகத் தெரியவருகிறது.

(*c*) ஒரு வர்த்தகன் தன்னிடத்தில் சில வருஷங்களுக்கு முன்னே கடன்வாங்கியிருந்த ஒரு குடியானவனிடத்தில் போய், தனக்குச் சேரவேண்டிய தொகையைக் கேட்டான். அவன், நான் உன்னிடத்தில்

கடன்வாங்கினதில்லை என்று சாதிக்க இருவருக்கும் சச்சரவு உண்டாகித் தங்களூர் நீதிஸ்தலத்தில் முறையிட்டுக்கொள்ளப் போனார்கள். வழியிலே குடியானவன் வர்த்தகனோடு தந்திரமாய்ப் பிரியவசனங்கள் பேசி "வெகு விநயத்தோடும், ஐயா, நீர் கொடுத்ததாகச் சொல்லுகிற கடனுக்குச் சீட்டு எங்கே? எத்தனை வருஷமாயிற்று? காட்டும் பார்ப்போம்" என்று உபாயமாய் வேண்டிக்கொண்டான். வர்த்தகன் இதோ இருக்கிறது என்று மடியிலிருந்து சீட்டை எடுத்துக் குடியானவன் கையிற் கொடுக்க, அவன் அதைப் படித்துப் பார்க்கிறவன்போல் பார்த்துத் துண்டு துண்டாகக் கிழித்து அங்கிருந்த ஒரு கிணற்றில் எறிந்துவிட்டான். உடனே வர்த்தகன் அவன் மடியைப் பிடித்து இழுத்துக்கொண்டு நியாயாதிபதியினிடத்தில் சென்று நடந்ததையெல்லாம் சொன்னான். நியாயாதிபதி குடியானவனை நோக்கி, நீ சீட்டைக் கிழித்த துண்டா? என்று கேட்டதற்கு, அவன் "ஐயா நான் கடன் வாங்கினதுமில்லை, சீட்டைக் கிழித்ததுமில்லை" என்றான்.

V. KANARESE—Marks, 40.

Translate into your first Language:—

I. ಕೆಟ್ಟಪಾನಗಳನ್ನು ಮಾಡುವವರಿಗಿಂತಲೂ ಕೋತಿಗಳುಕೂಡಾ ಜಾಣತನ ಉಳ್ಳವೆಂಬದು ನಿಶ್ಚಯ. ಇದರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಒಂದು ಕಥೆ ಹೇಳಿಧೆ. ಒಬ್ಬನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೋತಿ ಇತ್ತು. ಅವನು ಒಂದುದಿನ ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮದ್ಯವನ್ನು ಕುಡಿಸಿದನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಆ ಕೋತಿಗೆ ಮತ್ತು ಏರಿತು, ತದನಂತರ ಯಾರಾದರು ಮದ್ಯವನ್ನು ಅದಕ್ಕೆ ಕೊಡುವದಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ದೂರ ಓಡಿಹೋಗಿಬಿಡುತಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ಒಂದುಸಾರಿ ಕುಡಿದು ಅದರಿಂದುಂಟಾಗುವ ಕೇಡನ್ನು ಜ್ಞಾಪದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೋತಿಗಳು ಸಹಾ ಕೆಟ್ಟಪಾನಗಳನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಸಿ ನೋಡುವದಿಲ್ಲವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೋತಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಲಕ್ಷಪಾಲು ಶ್ರೇಷ್ಠ

ರಾಗಿರುವ ಮನುಷ್ಯರು ಅಂಥ ಕೆಟ್ಟಪಾನಗಳನ್ನು ಕಣ್ಣೆತ್ತಿಯಾದರೂ ನೋಡಬಹುದೇ?

II. ವರಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ದೇವರಾಗಿ ನಾನಿದ್ದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಅತ್ಯಂತಪ್ರಿಯರಾದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನಾನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ವರಗಳು ಯಾವವೆಂದರೆ:—ನಿರ್ಮಲ ಹೃದಯವೊಂದು, ಪರೋಪಕಾರ ಬುದ್ಧಿಯೊಂದು, ಓದುವದರಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪ್ರೀತಿಯೊಂದು; ಈ ಮೂರು ವರಗಳು ಇದ್ದವರಿಗೆ ಸಮಾನರಿಲ್ಲ.

III. ಬಹಳಹೊತ್ತು ಒಂದೇಕಡೆ ಕೂತು ಓದುತ್ತಿದ್ದವರು ಅಲ್ಲಿಂದ ಎದ್ದು ಸ್ವಲ್ಪದೂರ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ಬಂದರೆ ಆಯಾಸ ಪರಿಹಾರವಾಗುವದು. ಬಹಳದೂರ ಸುತ್ತಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಒಂದುಕಡೆ ಕೂತು ಓದುವದರಿಂದ ಶ್ರಮಪರಿಹಾರವಾಗುವದು. ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದವರೂ, ಪಾಠ ಕಲಿಯುತ್ತಿದ್ದವರೂ, ತೋಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಆಗಿದರೂ ಅಥವಾ ಬಡಗಿಯಂತೆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಮುಂತಾದವನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯಾಗುವದು.

VI. SANSKRIT—Marks, 40.

Translate into your first Language:—

(*a*) न भूप्रदानं न सुवर्णदानं न गोप्रदानं न तथान्नदानम् ।
यथा वदन्तीह महाप्रदानं सर्वेषु दानेष्व भयप्रदानम् ॥

(*b*) मदोद्धतस्य नृपतेः संकीर्णस्येव दन्तिनः ।
गच्छन्त्युन्मार्गयातस्य नेतारः खलु वाच्यताम् ॥

(*c*) एवं कुरुत यूयम् । मत्स्यानादाय नकुलविवरादारभ्य सर्पविवरं यावत्पङ्क्तिक्रमेणैकैकशो मत्स्यान् विकीर्य धत्त । ततस्तदाहारलुब्धैर्नकुलैरागत्य सर्पो द्रष्टव्यः स्वभावविद्वेषाद्व्यापादयितव्यश्च ॥

(*d*) न स्त्रीणामप्रियः कश्चित्प्रियोवापि न विद्यते ।
गावस्तृणमिवारण्ये प्रार्थयन्ति नवं नवम् ॥

(*e*) बलिना सह योद्धव्यमिति नास्ति निदर्शनम् ।
प्रतिवातं नहि घनः कदाचिदुपसर्पति ॥

(*f*) ततस्तुष्टो राजा पुरस्थितान् कवीन्द्रान् दृष्ट्वाह ॥

(*g*) तं दृष्ट्वाप्यथवा श्रुत्वा नरस्स्वर्गमवाप्नुयात् ॥

VII. PERSIAN—Marks, 40.

Translate into your first Language:—

آوردہ اند کہ مردے درویش صیادی کردے - و بشکار مرغ
و ماہي قناعت نمودہ معاش خود گذرانیدے - و در وقت
صید ماہیان چون دام ہمہ تن چشم شدے - و بہنگام قصد
مرغان از ہر موئے بدن حلقہ ساختے - روزے دام نہادہ بود - و
بہزار زحمت سہ مرغ را بحوالي دام آوردہ - و خود در کمینگاہ
مترصد انکہ حلق آن بیچارگان بحلقۂ دام درآرد نشستہ - در
اثنائے این حال آواز عربدہ آمیزے شنید - و از ترس انکہ ناگاہ
مرغان بسبب ان صدا بر مند از کمینگاہ بیرون آمد - دو
طالب علم را دید کہ در مسئلہ فقہي بحث میکردند - و مقال
ایشان بجدال انجا میدہ بود - صیاد تضرع بسیار کرد - کہ
فریاد نکنید تا این مرغان رم نخورند - و رنج من ضایع نکردد -
ایشان گفتند اگر مارا درین صید شریک مي سازي و ہریک را
مرغے میدہي باتو میسازیم - و بجنگ و عربدہ نہ پردازیم -
صیاد گفت اي عزیزان من فقیرے عیالمندم - و قوت چندین
کس وابستۂ این مرغانست - و بعد ازانکہ شما دو مرغ ببرید

من چگونه بخانه روم - وچسان بیک مرغ ده تن را تسلي
دهم - گفتند تو هر روز اینکار میکني - و ما مد تیست تا این
شکار یافته ایم - بهیچ وجه ممکن نیست که از سر این مرغان
بگذریم - یا فریاد خواهیم کرد تا مرغان بپرند - یا شرط خواهي
کرد که هریکے را از ما مرغے دهي تا بنظر مدرس ببریم - و طلبهٔ
مدرسه را مهماني کنیم - صیّاد هر چند اضطراب کرد که
مدرس شما دام نبافته ودست طلبه رسن من نتافته - نه دام
در زمین وقف نهاده ام و نه دانه از غله مدرسه پاشیده ام -
و بشرع برمن لازم نیست که شکار خود را با شما بطریق ثلث
ثلثان بخش کنم - بهیچ جانرسید - اخر ایشان را وعده مرغ
داد - و رسن کشیده مرغان را بدام آورد و دیگر باره آغاز ناله
و زاري کرد که برمن رحم کنید - و دست طمع از بردن این
دو مرغان کوتاه دارید - گفتند ازین مقال درگذر - و بشرطیکه
کردهٔ وفاکن - صیّاد چاره ندید و هریک را مرغے داد *

VIII. ENGLISH—Marks, 40.

[*For those Candidates whose* First Language *is* Urdu, Mahratti *or* Telugu, *and* Second Language English.]

اون امیدوارون کے لئے جنکي پهلي زبان اردو یا مرهٹي
یا تلنگي هي اؤر دوسري زبان انگریزي هي

Translate into your first Language:—

1. Two hungry cats, having stolen some cheese, could not agree between themselves how to divide their booty. They, therefore, went to law; and a cunning monkey was to decide the case. "Let us see," said the Judge (with as arch a look as could be); "Ay, Ay, this slice truly outweighs the other."

So saying he bit off a large piece, in order, as he told them, to make the shares equal. The other scale had now become too heavy which gave this upright Judge a pretence to help himself to a mouthful. "Hold! Hold!" cried the two cats; give each of us our share of what is left and we shall be content." "If you are content," said the monkey, "Justice is not; the law, my friends must take its course." Upon this he nibbled first one piece and then the other, till the poor cats saw that their cheese was in a fair way to be all eaten up. They, therefore, most humbly begged him not to put himself to any further trouble, but to give them what was still left. "Ha! ha! not so fast, good friends," said the monkey, "We owe justice as well to ourselves as to you; and what remains is due to me as the lawyer." So he crammed the whole into his mouth at once and very gravely broke up the court! It is better to put up with a trifling loss than to run the risk of losing all we have by going to law.

BRANCH I-B.—URDU GRAMMAR AND TEXT-BOOK, 80 MARKS.

WEDNESDAY, 8TH DECEMBER—10 A.M. TO 1 P.M.

[*Ten Marks extra will be allowed by the Examiner, for neat work and clear handwriting.*]

جوابات خوش خط اور صاف صاف ہون تو اوسکے واسطے
ممتحن کو دس نمبر زیادہ دینے کا اختیار ہي

☞ *For Candidates whose* FIRST LANGUAGE *is* URDU.

صرف اونکے لئے جنکي پہلي زبان اردو ہي

عدد مفروض

5 ۱ اس خط کو درست عبارت مین لکھو

هارون رشید کی طرف سے سلام پہونچے

عدد مفروض

بادشاہ سرانديپ کو - ہم نے پايا تمہارا نامہ
ساتھ کمال خوشي کے - اب ہم بہيجتے ہين
جواب اوس کا مع بعض تحفون کے - يقين
ہي کہ وہ خط تمہاري نظر سے گذرے گا - اور
اوس کے مضمون سے محبت کا حال کہ جو ہم
کو بہ نسبت تمہارے ہي معلوم ہوگا

۲ کم سے کم دس سطرون مين لکھو کہ کون کون
سے امراض ذہني کس کس قسم کے مطالعہ سے
10 دفع ہوتے ہين

۳ جن مصرعون پر لکير ہي ان مين شاعر نے کون
5 کون لفظ حذف کردئے ہين

* چڑہا بہوت عشق و جواني کا سر پر *

* تو پہر گہات کے آپ ہين اور نہ گہر کے *

* جو کہانا تو بے حد جو پينا تو ات گت *

* غرض يہ کہ سرکار ہين پيٹ بہر کے *

۴ کچھہ فقرہ ايسے لکھو جن مين ذيل کے الفاظ اپني
3 اپني محل پر صرف ہون

اُکتانا - ڈھونا - بہلسنا - زرد پڑجانا - کانون پر
ہاتھہ دھرنا - تسليم کرلينا - دھن کا پکا ہونا -
اللے تللے کرنا - لوني لگنا

3 ۵ ذيل مين جو الفاظ ہين ان کے معني لکھو
مينڈ - گرست - اورنگ - کوکبہ - افق - نادم -
منتشر - محدود - متمائز - جريح - فلز -
نظارہ - مژہ - مؤدہ - حبذا - مافي الضمير -
مقرض - معرض - بتدريج - خير مقدم

عدد مفروض

۶ اس شعر کا مطلب لکھو 3

* زمانہ عہد مین اوس کے ہي محو آرائش *
* بنین‌گے اؤر ستارے اب آسمان کے لئے *

۷ اس رباعي مین لفظ (کیا) تین جگہہ کن کن
معني کے لئے شاعرنے صرف کیا ہي 4

* کیا تونے مرے قتل پہ باندھي ہي کمر *
* کیا تونے مرے قتل پہ باندھي ہي کمر *
* یہ صید زبون تہا کب بہلا اس قابل *
* کیا تونے مرے قتل پہ باندھي ہي کمر *

۸ اس رباعي مین بتاؤ (جانا) کن کن معني پر ہي 4

* جانا یہ غم عشق بہت مشکل ہي *
* جانا یہ غم عشق بہت مشکل ہي *
* اس راہ مین جب قدم رکہا ہم نے - تب *
* جانا یہ غم عشق بہت مشکل ہي *

۹ ان شعرون کي نثر بناؤ 7

* بلندي عمارت کي کوٹہے کي شـان *
* کرون کیا مین خوبي کا اوس کي بیان *
* تس اوپر جو کچہہ جلوۂ ماہ ہي *
* نپوچہو کہ اللہ ہي اللہ ہي *
* شب ماہ وان کي دل افروز ہي *
* وہ نام خدا شب نہین روز ہي *
* چمک کیا کہون حوض و تالاب کي *
* لگي ہي وہان انکہہ مہتاب کي *
* خزانہ سے مل چادر آبشـار *
* کرے ہي وہ روپے کے پتر نثار *

عدد مفروض

* نظر کو ہي مشکل وہان سے عبور *
* پڑا جوش مارے ہي دريائے نور *
* اوسے بہي زبس سرخوشي ہي کمال *
* وہ پاني بہي چلتا ہي مستي کي چال *
* نپوچهہ اوس کا عالم عجب آب ہي *
* کہے تو کہ سيماب بے تاب ہي *
* نہو نور کا کيونکہ وان ازدحام *
* کيا دام مين اوس نے ماہ تمام *

3 ۱۰ حرف کي تعريف لکہو

9 (۱) ان جملون مين حرف (سے) کن کن معاني کے لئے ہي

پہلي سے تيسري تک چاند کو ہلال کہتے ہين - غل سے سر پہر گيا - مين نے لوہے کے قلم سے لکہا - مين نے اوس سے کہا - آج کل کا دن رات سے بڑا ہي

7 (۲) بڈنو (مين - کو - پر) کن کن معاني کے لئے آتا ہي

3 (۳) (نے) کا محل استعمال کيا ہي

5 (۴) بيلن مين کيسا نون ہي اور اولجہن مين کيسا ہي

3 (۵) اس جملہ مين (مين نے زيد کے کاجل لگايا) کے کن معني پر ہي

6 ۱۱ (زيد مہينون ميرے پاس صرف ونحو پڑہنے دوڑ دوڑ کر آيا) ترکيب لکہو

BRANCH I-B.—MAHRATTI GRAMMAR AND TEXT-BOOK, 80 MARKS.

मराठी व्याकरण आणि पांचवें पुस्तक.

WEDNESDAY, 8TH DECEMBER—10 A.M. TO 1 P.M.

[*Ten Marks extra will be allowed by the Examiner, for neat work and clear handwriting.*]

[स्वच्छ लिहिण्यास व मोकळ्या अक्षरास परीक्षकाकडून दहा गुण ज्यास्त मिळतील.]

[*For Candidates whose* FIRST LANGUAGE *is* MAHRATTI.]

गुण.

I. पुढील कवितांचा अन्वय व अर्थ लिहा, व त्यांचीं वृत्तें सांगा. १०

(१) स्वाध्याय तुझें बळ तूं ब्राह्मण कैंचें असह्य
तेज तुला ॥
पिप्पल-ज-त्व सम असो दहनीं तेजस्विता
न ते जतुला ॥

(२) असंख्या बाणांचे करुनि तुकडे पाडवि
शरें ॥
तळीं भेदी वीरां गगनिं उडवी तो किति
शिरें ॥
कृतघ्नें शत्रुघ्नें प्रवल रिपु पाहोनि नयनीं ॥
अत्राही मार्तंडास्त्रहि शर धनुष्या चढवुनी ॥

(३) तेरा वर्षांत अधिक दश पक्ष द्वादश क्षपा
पडती ॥
चांद्र-शरन्मानें हे संख्या संख्यावदादृता घडती ॥

गुण.

II. (अ) जर कदाचित् आपण पाण्यांत पडलों आणि आपणास पोहतां येत नसलें तर आपण काय करावें? २

(ब) "सरकारदेणें" ह्मणजे काय? सरकारदेणें व दुसरें देणें यांत भेद कोणता आहे? २

(क) एखाद्या श्रीमंतानें दुसऱ्याची गरज अगदीं न ठेवितां आपलेच हिताकडे लक्ष दिलें, तरी दुसऱ्याचें हित त्यापासून होतेंच. तें कसें? २

(ड) 'शिष्यास गुरूचा उपदेश' हा कथाभाग कोणत्या ग्रंथाच्या आधारानें लिहिलेला आहे? १

(इ) एका ताह्मनाच्या आकाराच्या भांड्यांत मेणबत्तीचा तुकडा पेटवून मधोमध उभा करावा, व एक मोठी व मोठ्या तोंडाची बाटली घेऊन ती मेणबत्तीवर पालथी घालून बाहेरची नवी हवा बाटलींत शिरूं नयें ह्मणून बाटलीचें तोंड बुडे पर्यंत ताह्मनांत पाणी ओतावें. असें केलें असतां मेणबत्ती क्रमानें अधिक अधिक मंद जळते, व अखेरीस दोन तीन मिनिटांच्या आंत विझून जाते. तर असें होण्याचें कारण काय? ३

III. (अ) खालीं दिलेल्या वाक्याचा अर्थ सोप्या भाषेंत लिहा:— ४

ज्या देशांत उद्योगी पुरुष आहेत त्याची कीर्ति चोहोंकडे पसरते; तो देश संपत्तीचें माहेर, आणि विद्येचें

गुण.

विलासमंदिर होय; त्या देशास सर्व देश नमून असतात; त्या देशाचा कित्ता इतर देश घ्यावयास पाहतात; त्या देशांतील लोकांस ददातीची भेट कधीं होत नाहीं; त्या देशांतील सुखाचें पीक कधीं बुडत नाहीं; त्या देशावर अनीतीचीं आभाळें कधीं येत नाहींत, आणि त्या देशावर सत्याचा सूर्य सदा प्रकाशित असतो.

(ब) उपरोधिक, विवेकहरि, कटकें, परामर्श, पडसाद, विपाद, व्यजन, वाडेंकोडें, दशन, वृंदारक, वांबा व इंक्विझिशन, या शब्दांचा अर्थ द्या. ४

(क) बेंजामिन फ्रांकलिन किंवा सर ऐझाक न्यूतन याची हकीकत थोडक्यांत द्या. २

IV. पहिल्या प्रश्नांतील रेघा दिलेले सामासिकशब्द व प्राणत्राणपरायण, शत्रुप्रतापज्वाला, कुरुभटसमूह, कुरुकुलचंदनद्रुभुजग, व अकृतान्ययत्न या शब्दांचा विग्रह करून समासाचीं नांवें सांगा. ७

V. (अ) खडू, मोतीं, संदूक, गुडाखू, दऊत, पाणी, बीं, धार व भाषा या शब्दांच्या प्रथमेच्या अनेकवचनाचीं रूपें द्या. ३

(ब) डांस, उडी, जननी, छत्री, प्रमाण पुट्ठा, पात्र, धीट, घर व अस्त्र हे शब्द कोणत्या संस्कृत धातूंपासून निघाले आहेत? ५

गुण

VI. (१) सविकरण सामान्यरूप, विशेषण सामान्यरूप, गुण, अपादान, रूप व अर्थ या शब्दांचीं लक्षणें उदाहरणांसह द्या. ६

(२) सकर्मक व अकर्मक क्रियापदें एकमेकांपासून ओळखण्याचे नियम लिहा व या नियमांना बाधक अशीं क्रियापदें असल्यास तीं द्या. ४

(३) 'कर' धातु आज्ञार्थीं, प्रयोजकभेदीं वर्तमानकाळीं तिन्ही पुरुषीं चालवून दाखवा. ३

VII. "एवंच चांद्रमानें तेराही स्पष्ट सारिले अब्द॥ सत्य-प्रतिज्ञ पाण्डव लागूं देती न आपणा शब्द"॥ या आर्येचें व्याकरण करा. ८

VIII. (अ) 'लागणें' व 'चालणें' या क्रियापदांतील धातूंचे निरनिराळे अर्थ द्या व ते उदाहरणांनीं स्पष्ट करून दाखवा. ४

(ब) वाक्यरचना ह्मणजे काय? जर एका क्रियापदाचे अनेक कर्ते असले तर क्रियापदाचें रूप कसें असलें पाहिजे तें उदाहरणानें स्पष्ट करून दाखवा. ३

(क) "मी नाशिकास जावून गोदाचें स्नान केलें; नंतर गांवप्रदक्षिणा केली. ते गांवांत च आयीला ठेऊन घोडनदीस परत आलो." हीं वाक्यें शुद्ध करून लिहा व कोण कोणत्या नियमांनीं तीं शुद्ध केलीं ते नियम द्या. ५

गुण.

IX. 'व्याकरण शास्त्राचा उपयोग' या विषयावर एक लहानसा निबंध **मोडींत** लिहा. (निबंध पंधरा ओळी पेक्षां जास्त नसावा.) २

८०

BRANCH I-B.—MAHRATTI COMPOSITION (*Special*), 40 MARKS.

निबंध व कवितार्थ.

WEDNESDAY, 8TH DECEMBER—2-45 P.M. TO 4-15 P.M.

गुण.

I. तुह्मीं आपल्या मित्राला पत्र लिहा व त्यांत आगगाडी पासून जे फायदे होतात ते लिहा. १०

II. गहूं, सोनें व हत्ती ह्यांपैकीं कोणत्याही एका विषयावर निबंध लिहा. १५

III. पुढील कवितांचा अर्थ स्पष्टपणें लिहा. १५

(१) श्रीकृष्ण ह्मणे 'सूता? सर्वांत गृहस्थ धर्म सन्मत रे? ।
या आश्रमांत सर्व स्वपराचें सफल करुनि जन्म तरे. ॥

(२) दूषील कोण वर्णाश्रमनिरता भरतसत्तमा राया ।
योग्यचि हा साधु सकल रक्षाया, सर्व मत्त माराया' ॥

C

(३) विदुर ह्मणे, 'हा आलो', आहें पायांसमीप, गुण. राजाजी ? ।
एथेंचि म्यां बसावें, तीच तया योग्यता परा ज्या जी' ॥

(४) तृषेनें झालासे विकळ बहु तो धुंडित वनीं ॥
त्वरें आला तेथें, गहन जळ होतें ह्मणउनी ॥
न घेतां तो तोया अवचित पदीं पाश जडला ॥
तया आली मूर्च्छा धडधडुनि भूमाजि पडला ॥

४०

BRANCH I-B.—TELUGU GRAMMAR AND TEXT-BOOK, 80 MARKS.

WEDNESDAY, 8TH DECEMBER—10 A.M. TO 1 P.M.

[*Ten Marks extra will be allowed by the Examiner, for neat work and clear handwriting*]

(విలక్షణముగను, స్పష్టముగను వ్రాయువారికి ౧౦ మార్కు లధికముగా నివ్వబడును.)

PART I.—GRAMMAR.

వ్యాకరణము.

MARKS.

I. (*a*) ఆంధ్రభాష - విశేష్యము - ఉపక్రియ - ఉపవాక్యము - సర్వనామము— వీటిని వివరింపుము. 2½

(*b*) సంస్కృతమున లేనివర్ణంబులు, భావార్థమున అంత్యమునందు వచ్చు తెనుగుప్రత్యయములు, ద్రుత ప్రకృతికములు, క్రియలేనివాక్యములు, బహువచనమునం దనేకరూపములుగల శబ్దములు, ఏకవచనములేని నామములు—వీటినిఁ గొన్ని వ్రాయుము. 4

MARKS.

II. (a) 1. ధాతువుల కేయే ప్రత్యయములఁ జేర్చుటవలన క్రియాజన్యవిశేష్యములు కలుగును? 2

2. తెనుగుభాషయందు మహత్తు మహతి, వీని భేదములఁ దెలిసికొను మార్గములెవ్వి? 2

3. వనము, వనమ్ము, వనంబు—ఇవి యేసూత్రమున కుదాహరణములు? 2

(b) 1. "ఉండు"ధాతువునకు రూపనిష్పత్తి వ్రాయుము. 2

2. అగు, ఆగు, తనగు—వీని ప్రేరణరూపములను; పడు, త్రెంచు, త్రుంచు—వీని స్వార్థకరూపములను దెలుపుము. 2½

3. "కొట్టఁగ" దీని క్త్వార్థక శత్రర్థకరూపములను వ్రాయుము. 2

III. (a) 1. "వాడు కొట్టకపోలేదు" ఇది సరియా? సూత్రసహితముగా దెలుపుము. 2

2. "రాముడు రావణుని జంపెను" ఇచట "రావణుని" అని ద్వితీయావిభక్తి వచ్చుటకు కారణమేమి? 2

3. నేనుగాని వాలిగాని జయింతుము. రాముడు తానును లక్ష్మణుడును సీతయు రథమెక్కెను. మదీయగురువిపుడు చనుదెంతురు—ఇందలి తప్పులదిద్ది వ్రాయుము. 3

(b) శబ్దాతిదేశమన నేమి? ఈ క్రిందిదానికి శబ్దాతిదేశము వ్రాయుము. 2+2

"ఒక మంచిబాలకుడు బడికి జని పాఠములను మిక్కిలి క్రమముగా జదివెను; కాబట్టి వానికి బహుమతి దొరికెను."

PART II.—TEXT-BOOK.

I. నీవీ పరీక్షకుం జదివిన గ్రంథముల కృతికర్త కృతినాయకులఁ బేర్కొని వారి చరిత్రముల నీకు దెలిసినమట్టుకు వ్రాయుము. 4

MARKS.

II. 1. చ॥ కనకవిలాసకుంభములు గబ్బికుచంబుల
లీలఁ జిత్రకే।
తనములుపైటకొంగుల విధంబునఁ గ్రాలఁగవా
క్షులింపునన్ ।
గనుఁగవలట్లుపాల్పెసఁగఁగా భువిభోగులు మె
చ్చభోగినీ।
జనములరీతిఁ జెల్వమరు సౌధనికాయ ముపా
యకప్పురిన్ ॥

(a) ఈ పద్యమునకు ప్రతిపదార్థతాత్పర్యముల విశదముగ వ్రాయుము. 4

(b) "చిత్రకేతనములు" ఇది దేనితో అన్వయించుచున్నది? 1

(c) "గవాక్షము" దీని వ్యుత్పత్త్యర్థమేమి? 1

(d) "ఇంపునన్" అనుచో "సొంపునన్" అని జదివిన నేమియగు? 1½

2. సీ॥ విరహాతిశయమున వేగింపనోపక విసము
కుత్తుకఁబట్టె మెసఁగభోగి।
తాపంబు భరియింపనోపక క్రొవ్వింకఁ బలు
మాఱు కడగండ్లు పడియెఁగరులు।
కందర్ప శరవృష్టిగాడనోపకఘృష్టి వనవాస
మునఁగృస్సి వనరఁజూచె।
దీపించు వలపాన నోపక కూర్మంబు కుక్షిలో
పెఁదలఁ గ్రుక్కుకొనియెఁ।
కుంభినీకాంతతనుమీఁది కూర్మివిడిచి।
ప్రకటరాజన్య మస్తకాభరణమకుట।
చారుమాణిక్య దీధితిచరణుఁడైన।
దశరథాధీశు భుజపీఠిఁ దగులనంత ॥

(a) ఈ పద్యమునకు దండాన్వయము వ్రాయుము. 4

MARKS.

(b) ఇది దేనిని వర్ణింపుచున్నయది? $1\frac{1}{2}$

(c) "కందర్పుడు" దీనికి మారుపదములఁ గొన్నిటిని వ్రాయుము. 1

(d) "ప్రకటరాజన్య మస్తకాభరణమకుట చారు మాణిక్య దీధితి చరణుడు"—దీని విగ్రహముంజూపి సమాస నామము దెలుపుము. $1\frac{1}{2}$

III. (a) 1. తిలకించి చూడసద్ద్విజ సత్తములుగాని తలఁపంగఁ బక్షిజాతములుగారు।

2. కమనీయ గంభీర ఘనసముద్రులుగాని యతులితభంగసంగతులుగారు।

3. అహార్యోర్వ జయహారనివాసముగాని కీశ సముత్కరాంకితముగాదు॥

ఏయేవిషయములుగా నీ వాక్యములు జెప్పబడినవి? వీటికి యర్థమేమి? వీటియం దేయలంకారము గనుబడుచున్నది? 1 + 2 + 1

(b) క॥ కవిగురు బుధమిత్రాదులు
వివిధార్చ నలనమరపురి వెలయుదురెలమిన్
గవిగురు బుధమిత్రాదులు।
వివిధార్చనలన్ బురమున వెలయుదురందున్॥

ఈ పద్యమునందు క్రింద గీటువేయబడియుండు పదముల అర్థములను విశదమగునట్లు వ్రాయుము. 2

IV. (a) ......కాంతియందు......రూపమునందు......దానమందు......విక్రమకేళియందు......భోగమందు......సంతతతేజమందు......మానమందు నగరంబున రాజకుమారులందరున్॥ 2 + 2

ఈ పద్యమున చుక్కలుంచినచోట విడిచియుండు పలుకులజేర్చి వ్రాసి, నీవు జేర్చినపదముల యర్థములఁ దెలుపుము.

MARKS.

(b) సాకేతపురంబు, సత్యలోకంబుఁబ్రోలెను, కైలాసనగరముఁబ్రోలెను, వైకుంఠపురముఁబ్రోలెను, యుండె నని వర్ణించినచోఁ జెప్పియుండు పోల్కెల దెలుపుము. 1½

V. (a) వాల్మీకి - భారవి - భవభూతి - కాళిదాసు - మాఘుఁడు — వీరిఁగుఱించి నీవు జదివిన గ్రంథమున నుపయోగించియుండు విశేషణపదముల నెత్తివ్రాసి వాటియర్థముల దేటపరుపుము. 4

(b) శేషవిభూషణుండు, కాంచనగర్భుఁడు, శైలసంభవపుత్త్రుఁడు, అనిమిషనాయకుండు;—వీరెవరు? వీరికీనామము లేలాగుగలిగె? 1½

VI. (a) తెల్లనికన్నులుగలది - మనుజుల కాపాడువాడు - ఏనుగువంటి ముఖముగలవాడు - రెండుమార్లు పుట్టినది —వీనిలో నొక్కొకదానికిని తుల్యార్థముగల నొక్కొక పదము వ్రాయుము. 1

(b) ఐశ్వర్యము లెన్నివిధములు? వాటిఁ బేర్కొనుము. కొన్ని యాగంబుల నామంబులఁ దెలుపుము. 1

VII. (a) 1. "వారాంగన శ్రీరాముని పేరిట రాచిలుకఁ బిలచి పెంపువహించెఁ."

2. "భామిని యహల్యారాయి"

ఇందు సూచింపబడియుండు కథలను సూక్ష్మముగఁ దెలుపుము. 1½ + 1½

(b) 1. "అని వితర్కించి కేఁకేయంబూనిన యీరామాయణంబు" } వ్యాఖ్య 1½

2. "అని కృపాధురీణుండైన నారాయణుం డానతిచ్చిన" 1½

VIII. "నిజముగల్లయుం దెలిసికొనలేక క్రోధముచేత ను

MARKS.

జనుల కగ్గుచేసినవాడు పామును జంపినటువంటి ముంగిసను వధించిన బ్రాహ్మణునివలె మహాత్తైన మనోవ్యధను జెందును."

(a) ఇందలి సంస్కృతపదములకు తెనుగుమాటల వ్రాయుము. 2½

(b) ఇందు సూచించియుండు కథను సూక్ష్మముగ దెలుపుము. 3

BRANCH III-A.—ENGLISH ARITHMETIC, 100 MARKS.

THURSDAY, 9TH DECEMBER—10 A.M. TO 1 P.M.

N.B.—*Steps of working should be clearly stated.*

I. Reduce to their lowest terms $\frac{123{\cdot}48}{1033{\cdot}2}$, and $\frac{36{\cdot}595}{5{\cdot}7980}$; 5

and reduce to its most simple form the following expression

$$\frac{1}{13} \text{ of } \left(1+5\frac{1}{2}\right) + \frac{5}{6} \text{ of } \frac{1}{27} \text{ of } \left(7-2\frac{2}{5}\right) - \frac{1}{3}$$ 4

II. The distance of a star from the earth is sixty-four billion miles, and the distance of the sun from the earth is ninety-two million miles. How much farther off from the earth is the star than the sun? 5

III. A boy who was 12 years old on August 17th 1862, began on the 1st April 1863 to collect old postage stamps at the rate of 100 a day. How old was he when he had collected a million? 8

IV. (*a*) At 3 o'clock I had completed $\frac{2}{5}$ of my journey, and at 5 o'clock $\frac{2}{3}$ of the same. When did I start and arrive? 6

MARKS.

(*b*) A clock is too slow by 5 minutes at 20 minutes to 6 A.M. on a Sunday, and is too fast by 8 minutes at 5 P.M. on the following Wednesday. When does it show correct time during the interval? 7

V. (*a*) Divide to four places of decimals 176432·76 by .01257. 6

(*b*) From the sum of $47{\cdot}35\dot{6}$ and $5{\cdot}\dot{0}39\dot{7}$ subtract the sum of $4{\cdot}5\dot{2}$ and $3{\cdot}215$ (without reducing these numbers to vulgar fractions). 6

VI. Express 3 rds. 27 po. 11 yds. in decimals of an acre; 5

and $\frac{5}{6}$ of ·075 of £1 + ·625 of 10*s.* + $\cdot5\dot{4}\dot{5}$ of 9*s.* 2*d.* as a decimal fraction of £5. 7

VII. Find by practice the cost of paving a road 5 miles 3 fur. 176 yds. long, at Rs. 41-14-0 per furlong. 8

VIII. (*a*) The expense of carpeting a room 30 feet long was £187-10-0, but if the breadth had been 5 feet less than it was the expense would have been £150. What was the breadth of the room? 7

(*b*) If the cost of papering a room 8 yds. 9 inches long, 6 yards 2 ft. wide, with paper 2 feet wide at 4*d.* per yard, be £2-19-8, find the height of the room. 9

IX. Four reapers begin to cut a field of barley; after working for 5 days they have cut 10 acres: two additional men are then employed, who work at the same rate, and the whole is cut in 3 days more. How many acres does the field contain? 6

X. What sum in 5 years at $4\frac{1}{2}$ per cent. will produce the same interest as Rs. 3,125 will yield in 6 years at 6 per cent? 11

BRANCH III-B.—URDU ARITHMETIC, 100 MARKS.

THURSDAY, 9TH DECEMBER—10 A.M. TO 1 P.M.

[*For those Candidates whose* FIRST LANGUAGE *is* URDU.]

یہہ پرچہ اون امیدواروں کے لئے ہي جنکي پہلي زبان اردو ہي

۷ ۹ ۰ ۱ ۴ ۳

۱ سات نو صفر ایک چار اۆر تین سے

(ا) کونسا سب سے چہوٹا عدد صحیح بن سکتا ہي *

(ب) کسور غیر واجب کي کوئي ایسي مثال بناو کہ وہ سب سے بڑی ہو اۆر شمار کنندہ اۆر نسب نما مین انہین اعداد مین سے تین تین ہندسے ہون *

۲ ایک لڑکے کے پاس چند گولیان ہین جو شمار مین پانچ سۆ سے زاید اۆر چہہ سۆ سے کم ہین اوسنے اون گولیون کو ڈہیریون (کپون) مین لگانا شروع کیا - پہلے چہہ چہہ گولیون کي ڈہیري لگائي اۆر پانچ گولیان بچ رهین پہر سات سات گولیون کي ڈہیري لگائي پہر پانچ گولیان بچ رهین پہر نو نو گولیون کي ڈہیري لگائي پہر وہي پانچ گولیان بچ رهین پہر اکیس ۲۱ گولیون کي ڈہیري لگائي پہر وہي پانچ بچ رهین - بتاو اوسکے پاس کتنے گولیان تہین *

۳ کونسا عدد $\frac{۲}{۳}$ کا ڈیوڑہا ہي اۆر کون عدد اوسکا تین ربع (تین چوتہائیان) ہي *

۴ ایک شخص کے پاس کچھ روپیه هین دوسرے کے پاس اوتني هي اٹهنیان (آدهے روپیه) هین تیسرے کے پاس اوتنی هي چونیان (پاولیان) هین تینون شخصون کي رقم ملاکر ایک سؤ چهبیس روپیه هین بتاو هرایک کے پاس کتنے سکے هین *

۵ ثابت کرو که $\frac{۱۹}{۹۵}$، $\frac{۶}{۵}$، $\frac{۳}{۱۵}$ اؤر $\frac{۴}{۵}$ کا $\frac{۱}{۲}$ سب آپس مین برابر هین *

۶ $\frac{۱}{۳}\left[۳+\frac{۱}{۳}\left\{۳+\frac{۱}{۳}\left(۳+۱\frac{۱}{۲}\right)\right\}\right]$ کو ۱۲۵ء پر تقسیم کرو *

۷ پانچ روپیه کا $\frac{۴}{۹}$ حصه سوا دو روپیه کي کونسي کسر هي*

۸ ایک مکان بنانے مین کچھ مزدور لگے هوے هین جنمین مرد بهي هین عورتین بهي هین اؤر لڑکے بهي هین اؤر وه تینون تعداد مین برابر هین مردون کو في شخص چار انه چهه پائي روزانه مزدوري ملتي هي عورتون کو في کس تین انه چهه پائي روزانه اؤر لڑکون کو في نفر دو انه روزانه دئے جاتے هین اگر اون سبهون کي سات دن کي مزدوري ۳۹ روپیه ۶ انه هون تو بتاو سب کتنے مزدور تهے *

۹ ایک دکاندار جب کوئي چیز تهوڑي مدت کے وعده پر قرض بیچتا هي تو خریدار سے علاوه قیمت کے $۱۲\frac{۱}{۲}$ فیصد سالانه کے حساب سے چهه مهینه کا سود بهي لیتا هي اسلئے اوسکي دکان کي سب اشیاء پر دو دو قیمتین لکهي هین ایک نقد کے حساب سے

دوسري قرض کے حساب سے - بتاو کہ اوس دکان
مین جس چیزکي قيمت قرض کے حساب سے
٢٦ روپيه ٩ انه لکهے ہين وہ نقد قيمت ديکر
کتنے مين ملسکتي ہي *

١٠ وہ کون عدد ہي جسکا نصف اوسکے ثلث (تہائي)
مين ضرب دينے سے ٨٦٤ پيدا کرتا ہي *

BRANCH III-B.—MAHRATTI ARITHMETIC, 100 MARKS.

अंकगणित.

THURSDAY, 9TH DECEMBER—10 A.M. TO 1 P.M.

[*For those Candidates whose* FIRST LANGUAGE *is* MAHRATTI.]

[पहिली भाषा मराठी घेणाऱ्या उमेदवारांकरितां.]

गुण.

१. $$\frac{\frac{५}{१४} - \frac{३}{७}\ \text{चे}\ \frac{१}{२}}{\frac{५}{६} + \frac{७}{१२}\ \text{चे}\ ३\frac{१}{४} - \left(\frac{७}{८}\ \text{चे}\ १\frac{१६}{२१} - \frac{१}{३}\right)} \div \frac{\frac{१}{३}\ \text{चे}\ \frac{१}{२} + \frac{३}{२}\ \text{चे}\ ५}{५\frac{१}{३} - १\frac{२}{३}}$$

यास संक्षिप्त रूप द्या. ५

२. (अ) ३९२·९९६२४ ह्यांस ·०००९०४ ह्यांनीं भागा. ३

(ब) ९०४·१९०७२ ह्यांस १४·४२४०४ ह्यांनीं गुणा; गुणाकारांत रकमा तीनच असाव्यात. ५

गुण.

(क) ७८९ नीं भागिलें असतां बरोबर भाग तुटणाऱ्या अशा सहा आंकड्याच्या सर्वांत लहान व मोठी अशा रकमा कोणत्या? ५

(ड) ९०६६४१२ इंचांचे मैल, फर्लांग, वगैरे करा. ४

३. (अ) दोन आण्याचे ·१७८५—३ रु० २ आ० चे ·०४̇ + ११ पैचे ३·२५̇१̇ — १ आण्याचे ·११५̇३̇ याची आण्यांत किंमत काढा. ४

(ब) ·६̇०७̇ आणि ·५०७५ यांची वजाबाकी करा व उत्तर आवर्तांत काढा. ४

४. १२७१३५ आणि ४५४४७१ यांस भागिलें असतां अनुक्रमें ८ व १७ बाकी राहील अशी सर्वांत मोठी संख्या कोणती? ७

५. १५ टन १९ हंड्रेडवेट ३ क्वा० १६$\frac{1}{2}$ पौं० यांची दर हंड्रेडवेटास ३ रु० ५ आ० ९ पै प्रमाणें हिस्सेराशीनें किंमत काढा. ७

६. एका व्यापाऱ्यानें लिलावांत खालील पुस्तकें विकत घेतलीं:— प्रत्येकास रु० २-३-४ प्रमाणें २९; प्रत्येकीं रु० १-७-६ प्रमाणें ३१; प्रत्येकीं रु० ३-८-९ प्रमाणें ७५ व प्रत्येकीं रु० ४-३-२ प्रमाणें ४५. व सर्व पुस्तकें

गुण.

रु० ५९५-१०-८ स विकलीं तर प्रत्येक पुस्तकामागें त्यास नफा किंवा तोट किति झाला तें काढा· ८

७. एका कारकुनास २४·४̇२८५७१̇ कागद लिहावयाचे आहेत व दुसऱ्यास ३८ $\frac{४}{७}$ कागद लिहावयाचे आहेत· त्यांनीं तिसऱ्या एका मनुष्यास मदतीस घेऊन काम बरोबर वाटून घेतलें व प्रत्येक कागदास ८ आण्याचे ·२४३०९̇ देण्याचा करार केला· तर त्या तिसऱ्या मनुष्यास प्रत्येका कडून काय मिळालें? ९

८. एक जागा ४८ फूट ६ इंच लांब, ३६ फूट ४ इंच रुंद व १६ फूट उंच अशी आहे· त्या जागेस सतंजी करण्याचा व कागद लावण्याचा किती खर्च येईल. $\frac{३}{४}$ यार्ड रुंदीच्या एक यार्ड सॅतं जीस ४ शि० ४$\frac{१}{२}$ पेन्स पडतात व $\frac{१}{२}$ यार्ड रुंदीच्या एक यार्ड कागदास ७$\frac{७}{८}$ पेन्स किंमत पडते· ११

९. २०० फूट लांब व १६ फूट रुंद अशा दिवाणखान्या सभोंवती ८ फूट रुंदीचे पडव्यास फरसबंदी करावयाची आहे· तर २$\frac{१}{२}$ फूट लांब व ९$\frac{३}{८}$ इंच रुंदीचे पोरबंदरी दगड किती लागतील व २० दगडास ५ रु० ६ आ० प्रमाणें एकंदर आकार किती होईल? ११

गुण.

१०. (अ) दर साल दर शेंकडा ४ रुपये प्रमाणें १८ जून १८६४ पासून ते २८ नोवेंबर १८६५ पावेतों १०६ पौ०-१३ शि०-४ पे० चें व्याज किती होईल? ७

(ब) एका रकमेची १० वर्षांत ३$\frac{१}{२}$ टक्या प्रमाणें ७२७ रु०-०-आ०-६ पै रास होते तर त्याच रकमेची ८४० रु०-२ आणे रास होण्यास दर साल दर शेंकडा ४ टक्या प्रमाणें किती वर्षें लागतील? १०

१००

BRANCH III-B—TELUGU ARITHMETIC, 100 MARKS.

అంకగణితము.

THURSDAY, 9TH DECEMBER—10 A.M. TO 1 P.M.

[*For those Candidates whose* FIRST LANGUAGE *is* TELUGU.]

[తెలుఁగు ప్రథమభాషగా స్వీకరించిన బాలురకు.]

MARKS.

I. (i) $\dfrac{4\frac{1}{2} - 3\frac{3}{4} \div 2\frac{1}{7} - 1\frac{3}{4} \times 1\frac{3}{7}}{4\frac{1}{2} \div 1\frac{3}{7} - 1\frac{3}{4} \times 2\frac{1}{7} + \frac{1}{2}} \div \dfrac{4\frac{7}{8}}{1\frac{5}{8}}$.

అనఁగా నెంత? 5

(ii) నా ద్రవ్యములో $\frac{1}{3}$-దానముచేసి మిగిలినదానియందు $\frac{1}{8}$-ను మరల నిచ్చి యందు మిగిలినదానిలో $\frac{1}{4}$-ను మరల దానముచేసిన పక్షమందు మొదట నా చేతనున్న ద్రవ్యములో నెంతపాటిద్రవ్యము కడకు నిలుచును? 5

II. (i) $\cdot 13\dot{8} + \cdot\dot{1}4285\dot{7} + 2\cdot\dot{4}1\dot{8} + 20\cdot\dot{6} + 42\cdot\dot{6}\dot{3}$.

దీనిని 7-దశాంశస్థానములవఱకు సరిగా లెక్కించుము. 4

MARKS.

(ii) $$\frac{\cdot 12 \times (\cdot 0123 - \cdot 004) + \cdot 36 \times \cdot 003}{\cdot 2 \times \cdot 3 \times \cdot 173}$$

అనఁగా నెంత? 5

(iii) 1-వీసె, 10 పలములకు మణుగు దశాంశసంఖ్య యెంత? 5

III. గాలము 13-షిల్లింగులు 8-పెన్సులు వెలగల 40-ది గాలముల సారాయితో నెంత జలము కూర్చినట్టయిన గాలము 10-షిల్లింగుల 6-పెన్సులవంతున విక్రయింపవచ్చును? 9

IV. ఒకానొక నీటితొట్టికి నీరు కొనిపోవు గొట్టములు రెండు కలవు. అందొకటిని తెరిచినట్టయిన 40-మినుటులలోన తొట్టి నిండును. మఱియొకటి తెరిచినట్టయిన 50-మినుటులలో నిండును. ఇదియును గాక నీరు పోవుటకు వేఱొక గొట్టమును గలదు. అది తెరచినట్టయినఁ దొట్టిలోని జలమంతయు 25-మినుటులలోనే కారిపోవును. ఈ మూడుగొట్టములను తెరిచి విడిచినట్టయిన ఆ తొట్టి యెంతసేపటికి నిండును? 9

V. నెలకు రూ. 24—2—8 వంతున, 7-నెలల, 2-వారముల, 5-దినములకు అగునట్టి జీతమును వాడుక పద్ధతినఁ గనిపెట్టుము. 8

VI. ఈరోడను పట్టణమునకు మద్రాసు 250 మైళ్లదూరము. మద్రాసునుండి ఈరోడుకు నొక పొగబండి ఉదయము 7 గంటల 15-దు మినుటులకు గంటకు 25 మైళ్లవంతున నడచును. గంటకు 30 మైళ్లవంతున నడచు మఱియొకబండి ఈరోడునుండి మద్రాసుకు బైలుదేర నుదయము 8 గంటల 30 మినుటులకు నారంభించును. మద్రాసుకు నెంతదూరమున నెన్నిగంటలకు రెండుబండ్లును సంధించును? 8

VII. 100-టికి 2 రూ 13 అ 4 పైసాలవంతున, 3996 రూ 15 అణాలకు 4 సంవత్సరములకు 225 దినములకు వడ్డి యెంత? 6

MARKS.

VIII. ఒక ఘనపదము జలము 63 రతులు తూగును. 1-క అడుగు లోతుగలిగి 16 అడుగుల 7 అంగుళముల నిడివియు 8 అడుగుల 4 అంగుళముల వెడల్పునుగల పాత్రమందలి జలమెంత తూగును ? 10

IX. ఒక చదరపుగజము నేలకు 45 - ఇటుకరాళ్లు కావలసియున్నప్పుడు, 34 - అడుగుల నిడివి 14 అడుగుల వెడల్పుంగల నేలయందు 2 - అడుగులనేల చుట్టువిడిచిన తక్కిననేల కెన్ని యిటుకలు కావలయు ? 12

X. 6 గురు, పగటిప్రొద్దు 12 - గంటలయియున్నప్పుడు 21 దినములలో 200-రూపాయిలు సంపాదించినట్టయిన, 10-గంటల పగటిప్రొద్దుగల 35 - దినములందు 4 - గురు సంపాదింపఁగల ద్రవ్యమెంత ? 8

XI. 10000 - రూపాయిలను గోవిందుఁడు, గోపాలుఁడు, నారాయణుఁడనువారికి భాగింపుఁడు: గోవిందునకు 30 - రూపాయిలు వచ్చినా గోపాలునికి 50 - రూపాయిలు నారాయణునకు 80 - రూపాయిలు రావలయును. 6

100

BRANCH IV-A.—INDIAN HISTORY AND GEOGRAPHY.

THURSDAY, 9TH DECEMBER—2 P.M. TO 5 P.M.

PART I.—INDIAN HISTORY, 50 MARKS.

I. Explain (1) Subsidiary System, (2) Non-intervention Policy, (3) Permanent Revenue Settlement.

II. What led to the First Burmese war? By what treaty was it concluded and what were its terms?

III. Give in a tabular form the date, contending parties and results of the following battles. Kurdla, Laswari, Trinomali, Sobraon.

IV. What progress was made in India during Lord Dalhousie's administration and what reforms were introduced by Lord William Bentinck?

V. Who were the Pindaris? Name their two most notorious leaders and give the fate of each.

VI. Name:—

(a) The causes of the Mutiny in 1857.

(b) The places where it broke out most seriously.

(c) The British Commanders who took part in quelling it.

(d) The political changes that followed.

PART II.—GEOGRAPHY, 60 MARKS.

I. (a) Define:—

Archipelago, Bight, Estuary, Valley, Oasis, Monsoons, Watershed, Meridians, Antipodes and Peninsula.

(b) Where are the following people found:—

Sinhalese, Zulus, Maronites, Berbers.

(c) In what parts of India are the following industries carried on:—

1. Silk manufacture. 2. Shawls. 3. Jewelry. 4. Indigo. 5. Opium. 6. Jute.

II. What and where are:—

1. Crete. 2. Gersoppa. 3. Khartum. 4. Tundras. 5. Hecla. 6. Kafiristan. 7. Eden. 8. Mahawili Ganga. 9. Lomond. 10. Zuyder Zee.

III. Name:—

1. A town at the junction of
the Panjnad and Indus.
the Rhine and Necker.
the Rhone and Saone.
the Kabul and Indus.

2. The Capital of Malta.

3. The name given to the temporal ruler of Japan.

4. The manufactures of Persia.

5. The highest peak of (1) Europe, (2) Africa, and (3) the British Isles.

6. One Sanitarium in each of the following places:—(1) N. W. Provinces, (2) Panjab, (3) Madras Presidency.

7. The chief water shed in European Russia.

8. The slowest river and the longest river of Asia.

9. The most northerly Cape of (1) Asia, (2) Europe, and (3) Africa.

10. The most westerly town in England.

IV. Describe the course of the following rivers mentioning (1) the countries they flow through, (2) the principal tributaries if any, (3) four important towns on their banks, and (4) the waters into which they fall:—

(1) The Rhine, (2) The Danube, (3) The Indus, (4) The Nile.

V. What and where are each of the following and say what you know about each:—

(1) Cognac, (2) Limerick, (3) Maelstrom, (4) Hecla, (5) Snowdon, (6) Sound, (7) Treves, (8) Neagh, (9) Monze, (10) Berar.

VI. Fill in the following in tabular form:—

	Country.	Capital.	Boundaries.	Government.	People.	Exports.
1		Stockholm.				
2	China.					
3					Dutch.	

VII. On the accompanying map of India

1. Put in the following rivers :—
Cauvery, Indus, Godaveri, Tapti, and Luni.

2. Mark in the following towns :—
Peshawar, Lucknow, Cuttack, Poona, Raichore, Pondicherry, Umballa, Hughli, Akola, and Warungal.

3. Mark in the Mountains between :—
India and Tibet.
India and Afghanistan.
India and Baluchistan.
Deccan and Hindustan.

4. Put in all the following :—
Cutch, Ramiswarum, Diu, Negrais, Sambar, Sikkim, Port Blair and Colombo.

BRANCH IV-B.—URDU INDIAN HISTORY AND GEOGRAPHY, 100 MARKS.

THURSDAY, 9TH DECEMBER—2 P.M. TO 5 P.M.

[*For those Candidates whose* FIRST LANGUAGE *is* URDU.]

صرف اون امیدوارون کے لئے کہ جنکي پہلي زبان اردو ہي

PART I.—URDU INDIAN HISTORY.

صرف ان طلبہ کے لئے جنکي پہلي زبان اردو ہي
دونون پرچون یعني تاریخ و جغرافیہ کے جوابات علیحدہ علیحدہ دئے جائین

حصہ اول ۔ تاریخ هند

MARKS.

۱ مفصلہ ذیل اشخاص کا مختصر حال لکہو ۔ ہرایک شخص کا حال پانچ سطر سے زاید نہو 5

MARKS.

حیدر علي - ٹیپو - چیت سنگھ - سر جان شور -
سر ڈیوڈ اختر لوني - اوما چند - ڈوپلے
(ا) حیدر علي اور ٹیپو کے خصایل کا مقابلہ کرو -

۲ مفصلہ ذیل لڑائیون کے مقامات وقوع - سنین ۵
وقوع - فریقین کے نام - اور نتایج بتاؤ :—
پورٹو نووو کي لڑائي - بکسر کي لڑائي - میسور کي
تیسري لڑائي - آرني کي لڑائي - مرہٹون کي
دوسري لڑائي
(ا) بغاوت ویلور کے مفصل حالات لکھو -

۳ عہد نامجات سرینگپٹن - ورگام - اور بسین کن کے
درمیان اور کس سن مین مرتب ہوئے نیز انکي ۴
شرایط قلمبند کرو -

۴ لارڈ ولیم بنٹنک کے عہد مین کون کون سي انتظامي ۴
اصلاحین عمل مین آئین

۵ بلیک ہول کلکتہ کا واقعہ بقید سن بیان کرو - ۳

۶ تدبیر غیر مداخلت - سب سیڈي اري سسٹم
(انتظام امدادي) اور تجدید اسناد سے کیا مراد ہي ۴

PART II.—URDU GEOGRAPHY.

حصہ دوم - جغرافیہ

۱ مفصلہ ذیل اصطلاحات کي تعریف کرو :— ۳
آبشار - آبنائے - سطح مرتفع - خاکنائے - دہانہ -
جزیرہ نما
(ا) جغرافیہ کے کیا معنے ہین

MARKS.

۲ (ا) ایشیا - افریقه اۋر یورپ مین سب سے ۴
اونچا پہاڑ - سب سے بڑا دریا - سب سے بڑا
جزیرہ نما - سب سے بڑا شہر - سب سے زیادہ
آباد سلطنت - اۋر سب سے بڑا براعظم کونسا
ہي -

(ب) مکه - انگورہ - یورشلیم - مانچسٹر - آکسفورڈ -
نانکن - تبریز - شیراز - خرطوم کس لئے مشہور
ہین -

۳ (ا) براعظم ایشیا کي آبادي کتني ہي اۋر رقبه ۵
کسقدر

(ب) یورپ کے پہاڑون - افریقه کي راسون اۋر ایشیا
کے دریاؤن کے نام لکھو

(ج) ایشیا اۋر افریقه مین انگریزون کے مقبوضات
کون کون سے ہین

(د) هندوستان کي معدنیات کے نام بتاؤ

۴ مفصله ذیل ممالک کے دارالسلطنتون کے نام لکھو ۳
ڈنمارک - ہالینڈ - بلجیم - پرتگال - یونان - جاپان -
هندوستان

۵ مفصله ذیل کیا ہین اۋر کہان واقع ہین ۶
ایٹن - یردن - کردستان - البرز - عکه (ایکر) - والگا -
الطائي - ٹمبکٹو - مشونا لینڈ - وکٹوریا نیانزا -
ہکلا - لیڈن - ماسکو - اوبے -

(ا) جاپان اۋر انگلستان کے باشندون کي عادات -
مذاهب - اۋر طرز سلطنت کا مقابله کرو

MARKS.

۲ هندوستان کا نقشه کهینچو اور اس مین مفصله ذیل مقامات درج کرو۔ ۲

حیدرآباد دکن ۔ حیدرآباد سنده ۔ بمبئی ۔ کلکته ۔ کشمیر ۔ راجپوتانه ۔ دریاے گنگا ۔ دریاے برهم پتر ۔ ساحل مالابار ۔ راس کماري ۔ بنارس ۔ عليگڈه ۔ شمله ۔ دارجيلنگ ۔ چيرا پونجي ۔ سلهت ۔ بهاولپور ۔ ترانکور ۔ جيسلمير ۔

BRANCH IV-B.—MAHRATTI INDIAN HISTORY AND GEOGRAPHY, 100 MARKS.

मराठी इतिहास व भूगोल.

THURSDAY, 9TH DECEMBER—2 P.M. TO 5 P.M.

[*For those Candidates whose* FIRST LANGUAGE *is* MAHRATTI.]

[पहिली भाषा मराठी घेणाऱ्या उमेदवारांकरितां.]

(भाग १) इतिहास.

गुण.

१. प्लासीच्या लढाईचीं कारणें सांगा. ही लढाई या इतिहासांत फार महत्वाची कां समजतात? ८

२. वारन होस्तिंगच्या कारकीर्दीच्या अखेरीस खास इंग्रजाच्या ताब्यांत कोणता हिंदुस्तानचा भाग होता? तो सर्व भाग कसा कसा त्यांच्या ताब्यांत आला हें संक्षेपानें सांगा. १०

गुण.

३. म्हैसूरच्या लढायांत निझाम सरकारानें इंग्रजांस कोणत्याप्रकारें साह्य केलें? ७

४. इ० स० १७९३ पासून १८२८ पर्यंत हिंदुस्तानावर आलेल्या गव्हरनरजनरलांचीं नांवें तारखां सह सांगा व प्रत्येकाच्या कारकीर्दींतील महत्वाच्या अशा दोन दोन गोष्टी लिहा. ८

५. सन १८३३ सालीं कंपनीस सनद बदलून दिली त्यावेळीं मूळच्या सनदेंत कोणते फेरफार झाले? ६

६. हिंदुस्तानच्या राज्यव्यवस्थेंत पुष्कळ व महत्वाच्या सुधारणा केल्या बद्दल कोणत्या गवरनरांची विशेष ख्याति आहे? त्या सुधारणा कोणत्या? ६

७. अफगानिस्तानाशीं इंग्रजांचा प्रथमतः केंव्हां व कसा संबंध झाला? ५

८. पुढें नावें दिलेल्या गृहस्थांची हकीकत थोडक्यांत लिहा. १०

अबूकर्क, पिट, महादजीसिंदे, त्रिंबकजी डेंगळे, सरकालिन कांबेल, दुप्ली, एलफिन्स्टन सरह्यू गौ, गुरुगोविंद, हावलाक, यशवंतराव होळकर, बापू गोखले, व परशुरामपंत पटवर्धन.

(भाग २) भूगोल.

गुण.

१. खालीं नांवें दिलेल्या देशांच्या चतुःसीमा सांगा. ६

चीन, अरबस्तान, स्वित्सरलंद, फ्रान्स, ईजिप्त (मिसर), अबिसीनिया.

२. खालीं नावें दिलेल्या प्रत्येक देशांतील दोन दोन नद्या सांगून त्या प्रत्येकीवरील दोन दोन शहरांचीं नांवें लिहा. ६

इंग्लंद, इताली, इराण, तुर्कस्तान (अशियांतील), मिसर.

३. लोखंडीसामान, पोलादी हत्यारें, चिनीचीं भांडीं, गालीचे, मातीचीं चित्रें, घड्याळें, रेशमी कापड, हे पदार्थ कोठें उत्तम रीतीचें होतात? गावांचीं व देशांचीं नावें लिहा. ६

४. हिंदुस्तानाचा किती भाग इंग्रजाच्या ताब्यात व किती संस्थानिकांच्या ताब्यांत आहे? उभयतांचा काय संबंध आहे? ६

५. हिंदुस्तानाचा नकाशा अक्षांश-रेखांशा सह काढा व खालीं नावें दिलेलीं स्थळें टिंबानीं वनावांनीं दाखवा.

दरभंगा, जबलपूर, इंदूर, ग्वाल्हेर, भागलपूर, पुरी, बंगलूर, अमदाबाद, गोवें, असई, कडप्पा मधुरा अलिगड. १०

गुण.

६. हिंदुस्तानातून कोणता माल बाहेर जातो व कोणता माल व कोठून हिंदुस्तानात येतो हें सविस्तर लिहा. जाणाऱ्या व येणाऱ्या मालाचें किमतीचें प्रमाण माहीत असल्यास सांगा. ६

१००

BRANCH IV-B.—TELUGU INDIAN HISTORY AND GEOGRAPHY, 100 MARKS.

THURSDAY, 9TH DECEMBER—2 P.M. TO 5 P.M.

PART I.—INDIAN HISTORY, (TELUGU.)

హిందూదేశచరిత్రము. (మొదటిభాగము.)

[*For those Candidates whose* FIRST LANGUAGE *is* TELUGU.]

[తెలుగు ప్రథమభాషగా స్వీకరించిన బాలురకు.]

MARKS.

ఈ రెండు భాగములు వేరువేరుగా వ్రాసి యియ్యవలెను.

I. క్లైవు, ఆర్కాటును పట్టుకొనుటకును, బంగాళమున ఒలాందావారితో యుద్ధముచేయుటకును కారణములేవి? అవి యేయేసంవత్సరములందు? మఱియు నవి యెట్లు ముగిసెను? 8

II. మీర్ఖాసిం, బంగాళమందు ఇంగ్లీషుసంఘమువారితో కలహించుటకు కారణమేమి? దాని పర్యవసాన మేమాయెను? 6

III. ఉత్తరసర్కారు ఫ్రెంచివారికిని, సీడెడ్ డిస్ట్రిక్టులు నిజామునకును, వచ్చుటకును పోవుటకును కారణము లేవి? 8

IV. ఇంగ్లీషువారికి, బంగాళము, వైనాడు, కర్నాటకము, ఆగ్రా, ఢిల్లీ, పంజాబుదేశము, ఇవి యేయేసంవత్సరములందు, ఏయేకారణములచే వశమాయెను? 10

MARKS.

V. రెగ్యులేటింగ్ ఆక్టు, పిట్టుచట్టము, శాశ్వతపుపన్ను నిర్ణయము, ఉపబలపద్ధతి, వీనిచే గలిగిన యేర్పాటులేవి? వీని నెవరెవరు వాడుకకు తెచ్చినారు? 10

VI. ఈ క్రింది సంవత్సరములందు జరిగిన ముఖ్యకార్యము లేవి?

(*a*) 1765, 1806, 1803, 1824, 1853, 1755, 1639, 1748.

(*b*) ఈ క్రిందికార్యము లేయేసంవత్సరములందు జరిగెను. ప్లాసీయుద్ధము, వందవాసియుద్ధము, పేష్వా సింహాసన భ్రష్టుడగుట, వేలూరికలహము, ఎండబూ ఒడంబడిక, సిపాయీల అల్లరి, శ్రీరంగపట్టణపు సమాధానము, పురందరు ఒడంబడిక. 8

50

PART II.—GEOGRAPHY, (TELUGU.)

భూగోళశాస్త్రము. (రెండవభాగము.)

I. భూసంధి, జలసంధి, ద్వీపము, సరస్సు, అగ్నిపర్వతము, అగ్రము, వీనిని నిర్వచించి యొకొక్కదానికి రెండేసి యుదాహరణములిమ్ము. 9

II. (*a*) చీనా, ఇండియాలయందు తూర్పుగాను, హిందూచీనాద్వీపకల్పము, ఆసియా తుర్కీలయందు దక్షిణముగాను, ఫ్రాన్సు, స్పానియా ద్వీపకల్పములందు పశ్చిమముగాను, జర్మని, సిబేరియాలయందు ఉత్తరముగాను పారునట్టి రెండేసినదులను వ్రాయుము. (ఒకొక్క దేశమందు రెండేసినదులు). 4

(*b*) ఆసియా, ఐరోపా, ఆఫ్రికాలయందు, అత్యున్నతపర్వతములను, అతిదీర్ఘనదులను వ్రాయుము. 3

III. బార్బరీ పరగణాలు, హిందూచీనాద్వీపకల్పము, ఊర్ధ్వగిని, వీనిలోని వేరువేరు భాగములను పేర్కొని యవి యెవరెవరిక్రిందో చెప్పుము. 5

MARKS.

IV. ఇందియాయందు పోర్తుగీసువారికిని, పసిఫిక్కు మహా సముద్రమున ఒలాందావారికిని, స్పానియావారికిని, ఆఫ్రికాయందు ఫ్రెంచివారికిని, ఆసియా ఆఫ్రికాలయందు, ఇంగ్లీషువారికిని స్వాధీనమైన స్థానములను చెప్పుము. 7

V. తిరుచినాపల్లి, పునా, సిమ్లా, యాకుట్స్కు, బర్మింగ్‌హాము, గ్లాస్గో, కేంబ్రిడ్జ్, విండ్సర్, ఇవి యెందుకు ప్రసిద్ధములు? 8

VI. ఇందియాయొక్క పటమును వ్రాసి, దానియందు దీక్రింద చెప్పబడినవానిని కనబరపుము:— హిమాలయము, వింధ్యము, పడమటి కనమలు సాలిమన్సుపర్వతము, కలకత్తా, లాహొరు, బొంబాయి, గోవా, చెన్నపట్టణము, హైదరాబాద, కాశి, మధుర, గంగ, యమున, గోదావరి, కృష్ణ, సింధునది, పుదుచ్చేరి, తంజావూరు. 14

50

BRANCH II.—URDU GRAMMAR AND TEXT-BOOK, 80 MARKS.

SATURDAY, 11TH DECEMBER—10 A.M. TO 1 P.M.

[*Ten Marks extra will be allowed by the Examiner, for neat work and clear handwriting.*]

(ممتحن صاحب علاوہ نشان ہاي مفروضہ کے دس نشان
اون پرچون مین دینگے جو پرچے صاف لکھے ہونگے
اور جنمین زیادہ کانٹ چھانٹ نہوگي) *

نمبر

۱ ذیل کے جملون کا مطلب کسیقدر وضاحت کے
ساتھ لکھو۔ ۱۰

نمبر

۱ - مگر اب کریں تو کیا کریں *

۲ - عادتیں موتی کی مالا کی طرح ہیں جہاں لڑی کھلی اور سب بکھر گئے *

۳ - دیو کی طرح طاقت رکھنی بیشک بہت عمدہ ہے لیکن دیو کی طرح اسکا استعمال کرنا ظلم ہے *

۴ - بات کی بات میں دشمن کی فوج آ پہنچی *

۵ - موت اس شخص پر بڑی سخت ہوتی ہے جو اپنی تئیں نہیں جانتا اور بہت سے لوگ اس کو جانتے ہیں *

۶ - کنول پانی کے اندر اس قدر کھلے رہتے ہیں کہ اسکے رنگوں کی شعاع سے ہر ایک لہر قوس قزح کا تماشا دکھاتی ہے اور دیکھنے والوں کی طبیعت اس پر لہراتی ہے *

۲ اشعار ذیل کا مطلب سلیس زبان میں تصریح کے ساتھ لکھو اور جن الفاظ پر نشان ہیں ان کے پورے معنی بتاؤ * ۱۲

۱ - سودا جو ترا حال ہے اتنا تو نہیں وہ
کیا جانئے تونے اسے کس آن میں دیکھا

۲ - بڑا بہوت عشق و جوانی کا سر پر
تو پھر گھاٹ کے آپ ہیں اور نہ گھر کے

۳ - جو کھانا تو بیحد جو پینا تو ات گت
غرض یہ کہ سرکار ہیں پیٹ بھر کے

۴ - ہم پیشہ و ہم مشرب و ہم راز ہے میرا
غالب کو برا کیوں کہو اچھا مرے آگے

نمبر

۵ ۔ مٹ گئے جوہر وفا کے اُٹھ گئے سب اہل دل
اب وفا ہي نام کو اور با وفا کہنے کو ہین

۳ ذیل کے محاورات اور الفاظ کے معنے لکھو اور چھوٹے چھوٹے فقرون مین انہین استعمال کرکے دکھاؤ۔ ۹
ششدر رہ جانا ۔ دھن کا پکا ۔ بال آنا ۔ رستہ دیکھنا ۔ بي تکلف ۔ کانون پر ہاتھ دھرنا ۔ اچاٹ۔ جنگل مین منگل ۔ سرگذشت *

۴ اردو مین حاصل مصدر بنانے کے قاعدے مع مثال لکھو ۹
ذیل کے افعال کے حاصل مصدر لکھو *
بنانا ۔ مانجھنا ۔ دھونا ۔ کہنا ۔ لکھنا ۔ ملنا ۔ بیچنا ۔ تاکنا *

۵ اردو مین تذکیر و تانیث کي شناخت کا کیا قاعدہ ہي ۱۴
بتاؤ کہ الفاظ ذیل مذکر ہین یا مونث *
دھي ۔ فکر۔ جاجم ۔ بخار۔ حجرہ ۔قلم ۔ گھي ۔ جي *
(ان مذکورون کے مونث لکھو*)
دھوبي۔ سور۔ کنجڑا ۔ مور۔ بندر۔ دولھا ۔ کتا ۔ بوڑھا*

۶ اردو حروف نفي کون کونسي ہین ۹
نہ اور مت مین کیا فرق ہي معہ مثال لکھو
الفاظ ذیل کے اسماے منفي کیا ہونگے
ڈر۔ عقل ۔ واقف ۔ سمجھ ۔ کام ۔ تمام

۷ مصادر وضعي اور غیر وضعي کسے کہتے ہین ۷
ذیل کے الفاظ کے مصادر بتاؤ
غل ۔ قبول ۔ شرم ۔ بدل ۔ خرید ۔ پاني ۔ جوتي ۔ گرم
مصدر مجہول ۔ کیونکر بناتے ہین

نمبر

۸ ذیل کے فقرون کو صحیح کرو ۱۰

۱ - انہون نے کہے کہ انہون نے کھانا بارہ بجے کھائے

۲ - میرے کو مدرسہ مین بہت سے چیزان ہونا - کتابان ہونا - کپڑے ہونا وغیرہ وغیرہ

۳ - وہ اس قدر مالدار ہوکے ایسی ہی فضول باتان بولتا ہی کہ میرے نزدیک ایک پیسہ بھی نہین *

۴ - افسوس کہ آپ مجھکو اب آگاہ فرماے ہین

۵ - اس نے فوراً قدمون پر گر پڑا - تب جج صاحب نے کہے کہ جا ہمنے معاف کیا

BRANCH II.—URDU TRANSLATION, 40 MARKS.

SATURDAY, 11TH DECEMBER—2 P.M. TO 3-30 P.M.

[*For Candidates whose* FIRST LANGUAGE *is* ENGLISH.]

I. Translate into Urdu :—

(*a*) But it so happened that Nature had given to the younger son gifts which she had not bestowed upon his elder brothers. He had a beautiful face and a fine, strong, graceful figure; he had a bright smile and a sweet, gay voice; he was brave and generous, and had the kindest heart in the world, and seemed to have the power to make every one love him.

(*b*) An industrious house-wife woke her two servant-maids every morning to work, as soon as the cock crew.

The maids were very angry at the cock, and said to each other, "If it were not for that tiresome cock we might be permitted to sleep a little longer." Therefore they killed it. But the housewife, who al-

ready was very old and always awoke very early, knew no longer what time it was. She therefore woke the maids still earlier; often, even soon after midnight.

II. Translate into English :—

١ — جناب من - بندے کا نام تو آپ کو لفافے ہي سے معلوم ہوگیا ہوگا - میں اس پر اتنا اور زیادہ کرنا چاہتا ہون کہ سنہ ١٨٩٠ ع کے بي - اے کے امتحان میں جو شخص کلکتہ یونیورسٹي میں اول رہا وہ بہي خاکسار ہي - میني علي گڑہ کالج میں تعلیم پائي ہي - اور اب بہي اسي کالج کي ایم - اے کلاس میں پڑھتا ہون - بندے کا وطن آبائي تو فیض آباد ہي مگر کچھ عرصہ سے والد نے بنارس میں رہنا اختیار کیا - اور چونکہ کچھ جائداد از قسم زمینداري وغیرہ بہي پیدا کرلي ہي - اب ہم لوگ یہیں کي ہوگئے ہیں *

٢ — اس ملک کا دارالحکومت بھاگ نگر میں ہي - مگر قلعہ کے نام سے سب لوگونکي زبان پر گولکنڈہ ہي مشہور ہي - جو شہر سے دو کوس کے فاصلہ پر ہي - اور جہان بادشاہ رہا کرتا ہي اس قلعہ کا محیط ٦ میل ہوگا جس میں ایک بڑي فوج رہتي ہي - در حقیقت یہ قلعہ ایک شہر ہي جہان بادشاہ اپنا خزانہ اس وقت سے رکھتا ہي جب سے بھاگ نگر کو اورنگ زیب کي فوج نے آکر غارت کیا تھا - جسکا میں آیندہ بیان کرونگا *

٣ — اندرناتھ کي گرفتاري کا ہر ایک کو افسوس تھا باوجود جلیل القدر عہدہ دار اور راجہ کا مقرب خاص ہونے

کے اندر ناتھ سب کے ساتھہ عمدہ سلوک کرتا تھا۔
معمولي سپاہي سے بہي بخلق و مہرباني پیش آتا اور
سب کو اپنا بہائي سمجھتا تھا۔ یہي باعث تھا کہ
آج اسکے گرفتار ھونے سے ھرایک کو دلي رنج تھا۔
سب افسوس کرتے تھے۔ ایسا کوئي بہي نہ تھا
جسکو اُس سے ھمدروي نہو *

BRANCH II.—URDU COMPOSITION, 40 MARKS.

[*For those Candidates whose* FIRST LANGUAGE *is* MAHRATTI *or* TELUGU *and* SECOND LANGUAGE, URDU.]

(صرف اون امیدواروں کے لئے جنکي پہلي زبان مرھٹي
یا تلنگي ھو اور دوسري زبان اردو)

امور ذیل کے مضامین لکھو

۱ ۔ اپني دوست کو خط لکھو۔ جس مین تمہارے امتحان
کا ذکر ھو۔ مثلاً تمنے پرچے کیسي کئے پاس ھونے کي
امید ہي یا نہین ۔ اور پاس ھونے کے بعد تمہارا کیا
ارادہ ہي *

۲ ۔ مطالعہ کتب (پندرہ سطر سے زیادہ نہو)

۳ ۔ اس سال ریاست حیدرآباد مین جو قحط پڑا اسکي
مختصر کیفیت (پندرہ سطر سے زیادہ نہو)

BRANCH II.—URDU SPELLING, 20 MARKS.

SATURDAY, 11TH DECEMBER—3-45 P.M. TO 4-15 P.M.

I. Re-write the following in correct spelling :—

ذیل کي عدارت کو صحیح کرکے لکھو

۱ ۔ مین تمہاري راي کي طردید میں اتنے واقیات پیش
کرسکتا ہوں کہ ان کو سن نے کے باد زرور تم کو اپني راي

بدل ني ہوگي ميں نہيں کہتا کہ انصان اپنے اختيار سے
اپني کوئي چيذ نہيں بدل سکتا اگر ايسا ہو تو سہبت
اوٗر تاليم و طربيت سب کو لغو اوٗر لا تائل مان نا
پڑيگا *

٢ ـ عادمي پڑہ نے سے قامل بن تا ہي ـ اس سي تکرير شصة اوٗر
تہرير چست و درصت ہوجاني ہي طاريخ کا مطالعا
آدمي کو دانسمند و تزربہ کار بنادے تا ہي ـ نظم کا
تبيئت مين جودط پيدا کرتا ہي ـ الوم رعازيہ کا تبيئت
کو ذقي بنادے تا ہي اوٗر الوم تبيعہ کا زحانت کو اميق ـ
الم اخلاک کا صنجيدا و مطين ـ منتک و الم بلاغط و
فساہت کا مباہسہ و منازرح کي قابليط پيدا کرتا ہي *

٣ ـ اوزاع ـ عتوار ـ مرظ ـ ناذيل ملاں ـ فترط انصان ـ ظابع ـ
تہکيک ـ بلکل *

BRANCH II.—MAHRATTI GRAMMAR AND TEXT-BOOK, 80 MARKS.

SATURDAY, 11TH DECEMBER--10 A.M. TO 1 P.M.

[*Ten Marks extra will be allowed by the Examiner for neat work and clear handwriting.*]

[व्यवस्थेनें उत्तरे देण्याबद्दल व चांगल्या अक्षराबद्दल परीक्षकाकडून १० गुण जास्ती देण्यांत येतील.]

मराठी व्याकरण व पांचवें पुस्तक.

GRAMMER. गुण.

I. (*a*) खालीं दिलेल्या शब्दांचे संधि करा:—

षट् + रिपु, अच् + हल्, वाक् + मन, तत् + चरित्र,
अर्ध्येण + ऋषिः, माया + औपाधिक; $1\frac{1}{2}$

गुण.

(b) चकमक, शिंप, जात, वस्त, व पाचू यांचीं अनेकवचनाचीं रूपें लिहा; $1\frac{1}{2}$

(c) पू, झेंप, ऊ, व तिवै यांचीं द्वितिया, तृतिया व पंचमी या विभक्तींचीं रूपें लिहून दाखवा. ४

II. (a) द्वितिया, पंचमी, व सप्तमी या विभक्तींच्या अर्थीं ज्या अव्ययांचा उपयोग करतात तीं सांगा. २

(b) आह्मीं व तुह्मीं याचीं सार्वविभक्तिक विशेषणसामान्यरूपें द्या व 'ही' हें सर्वनाम चालवून दाखवा. ४

(c) आह्मीं व आपण यांतील अर्थभेद उदाहरणांनीं स्पष्ट करून दाखवा. २

III. (a) नस धातुचीं भूतकाळीं, पुल्लिंगीं, तिन्हीं पुरुषांचीं रूपें द्या. ३

(b) गौण अथवा सिद्ध क्रियापदें कोणत्या धातूंस ह्मणतात? २

(c) कर धातूवरून साधलेली पूर्वकालवाचक, व विधिवाचक अव्ययांचीं उदाहरणें द्या. २

IV. (a) समास ह्मणजे काय? प्रत्येक समासाचें एकेक उदाहरण देऊन द्विगु समासाचें लक्षण द्या. ३

(b) कारक ह्मणजे काय? तृतिया, चतुर्थी, व पंचमी या विभक्तींचे अर्थ सांगून ते उदाहरणांनीं स्पष्ट करून दाखवा. ३

गुण.

(c) अपूर्णवाक्य ह्मणजे काय? १

(d) जर वाक्यांत पुष्कळ नामें एकापुढें एक असलीं, व त्या सर्वांस एकच विभक्ति अथवा शब्दयोगी अव्यय लावायाचें असलें, अगर जर एका क्रियापदाचे अनेक कर्ते असले तर, या संबंधीं लागू पडणारे वाक्यरचनेचे नियम उदाहरणांसहित लिहा. ४

V. अगा प्रणतवत्सला ह्मणति त्या जनां पावला ।
ह्मणोनि तुमच्याच मी स्मरतसें सदां पावलां ॥

या चरणांचें व्याकरण सांगा. ७

VI. (a) खालीं दिलेल्या शब्दांतील धातु सार्थ लिहा :—
आर्जव, इंधन, पावती, अधाशी, फांस, नासाडी, तूट, मत्ता, रांगोळी, व पांघरुण. ५

(b) तुमच्या वाचनाच्या पुस्तकात आलेल्या कवितां मधील उपमालंकाराची दोन उदाहरणें द्या. ५

TEXT-BOOK.

I. खालीं दिलेल्या कवितांचा अर्थ सोप्या भाषेंत लिहा :—

झोंबी सोडवोनि तवकें ॥ मस्तकें मस्तका देती धडके ॥
सहस्रसंख्या होतां भडके ॥ अशुद्धाचे लोटती ॥
दोघानीं पिटिलीं पाणितळें ॥ जानु-मूळें बाहुमूळें ॥
मही ताडितां पादतळें ॥ शैलमौळी थरकती ॥

गुण.

येतांचि विक्रमलवें श्रीहरिचा दयित दास वीरगडी ॥
हरि करि-घटेसि जैसा त्या कुरुसेनेसि वासवी रगडी ॥
हें कटक सोड तिकडे चाल तुझ्या हरुनि गोधना खळ तो ॥
प्राणत्राणपरायण जिकडे निरपत्रपाग्रणी पळतो ॥
पार्थ ह्मणे राजसुता आतां वदतोस हें अहा काय ॥
शय्येवरि न पडाया योग्य रणक्षितिवरीच हा काय ॥
अर्बुद गाई देतों अथवा देतों स्वराज्य भोगाया ॥
दे गाय काय विनिमय हा भवदर्थीन मान्य हो गाया ॥ १०

II. खालीं दिलेल्या चरणांचा अथवा वाक्यांशांचा अर्थ स्पष्टपणानें लिहाः—आज्ञामानसभंग न करिती भद्रेच्छु, न देया हेया हे धेनु गाधिजा माजी, तें मुनिच्या भक्तिसुख दिलें उटजें, तुकाह्मणे काया कुरवंडीन तया, ठेवीन मी पायां मस्तकहें, ज्ञानभक्तीनें शिणवावें, देह आहे जायजणें, भुललासी कवण्यागुणें, जेंवि दिगंताप्रति ने तिमिरा तूळा रविप्रभावाल्या, याप्रमाणें केशाकर्षणाचें अनेक प्रयोग करतां येतील, ती ज्योत वायूंची बनलेली असते, भिन्न क्षारांचे भिन्नरूप स्फटिक उत्पन्नकरण्यास ही विद्रावणाची युक्ति फार उपयोगी आहे, पुस्तकें वाचून जें त्यांविषयीं ज्ञान होतें

गुण.

तें संदिग्धज्ञान, तुझ्या अंगीं आत्मसंयमनाचें कांहीं सामर्थ्य आहे. १०

III. 'उदारमित्र' या धड्याचा, अथवा जोनाथन स्विफ्त याच्या गोष्टीचा सारांश थोडक्यांत द्या, व खालीं दिलेल्या शब्दांचा अर्थ स्पष्टरीतीनें लिहा:—नास्तिक्यभंजन, कृत्रिमबीज, सांसिद्धिकबीज, सूक्ष्मदर्शक, प्रकाशलेखनकला, द्विरद, जलौघ व मारुत, भूमिजा, अविद्या, फास्फरस. १०

८०

BRANCH II.—MAHRATTI TRANSLATION, 40 MARKS.

SATURDAY, 11TH DECEMBER—2 P.M. TO 3-30 P.M.

[*For Candidates whose* FIRST LANGUAGE *is English.*]

[ज्यांची पहिली भाषा इंग्रजी आहे अशां उमेदवारांकरितां.]

I. Translate into Mahratti:—

(*a*) But it so happened that Nature had given to the younger son gifts which she had not bestowed upon his elder brothers. He had a beautiful face and a fine, strong, graceful figure; he had a bright smile and a sweet, gay voice; he was brave and generous, and had the kindest heart in the world, and seemed to have the power to make every one love him.

(*b*) An industrious house-wife woke her two servant-maids every morning to work, as soon as the cock crew.

The maids were very angry at the cock, and said to each other, "If it were not for that tiresome cock we might be permitted to sleep a little longer."

Therefore they killed it. But the housewife, who already was very old and always awoke very early, knew no longer what time it was. She therefore woke the maids still earlier; often, even soon after midnight.

II. Translate into English :—

(*a*) ह्या प्रमाणें आल्फ्रेद राजानें आपल्या राज्याच्या बंदोबस्ताकरितां सर्व तजवीज केली. ह्यावरून तो शूर आणि राजकारस्थानी होता एवढीच त्याची योग्यता, असें समजूं नये. त्यानें नवे कायदे केले, आणि तो विद्या आणि कला ह्यांची वृद्धि करण्याकरितां मनापासून झटत असे, ह्या कांहीं लहान गोष्टी नव्हत. आपल्या राज्यांत न्याय अगदीं बरोबर चालावा ह्मणून त्यानें पहिले कायदे होते त्यांत वाढविण्यासारखे होते ते वाढविले, फेरफार करण्यासारखे होते त्यांत पुष्कळ फेरफार केला, आणि काईम करण्यासारखे होते ते काईम केले.

(*b*) ह्या ग्रंथकाराप्रमाणें लेखगोचें सामर्थ्य फारच थोड्यां मध्यें असेल. उपरोधिक लेख लिहिण्याच्या कामांत हा फारच कुशल होता. धर्मसंबंधानें अथवा राजकीयसंबंधानें मोठ्या मनुष्यांच्या हातून राज्यांत जुलूम होऊं लागले ह्मणजे गरिबांचें कांहीं एक चालत नाहीं अशा प्रसंगीं राजा, प्रधान इत्यादिकांचें अपराध बाहेर काढण्यास उपरोधिक ग्रंथ फार उपयोगी पडतात.

BRANCH II.—MAHRATTI COMPOSITION, 40 MARKS.

[*For those Candidates whose* FIRST LANGUAGE *is* URDU *or* TELUGU *and* SECOND LANGUAGE MAHRATTI.]

[ज्यांची पहिली भाषा उर्दू अथवा तेलंगा आहे व दुसरी भाषा मराठी आहे अशां उमेदवारांकरितां.]

I. 'इंग्रजी शिकण्यापासून फायदे' या विषयावर आपल्या मित्रास एक पत्र लिहा.

II. तुमच्या वाचनाच्या पुस्तकांत आलेल्या जोनाथन स्विफ्त-च्या गोष्टीचा सारांश द्या. (हा १५ ओळीहून अधिक नसावा.)

III. गेल्या वर्षीं पडलेल्या हिंदुस्थानांतील दुष्काळाचें थोडक्यांत वर्णन करा.

BRANCH II.—MAHRATTI SPELLING, 20 MARKS.

मराठी शुद्धलेखन.

SATURDAY, 11TH DECEMBER—3-45 P.M. TO 4-15 P.M.

Re-write the following into correct spelling :—

खालीं दिलेल्या उतार्‍यांतील अशुद्धें शुद्ध करून तो पुनः शुद्धरीतीनें लिहून दाखवा. गुण.

(*a*) ह्या इंद्रीयाच्या द्वाराने जि कामें होतात ती कर्त्या-च्या उदेशाप्रमानें होतात, हे स्पष्ट दीसतें. ह्यातल्या उदेशापेक्षा कोणत्याही कौशल्याच्या करामतींत कर्त्याचा उदेश अधीक स्पष्ट दिसुन येतोसे वाटत नाहि, किंवा

गुण.

ह्या इंद्रीयाच्या कामास जि योग्य साधने आहेत त्याहून योग्य अशि साधनें कोणत्याही कामाला आहेत असे वाटत नाहि. जर डोळयाच्या साधनाची योग्यता सृष्टीचे शोधकांनीं मनांत आणिलि नसती, तर हे काम नित्याचे पाहण्यातलें अहे व उघड वाटेवरचे पडले, ह्मणून मात्र मनांत आणीलि नसाव्रि. जो गोष्ट नीत्याच्या पाहण्यातली असते तिचि ऊपेक्षा सहजच होते. ति शोधकानीं होऊं देउ नये. १५

(b) श्वासोश्वास, विद्वान, विषूवव्रित्त, वीद्राव्य, कुष्टक-टक, समिरन, रुचिसभूल्ला, मन्मतिदरिंत ग्रिष्मग-मध्यान्ह-अर्कप्रतीम, कुंतिकमार. ५

२०

BRANCH II.—TELUGU GRAMMAR AND TEXT-BOOK,

80 MARKS.

SATURDAY, 11TH DECEMBER—10 A.M. TO 1 P.M.

[*Ten Marks extra will be allowed by the Examiner for neat work and clear handwriting.*]

[వ్రాఁత అందముగాను, స్పష్టముగాను నుండినయెడల ౧౦ మార్కు
లెక్కువ నివ్వఁబడును.]

GRAMMAR.

MARKS.

I. (a) విభక్తులన నేమి? అవి యెన్ని? వాని కొక్కొక్క-టికిని ఒక్కొక్క యుదాహరణము వాక్యరూపముగా వ్రాసి చూపుము. $\frac{1}{2}+\frac{1}{2}+1\frac{3}{4}$

MARKS.

(*b*) కలనుశబ్దమునకు తృతీయైకవచనములును, కొలనుశబ్దమునకు షష్ఠీబహువచనములును, నూయి, పేను, వీటి సప్తమీబహువచనంబులను వ్రాయుఁడు. $\frac{1}{2}+\frac{1}{3}+1$

(*c*) ఈ క్రింది స్త్రీవాచకములకు సరియైన పురుషవాచకములు వ్రాయుము.

వధువు, పాలుత, జనని, చెలికత్తె, ఆడుపిల్ల. $2\frac{1}{2}$

(*d*) విశేషణములన నేమి? అవి యెన్నివిధములో వ్రాయుము. $\frac{1}{2}+1$

II. (*a*) సర్వనామములనగా నేమి? నిత్యబహువచనముగా నుండు ఎనిమిది సర్వనామములను వ్రాయుఁడు. $\frac{1}{2}+2$

(*b*) ఆమ్రేడితము, ఆదేశము, ద్విత్వము, వీటిని విశదీకరింపుఁడు. $\frac{3}{4}$

(*c*) చేయు, లాఁగు, పడు, వీనికిఁ గృదంతరూపంబులు చెప్పుము. $\frac{3}{4}$

(*d*) ఆచు, ఉంచు, మాపు, పఱుచు, త్రిప్పు. ఈ ప్రేరణార్థకరూపములు ఏ ధాతువులలోనుండి కలిగె? $1\frac{1}{4}$

(*e*) పోవు, మొగుడు, బిగియు, నొచ్చు, మాను. ఈ ధాతువులకు ప్రేరణార్థకరూపములు వ్రాయుఁడు. $1\frac{1}{4}$

III. (*a*) తద్ధితము, చేదర్థకము అనగా నేమో తెలిపి యుదాహరణములిండు. $\frac{1}{4}+\frac{3}{4}$

(*b*) నీకి, మీకి, అని చెప్పుట సాధువా? విధులేవి? $\frac{1}{2}+\frac{1}{2}$

(*c*) చేత, తోడవర్ణకంబు లేయేయర్థమును బోధించును. 2

(*d*) వ్యతిరేకక్త్వార్థకము ఎట్లు ఏర్పడును? తిట్టని, తిట్టమి. ఈ ధాతురూపములకు ఏమి పేళ్లు? $\frac{1}{4}+1$

(*e*) సమాసమనగా నేమి? జననీజనకులు, చలివెలుగు, ముజ్జగములు, కేలుదమ్మి, కేవెలది. ఇవి యే సమాసములు. $\frac{1}{2}+3$

IV. (*a*) మహావృద్ధసైతి, వృద్ధశబ్దమునకు రూపాంతరమెట్లు? $\frac{1}{2}$

MARKS.

(b) లోకమున సాధునిందకంటెఁ బాపంబెద్ది? ఈ వాక్యము నర్థము మార్పకుండ సాధునింద కర్తృపదముగాచేసి మరల వ్రాయుఁడు. 2

(c) "ఒకఁడును సోమరిగానుండఁదగదు." ఇందు కర్త యెయ్యది? $1\frac{1}{2}$

(d) 'అసత్యవాక్కులు పలుకుటకంటె మౌనిగానుండుట మేలు.' ఈ వాక్యమందుఁ బ్రతిపదమునకు శబ్దలక్షణము వ్రాయుము. 6

(e) విశ్వామిత్రుఁడు రామలక్ష్మణులను వెంటఁబెట్టుకొని మిథిలానగరమునకుఁబోయెను. ఇందు 'వెంట బెట్టుకొని' అను శబ్దములను తీసివేసి ఆ యర్థము సరిపడునట్లు వాక్యమును వ్రాయుఁడు. 3

V. (a) చూచు, ఆడు, తిను:—ఈ ధాతువులకు ప్రేరణకర్త్రర్థమందు ఉభయకర్తృక ప్రార్థనార్థకరూపములు వ్రాయుఁడు. $\frac{1}{2}+\frac{1}{2}+\frac{1}{2}$

(b) నీకు శుభంబు కలుగుఁగాక—ఇందలి క్రియకు మఱియేయేరూపములుంచవచ్చును? $1\frac{1}{2}$

(c) సంధి యెన్నివిధంబులు? సంధివలని ప్రయోజనమునకు రెండుదాహరణములను జూపి యొప్పింపుడు? $1\frac{1}{2}+\frac{1}{2}$

(d) వెనుకటిలక్షణములకు లక్ష్యములు వ్రాయుఁడు.

1. పడు పరముగునప్పుడు మువర్ణమునకు లోపముగాని పూర్ణబిందువుగాని వికల్పముగా వచ్చును.
2. వాక్యముల తుదనుండు ఉకారమునకు సంధి లేకుండుటయొక్క దోషముకాదు. $1\frac{1}{2}+1\frac{1}{2}$

(e) ఈ క్రిందిమాటలను సంధితో వ్రాయుము.

పగలు+పగలు, చెదరు+చెదరు, తుద+తుద, చీకటి+చీకటి, చెర+చెర, కొన+కొన. 3

MARKS.

(*f*) ఈ క్రిందివానిసంధి విడదీసి వ్రాయుము.
తాటాకు, పేరుటురము, ఎట్టయెదురు, సెత్తరి, ఏబది. 2½

50

TEXT-BOOK.

I. (*a*) మీరు చదివిన రామాయణమును రచియించిన మొల్ల యెవరు! ఆమె యేకాలమునందుండినది! ¼ + ¼

(*b*) రామాయణమునుఁ దెనిగించినవారలపేళ్లను వ్రాయుఁడు. ½

(*c*) విశ్వామిత్రుఁడు తాటకనుఁ జంపుటకై శ్రీరాములవారిని వెంబడి తీసుకొనిపోవునపుడు నతని వయస్సెంత! ¼

(*d*) ఆశ్వాసాంతమునఁ గృతినాయకస్తుతిరూపమగు పద్యమును వ్రాయుఁడు. 1

(*e*) ఉపమర్దనుని మంత్రులనామములను వ్రాయుఁడు. ½ + ¼
వారిలో క॥ బలహీనులయినచో శ
త్రుల చెఱుపుట నీఁతి భారతము
అన్నట్లు యెవరభిప్రాయపడిరి!

II. (*a*) సరయూనదీతీర......దీనితీరమందున్న పట్టణమేది! ¼

(*b*) దేవమణియొయ్యది. సాకేతపురవరమున దీనికి సమానమెద్ది! ¼ + ¼

(*c*) సప్తవ్యసనములు, సప్తకులపర్వతములు, షడ్గుణములు, పంచాంగములు, అష్టదిగ్గజములు, శక్తిత్రయములు నవరత్నములు, చతురుపాయములు. వీటిని విశదీకరింపుడు. 2½

(*d*) శ్రీనాథుఁడు, రంగనాథుఁడు...ఈ కవులుచేసిన గ్రంథములను వ్రాయుఁడు. ¼ + ¼

MARKS.

(e) కుమారసంభవము, కాదంబరి. ఈ గ్రంథములను రచియించినవారెవ్వరు? ½

III. (a) 'నిర్మలనత్యోక్తి ధర్మనూనులుగాని చర్చింప నన్నృతభాషణులుగారు.' యుధిష్ఠిరుండెవ్వు డన్నృతమాడెను? 1½

(b) 'దాతృత్వమున శిభికర్ణదధీచులు.' వీరల దాతృత్వమునకు ఉదాహరణములిండు. ¼ + ¼ + ¼

(c) "అని యక్కాంతారత్నంబు తన పూర్వవృత్తాంతం బంతయుఁ జెప్పి." కాంతారత్నమెవరు? దాని పూర్వవృత్తాంతమును వ్రాయుఁడు. ¼ + ½

(d) 1. దశరథరాముఁడు తాపసవేషము ధరించె. 1

2. భీష్ముఁడు శరతల్పమున బండుకొనెను. 1

3. యాదవులలో నొకరికొకరు కొట్టుకొని చచ్చిరి. 1

4. పాలసముద్రమున విషము పుట్టినట్లు. 1

వీనిలోని పురాణకథలను వ్రాయుఁడు.

(e) శారద, గాయత్రి, గుహుండు. వీరలెవరు? ½

IV. (a) దానము, కవి, గురువు, యూధికా, స్యందన, గణికా. వీనికి నానార్థములు వ్రాయుఁడు. ¾

(b) ఈ క్రిందిపద్యములను పూర్తిఁజేయుఁడు.

1. అంబరవీధినిల్చి 1½

2. భూరివిద్యాప్రౌఢి..................2½

(c) కదలకుమీధరాతలమ ... ఈ పద్యము నెవరెవరి కేసందర్భమునఁ జెప్పిరి? ¼ + ¼ + ¼

(d) 'కాలోచితంబుగ చౌలోపనయనాదులు' శిశువులకు చౌలోపనయనాదులకు బూర్వము చేయవలసిన కర్మములలో రెంటిని వ్రాయుఁడు. ½

(e) 'మనము మిథిలానగరమునకుం జని' మిథిలానగరము పూర్వ మేదేశమునకు రాజధాని? ½

MARKS.

V. (a) శా. పారావారగభీరకిన్ ద్యుతిలసత్పద్మారికిన్నిత్యవి
స్ఫారోదారవిహారికిన్ సుజనరక్షాదక్షదక్షారికిన్
పారావారవిహారికిన్ మదరిపుత్రస్తాపాలసంహారికిన్
వైరిసాటినృపాలకుల్ దశరథోర్వీనాథజంభారికిన్.

పైపద్యమునకు దండాన్వయము వ్రాయుము. 6

1. దక్షారి, పద్మారి. వీని వ్యుత్పత్త్యర్థములు వ్రాయుఁడు. ¼+¼

2. మదరిపు. ఏ సమాసము? ¼

3. పైపద్యమునందలి అలంకారములను వ్రాయుఁడు. ¼

(b) ఇందు గీఁతలపట్లనుండఁదగు పదంబులఁజేర్చి వ్రాయుఁడు.

రాజునకు—— ——లేకపోయినను—— ——ను
న్ననవి——చేయును.——నెల్లవారును భృత్యులగు
దురు.——జగత్తు జయింపబడును. 1½

30

BRANCH II.—TELUGU TRANSLATION, 40 MARKS.

SATURDAY, 11TH DECEMBER—2 P.M. TO 3-30 P.M.

[*For those Candidates whose* FIRST LANGUAGE *is* ENGLISH.]

I. Translate into Telugu :—

(*a*) But it so happened that Nature had given to the younger son gifts which she had not bestowed upon his elder brothers. He had a beautiful face and a fine, strong, graceful figure; he had a bright smile and a sweet, gay voice; he was brave and generous, and had the kindest heart in the world, and seemed to have the power to make every one love him.

(*b*) An industrious housewife wake her two servant-maids every morning to work, as soon as the cock crew.

The maids were very angry at the cock,

MARKS.

and said to each other, "If it were not for that tiresome cock we might be permitted to sleep a little longer." Therefore they killed it. But the housewife, who already was very old and always awoke very early, knew no longer what time it was. She therefore woke the maids still earlier; often, even soon after midnight. 20

II. (a) తొంటికాలమునందుఁ గొందఱు బ్రాహ్మణులు యాగార్థముగా నొక మేఁకపోతును గొని తీసికొని పోవుచుండఁగా మార్గములో నొక వంచకుఁడు చూచి యా మేఁకపోతును వారు విడిచిపెట్టిపోవునట్లు చేసి దానినెత్తుకొని పోవలెనని యాలోచించి వారి చెంతకు వచ్చి యయ్యా, మీరు మిగుల దొడ్డవారు, కుక్కను మోచుకొని పోవుచున్నారేమని యడిగెను. ఛీ, నీకేమి తెలియును పొమ్మని వానిమాట నిరాకరించి బ్రాహ్మణులు పోవుచుండిరి. తర్వాత మఱి కొంతసేపటికి వాఁడు మఱియొక వేషము వేసుకొని వచ్చి యయ్యా మిమ్మును జూచిన బ్రాహ్మణులుగా నున్నారు. ఈ పెద్దకుక్క నెందుకయి మోసికొని పోవుచున్నారనెను. 9

(b) పూర్వము నే నాలునెలల శిశువనై యుండఁగా నొకనాఁడు మా జాతిమృగములతోఁగూడ సంచరించుచుంటిని. ఆ సమయములో నొక వేఁటకాఁడు వచ్చెను. అంతట నాతోఁ గూడనున్న మృగములన్నియు బెదరి చెదరి పాఱిపోయెను. నేను మిగుల బలముగలిగియుండనందున వానితోఁగూడఁ బరుగెత్తలేక వెనుకఁ జిక్కితిని. అప్పుడు వేఁటకాఁడు పరుగెత్తివచ్చి నన్నుఁ బట్టుకొనెను. 7

III. (a) ధర్మము రక్షించిన నది తన్ను రక్షించును. 1

(b) ఏ పనికి నుద్యోగించినను దైవమనుకూలించిన నా పని సిద్ధించును. 1

(c) విద్యావిహీనుఁడు గౌరవమును బొందజాలఁడు. 1

(d) వినయము సర్వజనులకును కీడొసంగదు. 1

40

BRANCH II.—TELUGU COMPOSITION, 40 MARKS.

[*For those Candidates whose* FIRST LANGUAGE *is* URDU *or* MAHRATTI *and* SECOND LANGUAGE TELUGU.]

[మొదటిభాష మహారాష్ట్రమును, ఉర్దును, రెండవభాష తెనుగుగల బాలురకు.]

MARKS.

I. "ధనధాన్యములకంటె విద్యాసంపన్నత మేలు" అను విషయమును గుఱించి నీ యభిప్రాయములను తెలియపఱుచుచు నీ స్నేహితునకు ఒక జాబు పదునేనుబంతులలో వ్యాకరణపుఁ దప్పులులేక వ్రాయుము. 15

II. "శత్రువులు తమలోతాము విరోధపడుట మనకు మంచిది" అను నీతిని తెలుపు పంచతంత్రకథను నీ స్వంతమాటలతో బదునేనుబంతులలో వ్యాకరణశుద్ధముగా వ్రాయుము. 12

III. మహారాణిగారి డయమండ్ జూబిలీనిగుఱించి పదునేను బంతులలో వ్యాకరణపు దప్పులులేక వ్రాయుము. 13

40

BRANCH II.—TELUGU SPELLING, 20 MARKS.

SATURDAY, 11TH DECEMBER—3·45 P.M. TO 4·15 P.M.

I. Re-write the following in correct spelling :—
ఈ క్రిందివాటిని తప్పులులేకుండ మరల వ్రాయుఁడు.

(a) క్లైవుతో జెయురిన ఆంగ్లియవీర్గులు తాము నూచిన యితెరస్తలస్తులయిన బిరటిషుభ్భటులలో సేరినవారు కాఱు. అని మ్హరాట్టీలు చెప్పుకొనిరి. ఇటి దళ్ళలో అంగిలేయులు, వియర్తముగా కాల్లము గడుపుచున్డగా కొని దిన్నములకు న్నమాఱుగురు ప్రెన్సివారితో రాజానహేబు దన్డైతివ్వచ్చి కోట్టను సమిపించి యస్సటి యూధ్యాగణవనములను, మిదెలు, మేడ్డెలు మోదలయినవానిని నిర్మూలము శేసెను. అపుడు క్లైవు ఆతని సొద్దితించి యొుద గోట్టెను. ఆ యొుటమియుద్ధ నూఱ్ఱుగురికన్టే వద్దికముగా ప్రెచ్చివాన్గులు నన్నబడినవారును పటబ్బడినవారును ఐరి. 16

			MARKS.
(b)	సిష్ట్రాము.	కష్ఠరుఁడు.	
	బ్రాంహాణుడు.	ప్రహామము.	
	కొంమలు.	బొక్కృశము.	
	సమూర్స్నము.	విగ్రహము.	4

BRANCH II.—TAMIL TEXT-BOOK AND GRAMMAR, 80 MARKS.

SATURDAY, 11TH DECEMBER—10 A.M. TO 1 P.M.

[*Ten Marks extra will be allowed by the Examiner, for neat work and clear handwriting.*]

(சுத்தமாயும் தெளிவாயும் எழுதுவதற்கு பத்துமார்க்கு அதிகம் கொடுக்கப்படும்.)

I. அறநெறிச்சாரம், நான்மணிக்கடிகை, திரிகடுகம், இவைகளுக்கு விவரமாய் அர்த்த மெழுதுக. இந்நூற்களைச் செய்தவர்கள் யார்? பழமொழியென்று பெயர் வந்ததற்குக் காரண மென்ன? பழமொழி யென்னும் நூல் எத்தனை அதிகாரங்களாகப் பிரிக்கப் பட்டது? 6

II. (a) இன்சொல் விளைநிலனா வீதலே வித்தாக
வன்சொற் களைகட்டு வாய்மை யெருவட்டி
அன்புநீர் பாய்ச்சி யறக்கதி ரீனவோர்
பைங்கூழ் சிறுகாலைச் செய்.

(b) கற்றறிவார் கண்ட தடக்க மடங்காதார்
பொச்சாந்துந் தம்மைப் புகழ்ந்துரைப்பார்—
தெற்ற
அறைகல் லருவி யணிமலை நாட
நிறைகுட நீர்தளும்ப லில்.

(c) அருமை யுடைய பொருளுடையார் தங்கண்
கரும முடையாரை நாடார்—எருமைமேல்
நாரை துயில்வதியு மூர குளக்கொட்டுத்
தேரைவ ழிச்சென்றா ரில்.

MARKS.

1. முதற்செய்யுளுக்குத் தெளிவான பொழிப்புரையும், எழுவாய், பயனிலை, செயப்படுபொருள்களும், இரண்டாவதற்குக் கருத்துரையும், உபமான உபமேயங்களும், மூன்றாவதற்குப் பதவுரையும் எழுதுக. 6

2. இன்சொல், வன்சொல், இவைகளென்ன தொகை? விரித்து மெழுதுக. $1\frac{1}{2}$

3. நாடார், தொட்டு, இப்பதங்கட்குப் பகுபத விலக்கணமும், நாடார், வதியும், இப்பதங்களில் உடன்பாட்டிற்கு எதிர்மறையும், எதிர்மறைக்கு உடன்பாடும் எழுதுக. 2

4. நிலன், எவ்வகைப்போலி? இப்பதம் சாதாரணமாய் எப்படியிருக்கும்? 1

5. அணிமலைநாட, இதென்ன முன்னிலை? 1

6. கல்லருவி, இதென்ன வேற்றுமை? இப்பதப் புணர்ச்சிக்கு விதி யெழுதுக. 1

III. அடியில் வருவனவற்றிற்கு அர்த்தமெழுதுக:—

(a) 1. நாய் காணிற் கற்காணாவாறு.
2. பிடி படுக்கப்பட்ட களிறு.
3. குரங்கின்கைக் கொள்ளி கொடுத்துவிடல்.
4. நுணலுந் தன் வாயாற் கெடும். 3

(b) 1. அடுதல், அடுத்தல்.
2. அதிதி, அத்தி.
3. ஆன், ஆண்.
4. ஊர் (வினை), ஊர் (பெயர்).
5. கடிய, கடு.
6. கேள் (வினை), கேள் (பெயர்).
7. அமை, பாயிரம், கனிகள், இறை, நச்சி, மேதை, பைங்கூழ், மன்று, எச்சம், சர்வலோ. $5\frac{1}{2}$

MARKS.

(c) எருமைமேல் நாரை துயில் வதியும் ஊர. இதனால் அறியவேண்டிய விஷய மென்ன? 1

IV. 1. நிறைகுடம் நீர் தளும்பலில், நுணலுந் தன் வாயாற் கெடும், இவ்வுபமானங்களுக்கியைந்த உபமேயத்தை எடுத்து விளக்கி யெழுதுக. 2

2. இல்வாழ்வாரிடத்து என்னென்ன இரா? 2

3. கண், பெண், மறுமை, இவைகளுக்கு அணிகலங்க ளெவை? 3

V. (a) இலக்கியம், இலக்கணம் என்றால் என்ன? 2

(b) குற்றியலுகரம், குற்றியலிகரம், இவைக ளின் பேதத்தை உதாரணங்களுடன்விளக்கி யெழுதுக. 3

(c) ஒரே புணர்ச்சியில் மூன்று விகாரங்க ளும் வருவதற்கு உதாரணமென்ன? 1

(d) இகர விகுதிபெற்ற ஆண்பால், ஒன்ற ன்பாற் பெயர்களுக்கும், பால் காட்டும் விகுதிபெறாத ஆண்பால், பெண்பாற் பெயர்களுக்கும், எதிர்மறை வியங்கோள் வினை முற்றுக்கும் ஒவ்வோருதாரண மெழுதுக. 3

VI. 1. அவ்யானை, அறிவில்லை, அந்தப் பையன், ஆற்றுக்கால், இருசாண், நான்முறை, இவற்றைப் பிரித்து இவ்வாறு புணர்தற்கு விதிகூறுக. 6

2. ஆகுபெயருக்கும், அன்மொழித்தொகை க்கும் பேதமென்ன? காலவாகு பெயருக்கும், பண்புத்தொகைப்புறத்துப் பிறந்த அன்மொழித் தொகைக்கும் உதாரணங்கள் வரைக. 3

3. அடுக்குத்தொடருக்கும், இருபெயரொட் டுப் பண்புத்தொகைக்கு முள்ள வித்தியாசத்தை உதாரணங்களுடன் காட்டுக. 2

VII. (a) வழுவு, அமைதி, மரபு என்றால் என்ன? 3

(b) காவிரண்டு மோய்ந்தது. கடவுளை மறக்

MARKS.

தால் நாகம் கிடைத்தது. இவைகளிலுள்ள வழுவமை திக ளெவை? 2

(c) பின் வருவனவற்றைத் திருத்தி எழுதுக:—
ஒருகாட்டில், குதிரைக்குட்டி, பசுவின் குட்டி, அணிற்பிள்ளை, கிரிக்குஞ்சு, யானைக்குட்டி, கிளிப்பிள்ளை, மான்குட்டி இவைகளுடன் இராமன் விளையாடிக்கொண்டிருந்தன. 3

VIII. பின் வருவனவற்றைப் புணர்த்திக்காட்டி விதியு மெழுதுக.

1. நல்+நீர். 2. உடை+பெரும்+செல்வம்.
3. நீள்+நெய்தல். 4. நர+இந்திரன். 6

IX. (a) வெனீஸ் வர்த்தகன் கதையைப் படிப் பதால் நீர் அறிந்துகொள்ளக்கூடியதென்ன? 1

(b) போர்ஷியா என்னும் பெருமாட்டி யூத னுக்கு இரக்கம் என்னும் உன்னதகுணத்தின் தன்மை யை எவ்வாறு எடுத்துரைத்தாள்? 3

(c) 1. கள்ள மனம் துள்ளும்.
2. உமது அன்பிற்கு ஓர் அடையாளம் வேண்டும், இந்தக் கணையாழியைத் தந்துபோம்.
3. பகலிலும் இரவில் சங்கீதம் செவிக்கு மிக இனிதுபோலும்.
இவை யாவர்களால் யாவர்களுக்கு எச்சமயங்களில் கூறப்பட்டன? 3

X. 1. பின் வருவனவற்றின் அர்த்தத்தை யெ ழுதுக.

(a) கரும்புதின்னக் கையடை கட்டுவாரில்லை.
(b) மட்டின்றி சன்மானித்தான்.
(c) கிணறு வெட்டப் பூதம் புறப்பட்டது.
(d) கண்ணுக்குக் கண்ணான நண்பர்.
(e) ஐயந்திரிபற அறிந்து ஆனந்த பரவச மடைந்தான். 4

BRANCH II.—TAMIL TRANSLATION, 40 MARKS.

SATURDAY, 11TH DECEMBER—2 P.M. TO 3-30 P.M.

[*For Candidates whose* FIRST LANGUAGE *is* ENGLISH.]

I. Translate into Tamil :— MARKS.

(*a*) But it so happened that Nature had given to the younger son gifts which she had not bestowed upon his elder brothers. He had a beautiful face and a fine, strong, graceful figure; he had a bright smile and a sweet, gay voice; he was brave and generous and had the kindest heart in the world, and seemed to have the power to make every one love him.

(*b*) An industrious housewife woke her two servant-maids every morning to work, as soon as the cock crew.

The maids were very angry at the cock, and said to each other. "If it were not for that tiresome cock we might be permitted to sleep a little longer." Therefore they killed it. But the housewife, who already was very old and always awoke very early, knew no longer what time it was. She therefore woke the maids still earlier; often, even soon after midnight. 20

II. Translate into English :—

(*a*) வேலை கரையிழந்தால் வேதநெறி பிற
ழ்ந்தால்
ஞால முழுது நடுவிழந்தால்—சீலம்
ஒழிவரோ செம்மை யுரைதிறம்பாச்
செய்கை
அழிவரோ செங்கோ லவர். 5

(*b*) அந்தோனியோ அதிதயாளு; நிறைவளம் பெற்றோன்; நல்வார்த்தை சொல்லி மனுஷரை உபசரிப்பதில் இளைக்கா முயற்சியுள்ளவன். பூர்விக ரோமருடைய கௌரவம் அவனிடத்தில் விளங்கின

MARKS.

துபோல், இத்தாலியாவில் பிறந்த மற்றெவரிடத்திலும் காணப்படவில்லை. வெனீஸ்நகரவாஸிகள் அனைவரும் அவனுயிரைத் தம்முயிர்போலெண்ணி அவனில் அன்பு கூர்ந்தார்கள். 6

(c) அம்மா பன்னிரண்டு வருடத்திற்கு முன் நான் மிலன் நாட்டுக்கு அரசனாயிருந்தேன். நீ ராஜகுமாரத்தி. என் சம்பத்துக்கெல்லாம் பாத்தியமுள்ளவளாகிய ஒரேகுழந்தை. எனக்கு ஓர் தம்பியுண்டு. அவன் வசத்தில் எல்லாம் ஒப்புவித்திருந்தேன். ஏகாந்தமாயிருந்து சாஸ்திர விசாரம் செய்வதில் கவனத்தை யெல்லாம் செலுத்திவந்தேன். ஆகையால் அப்புறம் தன்னடக்கையினால் என்னைத் துரோகஞ்செய்த சகோதரனாகிய உன் சிற்றப்பனிடத்தில் ராஜகாரியங்களை நடத்தும்படி விட்டுவிட்டேன். 9

20

BRANCH II.—TAMIL SPELLING, 20 MARKS.

SATURDAY, 11TH DECEMBER—3-45 P.M. TO 4-15 P.M.

I. Re-write the following in correct spelling:—
(பின் வருவனவற்றிலுள்ள எழுத்துப்பிழைகளைத் திருத்தி எழுதுக.)

(a) தான் பிரதிவாதிக்க ஏர்ப்பட்ட வழக்கின் தர்மச்சஙகடததை எண்ணயெல்ணை, யவ்வுன பருவமுள்ள போர்ஷியாவுக்கு அர்புத ஆள்மையும் துணிவும் பிறந்தன. அவட்கைகொண்ட கருமத்தை ஊக்கத்துடன் செயிது முடிக்க யாரம்பித்தாள். முதலின் அவள் வாதி வழக்கின் தாற்பறியத்தை விரித்துறைக்க முயன்று, பத்திரத்தில் விதித்த தண்டம் வாங்கும் சுதந்திரம் அவனுக்குப் பூர்த்திவாயுண்டெடன ஒப்புக்கொண்டபின் னெஞ்சு கனிய விளக்கினாள். உற்ற நண்பனாகிய அவன்மீது வுள்ள அன்பைத் தன் கணவர் இவ்வாறு வர்ப்புருததி

வளியிட்டது கேட்ட போர்ஷியாவிற்கு அல்பமேனும் மனத்துன்பம் உண்டாகயில்லை.

(b) 1. செவுடன் காதில் சங்கு ஊதுனதுபோற்.

2. அருக்கும்பொழுது ரத்தம் ஒரு தொளியும் வரவொண்ணாது, இதை மரந்துவிடாதே.

3. அவங்கள் வநதாங்கள்.

4. பள்ளிககூடத்துப் பசங்கள் வாத்தியார் சொலுவதை கெவனியமால் வீண்காலம் போக்குகிராங்கள்.

BRANCH II.—KANARESE TEXT-BOOK AND GRAMMAR, 80 MARKS.

SATURDAY, 11TH DECEMBER—10 A.M. TO 1 P.M.

[*Ten Marks extra will be allowed by the Examiner, for neat work and clear handwriting.*]

[ಛಂದಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ವಿರಳವಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಬರವಣಿಗೆಗೆ ೧೦ ಮಾರ್ಕುಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದೊರೆಯುವವು.]

MARKS.

I. (a) ವರನವಿಲಸೌಖ್ಯ ನೃತ್ಯದಿರಾಜನಂದನದ
ಧರಣಿಯಂ, ಕುವಲಯಾನಂದಕರವಾದ ಘನ
ಪರಿಶೋಭೆಯಿಂದ ಚಂದ್ರೋದಯವನಾಲೋಕ
ಚಂಚಲೋದ್ಭಾಸದಿಂದಾ ॥
ತರುಣಿಯ ಕಟಾಕ್ಷದಿಂ ರಾಜಹಂಸಪ್ರಭಾ
ಹರಣವಿ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ರಾಯತಾಪವನಧಿಕ
ತರವಾರಿನೀ ಘೋಷದಿಂ ನೃಪನಯಾತ್ರೆಯಂ
ಪ್ರೋಲ್ಲ್ದು, ಕಾರ್ಎಸೆದಿದುದೊ ॥ ೧೫

(b) ಕುದ್ವಾಲಹತಿಯನುರೆತಾಳ್ದ ಎಂಮನಿನ್ನೆಗಂ
ಮುದ್ದುಗೈದ ಈಮಾತೆ ಬೆಳೆಯಿಸಿದಳೆಂದು,
ತುರು

MARKS.

ಗಿದ್ದತನಿ ವಣ್ಗಳಿಂದ್ ಎಸೆವಪೇರ್ಗೊನೆಗಳಂ
ಸಲೆಸಮರ್ಪಿಸಲಾಶಿಸೀ ॥
ಎಡ್ ಇರದೆ, ಬಾಗಿದವು ಕದಳಿಗಳ್ ಧರಣಿಗೆನ
ಲಿದ್ದ ಪರೆಮರದುಮಮೃತಾರ್ಥಮಂ ಮಾಡಿದರ
ನುದ್ದಾಮಗುಣಮುಳ್ಳ ಜೀವಿಗಳ್ ? ತನುಜ,
ನೋಡೆ ! ಎಂದನಾಭೀಮನಂದೂ ॥

ಮೇಲಿನ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ವಚನರೂಪವಾಗಿ ಬರೆದು, ಅವು ಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ. ಈ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣ ಬರುವ ಅಲಂಕಾರಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿರಿ.

II. (a) ನವನವಾಗಮಮಾದರಾಜನಭ್ಯುದಯದೊಳ್
ಕುವಲಯ ಶ್ರೀವಿರಾಜಿತಮಪ್ಪುದೇನ್ ಕೌತು
ಕವೆ ?

ಇದರಲ್ಲಿ ಶ್ಲೇಷಾರ್ಥವು ಕಾಣಬಂದರೆ ಬರೆಯಿರಿ. ಕವಿಯು ಇದನ್ನು ಯಾವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುತ್ತಾನೆ? ೫

(b) ಧರೆಯಬೇಸಿಗೆಯ ಬೇಸರಂ ತವಿಸುತಾ ॥
ಲಾಭಿಸುವ ಚಾತಕಪ್ರೀತಿಯಂ ಕಂಡೆ ಅಸೂ
ಯಾಭರವನಂಚೆಗಳ್ ತಾಳಲಾರದೆ, ಘನಕ್ಷೋ
ಭದಿಂದ ಓಡಿದವು ॥ ೫

ಅಂಚೆಗಳಿಗೆ ಅಸೂಯೆ ಉಂಟಾಗಿ ಓಡಿಹೋಗುವ ದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು? ಇದರಲ್ಲಿಯಾವ ಕಾಲವೆಂಬುದು ತಿಳಿ ಯಬರುತ್ತದೆ?

(c) ನಾಯ್ಯಬಾಲ
ಸೆಡೆಯುಂಕಟ್ಟಲ್ಕೆ, ಚನ್ನಪ್ಪುದೇ? ॥

MARKS.

ಸುಡೆಚೇಳಂ ತೆಗೆಯಲ್ಕೆ, ಸುಮ್ಮನಿಹುದೇ?॥

ಇದರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯಬರುವ ನೀತಿ ಏನು? ೩

(d) ಹಣ್ಣ ಎನುತ ಕಿಚ್ಚಿನಲಿಬೀಳುವ ಶಲಭದಂ
ದದಲೀ॥

ಕವಿಯು ಶಲಭದ ಸಾಮ್ಯವನ್ನು ಯಾವ ನೀತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಯಪಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿರುತ್ತಾನೆ? ವಿಶದವಾಗಿ ಬರೆಯುವದು. ೩

III. ಸಂಕೃತಿ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಕೋಕ, ಕೋಕನದ, ಸುಕರ, ಸೂಕರ, ಐಕಿಲು, ಉಪಲ, ಕಲಭ, ಕಲಮ, ಇಂದ್ರಗೋಪ, ಇಂದ್ರಚಾಪ, ಲುಬ್ಧ, ಲುಬ್ಧಕ. ಇವುಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ. ೭

IV. ರವಿ——ಭೂಷಣಂ; ರ
ಜನಿಗಂ——ಮಹಾಭೂಷಣಂ;
——ವಂಶಕೆ ಭೂಷಣಂ; ಸ——
ತಿಗೆ——ಭೂಷಣಂ;॥
—— ಯಜ್ಞಾಳಿಗೆ ಭೂಷಣಂ; ಸ
ರಸಿಗೆ——ಭೂಷಣಂ;
——ಆಸ್ಥಾನಕೆ ಭೂಷಣಂ॥

ಇದರಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟಿರುವ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ. ೫

V. ನಳರಾಯನ ಕಥೆಯಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಭದ್ರಾವತಿದೇಶದ ವರ್ಣನೆಯಾಗಲಿ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಬರೆಯಿರಿ. ೧೦

VI. (a) ಪರೋಪಕಾರ; ಮಹರ್ಷಿ.

ಇವುಗಳ ಸಂಧಿಯಾವದು? ಅದರ ವಿಧಿಯನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ. ೩

ಕೆಳಗೆ ಬರೆದಿರುವ ಧಾತುಗಳಿಗೆ ಕ್ರಿಯಾನಾಮಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ. ೩

ಬಾಳು, ಓಡು, ತಾಳು, ನಗು, ಕೊಲು.

MARKS.

(c) ಕಬಳ, ಯಾಮ, ಪಶು, ಪಕ್ಷಿ, ಕಾಷ್ಟ, ವಾಪಿ, ವೇಗ. ಇವುಗಳ ತದ್ಭವಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ. ೩

VII. “ಯೋಗರೂಢ” ವೆಂದರೇನು ! ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಿರಿ. ೩

VIII. “ಇಸು” ಪ್ರತ್ಯಯದ ಪ್ರಯೋಗವು ಎಷ್ಟುವಿಧವು? ಅವುಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಸಹಿತವಾಗಿವಿವರಿಸಿರಿ. ೫

IX. (a) ತಂಗಾಳಿ, ಕೆಂಗೆಂಡ, ಬಾಳೆಹಂಣು, ಕಲ್ಲಮಂಟಪ, ಮೂನ್ನೂರು, ಕೈವಶ, ಛತ್ರಚಾಮರಪತಾಕೆಗಳು, ಕಾರ್ಮುಗಿಲ್. ಈ ಶಬ್ದಗಳ ಸಮಾಸಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ; ಮತ್ತು ಆಯಾ ಸಮಾಸಗಳ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ. ೮

(b) “ಅರಿ” ಸಮಾಸವೆಂದರೇನು ! ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡಿ. ೨

BRANCH II.—KANARESE TRANSLATION, 40 MARKS.

SATURDAY, 11TH DECEMBER—2 P.M. TO 3-30 P.M.

[*For Candidates whose* FIRST LANGUAGE *is* ENGLISH.]

I. Translate into Kanarese :—

(*a*) But it so happened that Nature had given to the younger son gifts which she had not bestowed upon his older brothers. He had a beautiful face and a fine, strong, graceful figure ; he had a bright smile and a sweet, gay voice ; he was brave and generous, and had the kindest heart in the world, and seemed to have the power to make every one love him.

(*b*) An industrious housewife woke her two servant-maids every morning to work, as soon as the cock crew. The maids were very angry at the cock, and said to each other, “If it were not for that tiresome cock we might be permitted to sleep a little

longer." Therefore they killed it. But the housewife, who already was very old and always awoke very early, knew no longer what time it was. She therefore woke the maids still earlier; often, even soon after midnight.

II. Translate into English:—

(*a*) ಎಡರಿನಲ್ ಎದೆಗುಂದದುಬ್ಬದೆ
ಪೊಡವಿಯಧಿಪತಿಯಾಗ, ಬಡತನ
ಪಡಸಿದರೆ ಕಣ್ಣಗೆಡದೆ, ಚಿತ್ತವಘೊಳಿಸಿಗವೀಸದೇ॥
ಮಡದಿ, ಮನೆ, ಮನವಾರ್ತೆ ಮಕ್ಕಳ
ತೊಡವೆಯಲಿ ಕಡುಮಮತೆ ಇಲ್ಲದೆ,
ಧೃಢಸುಭಕ್ತಿಯಲಿರಲು,ಮೋದವಪಡುವನವನೆಂದಾ॥

(*b*) ಓದುವದರಲ್ಲಿ ಅಭಿಲಾಷೆಯುಳ್ಳವರಿಗೆ ಅಪಾರ ಸುಖ ಉಂಟಾಗುವದು. ಕಷ್ಟಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಆಯಾಸಗೊಂಡಿರುವವನ ಆಯಾಸವನ್ನು ಪುಸ್ತಕದಂತೆ ಪರಿಹರಿಸುವ ವಸ್ತುವು ಮತ್ತೊಂದು ಲೋಕದಲ್ಲಿಲ್ಲ. ನಾವು ರೋಗದಿಂದ ನರಳುತ್ತ ದುಃಖದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿರುವಾಗ ಯಾವವಿಧದ ವಿನೋದವೂ ಬೇಕಾಗಿರುವದಿಲ್ಲ. ಅಂಥಾ ಸಮಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಪರಮ ಆಪ್ತರಿಗಿಂತಲು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದುಃಖೋಪಶಮನವನ್ನು ಮಾಡುವವು.

KANARESE COMPOSITION, 40 MARKS.

[*For those Candidates whose* FIRST LANGUAGE *is* URDU, MAHRATTI OR TELUGU *and* SECOND LANGUAGE KANARESE.]

[पहिली भाषा मराठी व दुसरी भाषा कानडी घेणाऱ्या उमेदवारांकरितां.]

I. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಿಂದುಂಟಾಗುವ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಫಲಗಳನ್ನು ನಿನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತನಿಗೆ ತಿಳಿಸುವದಕ್ಕೆ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಒಂದು ಲೇಖನವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

II. ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಉಪಾಯಗಳು ನಿಮ್ಮ ಕರ್ಣಾಟಕ ಕಾವ್ಯಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ (೧೫ ಪಂಕ್ತಿಗಳಿಗಿಂತಲು ಹೆಚ್ಚಾಗದಹಾಗೆ) ವಿವರಿಸಿರಿ.

III. ನಿಮನಿಮಗೆ ಯಾವ ಆಟಗಳಮೇಲೆ ಬಹಳ ಅಭಿಲಾಷೆ ಇಧೆಯೋ ಆಯಾ ಆಟಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಮತ್ತು ಅಂಥಾ ಆಟಗಳಿಂದುಂಟಾಗುವ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ (೧೫ ಪಂಕ್ತಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗದಹಾಗೆ) ಬರೆಯಿರಿ.

BRANCH II.—KANARESE SPELLING, 20 MARKS.

SATURDAY, 11TH DECEMBER—3-45 P.M. TO 4-15 P.M.

Re-write the following into correct spelling :—

ಈ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದಿರುವವುಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಣನ್ಯಾಸ ತಪ್ಪುಗಳು ಇದ್ದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಶುದ್ಧಮಾಡಿ ಸರಿಯಾದ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

I. ತನೆಶಾಂತ ಮಮ್ರುತ-ರೂಪಂ, ಸೈತ್ಯವರ್ಧನಂ,
ಭುವನಪ್ರಕಾಶಂ, ಜನಾವಲೋಕಪ್ರಿಯಂ,
ದವಳಂ, ಸುವ್ರುತ್ತಂ, ಗಗನಮುಕ ಸುಭೂಷಣಮ್, ಶಶ
ಬಿಂಬಮಪದೆಗಾಪಿಮಾ ॥
ನವ-ನವಾಗಮಮಾದ ರಾಜನಬ್ಯುದಯದೋಳ್
ಕುವಲಯ ಸ್ರೀವಿರಾಜಿತ ಮಪ್ಪುದೇನ್ ಕೌತುಕವೆ! ॥

II. ನೀವು ಪಾಟಶಾಲೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಮೇಲೂ ವೋದುವ ಅಬ್ಯಾಸವನ್ನು ಬಿಡಬಾರದು. ಯಾಕಂದರೆ, ಯೀ ಅಬ್ಯಾಸವು ಶುಲಬವಾಗಿ ಹೋಗಿಬಿಡುವದು. ಯಿದನ್ನು ಪುನಹ ಸಾದಿಸಬೇಕಾದರೆ ಬಹುಕಷ್ಟಪಡಬೆಕು. ವಳ್ಳೇ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಮತು ವೋದಬೆಕು. ವಳ್ಳೇ ಪುಸ್ತಕಗಳನು ಪ್ರೀತಿಸುವವರು ಕೆಟ್ಟಪುಸ್ತಕಗಳಂನು ಕಂಣೆತ್ತಿ ನೊಡರು.

BRANCH II.—SANSKRIT GRAMMAR AND TEXT-BOOK, 80 MARKS.

SATURDAY, 11TH DECEMBER—10 A.M. TO 1 P.M.

[*Ten Marks extra will be allowed by the Examiner, for neat work and clear handwriting.*]

[परीक्षकः परिशुद्धतायै सुलेखनाय च अधिकदशांकाः दास्यति.]

A. (*For those Candidates whose* FIRST LANGUAGE *is* ENGLISH.)

[तेभ्यः परीक्षणीयेभ्यः येषां आंग्लेयभाषा प्रथमा.]

I. (*a*) What is सन्धि? Name the different kinds of सन्धि.

(*b*) State the rules of Sandhi of the following letters with instances :—

(1) म् at the end of a word.

(2) र् followed by र्.

(3) इ, उ, ऋ or ऌ, short or long, followed by any dissimilar vowel.

(*c*) What cases do the following verbs and particles govern? Give examples.

(1) Verbs implying motion.

(2) नमः.

(3) विना.

(4) ऋच्.

(*d*) When are ङ्, ण् and न् doubled?

II. (*a*) Re-write the following according to the rules of Sandhi :—

(1) जगत् + शरण्यः. (7) धावन् + छागः.

(2) प्रभो + एहि. (8) महान् + लाभः.

(3) मधु + इदम्. (9) पुनः + अपि.

(4) देवौ + आगता. (10) सः + आगतः.

(5) चित्त + औदार्य्यम्. (11) सम्यक् + उक्तम्.

(6) यज् + नः. (12) रामः + गच्छति.

(*b*) Write down the *Padacheda* of the following :—

(1) एकश्चन्द्रः. (7) स्निह्यत्यावयोः.

(2) यस्तिष्ठति. (8) नाहमपराधी.

(3) सर्वत्रैषा. (9) मेदिन्युत्खाता.

(4) तारागणोऽपि. (10) इत्यवदद्रामः.

(5) विहस्योक्तम्. (11) कश्चिन्नाभिनन्दति.

(6) यन्मद्वचसि. (12) बिडालं स्ताडयति.

III. Write down :—

(*a*) The accusative and genitive singular, dual and plural of वाणी, निशा, दातृ, अश्रु, मनस् and शूलिन्.

(*b*) The dative, ablative and locative singular, dual and plural of सर्व, (Fem) यद् (Mas). and अस्मद्.

IV. Conjugate the following as directed :—

(*a*) वाद् with अभि, मृग्, रुह् with प्र (Present tense, 1st person, all numbers).

(*b*) रम्, मृश् with वि, सृ with प्र (Imperfect tense, 2nd person, all numbers).

(*c*) नी with वि (Imperative, all persons and numbers).

V. (*a*) Give the past passive participles of जन्, दह्, दिश् and सह्.

(*b*) Form feminines from दासः, देवः, जारः and मेधाविन्.

(*c*) Coin words to illustrate the significance of the following prepositions (उपसर्ग):—

(1) अधि, अव, उप, परा and प्र.

VI. Write down the meanings of the following:—

(*a*) मण्डपिका, द्वंद्वम्, भट्टारकः, सामः, सन्धानम्, इन्धनम्, मतिप्रकर्षः, निदर्शनम्, क्रोडः, उपकर्तृ, बन्धकी, धीवरः.

(*b*) भाण्डपूर्णमण्डपिकैकदेशः, त्रैलोक्यराज्यकामना, अपूर्वकुलीरमांसार्थी, स्वभावदयात्मा, जलाशयान्तराश्रयणम्, अनेकचित्तमन्त्रः, देवब्राह्मणनिन्दकः, दोलायमानमतिः, संधेयगुणयुक्तः, अभयप्रदानम्.

(*c*) Distinguish between:—प्रमत्तः and उन्मत्तः.

VII. Explain the following:—

(1) सर्वकामसमृद्धस्य अश्वमेधस्य यत्फलम् ।
तत्फलं लभते सम्यप्रक्षिते शरणागते ॥

(2) याहिप्राणपरित्यागमूल्येनापि नलभ्यते ।
साश्रीर्नीतिविदां वेश्मचञ्चलापि प्रधावति ॥

(3) यद्भावि न तद्भावि भाविचेन्न तदन्यथा ।
इति चिन्ताविषघ्नोऽयमगदः किं न पीयते ॥

VIII. (*a*) By whom and under what circumstances were the following expressed :—

(1) "यदद्यास्माभिरद्यापित्वा प्रातर्मत्स्यकूर्मादयो व्यापादयितव्याः" ।

(2) "तात, यथाकर्तव्यं उपदिश" ।

(3) "देव, स्वामिकार्यार्थिना स्वप्रयोजनवशाद्वा किं न क्रियते" ।

(*b*) (1) What classes of persons are fit to be treated with ?

(2) What is the real story of Sunda and Upasunda and how is it given in your text-book ?

(3) Name the six expedients fit to be employed by a king in foreign politics.

IX. Complete any two of the following verses :—

(1) ———द्विगुणः स्त्रीणां———चतुर्गुणा
षड्गुणो——— ———अष्टगुणः स्मृतः ॥

(2) ———द्विजः———क्षत्रियो———
———वैश्यः शूद्रस्तु——— ॥

(3) अदेशस्थोहि रिपुणा स्वल्पकेनापि हन्यते
——— ——— ——— ———॥

(4) ——— ——— ——— ———
कौशिकेन हतज्योतिर्निशीथ इव वायसः ॥

B. (*For those Candidates whose* FIRST LANGUAGE *is* MAHRATTI.)

[तेभ्यः परीक्षणीयेभ्यः येषां प्रथमभाषा महाराष्ट्री.]

I. (*a*) संधि म्हणजे काय? संधींचे निरनिराळे प्रकार सांगा.

(*b*) खालीं दिलेल्या वर्णांच्या संधींचे नियम सांगा व उदाहरणें द्या.

(1) शब्दाचा अंत्य म्.

(2) र् नंतर र्.

(3) इ, उ, ऋ किंवा ऌ, (ह्रस्व किंवा दीर्घ) नंतर अन्य स्वर आले तर.

(*c*) खालीं दिलेलीं क्रियापदें व अव्ययें कोणत्या विभक्ति नंतर येतात? उदाहरणें द्या.

(1) गतिदर्शक क्रियापदें. (3) विना.

(2) नमः. (4) ऋच्.

(*d*) ङ्, ण् आणि न् द्वित्त केव्हां होतात?

II. (*a*) संधींच्या नियमां प्रमाणें खालीं दिलले शब्द लिहा.

(1) जगत् + शरण्यः. (7) धावन् + छागः.

(2) प्रभो + एहि. (8) महान् + लाभः.

(3) मधु + इदम्. (9) पुनः + अपि.

(4) देवी + आगता. (10) सः + आगतः.

(5) चित्त + औदार्यम्. (11) सम्यक् + उक्तम्.

(6) यज् + नः. (12) रामः + गच्छति.

(*b*) खालीं दिलेल्यांचे पदच्छेद लिहा.

(1) एकश्चन्द्रः. (7) स्निह्यत्यावयोः.

(2) यस्तिष्ठति. (8) नाहमपराधी.

(3) सर्वत्रैषा. (9) मेदिन्युत्खाता.

(4) तारागणोऽपि. (10) इत्यवदद्रामः.

(5) विहस्योक्तम्. (11) कलौन्नाभिनन्दति.

(6) यन्मद्वचसि. (12) बिडालां स्ताडयति.

III. (*a*) वाणी, निशा, दातृ, अश्रु, मनस्, शूलिन् यांच्या द्वितिया व षष्ठी विभक्तींचीं सर्व रूपें सर्व वचनांत लिहा.

(*b*) सर्व (स्त्रीलिंग), यद् (पुल्लिंग) आणि अस्मद् यांच्या चतुर्थी, पंचमी व सप्तमीचीं सर्व रूपें सर्व वचनांत लिहा.

IV. (*a*) अभि + वाद्, मृग्, प्र + रुह् यांचा लट् उत्तम-पुरुषीं व सर्व वचनीं लिहा.

(*b*) रम्, वि + मृश्, प्र + सृ यांचा लङ् मध्यमपुरुषीं व सर्व वचनीं लिहा.

(*c*) वि + नी यांचा लोट् सर्व पुरुषीं व सर्व वचनीं लिहा.

V. (*a*) जन्, दह्, दिश्, सह् यांचीं कर्मणिभूतार्थविशेषण रूपें लिहा.

(*b*) दासः, देवः, जारः, मेधाविन् यांचीं स्त्रीलिंगी रूपें लिहा.

(*c*) खालीं दिलेल्या उपसर्गांचे अर्थ स्पष्ट करण्या करितां उदाहरणें लिहा.

(1) अधि, अव, उप, परा व प्र.

VI. खालीं दिलेल्यांचे अर्थ स्पष्टपणें लिहा.

(*a*) मण्डपिका, द्वंद्वम्, भट्टारकः, सामः, सन्धानम्, इन्धनम्, मतिप्रकर्षः, निदर्शनम्, क्रोडः, उपकर्तृ, बन्धकी, धीवरः.

(*b*) भाण्डपूर्णमण्डपिकैकदेशः, त्रैलोक्यराज्यकामना, अपूर्वकुलीरमांसार्थी, स्वभावदयात्मा, जलाशयान्तराश्रयणम्, अनेकचित्तमन्त्रः, देवब्राह्मणनिन्दकः, दोलायमानमतिः, संधेयगुणयुक्तः, अभयप्रदानम्.

(*c*) प्रमत्तः आणि उन्मत्तः यांचे भेद सांगा.

VII. खालीं दिलेल्यांचा अर्थ स्पष्टपणें लिहा.

(1) सर्वकामसमृद्धस्य अश्वमेधस्य यत्फलम् ।
तत्फलम् लभते सम्यग्रक्षिते शरणागते ॥

(2) याहि प्राणपरित्यागमूल्येनापि न लभ्यते ।
साश्रीर्नीतिविदां वेश्मचञ्चलापि प्रधावति ॥

(3) यद्भावि न तद्भावि भावि चेन्न तदन्यथा ।
इति चिन्ताविषघ्नोऽयमगदः किं न पीयते ॥

VIII. (*a*) कोणी आणि कोणत्या प्रसंगीं खालीं दिलेलीं वाक्यें उच्चारिलीं ?

(1) " यदत्रास्माभिरद्योषित्वा प्रातर्मत्स्यकूर्मादयो व्यापादयितव्याः" ।

(2) "तात, यथाकर्तव्यं उपदिश" ।

(3) "देव, स्वामिकार्यार्थिना स्वप्रयोजनवशाद्वा किं न क्रियते" ।

(*b*) (1) कोणत्या प्रकारचे लोक संधेय होतात?

(2) सुन्द व उपसुन्द यांचा निज वृत्तांत काय? व तो तुमच्या पुस्तकांत कसा दिला आहे?

(3) राजनीतीचे षड्गुण सांगा.

IX. खालीं दिलेल्या श्लोकांपैकीं कोणते ही दोन श्लोक पूर्ण लिहा.

(1) ————द्विगुणः स्त्रीणां————चतुर्गुणा
षड्गुणो———— ————अष्टगुणः स्मृतः॥

(2) ————द्विजः————क्षत्रियो————
————वैश्यः शूद्रस्तु———— ॥

(3) अदेशस्थोहि रिपुणा स्वल्पकेनापि हन्यते
———— ———— ———— ————॥

(4) ———— ———— ———— ————
कौशिकेन हतज्योतिर्निशीथ इव वायसः ॥

C. (*For those Candidates whose* First Language *is* Telugu.)

[तेभ्यः परीक्षणीयेभ्यः येषां आन्ध्रभाषा प्रथमा.]

I. (*a*) सन्धियనగా నేమి? सन्धि యెన్ని విధములు.

(*b*) క్రిందివాని సంధిసూత్రములను సోదాహరణముగా వ్రాయుము.

(1) म् పదాంతమున.

(2) र् పరమందు र् యున్నపుడు.

(3) इ, उ, ऋ లేక ऌ (హ్రస్వము లేక దీర్ఘము) వీని పరమందు ఇతర అచ్చులున్నపుడు.

(*c*) క్రిందివి యేవిభక్తులతో నుపయోగింపబడునది సోదాహరణముగా వ్రాయుము.

(1) చలనార్థకమైన క్రియాపదములు.

(2) नमः.

(3) विना.

(4) ऋच्.

(*d*) ङ्, ण्, न् ఇవి యెపుడు ద్విత్వమగుచున్నవి?

II. (*a*) క్రిందివి సంధిసూత్రములననుసరించి వ్రాయుము:—

(1) जगत् + शरण्यः.	(7) धावन् + छागः.
(2) प्रभो + एहि.	(8) महान् + लाभः.
(3) मधु + इदम्.	(9) पुनः + अपि.
(4) देवी + आगता.	(10) सः + आगतः.
(5) चित्त + औदार्यम्.	(11) सम्यक् + उक्तम्.
(6) यज् + नः.	(12) रामः + गच्छति.

(b) క్రిందివాని పదచ్ఛేదము వ్రాయుము:—

(1) एकश्चन्द्रः.	(7) स्निह्यत्यावयोः.
(2) यस्तिष्ठति.	(8) नाहमपराधी.
(3) सर्वत्रैषा.	(9) मेदिन्युत्खाता.
(4) तारागणोऽपि.	(10) इत्यब्रवद्रामः.
(5) विहस्योक्तम्.	(11) कालीनाभिनन्दति.
(6) यन्मद्वचसि.	(12) बिडालां स्ताडयति.

III. (a) वाणी, निशा, दातृ, अश्रु, मनस्, शूलिन् వీని ద్వితీయావిభక్తి, షష్ఠీవిభక్తి అన్నివచనములు వ్రాయుము.

(b) सर्व (స్త్రీ), यद् (పుం), अस्मद् వీని చతుర్థీ, పంచమీ, సప్తమీవిభక్తుల అన్నివచనములు వ్రాయుము.

IV. (a) अभि+वाद्, मृग्, प्र+रुह् (లట్ ఉత్తమపురుష అన్నివచనములను వ్రాయుము.)

(b) रम्, वि+मृश्, प्र+सृ లఙ్ మధ్యమపురుష అన్నివచనములను వ్రాయుము.

(c) वि + नी లోట్ అన్నిపురుషములను అన్నివచనములను వ్రాయుము.

V. (a) जन्, दह्, दिश्, सह् వీని కర్తరి భూతార్థక విశేషణరూపములను వ్రాయుము.

(b) दासः, देवः, जारः, मेधाविन् వీని స్త్రీలింగరూపములను వ్రాయుము.

(c) క్రింది ఉపసర్గముల యర్థములు విశదమగునట్లు వానితో ధాతువులను కూర్చి వ్రాయునది:—

(1) अधि, अव, उप, परा, प्र.

VI. క్రింది వాని యర్థములు వ్రాయుము.

(*a*) मण्डपिका, द्वंद्वम्, भट्टारकः, सामः, सन्धानम्, इन्धनम्, मतिप्रकर्षः, निदर्शनम्, क्रोडः, उपकर्तृ, बन्धकी, धीवरः.

(*b*) भाण्डपूर्णमण्डपिकैकदेशः, त्रैलोक्यराज्यकामना, अपूर्वकुलीरमांसार्थी, स्वभावदयात्मा, जलाशयातराश्रयणम्, अनेकचित्तमन्त्रः, देवब्राह्मणनिन्दकः, दोलायमानमतिः, संधेयगुणयुक्तः, अभयप्रदानम्.

(*c*) प्रमत्तः उन्मत्तः, ఏమి భేదము?

VII. క్రింది వాని యర్థము విశదపరుపుము.

(1) सर्वकामसमृद्धस्य अश्वमेधस्य यत्फलम् ।
तत्फलं लभते सम्यग्रक्षिते शरणागते ॥

(2) याहिप्राणपरित्यागमूल्येनापि नलभ्यते ।
साश्रीर्नीतिविदां वेश्मचञ्चलापि प्रधावति ॥

(3) यद्भावि न तद्भावि भाविचेन्न तदन्यथा ।
इति चिन्ताविषघ्नोऽयमगदः किं न पीयते ॥

VIII. (*a*) ఎవరివలన నే సందర్భములం దీ క్రింది చెప్పబడెను:—

(1) "यदत्रास्माभिरद्योषित्वा प्रातर्मत्स्यकूर्मादयो व्यापादयितव्याः" ।

(2) "तात, यथाकर्तव्यं उपदिश" ।

(3) "देव, स्वामिकार्यार्थिना स्वप्रयोजनवशाद्वा किं न क्रियते" ।

(b) (1) ఎట్టివారు సంధేయులు?

(2) సుందోపసుందుల వాస్తవమైన వృత్తాంతమేమి మరియు నది మీ గ్రంథమందెట్లు చెప్పబడియున్నది?

(3) రాజనీతియందు షడ్గుణములెవ్వి?

IX. ఈ క్రింది పూరణీయశ్లోకములలో నేరెండైనను పూర్తిచేయునది:—

(1) द्विगुणः———स्त्रीणां———चतुर्गुणा
षड्गुणो——— ———अष्टगुणः स्मृतः॥

(2) ———द्विजः———क्षत्रियो———
———वैश्यः शूद्रस्तु——— ॥

(3) अदेशस्थोहि रिपुणा स्वल्पकेनापि हन्यते
——— ——— ——— ———॥

(4) ——— ——— ——— ———
कौशिकेन हतज्योतिर्निशीथ इव वायसः॥

BRANCH II.—SANSKRIT TRANSLATION, 40 MARKS.

SATURDAY, 11TH DECEMBER—2 P.M. TO 3-30 P.M.

[*For those Candidates whose* FIRST LANGUAGE *is* ENGLISH.]

I. Translate into Sanskrit :—

(1) He who hath a disorderly army, hath no power to fight.

(2) The Brahmin replied,—No, it is not a dog, it is a goat, which I have purchased to make an offering of.

(3) Even the meritorious are censured by the wicked.

(4) May the glory of the Queen Victoria spread over the world.

(5) The sky and the earth stand upheld by the power of this immutable soul.

(6) 'I will not speak a word,' said the tortoise, 'what, do you take me for a fool?'

(7) A low person should never be placed in the station of the great.

II. Translate into English :—

(a) भविष्यदर्थे प्रमाणाभावात्कुत्र मयागन्तव्यम् ।
तदुत्पन्ने यथाकार्यमनुष्ठेयम् ॥

(b) कृतकृत्यस्य भृत्यस्य कृतं नैव प्रणाशयेत् ॥

(c) अनन्तरं तयोः समाधिष्ठतया सरस्वत्या तावन्यद्वक्तुकामावन्यदभिहितवन्तौ ॥

(d) देव यद्यपि महामन्त्रिणा गृध्रेण संधानमुपन्यस्तं तथापि तेन राज्ञा संप्रति भूतजयदर्पान्न मन्तव्यम् । तदेवं क्रियताम् । सिंहलद्वीपस्य महाबलो नाम सारसो राजास्मन्मित्रं जम्बुद्वीपे कोपं जनयतु ॥

(e) लोकोवहति किं राजन्न मूर्ध्ना दग्धुमिन्धनम् ।
क्षालयन्नपि वृक्षाङ्घ्रिं नदीवेला निकृन्तति ॥

SANSKRIT COMPOSITION, 40 MARKS.

[*For those Candidates whose* FIRST LANGUAGE *is* URDU, TELUGU *or* MAHRATTI *and* SECOND LANGUAGE SANSKRIT.]

[ज्या उमेदवारांची पहिली भाषा उरदू, मराठी अथवा तेलंगी असेल आणि दुसरी भाषा संस्कृत त्यां करितां.]

I. परिक्षानन्तरं यथाकालक्षेपं कर्तुमिच्छसि तल्लिख्यतां तव मित्राय पत्रिकारूपेण.

II. समुद्रदत्तस्य कथां पञ्चदशपंक्तिषु संग्रहेण कथय.

III. विद्याभ्यासफलानि दशपंक्तिषु वर्णय.

BRANCH II.—SANSKRIT SPELLING, 20 MARKS.

SATURDAY, 11TH DECEMBER—3-45 P.M. TO 4-15 P.M.

Re-write the following in correct spelling :—

अस्ती हस्तिनापुरे विलासो नामा रजकः । तस्य गर्धभोऽतिवाहनाद्दुर्भलो मुमूर्षुखिभवात् । ततस्थेन रजकेणासौ व्याघ्रचर्मना प्रच्छाद्यारण्यसमीपे सस्यक्षेत्रे नियुक्तः । ततः दूरात्तमवलोक्य व्याघ्रबुध्या क्षेत्रपतयः सत्वरं पलायन्ते । अथैकदा केनापि सस्यरक्षकेन धूसरकम्बलकृततनुत्राणेन धनुःकाण्डं सज्जीकृत्यानतकायेनैकान्ते स्तितम् । तं च दूराद्दृष्ट्वा गर्धभः पुष्टाङ्गो यथेष्ठसस्यभक्षणजातबलः गर्दभीयमिति मत्वोच्चैः कुर्वाणस्तदबिमुखं धावितः । ततस्तेन सस्यरक्षकेन चोत्कारशब्धान्निश्चित्य गर्धभोऽयमिति लीलयैव व्यापादितः ॥

BRANCH II.—PERSIAN GRAMMAR AND TEXT-BOOK, 80 MARKS.

SATURDAY, 11TH DECEMBER—10 A.M. TO 1 P.M.

[*Ten Marks extra will be allowed by the Examiner, for neat work and clear handwriting.*]

(علاوہ نشانہائے مفروضہ کے دس نمبر خوشخطي اور صفائي كي
ساتھ جوابات تحرير كرنے كے لئے دئي جائينگي)

۱ ان اشعار کا زبان اولي مين ترجمہ کرو :—

* شبي دود خلق آتشے بر فروخت *

* شنیدم که بغداد نیمي بسوخت *

I

نمبر

* خبرداري از خُسروانِ عجم *

* که کردند بر زیر دستان ستم * (۱۰)

۲ شعر اول مین "شبنے" "آتشے" اؤر "نیمي" مین اخیر کی "ي" کِس کِس قسم کي ہي اؤر اُسکے معني ہرجگه ایک ہین یا کچھ فرق ہي - اؤر شعر سوّم مین "نصیحت" "کسمت" "اشارت" اؤر "بسمت" کي "ت" کے معني مین کیا فرق ہي اؤر وہ کِس کِس قسم کي ہي * (۴)

۳ گزاردن - گنجیدن - نکوهیدن اؤر نامیدن کے معني اؤر حاصل مصدر لکھو * (۲)

۴ "کوسِ رحلت بکوفت دستِ اجل" اس جمله مین کوفت کا فاعل کیا ہي اؤر مفعول کیا اؤر مفعول کي کونسي قسم ہي * (۲)

۵ "پند سعدي به گوشِ جان بشنو" - اِس کي ترکیب به اعتبار قواعدِ نحو کے لکھو * (۵)

۶ "بخانهٔ خودم میروم" - اِس جمله مین خودم مین جو حرف "م" ہی اُسکے کیا معني ہین اؤر کس قسم کا ہي اؤر میروم کا "م" کس قسم کا ہي * (۴)

۷ "اسم مُصغر کسے کہتے ہین اؤر وہ کیونکر بنایا جاتا ہي - ایک مثال بھي دو * (۲)

۸ اضافت کي کتني قسمین ہین - سب قسمون کے نام اؤر کسي دو قسمون کي تعریف مع ایک ایک مثال کے لکھو * (۵)

نمبر

۹ جملہ کي کتني قسمين ہين - اُن کے نام مع تعريف کے لکھو * (۲)

۱۰ بہ اعتبار معني اسم کي کتني قسمين ہين - اُن کي تعريف مع مثال کے لکھو * (۲)

۱۱ ماضي کي کتني قسمين ہين - ہر ايک کي مختصر تعريف مع ايک ايک مثال کے لکھو * (۵)

۱۲ حرفِ عطف کي تعريف بيان کرو اوٗر علاوہ "و" کے چار اوٗر مختلف حرف عطف لکھو * (۲)

۱۳ "نہ از بہرِ آن مي ستانم خِراج" - اِس مصرعہ مين "از" آٹھ معنون مين سے کس معني مين استعمال ہوا ہي اوٗر اِس کے معني کيا ہين * (۲)

۱۴ بحث نفي فعل ماضي استمراري مجہول کي گردان مصدر "بستن" سے اوٗر صيغهٔ واحد غائب کے معني لکھو * (۲)

۱۵ فعل نہي کي تعريف کرو اوٗر اُس کے بنانے کي ترکيب بتاؤ * (۲)

۱۶ اِن الفاظ کي جمع لکھو :— "طبل - بندہ - کارخانہ - مصلحت - خط" * (۲)

۱۷ "پختن" لازمي ہي يا متعدي اوٗر اِن دونون اصطلاحون کي تعريف لکھو * (۲)

۱۸ اِن لفظون کو فارسي کے ايسے چھوٹے چھوٹے صحيح جملون مين استعمال کرو کہ ثابت ہوجائے کہ تم اُن کے معني اچھي طرح سمجھے ہوئے ہو :—
"زجر و تو بيخ - پژمردہ - اُلو الالباب * (٦)

نمبر

۱۹ اِن دونون شعرون کو مِلاکر نثر عبارت مین لکھو اؤر جہان تک ممکن ہو اؤر مطلب مین فرق نه آئے دوسرے ہم معني لفظ بھي استعمال کرو :—

* "زنانِ باردارای مردِ هُشیار *
* اگر وقتِ ولادت مار زایند *
* از آن بہتر به نزدیکِ خِردمند *
* که فرزندانِ نا هموار زایند * (۲)

۲۰ یہه عبارت اگر صحیح ہي تو بجنسه لکھه دو اؤر اگر غلط معلوم ہوتي ہو تو صحت کے ساتھه لکھو:—

"جوانمردے را بر جنگ تا تار جراحتے ہولناک رسیدند ـ کسے گفتندش ـ فلان بازرگان نوشد ارو دارند ـ اگر بخواهید ـ باشد که قدرے بدہند ـ و آن بازرگان به بخل چنان معروف بود که حاتم طائي بر شجاعت" (۲)

۲۱ اِن لفظون کے معني لکھو :—

عقوبت ـ بازرگان ـ زمستان ـ جراحت ـ خشونت ـ گوگرد ـ تفرج ـ خرطوم ـ تعنت ـ نخستین ـ کربه الصوت ـ حنظل ـ تملق ـ تلمیذ ـ مہتر ـ آماجگاه ـ سیلاب ـ منّاعِ خیر ـ خارِ مغیلان ـ سماط * (۱۰)

۲۲ "نام نیک" کي خوبیون پر ایک مضمون فارسي مین لکھو جو دس بارہ سطرون سے کم نه ہو * (۵)

BRANCH II.—PERSIAN TRANSLATION, 40 MARKS.

SATURDAY, 11TH DECEMBER—2 P.M. TO 3-30 P.M.

[*For those Candidates whose* FIRST LANGUAGE *is* ENGLISH.]

I. Translate into Persian :—

(1) Know, O Commander of the Faithful, that in the days gone by the land of Egypt was ruled by a Sultan, endowed with justice and generosity.

(2) I invite your attention now to the business before us.

(3) It may be asked, what is the goal we are seeking and what progres, have we made on the road which leads to it.

(4) It is wrong to suppose that the people of Persia are dead to all desire for progress and that their religion is a bar to such desire.

(5) Gentlemen, I had occasion some years ago to visit a Japanese man-of-war. The Commander an officer of fine presence, and evident ability and intelligence, received me with the greatest courtesy and hospitality, and showed me all over the vessel.

II. Translate into English :—

اجل کائنات ازروے ظاہر آدمي است و ازل موجودات سگ - و به اتفاق خردمندان سگ حق شناس بِه از آدمیٔ ناسپاس - قطعه

سگے را لقمۂ ہرگز فراموش * نه گردد ورزنی صدنوبتش سنگ
وگر عمرے نوازي سفله را * به کمتر چیز آید باتو درجنگ

بعد ازقبولِ ده لک روپیه پیشکش ونذرکه ہر سال درسرکار پادشاه و نور محل مي رسانده باشد فدائی خان را صوبه دارِ بنگاله مقرر فرمودند - بعد رسیدن به کشمیر مرض قدیم روبه شدت آورد و علاج حکمائے حاذق سود نه مي بخشید -

واز سواريِ فيل و اسپ كه بسيار رغبت داشتند ماندند واثرِ درد درهر بنِ مُو ظاهر گرديد ـ

شبي درخوابِ ديدم كه يكي مرا ميگفتي ـ چند خوابي خوردن ازين شراب كه خِرد ازمردم زائل كند ـ گر به هوش باشي بهتر ـ من جواب گفتم كه حكما جزاين چيزي نتوانستند ساخت كه اندوه دنيا كم كند ـ جواب داد كه در بيخودي و بيهوشي راحتي نه باشد ـ حكيم نتوان گفت كسي را كه مردم را به بيهوشي رهنمون باشد بلكه چيزي بايد طلبيد كه خِرد و هوش بيفزايد ـ گفتم كه من اين را از كجا آرم ـ گفت جوينده يابنده باشد ـ

صبح زود برخاستم ـ نماز كرده قران خواندم ـ هوا بسيار منقلب بود ـ باران شديدي باريد ـ يک برقي پنجاه قدم از كشتي دورتر به دريا زد ـ صدائي هزار توپ كرده آبِ دريا را دُر هيجان آورد ـ هوا همان طور بود ـ يک دو ساعت خوابيده از حركتِ كِشتي معلوم شد كه به ساحل نزديک شده ايم ـ برخاستم و گفتم ـ الحمد لِلّه كه از دريائي بزرگ خلاص شده به ساحل رسيديم چون كِشتي كه ما نشسته بوديم خيلي بزرگ بود نمي توانست نزديکِ ساحل برود ـ ايستاد ـ كشتي بخار كوچكي از ساحل آمد ـ امّا دريا چون هنوز تلاطمِ زياد داشت هر قدر مي توانستند آن كِشتي را به كشتي ما متصل كنند نه مي شد ـ

BRANCH II.—PERSIAN COMPOSITION, 40 MARKS.

[*For those Candidates whose* FIRST LANGUAGE *is* URDU, MAHRATTI *or* TELUGU *and* SECOND LANGUAGE PERSIAN.

(اُن طالبعلمون کے لئے جنکي پہلي زبان اردو یا مرہٹي یا تلنگي ہي - اۏر دوسري زبان فارسي ہي) یہ تینون مضامین پندرہ پندرہ سطرون سے زیادہ نہ ہون

(۱) اپنے چھوٹے بھائي کو فارسي مین ایک خط لکھو یہ فرض کرکے کہ وہ کسي دوسرے شہر مین اسکول مین تعلیم پا رہا ہي - اِس خط مین اُسکي پچھلي محنت اۏر شوق سے پڑھنے کي تعریف بھي ہو اۏر آیندہ کے لئے ترغیب و تشویق بھي نکلے - (۱۴)

(۲) اُس مُشت زن کي حکایت اپني طرف سے فارسي عبارت مبن لکھو جس نے افلاس سے تنگ آکر اۏر سفرکے فوائد بیان کرکے اپنے باپ سے سفر کرنے کي اجازت مانگي تھي اۏر باپ نے سفرکے نقصان بیان کرکے اُسے سفر کرنے سے روکا تھا - (۱۲)

(۳) عِلم کي تحصیل کے ساتھ ہي طالبعلمون کي ورزشِ جِسماني کے فائدون پر ایک مضمون اپني طرف سے فارسي مین لکھو - (۱۴)

BRANCH II.—PERSIAN SPELLING, 20 MARKS.

SATURDAY, 11TH DECEMBER—3-45 P.M. TO 4-15 P.M.

I. Re-write the following in correct spelling:—

اس عبارت کا اِملا اگر صحیح ہي تو بجنسہ لکھ دو ورنہ اگر غلطي معلوم ہو تو صحیح کرکے لکھو - معني لکھنے کي ضرورت نہین :—

مہز ھماقت باشد اگر ابن چنببن عبارت سلیث و لتیف را با اغلات سریح کسي مخلوت بکند *

بخدمت مادر جافر برمکي که رابعهٔ عسرو افیفهٔ عحد بود راه یافت اتفاقاً صکینه زن یهلی نشسته بود و کنیذگان مُتربه جافر در خانهٔ او صرود مي ثرائیدند *

در اسنائی آن بیت وعضی بلیغ و نسیحتي اجیب بود *

حریس با جهانی گر صنه است و قانی بنانی سیر - هکما گویند دریشی بقنائت به از توانگري به بزائت *

چون نداري کمال فضل آن به * که زبان در دحان نگهه داري آدمي را زبان فظیحت کرد * جوز بیمغذ را سبکثاري

اِن العاظ کا املا اگر غلط ہي تو صحیح لکهو اوٗر اگر صحیح ہي تو بجنسه لکهه دو :—

صریع الهرکت سدر اعظم اعتظاد الصلطنته صاعتي بعد از تلوع آفطاب مساهبت شکل مخروتي امام زامن سامن علیه السلام

BRANCH II.—ARABIC GRAMMAR AND TEXT-BOOK, 80 MARKS.

SATURDAY, 11TH DECEMBER—10 A.M. TO 1 P.M.

(*Ten Marks extra will be allowed by the Examiner, for neat work and clear handwriting.*)

(دس نمبر پاکیزه خطي اوٗر صاف لکهائي کے لئے دئے جائینگے)

GRAMMAR.

I. (۱) ذیل کے فعلونکے اسم فاعل مع قواعد و تعلیلات لکهو

سر - مشي - سمي - دعي - استقام - انقاد - اقام - اختار - خاف - ایقن *

(۲) امر طلبي بنانے کا قاعده لکهو - اطاع - اختار - وقي - سال اوٗر مد کا امر طلبي بناوٗ - انمیں سے کسي ایک کي گردان بهي کرو *

(۳) اسم مشتق کي کئے قسمين ہين مع تعريف لکهو - وزن اؤر فتح کا اسم آلہ اخرج اؤر عسکر کا اسم ظرف - اجتنب اؤر احمر کا اسم تفضيل لکهو *

(۴) جمع کي کئے قسمين ہين مع تعريف لکهو - ذوي العقول کي صفت کے لئے کونسي جمع آتي ہي - جمع قلہ کے اوزان لکهو اؤر ہر ايک کي دو دو مثاليں دو - عصا - مصطفي اوحمراء کا تثنيہ اؤر ارض اؤر سنة کي جمع لکهو *

(۵) جملہ کي کئي قسمين ہين مع تعريف لکهو - ہر ايک کي دو دو مثالين دو *

(۶) معرب اؤر مبني کي تعريف مع مثال لکهو - بتلاو کہ ذو مال ابازيد - اؤر اخيک کونسي حالت مين ہي *

(۷) صار - کاد - حبذا - رويد - کم - عن - ان - لم اؤر کَي کونسے عوامل کہے جاتے ہين اؤر کيا عمل کرتے ہين - ہر ايک کي ايک ايک مثال دو *

TEXT-BOOK.

II. (۱) ذيل کے فقرون کي معنے لکهو : لوعة البين - الهجر القاسي جنح الظلام - جهد المتيم - الحاجب المقرون - هاطل المطر - الاماني الخوالب - کشر الانياب - منعمة الاطراف فحول الادباء - بين طاف و راسب - مباسم ثغر - طول التجارب - اسنان المناشير - ذات التيه و الخفر - يمين مبرورة القسم - مشغوف الفواد - کئيب القلب شذا الزهور - لتباشير *

(۲) مسامير - زنابير - قوارير - دنانير اؤر تصاوير کا واحد اؤر لؤلؤ - حمار - ريح - ماء - ضيعة اؤر قدح کي جمع لکهو *

(۳) ترجمه زبان اولي مين کرو *

من جادساد - ولا تفتنك زهرتها - بعد الكدر صفو و بعد المطر صحو - ويتمالك ان فرمنه - لم هو يتنفس الصعدأ اليك عني - اذا ساعد القدر - و الم - عليه في ذلك - ورجعوا الي المسامرة والانشراح - اشمأز - من الصياد - بحيث لا يكاد يحس شيئا - فجزم الفتي - فراه محموما ملقي في الطريق - فهاجت به الاشواق - و جعل يلحس يده و يتحنن اليه - افاق من خوفه - يا ليت شعري بذاك العهد ما فعلوا - لا تنظر الي من دونك شزار فان لكل مدجزرا *

(۴) جونکر کي حکايت مختصر طور پر لکهو *

BRANCH II.—ARABIC TRANSLATION, 40 MARKS.

SATURDAY, 11TH DECEMBER—2 P.M. TO 3-30 P.M.

[*For those whose* FIRST LANGUAGE *is* ENGLISH.]

صرف ان کے لئے جنکي پهلي زبان انگريزي هي -

I. Translate into Arabic :—

1. Come to me to-morrow before you go to town.
2. The birds sing among the branches.
3. The white horse which I bought has been stolen.
4. The king's crown is made of gold.
5. The rich should pity and help the poor.
6. Understandest thou what thou readest.
7. A noble mother must have bred so brave a son.
8. What brings you here? Is there anything you want to say to me.

II. Translate into English :—

(۱) خرج شخص بصرة دراهم الي السوق ليشتري حمارا - فاستقبله رجل في الطريق - و قال له الي اين قال الي السوق

لاشتري حمارا ـ قال قل ان شاء الله تعالي ـ فقال ليس هذا موضع ان شاء الله ـ الدراهم في جيبي والحمار في السوق ـ فلما وصل الي السوق ضرب علي جيبه لص ـ فاخذ الصرة ـ فلما رجع الي داره ـ استقبله ذلك الرجل ـ فقال له من اين قال من السوق ان شاء الله ـ سرقت دراهمي ان شاء الله ـ ولم اشتر الحمار ان شاء الله ـ وها انا مفلس ان شاء الله ـ و عليك اللعنة ان شاء الله *

(٢) حضر اعرابي علي مائدة الحجاج ـ وكان عليها حلوي ـ فا كل لقمة ـ فقال الحجاج من اكل من هذا شيئا ـ ضربت عنقه فا متنع الناس ـ و بقي الاعرابي بنظر الي الحلوي مرة و الي الحجاج مرة اخري ـ ثم قال ايها الامير او صيك با هلي خيرا ـ ثم اندفع يا كل فضحك الحجاج و امر له بصلة *

(٣) ان رجلا من خدم نائب الاسكندر غاب عن خدمته آياما ـ ففي بعض الايام قبض عليه صاحب الشرطة و حمله الي دار النائب ـ فانفلت منه في بعض الطريق ـ و ترامي في بير فراي فيها سربا ـ فما زال يمشي في ذلك السرب الي ان لاح له بير مضيئة فطلع منها ـ فاذ البيرافي دار النائب فلما طلع الرجل امسكه النائب فادبه *

BRANCH II.—ARABIC COMPOSITION, 40 MARKS.

[*For Candidates whose* FIRST LANGUAGE *is* URDU, MAHRATTI *or* TELUGU *and* SECOND LANGUAGE ARABIC.]

(صرف ان طلبدونکے لئے ہي جنکي پهلي زبان اردو ـ
مراتهي يا تيلگو ہي اور دوسري زبان عربي)

للطلباء الذين لسانهم الاول اردو ـ او مراتهي ـ او تيلگو

(i) أكتب الي صديقك كتابا تُظهر فيه شدة الشوق الي لقائه وما فعل بك فراقه

(ii) ما تقول في دعوي الذين يقولون " انا نحن لا نسطيع التعلم لكوننا فقراء فمن اين نجد الكتب نقرؤها ومن يعلمنا " وليكن الجواب غير زائد علي خمسة عشر سطرا

(iii) حرر مضمونا موضوعه " القحط الذي ابتلي به اهل الهند في هذا العام " ولا يكن المضمون ايضا زائد علي خمسة عشر سطرا

BRANCH II.—ARABIC SPELLING, 20 MARKS.

SATURDAY, 11TH DECEMBER—3-45 P.M. TO 4-15 P.M.

Re-write the following in correct spelling :—

اكتب مافي الذيل بالاملاء الصحيح

املا درست كرو

كال خرج الرسيد الي الهج فلما سار بظهر الكوفت ازا هو بجلول المزنون علي قصبة و قلفه سبيان - صدك جوزك - و ما ذال يذفك عليها و يو سلها البر و الاهسان الي ان كدم جوزها فسكره علي فذله و اهسانه - ثم اغمي عليه تويلا - و نهن جلوش هوله اذ اكبل تائر فوكع علي اعالي سجرت كان تهتها و جعل يغرض ففطع عينيه و جعل يشمع تغريض التائر - شم انساء يكول *

كد جئت من الهجاز الي السام في الرذك فكال و عذت فا بلغت - و زكرتني ما انشانيه الدحر - فلما قان الليل و نام هسام علي فراسه زكر امروا - دع الحرس علي الدنيا غني كل من يكنع - كضاء الدين - ضؤ السباح - ذاد السفر - اين ماء - نذر الشفقة - هرارة الصيف - ذرب السيف - جوحر - ذيتون - قزية - تريق - سدة - سمش - كوقب - واعذ - تمع - سديق - خالس - هرام *

BRANCH II.—ENGLISH GRAMMAR AND TEXT, 80 MARKS.

SATURDAY, 11TH DECEMBER—10 A.M. TO 1 P.M.

[*Ten Marks extra will be allowed by the Examiner, for neat work and clear handwriting.*]

I. Give the Present and Past Participle and Preterite of bear, break, deal, do, fly, forge, glow, hasten, lie, slay.

II. Write down

(1) the other gender of gander, peacock, duck, filly, steward.

(2) the other number of ox, knife, potato, data, Governor-General.

(3) the genitive (possessive) form of Moses, cheese, the Earl of Moira, men.

III. Give

(1) Substantive forms of do, fly, give, tell, speak.

(2) Adjective forms of breadth, depth, health, might, need.

(3) Verb forms of blood, cloth, loss, safe, slaughter.

IV. Supply the omissions in the following :—

(1) They are looking—you everywhere.

(2) What made you——late, don't—know—is eleven o'clock ?

(3) ——rained all night,——the sky——clear now.

(4) ——are you so careless ?

(5) I will give—what you want,—you do not deserve it.

V. Correct the following :—

(1) What for you always these mistakes making in spelling ?

(2) In the Deccan no rain come in February, it come very much so in July.

(3) I think so the monsoon have not bursted in time last year.

(4) I shall make you leave the room and you will not stay here.

(5) What you want here? Go away.

(6) I not want nothing and at once going, what for you such anger make on me?

VI. Explain the meanings of:—

pressgang, audacious, chase, sweeps, imbibe, pig-tail, wherry, ragged, watermen, vitality, chafe, ebb-tide.

VII. Mention what you know worthy of remark about Aboukir Bay, the "*Royal George*," the "*l'Orient.*"

VIII. Form complete sentences showing the use of the following expressions:—hardly, as to, neither—nor, either—or, in the mean time.

BRANCH II.—ENGLISH COMPOSITION, 40 MARKS.

SATURDAY, 11TH DECEMBER—2 P.M. TO 3-30 P.M.

I. Write a letter in English to any of your relations or friends giving an account of the scarcity this year.

II. Write an Essay of not more than fifteen lines on "Railway travelling."

III. Give an account, in not more than ten lines, of the wreck of the "*Royal George.*"

BRANCH II.—ENGLISH SPELLING, 20 MARKS.

SATURDAY, 11TH DECEMBER—3-45 P.M. TO 4-15 P.M.

Re-write the following into correct spelling:—

I have something quite new to sho you. Hear are som glas jars. If I hold them up thay apear emty—that is to say you would expekt to find notheng in them but ordnary air. I shall soon however be able to prove that they are not emty, and that wat thay do contane is not air.

Supose we biggin with this won. I will lite a splintur of vood, and as soon as it is vell lited, I will blo out the flame, so as to leve only a red spark. Now notise what hapens, when I uncovur the jar, and plunj the splyntur into it. The spark imediatly bursts into a flaim agane and burns vith a wery brilient gloe. It burns much more fearcely and britely then it did in the air.

Rappidly	Percieve	Seperate
Famillier	Moistur	Comandur
Purpus	Araingment	Lessuns
Remembur	Inturnel	Adishun

BRANCH II.—LATIN GRAMMAR AND TEXT-BOOK, 80 MARKS.

SATURDAY, 11TH DECEMBER—10 A.M. TO 1 P.M.

[*Ten Marks extra will be allowed by the Examiner, for neat work and clear handwriting.*]

I. (*a*) Declino, tussis, arcus, domus, celoris sagitta, triste proelium.

(*a*) Give two examples of (1) nouns used only in the plural, (2) nouns that have a different meaning in the singular and the plural, (3) nouns that have a different gender in the singular and the plural.

(*c*) Compare pulcher, gracilis, parvus, juvenis, dubius, altus.

II. (*a*) Write out the Future Simple, Indicative, of loquor, capio, eo.

(*b*) Give the principal parts of credo, mordeo, nubo, pareo, fundo, haurio.

(*c*) Define, deponent verb, impersonal verb. Give examples. In the case of impersonal verbs, how are the persons expressed?

III. (*a*) Explain the use of the ablative gerund and of the supine in -um

(*b*) How is the gerundive used? What do

you understand by the gerundive attraction? Explain by an example.

(c) After what verbs is the accusative and infinitive construction used?

IV. (a) Turn into the Passive construction :—

1. Ne me aurum rogaveris.

2. Equum ei dedi.

(b) Supply the proper case after the preposition.

1. In (hortus meus) non venisti, in (urbs) autem fuisti.

2. Equitatus hostium sub (nox) in castra venit.

3. Etiam sub (marmor et aurum) habitat servitus.

V. (a) Translate into English :—

1. Oves timidæ leonis dentes sentient.

2. Epistolam longam ab amico absenti hodie accipiemus.

3. Demosthenis pater cultros vendidisse creditur.

4. Solent diu cogitare, qui magna volunt agere.

5. Huic exsuli in urbe sine filiis vivendum est.

(b) Translate into Latin :—

1. He used to come under the shade of the ancient oak.

2. The past cannot be recalled.

3. He is praised by these, he is blamed by those.

4. We believe that this city, which you behold, will be captured by our soldiers.

5. Boys learn by reading, hearing and asking questions.

VI. Translate :—

Carthaginienses a Regulo *duce*, quem ceperant, petierunt, ut Romam proficisceretur, et pacem a

Romanis impetraret, ac permutationem captivonum faceret. Ille Romam cum venisset, *inductus* in senatum, nihil quasi *Romanus* egit, dixitque, se ex illa die, qua in potestatem Afrorum venisset, Romanum esse *desiisse*. Itaque et uxorem a complexu removit, et *senatui* suasit, ne pax cum Poenis *fieret*.

(*a*) Parse the words in italics.

BRANCH II.—LATIN TRANSLATION, 60 MARKS.

SATURDAY, 11TH DECEMBER—2 P.M. TO 3-30 P.M.

I. Translate into English :—

(WAT TYLER.)

Ricardus, adhuc juvenis, succedit regno Britannorum. Mox erat gravis seditio plebis. Vir rusticus, nomine Figulus, seditiosam turbam ducebat. Jam-que ingens caterva intraverat urbem Londinium, et omnia spoliabat. Inde dum cives claudunt tabernas et fugam tentant, subito rex juvenis cum paucis equitibus adest. Figulus autem prehendit equi regis habenas. Sine mora magister equitum stringit gladium occiditque hominem audacem. Statim omnes sumunt arma, tendunt-que arcus. Rex autem procedit in medium. "Comites," inquit, "hic jacet vester dux, nec unquam resurget. Deponite tela; ego posthac ero vobis dux."

II. Translate into Latin :—

(*a*) Many soldiers were wounded in battle.

(*b*) We know that the sun is larger than the moon.

(*c*) Atticus, a friend of Cicero, lived many years at Athens.

(*d*) If you will love virtue, all good men will love you.

(*e*) Demosthenes and Cicero were most renowned orators; the former was a Greek, but the latter was a Roman.

(*f*) They said they believed him.

(*g*) He asked me not to go.
(*h*) They made their lord king.
(*i*) The ships were useful to the enemy.

BRANCH II.—FRENCH GRAMMAR AND TEXT-BOOK, 80 MARKS.

SATURDAY, 11TH DECEMBER—10 A.M. TO 1 P.M.

[*Ten Marks extra will be allowed by the Examiner, for neat work and clear handwriting.*]

I. Give the Feminine of:—Le chasseur, un berger, le voyageur, Hôte, muet, vieil, neuf, bref, faux, favori, meilleur, jaloux.

II. Give the Plurals of:—Le bateau, le fils, le clou, la fille, le genou, égal, l'étoile, paresseux, beau, Mademoiselle, le général, le corail.

III. Give the rule regarding the position of adjectives, and the chief exceptions to this rule.

IV. Give the (1) Indicative Present and Future of être. (2) Imperative of aller. (3) Indicative Imperfect of écrire. (4) Past Participle and Indicative Future of venir and devoir.

V. Give French for:—

(1) Have I been?
(2) They will have given.
(3) He does not think.
(4) I must obey.
(5) Did he speak?
(6) I might have forgotten.

VI. Give French for:—

(1) Pick up the cup which you have broken.
(2) Your friend will be at home to-morrow evening at 5 o'clock.
(3) Which of these two prizes will you have?
(4) She was only ten years old when I knew her.
(5) Is my brother at your house?

VII. Insert appropriate words in the following:—

(1) J'ai——bonnes nouvelles à vous dire.
(2) Je crois——nous aurons de la pluie.
(3) Il——tombe déjà, je sens des gouttes.
(4) Que pensez-vous——cela.
(5) Voulez-vous venir——moi.
(6) Quelqu'un viendra aujourd'hui——vous parler.

VIII. Give French for:—(1) What is the time? (2) It is half past eleven. (3) He is eighty years old. (4) To-day is my brother's twenty-first birthday. (5) That road is longer than this. (6) Are there ten girls in your class? (7) There is no more ink in this inkstand. (8) Speak louder. (9) He will arrive on the fourth of August. (10) If you have any fruit give me some. (11) I have only some apples. (12) Do you want this book?

BRANCH II.—FRENCH TRANSLATION, 60 MARKS,

SATURDAY, 11TH DECEMBER—2 P.M. TO 3.30 P.M.

I. Translate into English:—

1. Deux petits garçons ayant trouvé une noix se la disputerènt vivement. "Elle est à moi," dit l'un d'eux "car c'est moi qu l'ai vu le premier." "Non, mon cher, elle m'appartient," répondit l'autre, "car c'est moi qui l' ai ramassé." Ils en venaient déjà aux mains, lorsqu'un jeune homme, qui était témoin de la dispute, leur dit: "Venez, je vais vider votre querelle." Il se plaça entre les deux petits garçons, cassa la noix et dit; "L'une des coquilles appartient à celui qui le premier a vu la noix, l'autre sera pour celui-ci qui l'a ramassé. Quant à l'amande, je la garde pour prix du jugement que j 'ai rendu. Les deux petits garçons n'étaient pas encore revenus de leur étonnement, que le juge, dans sa

avait déjà avalé la noix. Ils comprirent alors qu'on ne gagne rien à se quereller.

2. *La mère.*—Qu'est ce que tu as, mon petit trésor ? Pourquoi pleures-tu ?

L'enfant.—Blanche et Laurence m'ont fait piquer ; Laurence a cassé ma poupée.

La mère.—Ne pleure pas, mon ange. Tes tantes te donneront sur leur argent de poche une nouvelle poupée, bien plus jolie. Et comment t'és-tu piquée, chérie ?

L'enfant.—Elles ont mis des aiguilles dans les habits de ma poupée pour que je me pique.

Blanche.—Pas du tout, Gizelle ; tu es venue les prendre et tu t'es piquée toi-même.

La mère.—Mais Blanche, si tu n'avais pas laissè ton aiguille dans l'ouvrage, la pauvre petite ne se serait pas piquée.

Blanche.—C'est vrai, ma soeur ; mais pourquoi touche-t-elle à notre ouvrage ?

La mère.—Votre ouvrage est à elle puisque ce sont des vêtements pour sa poupée.

II. Translate into French :—

In Cashgar there was once a tailor, who had a beautiful wife whom he loved very much and by whom he was also greatly loved. One day when he was working, a little hunchback came and seated himself before his shop and began to sing and play the tambourine. The tailor was much pleased on hearing him and determined to take him home to amuse his wife. "With these pretty songs," said he, "he will amuse us both all the evening." The hunchback having accepted his proposal the tailor shut up his shop and took him home with him. As soon as they arrived the tailor's wife, who had already laid the supper table, served a large dish of fish which she had prepared.

BRANCH V-A.—ENGLISH ALGEBRA, 40 MARKS.

MONDAY, 13TH DECEMBER—9-30 A.M. TO 11 A.M.

[NOTE.—*Particular attention should be paid to the style of answering.*]

I. Reduce to its simplest form :— MARKS.

$b + c - \{a + b - [c + a - \{b + c - (a + b)\} - \overline{c + a - b}]\}$. 4

II. Multiply $\frac{3x^3}{2} - 5x^2 + \frac{x}{4} + 9$ by $\frac{x^2}{2} - x + 3$. 6

III. Divide $1 - a^3 - 8x^3 - 6ax$ by $1 - a - 2x$. 6

IV. Simplify

$$\frac{p + q - r}{(p - q)(p - r)} + \frac{q + r - p}{(q - r)(q - p)} + \frac{r + p - q}{(r - p)(r - q)}.$$ 6

V. Resolve into factors.

i. $(2x + a - 3)^2 - (3 - 2x)^2$. 3

ii. $x^2 - 4x^2y^2 + y^2 + 2xy$. 3

iii. $(a + b + c)^3 - (a - b - c)^3$. 5

VI. Find the H. C. F. and L. C. M. of

$y(2x^2 + 3a^2) + x(2a^2 + 3y^2)$ and $(2a^2 - 3y^2)x + (2x^2 - 3a^2)y$. 7

40

BRANCH V-B.—URDU ALGEBRA, 40 MARKS.

MONDAY, 13TH DECEMBER—9-30 A.M. TO 11 A.M.

For those Candidates whose FIRST LANGUAGE *is* URDU.

صرف ان طلباء کے لئے جنکي پہلي زبان اردو ہي

جبر و مقابله

نمبر

ا — جبر و مقابله کسے کہتے ہين ؟ اسکي اور حساب
کي جمع مين کيا فرق و تميز ہي ؟ جبر و مقابله کي
تفريق مين مفروق کي مقادير کي علامتين کيون تبديل

نمبر

کیہتی ہین ؟ $\frac{1}{2}x^2 + \frac{1}{4}y^2$, $\frac{1}{5}y^2 + \frac{1}{3}z^2$ اوٗر $\frac{1}{3}z^2 - \frac{1}{4}x^2$
کے مجموعہ مین سے $-x^2 + y^2 - z^2$ کو تفریق کرو۔ ۵

۲ ـ اگر $a = 1$, $b = 2$, $c = -3$ اوٗر $d = 0$ ھو تو
جملۂ ذیل کي عددي قیمتٌ بتاوٗ۔

$$\frac{ab + 2bc - 3cd}{b + c + d} + \frac{a^3 + b^3 - c^3}{a^2 + b^2 - c^2}.$$ ۴

۳ ـ ضرب دو $9 + \frac{x}{4} - 5x^2 + \frac{3x^3}{2}$ کو $3 + x - \frac{x^2}{2}$
مین ـ ۳

۴ ـ تقسیم کرو $a^3 + b^3 + c^3 - 3abc$ کو $a + b + c$ پر۔ ۴

۵ ـ فیاکٹرس (اصلي اجزائے ضربیہ) مین اِن جملونکو
تحلیل کرو ـ

(i) $8x^3 - 27y^3$.

(ii) $x^2 - \left(a + \frac{1}{a}\right)x + 1$.

(iii) $9x^4 - 82x^2y^2 + 9y^4$. ۷

۶ ـ ذیل کا مقسوم علیہ اعظم اوٗر ذواضعاف اقل
دریافت کرو ـ

$x^3 - 12x^2 + 47x - 60$ اوٗر $x^3 - 9x^2 + 26x - 24$ ۶

۷ ـ مفرد بتاوٗ ـ

$$\left\{\left(\frac{1}{a} + \frac{1}{b}\right)^2 - \frac{1}{ab} - \frac{4}{(a - b)^2}\right\} \div \left\{\left(\frac{1}{a} - \frac{1}{b}\right)^2 - \frac{1}{ab}\right\}.$$ ۸

۸ ـ ثابت کرو کہ کوئي عدد ضرب کہایا ہوا صفر مین
صفر کیون ہوتا ہے ؟ اوٗر $\frac{0}{0}$ کے کیا معني ہین ـ موجہ بیان
کرو ؟ ۳

۴۰

BRANCH V-B—MAHRATTI ALGEBRA, 40 MARKS.

MONDAY, 13TH DECEMBER—9-30 A.M. TO 11 A.M.

[*For Candidates whose* FIRST LANGUAGE *is* MAHRATTI.]

[पहिली भाषा मराठी घेणाऱ्या उमेदवारांकरितां.]

बिजगणीत.

गुण.

I. $\frac{1}{2}a - [\frac{1}{3}b - \{\frac{1}{4}c - \frac{1}{2}a + (\frac{1}{8}b - \frac{1}{2}a \mid \overline{a-b+c})\}]$ यास कंस उघडून जमा करा. व उत्तर येईल त्याची, जर $a = 15, b = 4, c = 5$, तर किंमत काय होईल? ४

II. $7x^4 - 11x^3 + 7x^2 + 11$ यांतून $4x^4 - 3x^2 + 1$ आणि $5x^4 + 3x^3 - 4x - 5$ यांची बेरीज वजा करा. ४

III. $\frac{3}{4}xy - \frac{4}{5}y^2 + \frac{1}{3}x^2$ यास $\frac{1}{2}x^2 - \frac{1}{3}xy + \frac{1}{4}y^2$ यानें गुणा. ४

IV. $2a^2 - \frac{55ab}{12} + \frac{29ac}{9} + \frac{21b^2}{8} - \frac{15bc}{4} + \frac{c^2}{3}$ यास $\frac{2a}{3} - \frac{3b}{4} + c$ यानें भागा. ५

V. (1) $2x^2+3x-5$ (2) $4a^2b^2 - (a^2+b^2-c^2)^2$ यांचे फॅक्टर्स पाडा. ५

VI. $3x^3 - 3x^2y + xy^2 - y^3$ व $4x^2y - 5xy^2 + y^3$ यांचा इडभाजक वलघुत्तम काढा. ६

VII. $\left(\frac{a^3-b^3}{a^3+b^3} - \frac{a-b}{a+b}\right)\left(\frac{a^2}{b^2} + 1 + \frac{b^2}{a^2}\right) \div \left(\frac{a^2+b^2}{a^2-b^2} + \frac{a+b}{a-b}\right)$ यास संक्षिप्त रूप द्या. ६

VIII. $5x - \cdot 2 = \cdot 25x + \cdot 2x - 1$ हें समीकरण सोडवा. ६

४०

BRANCH V-B.—TELUGU ALGEBRA, 40 MARKS.

బీజగణితము.

MONDAY, 13TH DECEMBER—9·30 A.M. TO 11 A.M.

[*For those Candidates whose* FIRST LANGUAGE *is Telugu.*]

[తెనుగు మొదటిభాషగా తీసుకున్న విద్యార్థులకు.]

$p = 1;\ q = \frac{1}{2}$ అయితే MARKS.

I. $\dfrac{(p^2 + q^2) - (p - q)\sqrt{p^2 + 2pq + q^2}}{2p + q - \{p - (q - p)\}}$ దీని విలువ కనుగొనుము. 4

II. $x^3 + \dfrac{1}{x^2} - x - \dfrac{1}{x}$ దీనిని $x + \dfrac{1}{x} + 1$ చేత గుణింపుము. 4

III. $x^6 - a^6$ దీనిని $x^3 - 2ax^2 + 2a^2x - a^3$ చేత భాగింపుము. 4

IV. $\dfrac{1}{x + y} \div \left\{ \dfrac{y}{2} \left(\dfrac{1}{x + y} + \dfrac{1}{x - y} \right) \times \dfrac{x^2 - y^2}{x^2y + xy^2} \right\}$ దీనిని సులభముచేయుము. 4

V. (1) $4(x-y)^3-(x-y)$; (2) $250\ (a-b)^3+2$; (3) $x^4 - x^2 - 9 - 2a^2x^2 + a^4 + 6x$.

వీని ఫాక్టర్లను (లేక గుణకారభాగములను తెలుపుము.) $2+3+5=10$

VI. $9x^4 + 2x^2y^2 + y^4$ and $3x^4 - 8x^3y + 5x^2y^2 - 2xy^3$.

దీని గరిష్ఠసామాన్య ప్రమాణమును కనుగొనుము. 5

VII. $12x^2 + 3x - 42$; $12x^3 + 30x^2 + 12x$; $32x^2 - 40x - 28$.

వీని కనిష్ఠసామాన్య గుణజమును కనుగొనుము. 5

VIII. $\dfrac{x}{4} - \dfrac{x + 10}{5} + 4\dfrac{3}{4} = x - 1 - \dfrac{x - 2}{3}$ ఈ ఉపమానమును (Equation.)

విడుపుము. అనగా x యొక్క విలువ కనుగొనుము. 4

Total...40

BRANCH V-A.—ENGLISH GEOMETRY, 60 MARKS.

MONDAY, 13TH DECEMBER—11-5 A.M. TO 1-5 P.M.

MARKS.

I. What does Geometry treat of?

Define:—a square, a perpendicular, a trapezoid, a circle, an acute-angled triangle, a rhomboid and an axiom.

What is the difference between a problem and a theorem? 7

II. Prove that the angles at the base of an isosceles triangle are equal to each other: and if the equal sides be produced, the angles on the other side of the base shall be equal. 8

III. Divide a given straight line AB into four equal parts without using the 10th Proposition. 7

IV. If from the ends of a side of a triangle, there be drawn two straight lines to a point within the triangle; prove that these shall be together less than the other two sides of the triangle, but shall contain a greater angle. 9

V. Describe a parallelogram equal to a given rectilineal figure, and having an angle equal to a given rectilineal angle. 9

VI. If the square described upon one of the sides of a triangle, be equal to the squares described upon the other two sides of it, prove that the angle contained by these two sides is a right angle. 9

VII. (*a*) Trisect a right angle.

(*b*) What is the size of the angle of a regular decagon? 11

BRANCH V-B.—URDU GEOMETRY, 60 MARKS.

MONDAY, 13TH DECEMBER—11-5 A.M. TO 1-5 P.M.

[*For Candidates whose* FIRST LANGUAGE *is* URDU.]

اون طلبا کے لئے جنکي پہلي زبان أردو ہي — نمبر

۱ ـ ذیل کي تعریف کرو — ۱

نمبر

مرکز دآیره - مستطیل - معین - قطر - خطوط مستقیمه متوازیه - ذو ثلاثةالاضلاع کے مختلف اشکال لکھو

۲ - اگر ایک مثلث کے دو راوئے آپس مین برابر ہون تو اسکے ضلعے بہي جو برابر زاویون کے مقابل ہین آپس مین برابر ہونگے ۷

۳ - مثلث کے کوئي بہے دو زاوئے مل کر دو قایمون سے کم ہوتے ہین ۷

۴ - اگر ایک خط مستقیم دو متوازي مستقیم خطون پر واقع ہو تو وہ خط متبادلے زاوئے باہم برابر پیدا کریگا اور اپني ایک ہي سمت مین زاویہ خارجہ مقابل کے زاویہ دآخلہ کے برابر بنائیگا اور ایک ہي طرف کے دو داخلے زاوئے بہي دو قایمون کے برابر پیدا کریگا ۱۲

۵ - پہلے مقالہ کي ازتالیسوین شکل ثابت کرو ۱۰

۶ - مسئلہ اور سوال مین کیا فرق ہي - نوین اور دسوین - گیارھوین اور بارھوین شکلون کا باھمي فرق بیان کرو {ثبوت کي ضرورت نہین} ۷

۷ - ا ب ج ایک مثلث قایم‌الزاویہ ہي جسکا ایک ضلع ا ج طول مین ۴ فیٹ ہي اور دوسرا ضلع ا ب ۳ فیٹ - بتاو کہ ب ج کا کیا طول ہی - پہلے مقالہ کي جس شکل سے کہ یہہ ثابت ہوتا ہي اوسکا دعوے لکہو - ۸

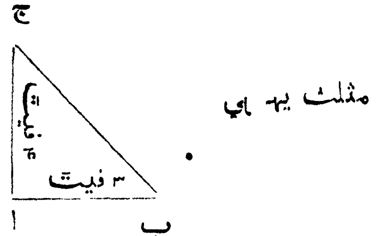

BRANCH V-B.—MAHRATTI GEOMETRY, 60 MARKS.

MONDAY, 13TH DECEMBER—11-5 A.M. TO 1-5 P.M.

[*For those Candidates whose* FIRST LANGUAGE *is* MAHRATTI.]

[पहिली भाषा मराठी घेणाऱ्या उमेदवारांकरितां.]

भूमिती.

गुण.

I. आकृती, काटकोन, समांतरभुज चौकोन, समांतररेखा यांच्या व्याख्या लिहा. ६

एकरेखाकृती, व भुजांच्या व कोनांच्या संबंधानें झालेले त्रिकोणाचे पोटभेद, यांचीं नांवें व व्याख्या लिहा. ६

II. एका त्रिकोणाच्या दोन बाजू व त्यां मधला कोन दुसऱ्या त्रिकोणाच्या तदनुरूप अवयवांशीं समान असल्यास ते दोन त्रिकोण एकरूप होतील हें सिद्ध करा.

III. अपरिमीत रेषेवर बाहेरच्या एका विवक्षीतबिंदूपासून लंब काढा. ५

IV. त्रिकोणांतील कोणत्याही दोन बाजू तीसरीपेक्षां मोठ्या असतात हें सिद्ध करा. ५

गुण.

V. दोन रेघांस छेदणाऱ्या रेघेनें केलेला बाहेरचा कोन आंतल्या दूरच्या कोना बरोबर असल्यास, किंवा त्या रेघेच्या एकाच बाजूचे दोन कोन दोन काटकोना बरोबर असल्यास त्या दोन रेघा समांतर असतील हें सिद्ध करा. १०

VI. एका रेघेंत असलेल्या समान पायांवरील दोन समान त्रिकोणांच्या शिरबिंदूंस जोडणारी रेघ पायांच्या रेघेशीं समांतर होईल हें सिद्ध करा. ८

VII. त्रिकोणाच्या एका बाजूवरील चौरस दुसऱ्या दोन बाजूंवरील चौरसांच्या बेरजे बरोबर असल्यास त्या दोन बाजूं मधला कोन काटकोन असतो हें सिद्ध करा. ८

VIII. अबकड या समांतर चौकोनाच्या अब आणि कड बाजूंचे ई, व फ, हे मध्यबिंदू आहेत. डई व बफ ह्या रेघा अक रेघेचे तीन समभाग पाडितात हें सिद्ध करा. १२

६०

BRANCH V-B.—TELUGU GEOMETRY, 60 MARKS.

MONDAY, 13TH DECEMBER—11-5 A.M. TO 1-5 P.M.

[*For those Candidates whose* FIRST LANGUAGE *is* TELUGU.]

[తెనుగు మొదటిభాషగా తీసుకున్న విద్యార్థులకు.]

రేఖాగణితము.

I. (*a*) కర్ణము; విషమకోణచతుర్భుజము; ఆయతము; జ్యాఖండము; వృత్తముయొక్క వ్యాస; సరళక్షేత్రము; సరళరే

MARKS.

ఖాకోణము; లంబము; వీనిని వివరించి స్వరూపములను వ్రాయుము. 8

(b) రెండవ స్వీకారైక్యమును; 3rd, 5th, 7th మరియు 11th స్వతస్సిద్ధములను వ్రాయుము. 5

II. త్రిభుజపాదాగ్రములనుండి త్రిభుజాంతరస్థబిందు పర్యంతరము లిఖితమైన సరళరేఖాద్వయము త్రిభుజేతరబాహువుల కంటె హ్రస్వతరమై గురుతరకోణము కలిగియుండును. 8

III. సరళరేఖక్షేత్రముయొక్క అంతరస్థకోణసమత్వమును ౪ సమకోణములును కలసి క్షేత్రబాహువులెన్ని గలవో అన్ని సమకోణములకు ద్విగుణముగానుండును. 5

IV. ఏకపాదముమీదను సమానాంతరరేఖల మధ్యను నుండు సమానాంతరక్షేత్రములు ఒండొకటితో సమములు. 8

V. దత్తత్రిభుజమునకు సమానముగా దత్తసరళరేఖాకోణమునకు సమానకోణముగల యొక సమానాంతరక్షేత్రము, దత్తసరళరేఖమీద నిర్మించుము. 8

VI. త్రిభుజబాహువులలో నొకదానిమీద లిఖితమైన చతుర్భుజము. తదితరబాహువులమీద లిఖితములైన సమచతుర్భుజద్వయమునకు సమమయ్యేని ఈ రెండు బాహువుల మధ్యస్థకోణము సమకోణముగానుండును. 6

VII. ABCD అను చతుర్భుజముయొక్క AD దిశ అన్నిటికంటె పెద్దదిగాను; BC దిశ అన్నిటికంటె చిన్నదిగాను ఉన్నట్టు అయితే, ABC కోణము, ADC కోణముకంటె గురుతరముగాను, BCD కోణము, BAD కోణముకంటె లఘుతరముగాను ఋజువు చేయుము. 12

60

BRANCH VI-A.—ENGLISH SANITATION, 100 MARKS.

MONDAY, 13TH DECEMBER—2 P.M. TO 5 P.M.

MARKS.

I. Mention the ways or means by which air is rendered impure.

(*a*) What are the effects (on the human body) of breathing impure air?

(*b*) What are the means by which you can prevent the evil effects of impure air. 16

II. What is natural ventilation?

(*a*) How is it carried on?

(*b*) What is the object of ventilation and when is it considered to be perfect? 12

III. What are considered to be the best sources of obtaining potable water?

(*a*) Describe their relative sanitary advantages.

(*b*) What are considered to be the best means of distributing potable water to the public? 20

IV. Give the composition of milk.

(*a*) With what substances is it adulterated?

(*b*) Mention some of the diseases arising from the use of adulterated milk. 12

V. Describe the different methods for the removal of Human excreta.

(*a*) Which of them do you consider the best for an inland city? 12

VI. Define and describe the use of

(*a*) Disinfectants.

(*b*) Deodorants.

(*c*) Give examples of both. 13

VII. Define contagious and infectious diseases.

(*a*) Give examples of each of them.

(*b*) State briefly the methods of preventing contagion and infection. 15

BRANCH VI-B.—URDU SANITATION, 100 MARKS.

MONDAY, 13TH DECEMBER—2 P.M. TO 5 P.M.

[*For those Candidates whose* FIRST LANGUAGE *is* URDU.]

اون طالم علموں کے لئے جنکے پہلے زبان اردو ہي

MARKS.

۱ ہوا کیا شي ہي اور کن کن چیزوں سے بنے ہي *

(الف) ہوا مین کسقدر آکسیجن ہوتا ہي اور اوسکا حیوانات اور نباتات پر کیا اثر پڑتا ہي ۱۲

(ب) ایک نوجوان آدمي کے تندرست رهنے کے لئے ۲۴ گہنٹے مین کسقدر ہوا درکار ہي *

(ج) ہوا کن کن وجوہ سے خراب ہوتي ہي اونکے تفصیل بیان کرو *

۲ پاني کیا شي ہي اور کن کن اجزا سے مرکب ہی *

(الف) ایک انسان کے روزانه خرچ کے لئے کتنا پاني درکار ہي *

(ب) پانی کے چھانے یا صاف کرنیکے کون کونسے طریقے ہین ۱۰

(ج) خراب اور کثیف پاني کے استعمال سے کون کونسے بیماریاں پیدا ہوتے ہین - اور وہ کیونکر رفع هوسکتے ہین *

۳ اچھے پاني کے کیا کیا خواص ہین *

(الف) سخت پاني کے تعریف مع سبب بیان کرو اور اوسمین کیا کیا شریک رهتا ہی ۱۲

۴ نائٹرواجنس غذا کے تعریف بیان کرو اور کن کن چیزوں سے ہم کو یه حاصل ہوتے ہي اونکے نام لکھو ۱۲

MARKS.

(الف) کاربوہیڈریٹس اوٖر ہیڈ روکاربن کے تعریف مع اقسام بیان کرو *

٥ تمباکو کن کن اجزا سے مرکب ہي اوٖر اون کے کیا کیا خواص ہین ١٠

(الف) تمباکو کے کہانے یا پینے سے کیا اثر ہوتا ہي بالخصوص کم سن اشخاص پر *

٦ سرفس ڈرین کسکو کہتے ہین *

(الف) موریون سے کیا فائدہ ہي اوٖر اونکے صاف کرنے کے کتنے طریقے ہین ١٠

(ب) اگر تم سے ایک قصبے مین موریان بنانے کے لئے کہا جاوي تو تم اس کام کو کیونکر انجام دوگے اوٖر کن کن باتون کا لحاظ رکہوگے *

٧ ہیضہ سے بچنے کے تدبیرین با تفصیل بیان کرو ١١

٨ انساني فضلہ کس کس کام مین آتا ہي بیان کرو ١٣

(الف) ہندوستان مین بیت الخلا کے کتنے اقسام ہین اوٖر ان مین تم کسکو سب مین اچہا سمجہتے ہو *

BRANCH VI-B.—MAHRATTI SANITATION, 100 MARKS.

MONDAY, 13TH DECEMBER—2 P.M. TO 5 P.M.

[*For those Candidates whose* FIRST LANGUAGE *is* MAHRATTI.]

[पहिली भाषा मराठी घेणाऱ्या उमेदवारांकरितां.]

आरोग्यशास्त्र.

गुण.

I. (अ) आरोग्यशास्त्र ह्मणजे काय? २

(ब) आपण निरोगी असण्यासाठीं कोण कोणत्या गोष्टी ध्यानांत ठेविल्या पाहिजेत. ९

गुण.

(क) हिंदुस्थानांत आरोग्यशास्त्राचा प्रसार जितका लवकर व्हावा तितका न होण्याचीं कारणें सांगा. ५

II. (अ) हवा ह्मणजे काय? २

(ब) हवेच्या योगानें एका गांवांतले रोग दुसऱ्या गांवांत येतात. ते कसे? ६

(क) वायूंचे साधारण गुण काय आहेत ते स्पष्ट रीतीनें सांगा. ६

III. (१) पाणी पिण्यापासून आपल्या शरिरावर काय परिणाम होतात? ५

(२) पाण्याचें उत्पत्तिस्थान कोणतें? व त्यापासून आपणाला स्वच्छ पाणी कसें मिळतें तें थोडक्यांत सांगा. ५

(३) पाणी स्वच्छ व पिण्यास योग्य आहे, असें आपण केव्हां ह्मणतों? ५

IV. (अ) अन्न ह्मणजे काय? व तें आपण कां सेवन करितों? ६

(ब) अफू, तंबाखू, व दारू हे पदार्थ नित्य सेवन केल्यापासून शरिरावर काय परिणाम होतात ते लिहा. ६

V. मनुष्याच्या मळाचा उपयोग कोणत्या रीतीनें करितां येतो? व तो उपयोगांत आणण्यामध्यें कोणत्या लोकांची विशेष प्रसिद्धि आहे? १०

गुण.

VI. (१) घरांतील व गांवांतील केरकचऱ्याची व्यवस्था आपणाला कशी लावतां येईल! ९

(२) सूर्याच्या प्रकाशानें मनुष्य व वनस्पति यांवर काय परिणाम होतात ते सांगा. ८

VII. आपण स्नान कां करावें? व तें केव्हां करावें? थंड पाण्याच्या स्नानानें आपणावर काय परिणाम होतात ते सांगा. १०

VIII. (१) स्पर्शजन्य रोगांचा प्रसार कसा होतो? ४

(२) हिंदुस्थानांत साधारणपणे होणारे रोग कोणते आहेत? २

(३) हे रोग टाळण्याकरितां कोणते उपाय योजावे ते थोडक्यांत लिहा. ८

१००

BRANCH VI-B.—TELUGU SANITATION, 100 MARKS.

MONDAY, 13TH DECEMBER—2 P.M. TO 5 P.M.

[*For those Candidates whose* FIRST LANGUAGE *is* TELUGU.]

[తెలుఁగు ప్రథమభాషగా స్వీకరించిన బాలురకు.]

ఆరోగ్యశాస్త్రము. MARKS.

I. 1. దేహమునకు నేవేవి యత్యావశ్యకములు! వానిలో నేది ముఖ్యతమము! ముఖ్యతమమని నీవెట్లు నిరూపించఁగలవు! 6

2. శ్వాసేంద్రియము లేవేవి! అవి యెక్కడెక్కడ నుండును! 8

MARKS.

II. మనము ఊపిరివిడుచు విధమును వివరింపుము. 9

III. నిశ్వాసవాయువులో నేయేపదార్థములుండును? 6

IV. ఏయేకారణములచేత వాయువు చెడుచున్నది? 9

V. వాయుసంచారమువిషయమై జాగ్రతపడవలసిన ముఖ్యాంశము లేవేవి? 9

VI. ప్రతి మనుజునకు దినదినము నీరేయేపనుల కెంతెంత కావలయును? 9

VII. 1. ఆహారము లెన్నివిధములు? 6

2. ఎట్టినీళ్లు దేహారోగ్యకరములు? ఎట్టివి రోగదాయకములు? 6

VIII. సారాయి మొదలగు దురభ్యాసములయొక్క దోషనిరూపణచేయుము. 8

IX. 1. ఉష్మిగ్రంగులవిషయమై నీకు తెలిసినది వ్రాయుము. 8

2. సంసర్గదోషమును హరించు మందులేవి? 8

X. పిచ్ఛలపదార్థము లేవేవి? అందు ముఖ్యతమమేది? ఏల? 8

100

BRANCH VII.—DOMESTIC ECONOMY, 100 MARKS.

MONDAY, 13TH DECEMBER—2 P.M. TO 5 P.M.

MARKS.

I. What is Domestic Economy?

1. Give contrast between a well ordered household and one that is not. 10

II. Give the composition of air.

1. How much pure air is required by an individual in an hour?

2. State definitely the difference between pure and impure air. 10

	Marks.
III. What is the difference between hard and soft water?	
1. Give two reasons why water from shallow wells should not be used for drinking.	10
IV. When is a dwelling house clean?	
1. Give four rules to be observed in reference to personal cleanliness.	10
V. Why is food necessary?	
1. What is the proper food for man?	
2. Give two reasons for cooking food.	10
VI. What two purposes does clothing serve?	
1. Why should flannel be used for under garments?	10
VII. Mention five evils arising from debt.	
1. Give an infallible rule for keeping out of debt.	10
VIII. Tell how a small family can live on an income of Rupees sixty per month.	10
IX. What should constitute the furniture of a room for the sick?	
1. Describe process of bathing the sick.	
2. Mention one good disinfectant.	10
X. How can the claims of the poor be met?	
1. What is our duty to our neighbour?	10

BRANCH VIII.—PHYSICS AND CHEMISTRY, 100 Marks.

Tuesday, 14th December—2 p.m. to 5 p.m.

PHYSICS.

I. How would you find the centre of gravity of a brass ring? How would you show that you had found it?

II. Describe an experiment to show how the bending of a bar depends upon the force you use to bend it.

III. A gold ball, suspended by a thread, is dipped, without touching the bottom, into a vessel of water, resting on the scale pan of a balance. The gold ball is then allowed to rest on the bottom. Tell me exactly what occurs in each case.

IV. What do you mean by work, and energy? How do you measure the latter?

CHEMISTRY.

V. Why do you consider that water is a chemical compound of Oxygen and Hydrogen, while air is a mechanical mixture of Oxygen and Nitrogen?

VI. Make a careful drawing showing how to prepare Hydrogen by the action of zinc upon Sulphuric Acid.

VII. You are given some chalk. How would you prepare some lime water? What is lime water used for?

VIII. State briefly how you would prepare each of the following:—green vitriol, caustic soda, chalk, coke, crystals of lead, sulphide of copper.

BRANCH IX.—ENGLISH HISTORY, 100 MARKS.

TUESDAY, 14TH DECEMBER—10 A.M. TO 1 P.M.

	MARKS.
I. Give a short account of the following:— Caractacus, Boadicea, Julius Agricola.	9
II. What were the chief divisions of England in the Saxon period?	8
III. Briefly describe the Feudal System, explaining the meaning of the various feudal terms.	10
IV. What were the chief provisions of the following:— Statute of Præmunire, Statute of Labourers, Bill of Rights, Petition of Rights, Habeas Corpus Act.	10

MARKS.

V. On what grounds did Edward III. claim the French Crown? 6

VI. Give a brief account of the reign of Henry V. 10

VII. What were the causes and effects of the Wars of the Roses? 10

VIII. Mention four great battles fought by Marlborough. 4

IX. What do you know of the following:—
Laud, Strafford, Hampden, Pride, Monk. 10

X. Give the dates, contending parties and results of the following battles:—Ethandune, Bouvines, Evesham, Homildon Hill, Towton, Trafalgar, Boyne, Nile. 8

XI. What were the chief provisions of the Reform Bill of 1832? 6

XII. What were the reforms demanded by the Chartists? 6

XIII. Who were the respective authors of the following?—
The Spectator. The Canterbury Tales. The Faerie Queen. 3

BRANCH XI.—ENGLISH SURVEYING, 150 MARKS.

TUESDAY, 14TH DECEMBER—2 P.M. TO 5 P.M.

PART I.

MARKS.

I. How many scales are there in a sector, describe their use. 8

II. Space out and print the word *Juvenile.* 5

III. Explain the principle of Vernier scales and draw a scale of 100 feet to the inch to show single feet. 15

IV. By means of the scale of chords on your Protractor draw an arc of 67° degrees radius 2

	Marks.
inches; another 153° degrees, radius 3 inches, and describe a third with radius 4 inches touching both the above.	10
V. A postal map shows a route between two places marked with 3 Tapal chowkies known to be $7\frac{3}{8}$ miles apart one from another. The length on the map is 4 inches. Construct the scale of the map to show miles and give the representative fraction for the scale.	10
VI. Determine the foci of an ellipse, the two diameters being given and describe a spiral 5 inches high.	10
VII. Find the area of the segment of a circle when the arc contains 120 degrees and is $166\frac{2}{3}$ yards long.	15
VIII. The two diagonals of a rhombus are 16·8 yards and 12·6 yards. Find the area and side.	5
Plans of Buildings and Survey maps drawn by the students during their course of study, to be handed to Superintendent for inspection of Examiner. Marks to be awarded.	22
Part II.	
Surveying Field Work and Plotting (Practical Test.)	50
	150

BRANCH XII.—ENGLISH DRAWING, 45 Marks.

Wednesday, 15th December—10 a.m. to 1 p.m.

Part I.

I. Required a free hand drawing of fig. No. 1. of a larger size than that given.

The method of setting out should be shown in dotted lines and the design firmly pencilled. 12

	Marks.
II. Required a free hand drawing of fig. No. 2 of a larger size than that given. The method of setting out should be shown in dotted lines and the design inked in.	12
III. Draw elevation and section of the table you are working at. Scale $\frac{3}{4}$ inch to the foot.	21

BRANCH XII.—ENGLISH DRAWING (GEOMETRICAL). 55 Marks.

Wednesday, 15th December—2 p.m. to 5 p.m.

Part II.

I. Construct a scale of 8 feet to the inch.	6
II. Divide a line 3 inches long into 4 equal parts, and draw parallel lines $\frac{3}{8}$ inch apart through these divisions.	6
III. Describe a circle circumscribing a triangle of which the sides are $1\frac{1}{2}$, 4 and 3 inches.	6
IV. Inscribe an octagon in a square the area of which is 10·75 square inches without extracting the square root of 10·75.	8
V. A right angle triangle has a base of 4 inches and an area of 7 square inches, construct it and also one, half its area.	8
VI. Construct a septagon having one side A. B. given.	8
VII. Describe on a line 4·75 inches long, a square of which it is the diagonal.	6
VIII. Through a given point draw a line which shall make equal angles with two other given lines.	7
	55

BRANCH XII-B.—MAHRATTI DRAWING, 70 Marks.

Wednesday, 15th December—10 a.m. to 1 p.m.

Part I.

भाग. १.

१. दिलेल्या पहिल्या आकृतीची फ्रीहँड ड्राइंगनें आहे त्या पेक्षां मोठी प्रत करा.

मोठी प्रत करण्याची रीत टिंबांकीत रेघांनीं दाखवा. व प्रत स्पष्ट पेन्सिलीनें दाखवा.

२. दिलेल्या दुसऱ्या आकृतीची फ्रीहँड ड्राइंगनें आहे त्या पेक्षां मोठी प्रत करा.

मोठी प्रत करण्याची रीत टिंबांकीत रेघांनीं दाखवा. व प्रत स्पष्ट शाईनें काढा.

३. फुटास $\frac{3}{4}$ इंचाचें माप घेऊन, तुम्हीं लिहीत असलेल्या टेबलाची समोरून दिसणारी (elevation) व अर्ध्या-बाजूची (section) अशा दोन आकृती काढा.

BRANCH XII.—MAHRATTI DRAWING, 80 Marks.

Wednesday, 15th December—2 p.m. to 5 p.m.

Part II.

भाग २. (Geometrical.)

१. एका इंचास ८ फूट अशी मापाची पट्टी काढा.

२. तीन इंच लांबीच्या रेघेचे चार समान भाग करा.

व भागांच्या शेवटच्या बिंदूंतून $\frac{3}{8}$ इंच अंतर असणाऱ्या समांतर रेघा काढा.

३. दीड, चार, व तीन इंच भुजा असणाऱ्या त्रिकोणाच्या भोंवतीं वर्तुल काढा.

४. १०·७५ चौरस इंच क्षेत्रफळाच्या समभूज काटकोन चौकोनांत, १०·७५ चें वर्गमूळ न काढितां, एक समभूज अष्टकोनाकृती काढा.

५. जिचा पाया ४ इंच आहे व क्षेत्रफळ ७ चौरस इंच आहे अशी एक काटकोन त्रिकोणाकृती काढा. व ह्याच्या अर्धें क्षेत्रफळ असणारी अशी एक काटकोन त्रिकोणाकृती काढा.

६. दिलेली अब रेघ ज्याची एक बाजू आहे असा एक समभूज सप्तकोन काढा.

७. ४·७५ इंच लांबीची रेघ कर्ण घेऊन एक समभूज काटकोन चौकोन काढा.

८. दिलेल्या बिंदूपासून, दिलेल्या दुसऱ्या दोन रेघांशीं समान कोन करणारी, एक सरळरेघ काढा.

BRANCH XIII-B.—MAHRATTI BOOK-KEEPING, 100 MARKS.

TUESDAY, 14TH DECEMBER—10 A.M. TO 1 P.M.

[*For those Candidates whose* FIRST LANGUAGE *is* MAHRATTI.]

[पहिली भाषा मराठी घेणाऱ्या उमेदवारांकरितां.]

जमाखर्च.

गुण.

I. खालीं दिलेल्या शब्दांच्या व्याख्या किंवा स्पष्ट अर्थ लिहा:—

सक्राईनक्राई, भलावणपत्र, खोका, नामजोगहुंडी, धनीजोगहुंडी, शाहाजोगहुंडी, तेरोज, दुबेरजी, भरपाई, खातें पक्कें व कच्चें. १५

II. कीर्द, खतावणी, व रोजखर्डा ह्मणजे काय? ह्या तीन्हींत कोण कोणता जमाखर्च कोण कोणत्या रीतीनें लिहितात? त्या विषयीं पूर्ण माहिती द्या. १०

III. बोट खत ह्मणजे काय? जिन्नस वार खातीं पुरीं कशीं करावीं? ९

IV. रवानगी खातें, अमानत खातें, तसल्मात खातें व वाजघास्त खातें ह्मणजे काय? ६

V. आढावा व त्याचे दोन प्रकार यासंबंधीं पूर्ण माहिती द्या. १०

VI. हुंडीचा जमाखर्चकिती प्रकारानीं करितात? त्या सर्वांची पूर्ण माहिती द्या. १०

गुण.

VII. खालीं दिलेल्या रामगोपाळाच्या जमाखर्चाची नमुन्या प्रमाणें रोजकीर्द लिहा. १२

रु. आ.

१५६०—४ शिल्लक माहेगुदस्त.

१०००—० लोकां कडून येणें त्याचा तपशील.

२२५ विठ्ठलराव.

७५ केवलचंद.

४०० रामनारायण.

३०० खेमचंद.

रु. आ.

३००—० लोकांचें देणें त्याचा तपशील.

२५० हणमंतराव.

५० विठ्ठलदास.

वैशाख शुद्ध १ शके १८१७

५०० कापड खरेदी.

१०० खेमचंदावर हुंडी दिली.

१ हुंडणावळ मिळाली.

५० रामनारायणास कापड विक्री.

वै० शु० २ ४०० विठ्ठलरावावर हुंडी दिली.

२०० हणमंतरावास कापड विक्री.

			गुण.
वै० शु० २	१००	विठ्ठलदासा कडून कापड खरेदी.	
	२	कापड आणण्यास मजूरी.	
	५०	केवलचंदा कडून रोख आले.	
वै० शु० ३	२५	खानगी खर्च.	
	१०	दुकान खर्च.	
	५०	हणमंतरावावर हुंडी दिली.	
	१	हुंडणावळ मिळाली.	
	२२५	विठ्ठलदासास कापड दिले.	
वै० शु० ४	१००	खेमचंदा कडून कापड खरेदी.	
	२५	विठ्ठलरावा कडून रोख आले.	
	५०	हणमंतरावास रोख दिले.	
	२००	रामनारायणावर हुंडी दिली.	
	१५०	विठ्ठलदासा कडून रोख आले.	
	२०	केवलचंदास कापड विक्री.	
	७५	खानगी खर्चास.	
	१५	दुकान खर्चास.	

VIII. वरील कीर्दीवरून खातेवार खतावणी करा. १५

IX. वरील खतावणीवरून तेरीज करा. १०

१००

BRANCH XI-B.—URDU SURVEYING, 150 MARKS.

TUESDAY, 14TH DECEMBER—2 P.M. TO 5 P.M.

(نوٹ) اردو میں پیمایش کا امتحان دینیکے امیدوارون
کے لئے یہہ پرچہ ہی

نمبر مفروضہ | حصہ اول

8 (۱) ایک سکٹر (Sector) میں کتنے پیمانہ ہوتے
ہین اور ان کے استعمال کا طریقہ بیان کرو

5 (۲) Juvenile اس لفظ کو چھاپے کے حروف
مین لکھو

15 (۳) ورنیر (Vernier) سکیاون کے اصول بیان کرو
اور ایک پیمانہ (100) فیت مساوی ایک انچ کا
بناؤ جس سے فیت کے حصہ معلوم ہون *

10 (4). پرو ٹریاکٹر (Protractor) مین ہی سو سکیل
آف کارڈس (یعنی وترکے پیمانہ) کے ذریعہ سے ایک
قوس (67) درجہ کا جسکا نصف قطر (2) انچ ہو اور
دوسرا قوس (153) درجہ کا جس کا نصف قطر (3)
انچ ہو بناؤ اور ان دونون قوسون کو مس ہو ایسا ایک
تیسرا قوس بناؤ جسکا نصف قطر (4) چار انچ ہو *

10 (5) ایک ٹیہ کے مقامات کے نقشہ مین ایک
مقام سے دوسرے مقام تک جو راستہ جاتا ہی اسپر
تین (3) ٹیہ کے چوکیان مساوی فاصلہ پر نشان کئی
گئی ہین ہر ایک چوکی کا فاصلہ ایک دوسرے سے

($7\frac{2}{5}$) میل ہی اس فاصله کي لنبائی نقشه پر (4) انچ
ہو تو اوس نقشه کا پیمانه ایسا بناؤ که میل کا فاصله
معلوم ہو اؤر اس پیمانه کو کسر مساوي مین بتلاؤ *

10 (6) ایک بیضوي شکل کے مرکز دریافت کرو جسکے
دو قطر دئے گئے ہین اؤر ایک کرہ (5) انچ بلندي کا بناؤ *

15 (7) ایک قطعه دایره کا رقبه دریافت کرو جسکا
قوس (120) درجه کا اؤر لنبائي ($166\frac{2}{3}$) گز ہي *

5 (8) ایک شکل معین کے دو قطر (16.8) اؤر (12.6)
گز ہین تو اوس کا رقبه اؤر ضلع دریافت کرو

22 (نوٹ) مکانات وپیمایش کے نقشه ممتحن کے ملاحظه
کے لئے سپرنٹنڈنٹ کے حواله کئے جائین اؤر ان کے لئے
نمبر مفروضه (22) ہین *

حصه دوم

50 زمین کي پیمایش اؤر بلاٹنگ کے لئے نمبر مفروضه (50)

150 جمله

PRINTED AT THE S. P. C. K. PRESS, VEPERY, MADRAS—1898.